

T. 145531

C. 1207451

1349

E P I T O M E I V R I S C A N O N I C I E N V C L E A T I , E T P O S T M O D V M A D O R D I N E M , E T M E T H O - D V M D I G E R E N D I .

*CVM VERO, AC BREVI CAPITVLORVM INTELLECTV, ET
Legibus Hispanis concordantibus, ac Remissionibus.*

*HIS ACCESSERVNT NOTÆ PARVÆ, ET MAGNÆ,
in quibus Diuinarum, & Humanarum Litterarum: Iurisprudentiæ: Moralis
Doctrinæ: Medicinæ: Geographiæ: Historiæ: Linguae quæ Græcæ,
Latinae, & Hispanæ, pleraquæ Notatu Digna, ac
omnibus vtilissima explicantur.*

*CVM TRIBVS INDICIBVS LOCVPLETISSIMIS, IN QVIBVS
Ordine Alphabetico, Noua, Breui quæ serie omnia digesta continentur.*

*INNOCENTIO X. PONTIFICI MAXIMO, ET PHILIPPO IIII.
Magno, Hispaniarum Regi Dicata.*

*DOCTORE DON FRANCISCO RVDERICES VALCARCERE
Numantino, siue Zamorensi, AVCTORE; Canonico Doctorali Seguntino, Antecessore quæ
Primario Sacrorum Canonum: prius apud Salmanticenses Publico Iuris Interprete,
postea quæ Vall. solet, ac ibi primæ Iustinianei Codicis Cathedra etiam
Antecessore, & Abbate Sancti Frontonis iuxta
veram Numantiam.*

P. 8055
Anno

1647.

CVM LICENTIA:
COMPLVTi. Apud Mariam Fernandez.

117133

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF MADRID

AT THE UNIVERSITY OF MADRID
IN THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF MADRID

THE UNIVERSITY OF MADRID
IN THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF MADRID

THE UNIVERSITY OF MADRID
IN THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF MADRID

THE UNIVERSITY OF MADRID
IN THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF MADRID

THE UNIVERSITY OF MADRID
IN THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF MADRID

THE UNIVERSITY OF MADRID
IN THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF MADRID

THE UNIVERSITY OF MADRID
IN THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF MADRID

SVMA DEL PRIVILEGIO.

TIENE Privilegio por diez años el Doctor Don Francisco Rodriguez de Valcarçe Canonigo Doctoral de la Santa Iglesia de Sigüenza, para imprimir el libro intitulado *Epitome Iuris Canonici Enucleati*, su data en Zaragoza à 28. de Mayo de 1645. refrendado de Juan de Oralora Guebara. En el Oficio del Secretario Francisco Vela de Arrieta.

SVMA DE LA TASSA.

YO Francisco Vela de Arrieta Secretario de Camara del Rey nuestro señor, vno de los q̄ en su Cōsejo residen doy fee que hauiendose visto por los Señores del, vn libro intitulado *Epitome Iuris Canonici Enucleati* compuesto por el Doctor Don Francisco Rodriguez Valcarçe Canonigo Doctoral de la Santa Iglesia Cathedral de Sigüenza, y Cathedratico de Prima de Canones de su Vniuersidad, que con licencia de los dichos Señores del Consejo se ha impresso, tassaron cada pliego de los que el dicho libro tiene a razon de quatro marauedis cada vno, y al dicho precio mandaron q̄ se venda y no mas, que ciento y treinta y siete pliegos que tiene el dicho libro sin principios ni tablas, montan quinientos y quarenta y ocho marauedis, como consta del decreto en razon dello por los dichos Señores del Consejo prouido a que me refiero, y que esta fee de tassa mandaron se ponga al principio de cada impressiõ para que se sepa el precio a como se ha de vender, y para que dello conste de madado de los dichos Señores, y pedimiento de la parte del dicho Doctor Don Francisco Rodriguez Valcarçe, di esta fee en Madrid, a diez y ocho dias del mes de Iunio de mil y seyscientos y quarenta y siete años.

Francisco Vela de Arrieta.

APROBACION.

EX mandato Domini Licentiat Gabrielis de Aldama Vicarij generalis huius oppidi Madritensis, Vicegerentis, ac sanctissimæ Inquisitionis Commissarij Consultoris, omni, qua potui, obseruatione perlegi *EPITOMEM IURIS CANONICI Enucleati*, Auctore DOCTORE DON FRANCISCO RUDERICES DE VALCARCE Zamorensi, Canonico Doctorali Sanctæ Ecclesiæ Seguntinæ, & in eo nihil inueni, quod fidei Catholicæ, aut bonis moribus aduerfetur: ideo rypis mādari posse cenfeo. Madriti hat die 30. Aprilis 1644.

Doctor Augustinus Barbosa.

OTRA APROBACION.

HE visto el libro, que ha compuesto el Doctor Don Francisco Rodriguez de Valcarçe Canonigo Doctoral de la Santa Iglesia Cathedral de Sigüenza, y Cathedratico de prima de Canones de su Vniuersidad, intitulado *EPITOME IURIS CANONICI ENVCLEATI*, que se ha seruido V. A. de remitirme, para que diga mi sentir: y obediendo a sus reales mandatos. Digo, que el methodo, comprehensiõ, y disposiciõ es admirable. Y assi podra V. A. conceder a su Autor la licencia, que pretende: porque no ay cosa, que ofenda a el decoro de las buenas costumbres, ni mal sonante en la Fe, salvo in omnibus, &c. Madrid a 24. de Março de 1645.

Licenciado D. Pedro de la Escalera Guenara.

Observationes ad Lectorem, & Typographos.

Sequens Mendorum copia, quæ, velut lolium segetem, opprimere videtur, tribuenda est Typographorum incuriæ, & Ecclesiæ Seguntinæ Capitulo; non enim Auctori permisit prelo interesse. Quæ quidem Menda exactè descripta sunt, vt qui exprecedentibus, ac sequentibus non percepisset, haberet palam in his Castigationibus expressa: atque vt facilius, ac purius in sequentibus impressiõibus corrigereatur.

In aliorum autem prelo, Initia, Capitulorum, Paragraphorum, ac Versiculorum omnium, sum Maximis, Versalibus quæ litteris scribenda sunt, vt facilius cognoscantur, & factum est nunc in Epitomes principio. Sed & quod fieri non potuit Compluti, alibi exequatur, vt Littera, summa ve Capitulorum, Paragraphorum, ac Versiculorum omnium, litteris, quas de *Texto* vocant, exarentur. Notæ verò, quæ incipiunt hoc Stellæ signo. * Et sequuntur vsque ad aliud caput, §. Seu Versiculum, velut Glossæ, minoribus litteris scribantur, vt in notis magnis, colum. 1. 83, & 87. videre est, Hoc autem signum, § denotat siue in textu, siue in notis separatim esse scribendum.

CASTIGATIONES EPITOMES.

Colu. 1. 5. lit. e. Menſtra dic Menſtrua. col. 29. u. Loquimur. Loquitur. † 60. i. Partes. Patres. † 62. p. Generibus. pro Generalibus. † 98. i. Pœnitente. dic Pœnitentiz. † 141. f. Lẽdore. pro Lẽctio-
ne. † 141. i. Phatmata. Phantasmata. † 165. e. Detrectationes. dic Detractiones. † 167. r. Diſtinctio-
nem. dic Diſtinctionem. † 188. a. Pargati. dic Purgati. † 203. b. Malitia. pro Militia. † ex col. 230. v. f-
que 237. Emendandi ſunt columnarum numeri. † 338. p. Vicedominum. Vicedominum. † 339. d.
Obtreatio. Obtrectatio. † 365. s. Pro. lege Per. vel Propter. † 385. s. Caronibus. Canonibus. † 387.
o. Paruis. pro Prauis. † 388. t. Fidelum. dic Filium. † 391. r. Ei. pro & c. † 392. m. Irreuerenti. & In-
frunitem. lege. Irreuerenti. & Infrunita. lit. p. infrumtu. pro Infrumto. † 398. h. Venatione. pro Vene-
ratione. † 405. n. Gratianis. pro Gregorianis. † 406. e. Traſtatus. Titulus. † 408. d. Noſtris. Noſtis.
lit. m. proſequi. Proſequitur.

INDICIS EPITOMES CASTIGATIONES.

Colum. 416. lin. 27. Inuadenda. Inuadenda. lin. 33. Miniſtrare. Miniſtrant. colum. 417. lin. 13. In-
dicium. Iudicium. 429. lin. 2. Originines. Origines. colum. 434. lin. 45. Canoci. Canonici. colum.
438. lin. 39. Fiunt. Fiant colu. 442. l. 52. Stuerẽ. Statuere. col. 449. lin. 25. vbi eſt. 221. lege. 222. colu.
451. lin. 26. Aniuerſa. Aniuerſaria. colum. 452. lin. 26. vbi eſt. 299. lege. 199. colum. 457. lin. 1. Hierar-
chia. Hierarchica. colu. 459. lin. 5. vbi. 29. dic. 23. colum. 461. lin. 39. Volupatis. Voluptatis. lin. 54.
Quod. Quor. colum. 469. lin. 29. Inſcijs. Inſcij. 470. lin. 30. Ordiantur. Ordinantur. colu. 475. lin. 9.
Preſt. Preſtet. lin. 15. vbi. 379. dic 369. colu. 479. lin. 39. Ordine. lege. Ordinare. colu. 481. lin. 19.
vbi. 225. dic 221. colu. 483. lin. 46. vbi. 154. g. dic. 157. c. colum. 493. lin. 18. Incorribilis. Incorrigibi-
lis. † 497. lin. 18. Proditur. Proditur. lin. 56. Iudicium. Iudicium. 498. lin. 51. vbi. 20. 10. colum. 499.
lin. 53. vbi. 111. 121. colu. 503. lin. 6. Anque. Antiquæ lin. 28. 15. q. dic. 119. q. † Colu. 504. lin. 1. 113.
dic. 213. lin. 32. vbi 58. 38. colum. 505. lin. 2. 845. lege 145. lin. 36. vbi. 16. 160. colum. 517. lin. 3. Na-
tiuas. Natiuitas. 519. lin. 46. Obœntia. Obœdientia. 522. lin. 49. Orarium. Oratorium. 523. lin. 40. Cri-
moſi. Criminofii. 524. lin. 21. Oblati. Obligati. colu. 529. lin. 38. vbi. 382. dic. 282. lin. 42. 384. dic 382.
lin. 43. 263. 368. col. 532. lin. 56. Apoſtolici. Apoſtoli. 533. lin. 5. 7. & 13. Patira. Patria. colu. 536. lin.
38. Ordide. Ordins 539. lin. 3. Varia. Variz. colu. 541. lin. 33. 228. dic. 328. colu. 546. lin. 31. Lopus.
Lapſus. 548. lin. 22. Indicium. Iudicium 555. lin. 42. Canonica. Canoniz.

NOTARVM EMENDATIONES.

Colum. 6. n. Venas. pro Venis. colu. 19. k. Marmorites veſd. dic Marmorites verò. ibi. s. Marmo-
rius. Marmorarius. Colu. 20. b. Marmoriz. Marmorariz. lit. d. Marmorinos. Marmarinus. Colu.
21. h. Aeriũ. Atticum. † 22. h. Marimareos. Marmaros. 25. g. Aleptai. Aleiptai. colu. 27. a. Sphira-
gidas. Sphragidas. col. 29. q. Nigram. pone Nigram. colu. 32. i. Purpræis. Purpureis. colu. 35. q. Cal-
lios. Calliſtos. 35. e. Thebaſcus. Thebaicus. col. 37. & ſeqq. Ptolome. Ptoleme. 50. b. Omnis. Amnis. col-
lum. 65. e. Fluens. Fluir. 70. b. Paſtoralis. Paſtoralis. 70. m. Exorſerat. lege. Exarſerat. 70. n. Eiũſdem.
Biſdem. col. 72. p. Adaſtancur. Adaptantur. col. 84. t. Pro. dic Quod. 87. p. & q. Pronehitur. Prouehi-
tur. col. 88. lit. r. Conſtanti. Conſtantini. col. 113. s. Cori. Corio. 118. k. Tictum. Tinctum. col. 127. g.
Sigillo. Sigillum. 129. m. Horous. pone Herous. 131. i. Partium. Partitum. 133. i. Colre. Colore. 139. l.
Ricium. Ricinũ col. 140. a. Pulli. lege Pullis. 141. a. Limbarij. Limborarij. 142. e. Oſtreus. Oeſtrus.
144. n. 149. m. Pœniteo. Penitet. 151. f. ſupra ſcribe. Inſra. col. 163. e. poſt verbum Injuriar ſequatur.
Item Probum. & c. f. g. & poſt verbum. Reprehender ſequatur: Improperare. & c. colu. 187. f. quod Cæ-
rulerus. dic. quod Cæluleus † 193. lit. f. Vera. Vota. lit. g. Cardinales. Cardenales. lit. q. Nigram. Ni-
græ. col. 191. b. Magaris. Megaris. lit. k. Iribe. Iride. lit. l. Arquius. Arquus. lit. o. cap. in. lege. cap. 35. lit.
u. Aurum. Aurez. colum. 195. b. Ommittere. Emittere. lit. r. Canone. pro Catone. 199. k. Genes. Exodi.
col. 200. t. Polus. Pege. Polys. 201. n. Sed. ſed &. 203. b. Filarum. Filorum. ibi Byſſine. Biſſini. lit. e. rela-
tos. pro relatis 203. k. Piſturus. dic. Piſturatus. lit. m. Tela Piſtor. lege. Tela Piſtor. col. 204. per totã
Sub Tegmen. coniunge. Subtegmen. col. 204. i. Feruent. pone Feriunt. 205. p. id. id eſt. 206. g. Licium
id eſt. lege. Liciũ. cij. col. 207. k. Hyacinthas. Hyacinthus. 209. k. Lutex. dic. Lutex. lit. n. Veris. Veſtis.
ibi. p. q. Phiox. Phlox. ibi. Silueſtri vocetaxos lege Silueſtris dũtaxat. Et d. lib. & c. ibi quæ in lanthinum
appellam. dic. quæ quæ lanthinũ appellauimus. d. lit. q. Antheos. Anthos. col. 210. lit. o. Latine Lux Veis;
Hiſp. Lux Lege. Latine Lux uciſ. Hiſp. Luz lit. q. Fenentes. Ferentes. lit. t. Crocius. Croceus. col. 211. r.
d. Cum Roſeo. dic. Curru Roſeo lit. n. Flammen. Flammea. colum. 212. q. Purpura. lege. Purpurea. col.
213. b. Oderem. Odorem Si autem. Is autem. † 214. c. Oua lo. ſcribe. Oua. 40. lit. d. quod Hiſpa. quæ
Hiſp. lit. i. Garrum. Garum. lit. o. Reliquem. reliqua. lit. q. Vitellium. Vitellinum. colu. 215. k. Enlutado.
Enlutado. lit. n. quod. quæ. lit. q. Sueldo. Snelda. colum. 216. g. Vne. Vnde. lit. s. Flammiter. Flammiſer.
lit. u. Gradius. Gladius. Hiſatus. Halitus. colu. 217. e. lit. f. Antifar. Antifaz. lit. u. 569. 566. ibi Flãmius.
Flam.

Flaminius. colu. 218, f. Latine, Græce Xanthos. ¶ Inde quoque Flavius, a, um, quasi & c. Lege. ¶ Inde quoque Flavius, a, um Latine; Græce Xanthos, quasi & c. d. colum. 218, h. Vitellena, dic Vitellina. lit. i. Flavius, Flavius. lit. i. Viridi. colu. 220, b. ista, leg. dicta. lit. u. Herculeo, A, dic Herculio, & abundat A. col. 222, i. Neotentur, Neotentur. lit. n. reddis, dic reddes. colu. 224, o. Coloris, Caloris. 225, c. Achimia, Achirmia. col. 225, f. Pollet, lege Poller. 226, ex, p. & colum. seqq. Phæni, scribe Phœni. col. 227, d. Sanguineam, Sanguineum. lit. g. Prænice, Phœnice. lit. u. Pteroz, Pteron. col. 228, lit g. Phœnicius, Phœnicurus. lit. i. Sisophigis, Sisapiga. lit. q. Curix, Carix. colum. 229, q. dictum, lege, dictam. 230, u. trahent, trahens. 231, u. quem, quæ & 232, a. colum. 232, i. sumit, dic, ait. 234, b. Punicum, Puni- ceum. colum. 236, b. quod, quæ. lit. c. Rubes, dic, Rubei. lit. h. de, lege, dictum lit. o. præ te nuces, lege præ tenues. col. 237, c. Chyperuthros, Hyperuthros, lit. k. Fax, Fæx, lit. p. col. dic Calum. † Col. 238, g. Ru- befacta, adde, quæ. lit. n. Eruthiao, lege, Erythrio. 239, i. amer, amor. 240, o. scipicet, scilicet. 243, u. Fribus, Frigus. col. 244, a. Ser, Sere. lit. f. Acerum, Acervum. 248, m. pro, dic quod. 250, h. hic, hæc. col. 251, c. Rubrica, dic, Rubricar. lit. g. Titule, Titulo. lit. h. Possessorum, Possessionis 254, i. modi, modò. lit. c. Eureis, Aureis. 257, l. & Rutulus, dic, & Rutulus. 261, d. Purpurea, Purpureo. 262, u. Tenacissus, ac Infestissus, lege, Tenacissimus, ac Infestissimus. 263, c. Facundæ, Fucandæ 265, c. Impatorum, Impe- ratoris. lit. d. rerum, eum. 267, k. venoto, iuncto. 274, s. Subtestam, Subtestam. 277, h. Vermiculatio de, Vermiculationem. lit. p. Fuscia, Fascia. 282, d. Subrectas, Subrectas. 287, u. Strychi, Strychni. 288, m. Narium, Nahum. lit. n. ex quo quibus quo abundat. lit. o. puruerem, pultherem. lit. q. Purpureum, Pur- puream. s. Equiri, Equitum. lit. u. sic, lege, sic.

INDICIS GRÆCO LATINI CASTIGATIONES.

Colum. 289, lin. 32, vbi 275, lege 175. † Col. 291, lin. 11. Curalis, Curulis. lin. 49, 285, lege, 275. † Colu. 292, lin. 23, vbi, 161, dic, 191, lin. 37, vbi, 215, dic, 227. † Colu. 293, lin. 5, vbi, 278, lege, 272, lin. 17. Athetarū, Athletarum lin. 38, Vestimentum, Vestimentum. † Colu. 295, lin. 1, Accutum, Attacum. lin. 30, 109, dic, 190. † Col. 295, lin. 31. Arca, Atea. lin. 42, Fluviola, Fluviolo. † Colu. 298, lin. 30. Celor, Celer. † 299, lin. 13, inposito, interposito. lin. 19, Arter, Ater lin. 32, vbi, 186, lege 146. † Colum. 300, lin. 49, vbi, 223, dic, 225. † Col. 302, lin. 35, vbi, 236, lege, 239. † Colum. 303, lin. 15, vbi, 281, dic, 181. lin. 18, Rosca, Rosce. lin. 23, Bilix, Bilix. lin. 50, & Blattofericus, lege, & Blattoferi- cus. † Colu. 305, lin. 19, vbi, 286, dic, 186, lin. 21, Mars, Mare lin. 40, Culcare, Calcare. † Col. 306, lin. 38, Candidati, Candidati. † Col. 307, lin. 4, vbi, 141, lege, 241. ibi Carius, Canarius. lin. 7, Hispan- narum, Hispanorum. † Col. 308, lin. 39. Cardamomum, Cardamomum. † Colum. 309, lin. 48, Cuenca Campos, Cuenca de Campos. † Col. 310, lin. 23, & seqq. Coniunge Quamobrem, & c. Oretani Celri beri appellatur, & c. Colum. 311, lin. 7, Miniatura, dic, Miniatura. lin. 30, Sing. Sinony. lin. 52, & Chry- seios, dic & Chryseos. † Colum. 313, lin. 10. Polis, 105, lege, Polis, 105. † Colu. 315, 125. Coerestio, Coercitio. † Colum. 320, lin. 12. Filij Lege, Filis. lin. 48. Principium, Principum. † Col. 321, lin. 17. Oratur, dic, Orator. † Col. 323, lin. 33. Cuniculum, Curriculum. † Colu. 325, lin. 25. Moftrara, Mos- trar. † Colu. 329, lin. 3. Veranes, Verones. lin. 44. ad Asture, ad Astures. † Col. 331, lin. 24. Sinopiea, Sinopieum. † Col. 33, lin. 8. Idem, Id est. † Col. 334, lin. 43, vbi 297, lege, 197. † Colum. 335, lin. 41, Er ceum, Croceum. † 336, lin. 29. Adoja, Adaja. lin. 38, Rubricon, Rubicon. † 338, lin. 41. Piscutio, Piscatio. † 339, lin. 26. Antiquem, Antiquæ. † 340, lin. 5, vbi, 474, pone, 274. Colum. 341, lin. 21 Ru- beus, Rubens. † 346, lin. 1. Igeus, Igneus lin. 14, vbi, 124, dic, 224. † Col. 353, lin. 1. Ionius, Ionius, lin. 4. fugendus, fugiendus. lin. 19. Superatur, Separatur. † Colum. 356, lin. 47. Lati Claveus, Lati Cla- vius. ibi, 2, 56, dic, 256. † Col. 361, lin. 38, à Lucæ, lege, à Lucæ. † 364, lin. 45. Hymetidum, Hyme- tium. † Col. 366, lin. 6, vbi, 243, dic 143. † Col. 368, lin. 31; Lucus, Locus. lin. 35, declaratur, declaran- tur. lin. 47. Metus, dic, Methus. lin. 55, Hispania, Hispanie. † Col. 369, lin. 36. Adulterium, Adulteri- num. † 370, lin. 14. Ornamentum, Ornamentum lin. 26, Inde, Indere. lin. 52, lacus, latus. † Colum. 371, lin. 27. Murus, lege, Morus. lin. 48. Bardo Barbo. lin. 50. Molleus, Mulleus. † Colum. 372, lin. 11, vbi, 221, dic 121. ibi accipiter, accipitur. col. 373, lin. 34. Piscator, Piscatur. lin. 36, 124, e, lege, 121, o. lin. 49. Cosa de nuue, Cosa denieue. colu. 375, lin. 8. Tumbus, pro Turribus. lin. 17, Adafa, Adaja Argusi- llo, Argugillo. colu. 377, Obscur, Ostare, scribe, Obscurus, Obstare. † Colu. 383, lin. 11, Honora, Ho- nor. lin. 16. Poros, Paros. † 385, lin. 43. Porté, Portæ. † 386, lin. 5. Syria est, Svriacæ, lin. 12. Princes, Princeps. † 387, lin. 5, vbi, 250, dic 230. lin. 16. Phoinicus, Phoinicos. † 388, lin. 46, ædicitur, dicitur. lin. 48, vbi, 283, dic, 183. † Col. 389, lin. 45. Cundæ, iunctæ. † 390, lin. 27, & Item, & abundat. † 391, lin. 15. Loto, Lato. † 392, lin. 38. Præter, Prætor. † 393, lin. 18. Iuns, Iuris. lin. 32, præclaré, præcla- re. † 394, lin. 33, & 34. Mulum Punicum, coniunge, & lege Punicum Malum. lin. 56, Sangum, Sagum. † 395, lin. 2, vbi, 255, dic, 259. lin. 26, vbi, 293, 263. † Colu. 397, lin. 17. Iabellum, Labellus. † 399, lin. 2, lege Marmairo. lin. 9, vbi, 186, dic, 286. lin. 33, Bibera, Ribera. lin. 42, vbi, 101, dic, 102, lin.

45. Romana Ecclesia, lege Romana Ecclesia. † col. 401, lin. 31, vbi, 145, dic, 245, lin. 45. Rubrica, Ruberica, lin. 46, Ruberū, Ruberū. col. 404, lin. 9. Xanthizomas, Xanthizomai, lin. 53 & seqq. Sca, Sca. † 406, li. 23, Sager, Segetes, lin. 55, Gorretores, Correctores. † 408, lin. 44, vbi 219, dic, 115, col. 410, lin. 51. Saxa, 11, die Saxum, 21. † Col. 411, lin. 48, a Elportilla, d Elportilla. † 412, lin. 27, Quod, Quota. lin. 54. Metella, Metalla. † Col. 416, lin. 33. Tamu, Tenu. † 417, lin. 1. Purpura, Purpurea. † 418, lin. 20, vbi, 289, dic, 189. † Col. 421, lin. 12, & 13. Coniunge, & lege, Super Tunicam. † 422, lin. 25. Idem, id est. † 425, lin. 11. minus, minus, lin. 35. Cucullos, Cucullus. † Col. 428, lin. 28, vbi, 162, dic, 262. † Col. 429, lin. 7, & 8. Viridiarium, Viridiorum. † Colum. 432, lin. 16. Scophis, lege, Scaphis. lin. 37, quare, quere.

INDICIS HISPANI EMENDATIONES.

Colum. 441, lin. 20, Cooperium, lege, Coopertorium. † 444, lin. 6. Cantabris, Cantabri. † Col. 447, lin. 28, Mola, lege Mala, æ. lin. 38, vbi, 169, lege, 39. † Col. 448, ex, lin. 19, ca, scribe ca. li. 50. Cabelio, Caballo. † 452, lin. 16, Conuertio, Conuentio. † 456, lin. 31. Intraneus. Interaneus. † 457, lin. 31. Crebescere, Crebescere. † 460, lin. 18. Iuccendo, Succendo. † 463, lin. 48, vbi, 256, dic, 156. † Col. 465, lin. 26, & 27. Gabon, Gaban. lin. 47, abundat, at. † 467, lin. 17. Asture, Austere. † 470, lin. 50. Toplarius. Toparius. † 473, lin. 27, Falvus, Fulvus. † 475, li. 9. Duorō, Douro. † 476, lin. 1. Inferio, Inferior. † 478, lin. 53. Oistreus, Oestrus. † 481, lin. 5. eris, oris. lin. 32. Pallentia, Pallantia. † 482, lin. 25. Fuscia, Fascia. lin. 50. Frustum, lege, Frustrum. lin. 55. Eagmentum, Fragmentum. † Col. 484, lin. 54. Parosis, die, Paropsis. † 486, lin. 37, aurn, arum. lin. 38. Samosierra, Somosierra. lin. 39, Iuda, Iuga. Col. 487, lin. 37. Rumus, Ramus. † 489, lin. 17. Implo, Imploro. † 493, lin. 4. lana, plana. † 496, lin. 53. Rubus Robus. † 497, lin. 3. Cunues, Cuneus. lin. 40. Iustare, Ius stare.

I Vidi hunc librum, cui titulus est *Epitome Iuris Canonici Enucleati*, cuius Auctor est Doctor Don Franciscus Ruderices Valcarce Numantinus, & his demptis mendis, cætera suo respondent exemplari. Datum Compluti, die decima quarta mensis Iunij. Anno 1647.

Doctor Don Franciscus Ignatius
de Porres.

Corrector Vniuersitatis.

SAN

**SANCTISSIMO
PATRI INNOCENTIO PAPAE X.**

SVMMO VNIVERSALIS ECCLESIAE CAPITI: AC
Domino Philippo III. Magno, Hispaniarum Regi, Catholicæ Fidei propugnatori, humilis seruus Doctor D. Franciscus Ruderices Valcarcer, Canonicus Doctoralis Seguntinus, ac primarius Sacrorum Canonum Antecessor. Salutem, temporalem quæ, ac perpetuam felicitatem exoptat.

Beatissime Pater; Magne quæ, ac Catholice Princeps, videns vtriusque Iuris confussionem, intendi id facere in Iure, quod in sacra Theologia cospit Petrus Lombardus Sententiarum Magister, perfecit quæ in Summa Sacræ Theologiæ sanctissimus vir, omnium quæ præceptor Diuus Thomas. Quamobrem in eorum gloriâ, & honorem, *Summam Sententiarum totius Iuris prudentiæ ad ordinem, & methodum digesturum*, opus inscripsi; qua de re habeo iam confectos tres Tomos, quos mea, meorum quæ paupertate oppressus, edere nequeo.

Ad hanc vtriusque Iuris molem disponendam, ne quid vllatenus præmitteretur, perlegi vtriusque Iuris corpora; Cõcilia, Nouas quæ Constitutiones, attentè considerans, quid singula iura, ac singuli eorum paragraphi, & versiculi disponerent; & ad quem tractatum principaliter, ac incidenter spectarent, opulentissimis indicibus confectis, vt omnia præmanibus haberentur.

Sed neque has omnes præuias Iuris obseruationes, *Epitomè Iuris* inscriptas, ob eamdem meam, ac meorum inopiam possum in lucem proferre: sed vnâ tantum, & quidem minimam, vnius corporis partem, antiquioris Iuris Canonici; in qua tamen de Apostolica, Romana quæ Sede, eius quæ Pontificibus; ac reliquis Episcopis: de Ecclesia, Ecclesiasticis quæ personis: de Imperatoribus; Regibus; Principibus; Sæcularibus viris; alijs quæ rebus pleraquæ colliguntur: quam quæ velut animi, ac reliquorum

rum laborum indicem, offero Sanctitati, ac Maiestati vestræ; quibus, vltra præfatas, priuatas quæ lucubrationes, publicè inferuio ex anno Millesimo, sexcentesimo, vigesimo secundo, palam iura interpretans, non leui auditorum concursu, & in celeberrima Salmanticensi Academia, & in Regia Vallisoletana, in qua vltra quinquennium, bis, & scholasticorum suffragiis primam Iustinianei Codicis Cathedram obtinui: & Seguntia, vbi Canonatum Doctorem, & primariam Sacrorum Canonum Cathedram possideo, absque aliquo præmio ex munificentissimis vestris manibus.

Dexteram igitur porrigite, vt reliqua, si vtilia fuerint (prout spero) & hæc emendatioribus typis mandentur. Deus OPTIMVS MAX. Christianæ reipublicæ Sanctitatem, ac Maiestatem vestram, saluos incolumes quæ conferuet, quorum pedibus humilis, ac supplex oscula figo. Seguntia decimo Kal. Iunij. Anno M. DC. XLVII. Ætatis anno LVII.

Humilimus, ac Deuotus Servus;

Doctor D. Franciscus Rudericus

Valcarlos

EPITOME

IVRIS CANONICI

ENVCLEATI.

AD LECTOREM PROCEMIUM.

IN Epistola Dedicatoria dictum est, me habere tres Tomos *Summa sententiarum totius Iuris prudentia ad ordinem, & methodum digestarum*, eos què ob egestatem edere non posse: & antequàm magnum illud opus inciperem, vtrumque Ius Canonicum, & Civile, ac Concilia perlegisse; attentè què obseruasse, quid principaliter, & incidenter agerent singula iura, singuli què eorum paragraphi, & partes, vt omnia suis locis, proprijs què tractatibus in eadem *Summa sententiarum* postmodum apponerentur; quas etiam iuris obseruationes *Epitomen Iuris Canonici*, ac *Ciuis* inscriptas, ob easdem rei familiaris angustias promere non valeo; sed neque omnes vnus tantum corporis partes.

Incipiens igitur à Iure Canonico, & à Gratiani Collectione, quæ eo in iure ob antiquitatem prima iudicatur, cum propter eandem inopiàm nequeam omnes illius partes emittere in lucem, contentus sum prima illius partes; additis in fine ad animi voluptatem quibusdam diuinarum, atque humanarum litterarum flosculis, vt omnibus bonarum artium professoribus inseruiam, ac *Summa sententiarum Iuris prudentia* viam aperiã, si, pro vt spero, hæ laborum meorum primitiæ benignè ab omnibus excipiantur.

In hac autem *Enucleati Iuris Canonici Epitome* apposta est in principio *Summa* singularum Distinctionum, ac Titulorum, vt omnia in eisdem contenta summam comprehendantur: Singulis què Capitibus, Paragraphis, ac Versiculis signatus est breuiter **VERVS INTELLECTVS**; ac **LOCVS**, additis Castellæ **LEGIBVS CONCORDANTIBVS**, quibus iucundum mihi erit, si aliorum Regnorum leges adijciantur. Breuitati què consulens non allegaui **DOCTORVM** tumis; sed vnum, aut alterum, alios referentes, aut rem luculentius explicantes; nam **ORDINARIJ** super Decretum **SCRIBENTES**; vt putà, **ARCHIDIACONVS**: **BELLAMER**: **BOLOGNINVS**: **DOMINICVS**: **GEMINIANVS**: **PRÆPOSITVS**: **TVRRECREMATA**: & Nouissimè **ACVNIA**; quemadmodum in Decretalibus *Innocentius*, *Abbas*, *Felinus*, *Decius*, &c. semper repetiti censentur. Sed & necessarijs ad enodationem tantum iuribus indicatis, reliqua ommissimus ex proprijs locis, Indice ve querenda; ne eadem sæpius repeterentur. Allegaui tamen nostræ *Summa sententiarum Iuris prudentia* libros, in quibus res latius exposita est, concordantia què iura congesta; qui licet typis mandati non sint, citò tamen edentur, vt confido; & vt audius appetantur.

INDICES autem Alphabetici adeò diuites, ac locupletes sunt, vt nihil ex contentis in qualibet parte desiderare queas. Atquè vt facilius omnia posses inuenire, opus diuisi per Columnas, & rursus singulas columnas per Alphabeti litteras: Verba què notanda litteris Maiusculis, Versalibus vè signaui: non equidem Orthographiæ leges ignorans; sed ad breuiorem, ac faciliorem inuentionem; ob quam non allegaui Capitulorum initia, non eorum numerum; non paragraphos, neque Versiculos: non distinctionem, causam, quæstionem, vel titulum in indice: id enim esset superflue plures paginas implere. Verùm studens breuitati citavi columnam tantum, & litteras è regione

A

alle.

allegati verbi appositae, quibus repertis, per facile erit scire ex supra scriptis cuius textus, ac sit illud verbum, vel sententia, quæ ab indice requiruntur. Placuit etiam diuidere INDICEM Epitomes ab indice Notarum, vti hæc seiungentur aliquando, vel ob cæterarum partium prosecutionem, vel vt separatim præ manibus breuiori codice gestarentur ab Scholasticis, velut florum fasciculi; Notarum Index esset iam à principio separatus. Vale; hæc quæ humanè, iucundè quæ acceptis, maiora tibi promitto.

INTRODVCTIO AD GRATIANVM.

Anonum Collectiones fabricarunt plures: inter reliquos verò *Dionysius Exiguus*: *D. Isidorus Hispalensis* Archiepiscopus: *S. Martinus Bracharensis*: *S. Burchardus* Episcopus Vuornaciensis, à quo regulæ iuris *Burchardica*, ac postmodum corruptè *Brocardica* sunt appellatæ: *Iuo Episcopus Carnotensis*, à quo duo volumina sunt composita; nempe *Decretum*, & *Pannonia*. Item *Cresconius*, qui & *Codicis Canonum* author existimatur: *Gregorius Præbyter*, qui opus suum *Polycardum* inscripsit: *Anselmus* Episcopus Lucens. Item *Deusdedit* Cardinalis, & alij, de quibus latè. *Rodericus Acuña* in præmio decreti ex num. 38.

Inter has autem Sacrorum Canonum priuatas Compilationes, *Gratiani* Monachi Benedictini Collectio, quam *Vulgus Decretum* vocat, palmas obtinuit; & nouitate (quod posterius Scripserit) ac Decretorum Varietate, & multitudine: omnes enim aliorum Collectiones complectitur: quæ & inter quatuor corpora Iuris Canonici prima est ob antiquitatem. Lege *Acuñiam* supra à num. 34. & *Barb.* à num. 1.

Constat autem *Gratiani Decretum* tribus partibus; quarum prima constat vna, & centum distinctionibus. Secunda pars sex, & triginta causis, quibus singulis, quædã sub iunguntur quæstiones, ac immiscetur post quæstionem secundam causæ 33. *Tractatus de Pœnitentia*, qui ex septem distinctionibus confici-

tur. Tertia, & vltima Decreti pars de *Consecratione*, distinctionibus quinque compacta est.

Singulæ verò Decreti *Gratiani* Distinctiones, causæ, & quæstiones conficiuntur ex diuersis *Authoritatibus*; scilicet ex Romanorum Pontificum Decretis; Conciliorum Generalium, ac Prouincialium Sanctionibus; Scriptis Sanctorum Patrum; ac Imperatorum, & Iurisconsultorum Legibus; sed & ipsiusmet *Gratiani* verbis: Eam quæ vim, & auctoritatem obtinent huius Collectionis capita, quam habent authores, ex quibus *Gratianus* ipse mutuauit, quorum nomina singulis Capitibus præfixit. Lege *Acuñiam* in præmio. *Decreti* ex n. 19. & *Barb.* à n. 6.

Quandoque verò Capitibus præponitur *Palea* ad demonstrandum Capita illa addita fuisse *Gratiani* Collectioni; vt alij malunt ab impostore; vt verò alij ferunt à quodam *Palea* Cardinali *Gratiani* discipulo. Vide *Cen dum. col. lect. 16. ad decretum*, & *Acuñiam* supra ex num. 31. & *Barb.* num. 9.

His ita prælibatis veniamus iam ad Compensum, Collectionis *Gratiani*, quam *Vulgus Decretum* vocat; alij *Concordiam*, *Discordantium Canonum*. Vide *Notas Gregorianas* hic, & *Antonium August.* de Emendatione *Gratiani*. lib. 1. dialog. 1. per totum, & dialog. 19. num. 1. De Decreto egimus latius lib. 1. sum. sentent. tract. 5. art. 29. & *Acuña* hic in principio.

DE:

DECRETI

PRIMA PARS.

DISTINCTIO I.

N principio huius distinctionis præmittit Gratianus, **HUMANVM GENVS** quibus regatur, & ait: *Humanum Genus duobus regitur; Naturali videlicet Iure, & Moribus.* Sed melius dices Regi Legibus Diuinis, & Humanis, *ut infra. cap. omnes 1.* namque *Ius Naturale* est species Iuris Diuini, ut probatum est libro 1. *Summa sententiarum Iurisprudentie tract. 13. art. 1.* **MORES** verò sunt Ius Non scriptum, siue Diuinum sit Ius, siue Humanum, *infra hac distincti. cap. ius. 2. vers. omne. & s. constat. & l. omnes populi. infra allegandis.* Vide *Barbosam in collect. hic num. 1.*

Deinde tradit Gratianus, *Quid sit Ius Naturale*, inquit què: *Ius Naturale est, quod in Lege, & Evangelio continetur, &c.* Melius autem definitur *Ius Naturale* in d. lib. 1. *summa sententiar. tract. 13. art. 6.* Est enim Ius Naturale à Natura inditum, & cum ipso humano genere proditum, ut probatum est d. lib. 1. *tract. 13.* & promulgatione antiquius Lege, & Evangelio, quæ non sunt omnibus communia, (ut est Ius Naturale, *infra cap. 7.*) In quibus quædam etiam sunt Supernaturalia. Præterea, quia in Lege fuere Præcepta Legalia, & Cærimonialia (de quibus d. lib. 1. *tract. 18.*) quæ non sunt iuris naturalis: aliàs enim omnibus essent communia, ac firma permanerent; quod est stultum, & hæreticum. Sed & Præcepta Moralia Legis, & Evangelij è conuerso in Iure Naturali continentur; non ius naturale in eis. Et ne immoremur, Vide *Antonium Augustinum de emendatione Gratiani. lib. 1. in Dialog. 19. in principio*

A *Barbosam hic. numer. 2. & sequentibus.*

B **SVMMA** Distinctionis. In hac prima distinctione agit Gratianus de diuersis Iuribus, & Legibus, Scriptis, & Non Scriptis, de quibus latius, & distinctius d. lib. 1. *summa sententiarum Iurisprudentie.* & tangemus in sequentibus.

C **CAP. OMNES.** I. Proponitur *Summa Legum distinctio*, his verbis: *Omnes Leges, aut Diuinae sunt, aut Humane.*

E * Refertur d. lib. 1. *summa sent. tract. 11. art. 1.* Vide *Glossam in l. 4. tit. 1. part. 1. Morlam in Enporio Iuris 1. part. tit. 1. num. 30. & 37.* Et de beato Ildoro *Acuña, & Barbosam hic in principio.*

G **VERS. DIVINÆ.** Agitur in quibus hæ Leges consistant, his verbis: *Diuina Natura: Humana Moribus constant.*

H * Vide d. lib. 1. *sum. sent. tract. 11. c. 1.*

I *seqq. ubi de Legibus Diuinis, & Humanis.* Diuinæ consistunt in natura, ut Præcepta moralia; & extra naturam, ut Præcepta Cærimonialia, & Legalia; & super naturam, ut Fidei Mysteria, & Sacramenta. Humanæ autem leges (quemadmodum, & Diuinæ) & Legibus, & Moribus constant; siue Scripto. & non Scripto, *infra cap. 2. vers. omne. s. constat. Instit. de Iure natur. l. omnes populi. 9. D. de iustit. & iure.* Adde *Barbosam hic vers. Diuinæ. & vers. humana.*

K **VERS. FAS.** hæc habentur: *Fas Lex Diuina est: Ius Lex Humana &c.*

L * Refertur, & intelligitur d. lib. 1. *sum. sentent. tract. 5. art. 15. §. 8. & art. 35. §. 1.* Vide *Padillam in l. per agrum. n. 10. C. de seruitutibus. Felicianum de censibus in proximo colom. 3. num. 5. & Acuña hic num. 9.*

M **CAP. IUS GENERALE II.** Proponitur Differentia Iuris, & Legis, sic: *Ius Generale nomen est: Lex autem Iuris species.* * Refertur, & intelligitur lib. 1. *sum. sentent. tract. 5. art. 16.* scilicet cum Lex est species Iuris

N **VERS. FAS.** hæc habentur: *Fas Lex Diuina est: Ius Lex Humana &c.*

O * Refertur, & intelligitur d. lib. 1. *sum. sentent. tract. 5. art. 15. §. 8. & art. 35. §. 1.* Vide *Padillam in l. per agrum. n. 10. C. de seruitutibus. Felicianum de censibus in proximo colom. 3. num. 5. & Acuña hic num. 9.*

P **CAP. IUS GENERALE II.** Proponitur Differentia Iuris, & Legis, sic: *Ius Generale nomen est: Lex autem Iuris species.* * Refertur, & intelligitur lib. 1. *sum. sentent. tract. 5. art. 16.* scilicet cum Lex est species Iuris

Q **VERS. FAS.** hæc habentur: *Fas Lex Diuina est: Ius Lex Humana &c.*

R * Refertur, & intelligitur d. lib. 1. *sum. sentent. tract. 5. art. 15. §. 8. & art. 35. §. 1.* Vide *Padillam in l. per agrum. n. 10. C. de seruitutibus. Felicianum de censibus in proximo colom. 3. num. 5. & Acuña hic num. 9.*

S **CAP. IUS GENERALE II.** Proponitur Differentia Iuris, & Legis, sic: *Ius Generale nomen est: Lex autem Iuris species.* * Refertur, & intelligitur lib. 1. *sum. sentent. tract. 5. art. 16.* scilicet cum Lex est species Iuris

T **VERS. FAS.** hæc habentur: *Fas Lex Diuina est: Ius Lex Humana &c.*

V * Refertur, & intelligitur d. lib. 1. *sum. sentent. tract. 5. art. 15. §. 8. & art. 35. §. 1.* Vide *Padillam in l. per agrum. n. 10. C. de seruitutibus. Felicianum de censibus in proximo colom. 3. num. 5. & Acuña hic num. 9.*

Diuini, vt est Lex Vetus, & noua; vel
Ciuiilis Romāhorum, §. *Lex est. Instit.*
de iure naturali. Aliās idem est Lex,
quod Ius.

VERS. IVS AVTEM. docemur, IVS
VNDE dicatur his verbis. *Ius autem*
est dictum, quia iustum est. * Idem
Iustum esse debet. Verius, quasi Iustus,
per apocope. Refert. *d. tract. 5. art. 2.*

VERS. OMNE. Adstruitur, Ius ex qui-
bus constet, his verbis: *Omne autem*
ius Legibus, & moribus constat. *
Idem Legibus Scriptis, & Moribus
non Scriptis. Concord. *d. l. Omnes po-*
puli. 9. d. de iustit. & iure. 9. constat.
Instit. de iure naturali.

CAP. LEX EST III. Ostēditur quid
sit Lex propriē. Verba: *Lex est Consti-*
tutio Scripta. * Refertur, & intel-
ligitur. *d. lib. 1. sum. sentent. tract. 5.*
art. 16. §. 2. Concordat. l. 4. in princi-
pi. tit. 1. part. 1. Vide, Didac. Perez
in l. 3. tit. 4. lib. 8. ordinam. Parlado.
3. p. diff. 7. Cenedo ad decretum collec-
ta. 1. num. 1. & 4. & Acuña, & Bar-
bosam hic.

CAP. MOS EST. IV. Traditur, quid
sit Mos: *Mos est longa consuetudo de*
moribus tantummodo Tracta. * Idem
Deducta. Refertur. *lib. 1. sum. sentent.*
tract. de consuetudine. Concordat. Lex
1. tit. 2. part. 1. Vide Barbosam de dif-
ferentia Consuetudinis, & Moris.

CAP. CONSVETUDO V. Hæc de
consuetudine: *Consuetudo autem est*
Ius quodam Moribus institutum, quod
pro lege suscipitur, cū Deficit Lex. *
Vel quia Lex non extat, vel quia per
Desuetudinem abrogata sit. Refertur
d. lib. 1. in tract. de Consuetudine. Vi-
de. l. 4. & 7. tit. 2. part. 1. & ibi Glos.
& in l. 7. tit. 11. lib. 2. fori. Legem
43. styli & ibi. Paz, & Barbosam hic.

VERS. NEC DIFFERT. Hæc de Ra-
tione Legis Scriptæ, & non Scriptæ:
Nec differt an Scriptura, an Ratione
constat, quando & Legem Ratio com-
 mendat. * Refertur. *d. lib. 1. tract.*
5. art. 86. Vide D. Thom. 1. 2. q. 90.
art. 1.

VERS. PORRO. Hæc: *Porro si Ra-*
tione Lex constat, &c. * Refertur.
d. lib. 1. tract. 5. art. 87.

VERS. VOCATVR. Traditur Con-

fuetudo ynde dicta sit: *Vocatur autem*
consuetudo, quia in communi est vsu.
Vide tract. de Consuetudine.

CAP. IVS AVTEM. VI. Proponitur
summa Iuris Diuisio in hæc verba: *Ius*
autem aut Naturale est; aut Civile
aut Gentium. * Sumptum est ex §.
fin. Instit. de iustit. & iure. l. 1. §. pri-
uatum. D. eodem. Summa autem Iuris
Diuisio est: aut Diuini esse, aut Hu-
manum. *cap. Omnes. 1. hac 1. dist. lib.*
1. sum. sentent. tract. 11. art. 1. Nam
que Ius naturale est species iuris diui-
ni. d. lib. 2. tract. 1. 3. art. 1. & Ius Gen-
tium species Iuris naturalis. d. lib. 1.
sum. sentent. tract. 14. Ius Civile est
species Iuris humani.

CAP. IVS NATVRALE. VII. Hæc
de Iure Naturali: *Ius Naturale est*
Commune omnium nationum, &c. *
Refertur, & intelligitur. *d. lib. 1. sum.*
sentent. tract. 13. de Iure Natur. art.
10. & vide D. Thom. 1. 2. q. 94. Mendo
zã. lib. 1. disputat. cap. 1. Didac. Perez
in l. 3. tit. 4. lib. 8. ordinam. & Barb.
hic à num. 5. & à num. 21. Sequuntur
quæ Iuris Naturalis exempla.

Ve viri & femina contractio. * Scili-
cet Legitima in hominibus, quam nos
Matrimonium appellamus, §. *Ius Na-*
turale existit. de Iure Naturali. §. 1.
Instit. de nuptijs. Vide. l. 1. tit. 8. lib.
3. fori, & ibi Glossam. Didac. Perez in
l. 1. tit. 1. lib. 5. ordinam. Nauarr. in
cap. fraternitatis. n. 15. 12. q. 2. & in
Consilijs. Cobarrub. de sponsal. 2. par.
cap. 1. in principio. & in regula pec-
catum 2. par. §. 1. n. 4. Anton. Gomez
in 1. 80. Tauri. Spino in spec. testamen-
torum Glossa 14. n. 59.

Liberorum Susceptio. * Aliās *Succes-*
sio, & tunc. Vide *Barb. num. 23. &*
seqq. & à num. 33.

Et Educatio. * Vide *Anton. August.*
ad Gratian. lib. 1. Dial. 19. n. 2. l. 2. tit.
7. part. 2. l. 2. tit. 19. part. 4. & ibi
Gloss. & in l. 7. tit. 15. part. 4. l. 1. tit.
6. lib. 3. fori. & Glossam in l. 1. tit. 3.
lib. 1. fori. Matienzo in Rabrica tit.
1. n. 16 Ceballos q. 757. n. 13.

Communis Omnium Possessio. * Con-
firmatur ex *D. August. tract. 6. ad c. 1.*
Ioannis. cap. quo Iure 1. infra 8. dist.
Intellige tamen in statu primæuo ante

Adæ

Ad peccatum: post modum enim Ius Gentium Dominia distincta sunt: latè d. lib. 1. *sum. sent. tract. 14. art. 7. Lege Barb. n. 32.* namque à principio nascentis Orbis Bona, & Possessiones distincta sunt, etiã Iure Diuino; vt patet in Cain, & Abel; Abraham, & Lod; & in Iob, & alijs Patriarchis: Quo iure ante, & post diluuium Bona, Possessiones ac Dominia sunt separata.

Et Omnium Vna Libertas. * Declaratur d. lib. 1. *tract. 13. art. 11. & 12.* & vide *Nauarr. in cap. ita quorumdã de Iudeis. notab. 11. Gloss. penult.*

Acquisitio eorum, quæ Cælo, Terra, Mari quæ Capiuntur. * Intelligitur. d. lib. 1. *tract. 14. art. 8. §. 2.* Hæc enim Acquisitio potius prouenit à Iure Gentium. §. *ferè. Infit. de rerum diuisione.* Concord. l. 17. tit. 28. part. 3. Vide *Barb. num. 18. & seq.*

Item deposita rei, vel Commendata Pecunia Restitutio: Aliàs: vel Commodata Restitutio. * Concordat. l. Bona Fides. 31. D. *depositi.* Intellige tamen, vt in eodem *tract. 13. art. fin. §. 5.* & *tract. 14. art. 17. §. 4.* Et vide *Pinelum in rubric. C. de rescindenda venditione. 1. p. cap. 1. num. 16.* *Pichardum in §. præterea. num. 13.* *Infit. quibus modis re contrah. oblig.*

Violentia per vim Repulsio. * Concord. l. 2. *vers. Otrosi. tit. 1. p. 1. l. 2. vers. cæ natural cosa es. tit. 8. part. 7.* Plura adduximus, & allegauimus. d. *tract. 13. art. 16.* Intellige, vt ibi.

VERS. NAM HOC. Dicitur Ius Naturali Equum esse. * Concordat. l. Ius 11. in principio. D. *de iust. & iure.* Eginus quæ de Equitate Iuris Naturalis. d. *tract. 13. art. 7. vbi §. 2.* refertur *vers. iste.*

CAP. IVS CIVILE. VIII. Tractat quid sit *Ius Civile.* * Pertinet ad Ius Humanum Sæculare, vbi ponemus lib. 1. *sent. Vide Maderã Animaduers. c. 4. n. 3. & Barb. Coll. c. 1. hic.*

CAP. IVS GENTIVM. IX. Tractat quid sit *Ius Gentium;* siue quæ sint Iuris Gentium. Inquit quæ. *Ius Gentium est Sedu Occuatio Edificatio, Munisio, Belli, Captiuitates, Seruitutes, Possessio, Fœdera, Pacis Inducta; Legatorum non violandorum Religio; Connubia*

inter Alienigenas prohibita. * Refertur eodẽ *tract. 14. art. 5. §. 4.* & agitur ibi, & *art. sequentibus* de huius textus intelligentia, & exemplis.

VERS. HOC INDE. Agit vnde *Ius Gentium* appellatur sit. * Retulimus. d. *tract. 14. art. 3. Conc. l. 2. vers. Otrosi Ius Gentium. tit. 1. p. 1.*

CAP. IVS MILITARE EST. X. Tractat quid ad *Ius Militare* pertineat: quid ve sit Ius Militaris, siue quæ sint Militariæ Leges. * Retulimus lib. 1. *sent. tract. 3. art. 4. liter. M. §. 16. n. 4.* vbi plura adduximus, maxime l. 3. tit. 1. part. 1. l. 1. & 4. tit. 26. part. 2. l. ult. tit. 1. lib. 6. *ordinam. l. 20. tit. 4. lib. 6. Noua Recop. Exempla Iuris Militaris sunt. Bellu infeste, Fœdera, Signa, Pugna, Militaris Disciplina, Stipendia, Dignitas, Premia, Honores, Coronæ, Torques, Præda Diuisio.*

CAP. IVS PVBLICV M. XI. Inquit, *Ius Publicu* esse, siue consistere in Sacris, & in Sacerdotibus, & in Magistratibus. * Sumptu est ex l. 1. §. *Ius Publicu* D. *de Iustitia, & Iure.* Vide lib. 1. *sum. sentent. tract. 5. art. 4. §. 29.* & *tract. de Iure Publico. l. 10. tit. fin. lib. 4. ordinam.* & ibi *Didac. Perez Glossa 4. Bartol. in l. Barbarius n. 5. D. de Officio Prætoris. Glossa 1. in l. fin. tit. fin. part. 6.*

CAP. IVS QVIRITVM. XII. *Ius Quiritu* est, quo Quirites, id est, Romani vtuntur: In quo agitur de *Legitimis Hereditatibus, de Cretionibus, de Tutelis, de Vscapionibus.* * Refertur, & declaratur lib. 1. *sum. sent. tract. 5. art. 8. §. 91.* Vide *Anton. Augu. lib. 1. dialog. 19. num. 3.*

DISTINCT. II.

SVMMA, siue PRINCIPIVM sumptum est, ex §. *Scriptu Infit. de Iure Naturali. l. ius autẽ 7 D. de iust. & iure.* Vide notata ibi, & à nobis, lib. 1. *sent. tract. de Iure Ciuili Romanorum;* cuius species proponuntur in hac distinctione cū alijs Legibus. Vide *Barb.*

CAP. LEX EST. I. Describit *Legem populi Romani* à Maioribus, & plebe lata. * De Lege tantu Romanorum text. est intelligendus. Refert *D. Thom.*

1.2.9.90.art.3.& nos lib.1. sum. sentent. in tract. de Legibus Romanorum. Sumptum est ex §. Lex est. Instit. de Iure Naturali.

CAP. PLEBISCITA. II. Plebiscita sunt, quæ Plebæ tantum constituunt. * Sūptū est ex §. Plebiscitū. Instit. eodē. Vtrūque positū est lib.1. sum. sent. in tract. de Plebiscitis, ad quæ expectant.

VERS. ET VOCANTVR. Agit Plebiscita vnde dicta sint. Dedimus eodē tract. de Plebiscitis, inquit quæ vocari: *Quod ea Plebs Sciat: vel quod Sciscitatur, & rogat, ut fiant.*

CAP. SENATVS CONSULTVM. III. Inquit Senatus Consultum esse: Quod tantum Senatores populis consulendo Decernunt. * Sumptum est ex §. Senatus Consultum. Instit. de iure naturali. Vtrumque positum est in tract. de Senatus Consultis.

CAP. CONSTITVTIO. IV. Ait Constitutio, vel Edictū est, quod Rex, vel Imperator Constituit, vel Edicit. * Egi mus latē de Constitutione, & Edicto lib.1. sum. sent. tract. 5. art. 26. & 33. Refertur quæ, & explicatur D. Isidor. hic, d. art. 26. §. 5. & art. 33. §. 2.4. Vide. Didac. Perez in 1. q. proœmiali.

CAP. RESPONSA PRVDENTVM. V. Tractat, quid sint Responſa Prudentum. * Sūptū est ex §. responſa. Instit. de Iure Naturali. Vtrūque ad posuimus d. lib.1. sum. sent. tract. de responſis Prudentiū. Et ne immoremur, ad interpretationem horū capitulorū vide. Doctores in tit. Instit. de Iure Natur.

CAP. QVÆDAM. VI. Redit ad Romanas Leges Consulares, & Tribunicias: ac recenset Leges Iulias, Cornelias, Patiam, & Poppæam, & Plebiscitum, vulgō Legem Falcidiam. * De his Romanorum Legibus, & alijs agemus, Deo auspice, d. lib.1. sum. sentent. in tract. de Legibus Romanorum. Vide Anton. Aug. lib.1. dialog. 5. num. 2. Cob. de sponsalibus. 2. p. c. 8. num. 4.

CAP. SATYRA. VII. Tractat quid sit Lex Satyra, & vnde Satyra dicta sit. * Refertur, d. lib.1. sum. sent. tract. 5. art. 20. §. 3. Plura Acutia hic.

CAP. RHODIÆ. VIII. Explicat, quæ sint Rhodiæ Leges, & vnde cognomina tæ sint. * Pertinet ad Ius Humanū

Seculare: ideo quæ appositum est, d. lib.1. sum. sentent. in tract. de Iure Seculari, siue Ciuili.

DISTINCTIO III.

Gratianus in principio huius distinctionis inquit: præterita esse species *Secularium Legum*. Constitutionem verò aliam esse Ciuilem, aliam Ecclesiasticā: *Ciuilem*, Forense, vel Ciuile Ius appellari; *Ecclesiasticam* autem Constitutionem Canonis nomine censerī Quæ omnia confirmant Humanarum Legum distinctionem traditam à nobis, d. lib.1. sentent. ex tract. 2.1.

SVMMA. Permisscentur in hac distinctione cum Canone, & Regula cap. 1. & 2. Priuilegia c. 3. & Legis actus c. 4.

CAP. CANON. I. Ait: Canon Græcè, *Latine regula nuncupatur*. * Agit de Canonis significatione, & interpretatione. Apposuius, d. lib.1. tract. 2.2, vbi de Iure Canonico, siue Ecclesiastico. Vide lib.1. sentent. tract. 5. art. 17. §. 106. Et Anton. Aug. lib.1. dial. 1. & collect. Barbo.

CAP. REGVLA. II. Agit de Regule Etymologia, siue vnde dicta sit. * Vide eundem lib.1. sum. sent. tract. 5. art. 41. ex §. 2. & l. 1. tit. fin. part. 7. Anton. Aug. ad Gratian. lib.1. dialog. 2. Barbo. in collecta.

CAP. PRIVILEGIA. III. Quid sint Priuilegia: & vnde dicta sint. * Pertinet ad Ius Priuatum: ideo quæ appositum est in 2. parte lib.1. sentent. Iuris in tract. de priuilegijs. Concord. c. Abbate 25. post medium de Verborū significatione. Ex de Iure Regio l. 2. tit. 13. par. 3. Vide Collecta. Barbo.

CAP. OMNIS. IV. Inquit, Omnem Legem Permittere: Vetare: Punire: ac Præcipere. * Concordat Lex Legis virtus 7. D. de Legibus. Et de Iure Regio l. 5. tit. 1. part. 1. Agit de Legis Officio Virtute, siue Actibus: ideo quæ refertur à nobis lib.1. sentent. tract. 6. art. 1. §. 2. vbi, & in articulis sequētibz agitur latē de eius explicatōne, atque de huiusmodi Actibus Legis, & Permissione. Barboſa in Collectaneis.

DIS.

DISTINCT. IV.

SYMMA. In hac distinctione 4 agitur de Legum Causa *cap. 1. Qualitatibus cap. 2. Auctoritate cap. 3. De Ieiunio; Abstinencia, &c. cap. 4. & sequent.*

CAP. FACTÆ. I. Exponitur *Quare Leges factæ sint.* * Refertur *lib. 1. sum. sent. tract. 5. art. 66. vbi, & art. precedenti. & seqq.* declaratur, & fulcitur textus. Vide *Cenedu. Collect. 1. n. 2. & Barb. à num. 1.*

CAP. ERIT AVTEM LEX. II. Discutit: *Qualis debeat esse Lex?* docet què esse debere Honestam : Iustam : Possibilem : secundum Naturam : secundum Patriæ Consuetudinem : Loco; Tempori què convenientem : Necessariam : Utilem : Manifestam : & non Obscuram. * Refertur *d. lib. 1. tract. 5. art. 74. vbi, & §. 5. seqq.* textus dilucidatur, & Qualitates Legis recensentur. Vide *Cenedu. Collect. 1. ad decretum num. 2. & Acusiam, & Barb. hic.*

CAP. IN ISTIS. III. Agit de *Legibus Tèporalibus, siue Humanis, ac de earum Auctoritate, & ait : Non licere Iudici de Legibus Iudicare; sed secundum Leges.* * Retulimus *lib. 1. sent. tract. 7. art. 5. §. 6. vbi, & in precedentibus, & seqq.* latè de huius textus materia. Vide etiam *tract. 5. art. 72.*

IN §. LEGES. Agit Gratianus de *Legis promulgatione.* * De quanos *d. lib. 1. sum. sent. tract. 5. ex art. 100.* Vide *Didacū Per. in l. 3. tit. 4. lib. 8. ordinam* In sequentibus Gratianus diuertit se ad separatissimam etenim.

CAP. STATVIMVS. IV. Agit de *Ieiunio Clericorū; & ait : Clericis septem Hebdomadas plenas ante Pascha Ieiunandū reddit rationè textus : Quia si cut discretū debet esse Vita Clericorū à Laicorū cōuersatione, ita & in Ieiunio debet esse discretio.* * Vide *Ant. Aug. lib. 1. dial. 16. & ad seq. & Collec. Barb. lib. 1. dial. 16. & ad seq. & Collec. Barb.*

§. HAS ERGO. Disponitur : Quomodo his septē Hebdomadibus à Clericis Ieiunandū sit : nēpè à Carne, & Delicijs Ieiunando; & Hymnis, Vigilijs, & Orationibus inharendo.

CAP. QVADRAGESIMA. V. Inquit Ambrosius : *Quadragesimam habere Septimanas Sex, addita què à Te-*

lesphoro Septima Hebdomada, vocatā Quinquagesimā. * Vide *Barb. hic, & c. preced. n. 2. & seqq.* de Quadrage-

CAP. DENIQVE. VI. Suader, vt Sacerdotes, Diaconi, ac reliqui Ecclesiastici à *Quinquagesima propositū Ieiunandū suscipiant, vt sicut Loco (.i. Dignitate) ita Religione (Idest, Abstinencia) Prae-*

IN §. DE IPSA VERO. Hæsitat *D. Gregorius, an diebus Dominicis Quadragesima Ieiunandū sit ob carnū ingluviē Ingenio, siue Genio reliquit.* * Lege *lib. 1. sum. sent. tract. 6. art. 13. §. 1. & art. 16. cum seqq.* *Vt enim ait Salomon (Proverb. c. 20, 33.) Qui mal-*

tum Emungit, Elicit Sanguinem.

§. P AR AVTEM. Quibus diebus à *Carne Abstinemus, à Sementinis eius Ieiunandū; à Lacte videlicet, Caseo, & Ovis.* * Concordat *l. 4. vers. La Tercera. tit. 23. part. 1.* Et vide *lib. 1. sent. Iurisp. tract. 6. art. 18 & Collect. Barbos. cap. 3. num. 3. & hic.*

§. CÆTERVM. Piscū Esus relictus ob infirmitatem; non ad *Luxuriā incēdiū.*

§. DENIQVE. Qui à *Carne Abstinere, ne quaquā sumptuosiora Marinarū Belluarum (.i. Piscium) Conuiuia præparet.* * Cōcord. *l. 4. vers. la següda tit. 23. p. 1.*

§. VINVM. Dicitur. *Vinum bibere per-*

AD §. HÆC ETSI. Vide *Glossam Verbo en carrera. in l. 16. tit. 1. p. 1. Nauarr. in cap. consideret. §. tanto. de pœnit. dist. 5.*

Ad Vers. alioquin. Vide *lib. 3. sent. tract. 42. de depositione. Ad Vers. Decretū. Vide lib. 1. sentent. tract. 6. art. 7.*

DISTINCT. V.

IN SVMMA. Ibi. *Naturale Ius inter omnia Primatū obtinet tēpore, & dignitate: capit enim ab exordio rationalis creaturæ: nec Variatur tēpore, sed Immutabile permanet. Cōfirmatur ex traditis à nobis. lib. 1. sum. sent. tract. 13. de iure naturali art. 7. cum seqq.* Et vide *Remissiones Barb. in Collect. huius principij.*

In reliquis pergit Gratianus extra Chorū (vt notat Anton. Aug. lib. 1. dialog. 19.) tractat enim De Dbitō Cōiugalī, c. 4. in principio. & §. hac itaque.

De

De Ecclesiæ ingrefu c. 1. 2. & 4. §. *qua tamē*. De Euchariftiæ Sufceptione cap. 4. §. *Sanctā*. De Filiorum Nutritione, & Lactatione cap. 4. §. *praua*. & *se- quēti*. De Sufcipientibus Baptifmū c. 3.

CAP. CVM ENIXA. I. & CAP. SI MULIER. II. Agunt de Ecclesiæ ingrefu, & docent; Mulierē Enixam, vel Puerperā statim Ecclesiā Intrare pofse. * Hæc cum cap. 1. de purific. pofst partū, appofuimus lib. 3. *sentent. tract. 1. de Ecclesiā Material. art. 24. Quis Ecclesiā ingredi prohibeatur, vel non.* §. 2. cum feqq.

CAP. BAPTIZARI. III. Agit de fufcipientibus Baptifmū. * De quo agē dū est lib. 4. *sentent.* & ait: Mulierem Enixam, vel quod genuerit, ipfa hora baptizari non prohibendos. Vide lib. 3. *sum. sentent. tract. 44. art. 163.*

CAP. AD EIVS. IV. in principio agit de debito coniugalī: inquit quē (ex cōfilio tamen) Ad menftruatam, & Enixā Mulierē non accedēdū vſque ad Ablactationem. * Agemus de hoc lib. 4. *sum. sent.* cū de Matrimonio. Interim vide allegata à *Gloſſ. in l. 9. tit. 2. part. 4.* Ex ratione l. 2. & ibi *Gloſſ. fin. tit. 20. part. 2.* Ibi Ablactetur. i. Arceatur Puer à Lactē. Non tamen Culpa est, ſecundum *Barb. hic.*

§. **PRAVA.** Infurgit contra Mulieres Filios non Nutrientes, neque Lactantes. * Qua de re lib. 7. *sent. Iuriſp.* Cū de homine, quō ad corpus agatur. Interim vide *Nauarr. in Manual. cap. 14. n. 17. & Barb. hic num. 2. & 3.*

§. **HÆ ITAQUE.** Dicitur: Mulieres Filios non Nutrientes, Viris vſque ad Purgationem admifcere non debere. * Quod etiam ad Coniugale Debitum expectat, & Filiorum Lactationem.

In §. **QVÆ TAMEN.** Dicitur: Eam, quæ Menſtrua patitur, Ecclesiā Intrare non prohibendam. * Pertinet ad Ecclesiā ingreſſum: ideo quē adpoſitus est, §. vſque ad ſequentem, d. lib. 3. *sum. sent. tract. 1. art. 24. ex §. 8. & vide lib. 1. tract. 6 art. 19. §. 8.*

§. **SANTÆ.** Agit de Cōmunicatibus, ſive ſufcipientibus Euchariftiā (de qua lib. 4. *sent.*) & ait: Menſtra patientē Euchariftiæ cōmunionē percipere nō prohibendā: ex veneratione autem nō per

cipiētē laudandam. Reddit rationem textus: Bonariū quippē Mentitū eſt, ibi etiā Culpas ſuas agnoſcere, vbi Culpa non eſt: quia ſapē ſine Culpa agitur, quod venit ex Culpa. * Qua de re agē dū est lib. 6. *sent.* vbi de virtutibus, & vitijs. Interea videbis *Nauarr. in Manual. c. 27. & Miſcella. §. n. 184. Azeb. in l. 1. tit. 5. lib. 8. Recop. ex n. 61.*

Vnde etiam cum Eſurimus, ſine Culpa Comedimus, quibus ex Culpa Primi Hominis (hoc eſt, Adami) factū eſt, vt Eſuriremus. * Sed de Eſuritione, & Comeſtione lib. 7. *sentent.* videndum eſt, cū de homine quō ad corpus.

DISTINCT. VII.

G SVMMA. Gratianus adhuc digreditur ad Pollutionē Nocturnam, de qua nos lib. 6. *sum. sent.* cū de Téperantia, tractetur. Agit etiā de Peccatis cap. 2. Vide *Anton. Aug. lib. 1. dialog. 19.*

I CAP. TESTAMENTVM. I. In principio quarit: An Pol. vto in ſomnis Eccleſiā intrare liceat? * Poſitum eſt lib. 3. *sum. sentent. tract. 1. dicto art. 24. Quis Eccleſiā ingredi prohibeatur, vel non.* §. 1. 11 & ad hunc text. & Pollutionē Nocturnā vide relatos à *Cenedo collect. 25. ad Decretum. Nauarr. in Manuali cap. 16. alias 21. Emanuelē Rodrig. in ſumma tom. 1. cap. 209. & ab Acuña hic, & Barb. & infra cap. fin.*

N §. SED EST. Vſque ad finem capitis agit de differentia Pollutionis Dormientis: & quando à Miſſarum celebratione, & ab Euchariftiæ Cōmunionē abſtinendum ſit? * Plura Acuña, & Barboſa hic.

P CAP. SED PENSANDVM. II. In principio docet; Pensandū, ipſa Cogitatio, vtrū in Suggeſtione, an Delectatione, vel Peccati Conſenſu acciderit? * Pertinet ad materiā Peccatorū, de qua lib. 6. *sum. sent.* cū de virtutibus, & vitijs agatur. Vide Acuña hic.

S §. TRIBVS. Docet, tribus modis impleri omne Peccatū: Videlicet Suggeſtione: Delectatione: Conſenſu. Item hæc per quem ſiant: & quando adſit Peccatum. * Concordat cap. ſicut tribus 21. de penit. diſt. 2.

V CAP. NON EST. III. Redit ad Pollutionem nocturnam, & explicat, quando Pec-

Peccatum sit? Et Culpæ semper tribuē dum, & flendum suadet. * Alia ad-
dit *Acuña, & Barb hic.*

Ad §. HIS ITAQVE (vbi de *Preceptis Veteris Legis* agit Gratianus) vide de eisdem tradita *lib. 1. sum. sentent. tract. 18. per totum.* & ab *Acuña, & Barbosa hic.*

DISTINCT. VII.

SVMMA. Gratianus post Clericorum vitam, Ieiunia; Enixas, Menstruatas quæ mulieres; Pollutiones nocturnas, Peccata &c. (de quibus *ex cap. statui- mus 4. dist. 4.*) transit nunc ad *Legisla- tores, Decemvires, ac Romanorum Leges.*

CAP. MOYSES. I. agit de *primis Legumlatoribus.* Et sub eodem titulo ad posuimus *lib. 1. sum. sentent. tract. 4. de Legumlatoribus art. 6. §. 2.* Vide tradita ibi: & ab *Barb. & Acuña hic. & cap. 2. n. 2. dist. 1.*

§. DEINDE. agit de *Decemviris* crea- tis ad *Leges XII. tabularum.* Quod iam, vt vides, pertinet ad *Ius Civile Romanorum*, de quo *lib. 1. 2. part. & vide Acuñam hic n. 4.*

CAP. FVERVNT. II. recenset no- mina horum *Decemvirorum*, qui ad *Leges XII. tabularum* conscribendas electi sunt. Vide relatos ab *Acuña hic.*

§. LEGES. Tradit *Leges* in libris redi- gere quis primus instituerit. Scilicet apud Romanos, de quibus agebat, & è quibus Pompeius, & Cæsar.

§. PAVLATIM. Agit de *Antiquarum Legum Romanarum* vsu abolito, & de notitiæ necessitate.

§. NOVÆ. ait: *Novas Romanorum Le- ges*, idest Constitutiones à Constanti- no capisse. Sed intellige quò ad Chris- tianam Religionem: antecessorū enim Cæsarum extant *Leges*, & in *Codice Iustineaneo.*

§. POSTEA. Agit de *Codice Theodo- siano* composit. o ad similitudinem Gre- goriani, & H. mogeniani. Sed præfa- ta, & in hoc etiam capite contenta ad *Ius Civile Romanorum* expectant. Vide *Anton. Augustin. lib. 1. Dia- log. 19.*

DISTINCT. VIII.

IN SVMMA docet Gratianus differre *Ius Naturale à Consuetudine, & Con- stitutione*: idest à *Iure Humano Scrip- to, & non Scripto.* Quod nemo nega- bit, qui legerit nostrum *lib. 1. sum. sen- tent. Differentiæ rationem* affert Gra- tianus: *Nam Iure Naturali omnia sunt Communia omnibus. Iure vero, Consuetudinis, vel Constitutionis. Hoc meum est, illud alterius.* (Ad quorum interpretationem videnda sunt tradi- ta. *d. lib. 1. sum. sentent. tract. 14. art. 6. cum seqq.*) & eorum occasione di- greditur Gratianus ad valdè seiuncta in hac distinctione; videlicet ad Chris- tum, *cap. 9.* Ad Consuetudinem, *cap. 3. & seqq. & cap. fin. §. fin.* Hæretico- rum Possessiones. *d. cap. 1.* Ignoscen- dum Quando? *cap. 8. §. Ignosci.* Ad Mo- res, *cap. 2. §. vt pactum.* Obedientiam Dei, ac Regum. *d. cap. 2. §. cum autem.* Pacta, *d. cap. 2. Vers. vt pactum.* Ad Peccata, *d. cap. 2. in principio.* Ad Pos- sessiones, *d. cap. 1.*

CAP. QVO IURE. I. Agit de *Hære- ticiis*, de quibus *lib. 6. sentent. de Vir- tutibus, & Vitiis*; cum de *Fide* tracta- nus, quam hæretici oppugnant. Tex- tus summa, siue conclusio hæc est. Hæ- retici nullo iure dicere possunt: *Meti,* aut *Nostrum*, quod ab ipsis ob hære- sim abstractum, & Ecclesiæ attributum est. * Quod si nos Deus sibi abstule- rit, antequam edatur *Liber Sextus sum. sentent.* Verba illa priora: *Quo Iure Defendis Villas Ecc. esia?* Intelli- ge, idest: Quo Iure Vindicas, & tuas esse defendis Villas, Ecclesiæ iam attri- butas? Verbis illis: *Diuino, an Humano?* Confirmatur Summa Iuris, & Le- gum distinctio, de qua *lib. 1. sentent. tract. 11. art. 1.* vbi diximus, quod *Ius, & Lex* aut est *Diuina*, aut *Humana*, *sup. cap. 1. dist. 1.* Verbis sequentibus: *Diuinum Ius in Scripturis habemus.* Adde: & in *Traditionibus*: *Diuinum* siquidem *Ius* constat *Scriptura, & Traditionibus*, vt latissimè probatum extat. *d. lib. 1. sentent. tract. 20.* Ibi: *Humanum ius in legibus regum.* Imò in legibus Ecclesiasticis, & Seculari- bus:

bus: constat namque *Humanum Ius* & Canonibus, & Legibus: Scriptis, & nō Scriptis: *Pulchris*, & *Prinatis*, de quibus *codem lib. 1. 2. parte ex tract. 21.* In quibus verbis; *Ius Humanum* pro Iure Gentium accipies, vt *d. lib. 1. sum. sentent. tract. 14. art. 3. §. 2.* nam Iure Gentium introducta sunt Possessiones, Dominia, & Regna. *d. tract. 14. art. 7. Acusā hic num. 1.* Vbi autem ait: *Regibus seruandum, & Honorandos.* Vide *l. 1. 2. cum seqq. tit. 13. p. 2. 1. Petr. cap. 2. & cap. solita de maior. & obed. Anton. August. lib. 1. cap. 19. Acusā num. 4.* Vide *lib. 6. sentent.*

CAP. QVÆ CONTRA. II. tractat de Peccatis, & ait: Flagitia contra Bonos Mores Vitanda. * Vide *d. lib. 6. sentent. & Acusā.*

VERS. VT PACTVM. Agitur de Pactis, ac Moribus, dicitur quē Pactum seu Morem Ciuitatis, vel Gentis a Ciue, vel Peregrino non violandum. Reddit rationem Textus: *Turpis enim omnis Pars est suo Vniuerso non congruens.* * Nota quod Pars conuenire debet suo Toto, vel Vniuerso. Vi de *Acusā ex num. 2.*

VERS. CVM AVTEM. Agitur de Obedientia Deo præstanda, & dicitur: Deo Obediendum, et si contra Morem, aut Pactum iubeat. Pluribus rationibus nititur D. Augustinus, quarum Prima est: *Si enim Regi licet in ciuitate, cui (Alias Inqua) regnat, Inhere ali quid &c. & Obtemperatur.* Generale quippè pactum est societatis humana Obedire Regibus suis. Quanto magis Deo &c. Secūda. Sicut enim in Potestatibus societatis humana Maior Potestas Minori ad Obediendum præponitur; ita Deus omnibus. * Supple: Præponitur: ei quē ab omnibus Obediendum est. De Moribus autem agendum est *lib. 1. sentent. 2. parte*, cum de Iure non Scripto, siue Consuetudine. De Obedientia verò *lib. 6. sentent.* cum de Iustitia tractemus.

CAP. MALA. III. inquit: Malam Consuetudinem vitandam: ne si citius non euellatur, in Priuilegiarum ius assumatur ab improbis. * Hic textus, & sequentes agunt de Consuetudine, de qua latius *lib. 1. sentent. 2. part.* Vide

A *Acusā.* De auctore Anton. Aug. lib. 2. Dialog. 12. n. 2.

B **CAP. VERITATE.** IV. iubet, vt Cedat Consuetudo Veritati. * Idem infra *cap. 6. §. in Euangelio.* Vide Anton. Aug. lib. 2. cap. 19. n. 6.

C **VERS. NEMO** Cauetur, vt Nemo Consuetudinem Rationi, & Veritati præponat: quia Consuetudinem Ratio, & Veritas semper excludit. * Idem infra *cap. 6. §. fin.*

E **CAP. SI CONSVETVDINEM.** V. docet cum Cypriano, Consuetudinem etiam Veritatem Veritati postponendam: & Vsum Veritati contrarium abolendum. * De auctoribus horum capit. Vide Anton. Aug. lib. 1. Dialog. 19. n. 7.

G **CAP. QVI CONTEMPTA VI.** Habetur eum, qui Contempra Veritate Consuetudinem sequitur, aut circa fratres Inuidum, aut circa Deum Ingratum. Vide *Acusā hic.*

I §. **IN EVANGELIO** repetit, vt Cedat Consuetudo Veritati. Vt dictum est supra *cap. 4.*

K §. **REVELATIONE.** Idem reperitur: cum exemplo Petri cedentis Paulo. Lege *Galat. cap. 2. & Acusā.*

L §. **CVM CHRISTVS.** Docemur, quod Magis Veritatem, quā Consuetudinem sequi debemus: quia Consuetudinem Ratio, & Veritas semper excludit. Idem supra *cap. 4. vers. Nemo.*

N **CAP. FRVSTRA.** VII. Habetur, quod Consuetudo non est maior Veritate: & sequendum à Spiritu Sancto Reuelatum. * De auctore vide *Notas Gregorianas, & Anton. Aug. lib. 2. Dialog. 20. in fine.* Plures refert *Acusā.*

O §. **HOC PLANE.** Docemur, quod Ratio, & Veritas Consuetudini Præponenda est.

P **VERS. SED CVM.** Adduntur hæc de Consuetudinis Obseruantia: Sed cum Consuetudini Veritas suffragatur, nihil oportet firmiter retineri.

S **CAP. CONSVETVDO.** VIII. Dicitur, vt Consuetudine non impediēte, Veritas Præualeat, & Vincat. Nam Consuetudo sine Veritate Vetustas erroris est. Propter quod relicto Errore, sequamur Veritatem: quia &c. Veritas Ma-

Manet, & inualefcit in aeternum, & uiuit, & obtinet in faecula faeculorum. * Sed Veritas ad Iustitiam expectat, de qua *lib. 6. sentent.* Consuetudo autem ad Ius non scriptum, de quo *lib. 1. sentent. 2. part.* Ratio quoque animæ est, de qua *d. lib. 6. sentent.*

§. IGNOSCI. Dicitur; Ignosci Simpli-
citer Erranti: non verò post Inspiratio-
nem, & Reuelationem Prudenter, &
Scienter in Errore Perseueranti. *
Pertinet ad *Vindictam*, siue *Panitionem*, de qua *lib. 6. sum. sentent.* cum
de Iustitia agatur. Vide *Acutam. n. 4.*

CAP. SI SOLVS. IX. Pertinet ad trac-
tatum de Christo. * De quo *lib. 2. sum. sentent. tract. 5. vbi art. 30. de vi-
ta Christi, eius quæ actionibus, & mira-
culis, §. 2.* textus iste appositus est.
Summa hæc est: Si solus Christus Au-
diendus est, non est attendendum, quid
alius fecerit, sed quod Christus.

VERS. NEQVE ENIM. Hæc haben-
tur de Consuetudine: *Neque enim ho-
minis Consuetudinem sequi oportet,
sed Dei Veritatem, &c.*

DISTINCT. IX.

SVMMA. Hac distinctione 9. sub præ-
textu Iuris naturalis, agitur de Legi-
bus Imperatorum, vel Principum *cap. 1.*
An Suis Legibus teneantur? *cap. 2.*
De Prohibitione. *d. cap. 1. §. nam &
temporibus.* De Ratione, & Exemplis
*cap. fin. de Sacra Scriptura cap. 3. 4. &
5. in principio. & cap. 6. vsque ad 10.*
De Scriptis Sanctorum Patrum. *d. cap. 3. 4. & 5. §. alios. cap. 8. 9. & 10.*

CAP. IMPERATORES. I. Conclusio: Imperatorum Leges contra Verita-
tem, sunt ad Probationem, & Coronam
Bonorum: Leges verò pro Veritate, ad
Terrorum, & Correctionem Malorum.
* Vide *lib. 1. sentent. tract. 5. art. 66.*
Ad Leges Imperatorum expectat,
de quibus *lib. 1. sentent. 2. p.*

§. QVICVNQVE. Eiusde est tractatus.
Summa: Legibus Imperatorum editis
pro Veritate non Obtemperare, Sup-
plicium est: si ferantur contra Veritatem;
præmiu est. * *1. i. Fide, vel Iustitia.*
Egimus generaliter de Legum Obe-

A dientia *lib. 1. sum. sentent. tract. 7. ma-
ximè ex art. 47.*

B §. NAM ET TEMPORIBVS. Sum-
ma Prohibenda non Prohibere, culpa
est: sicut Prohibere, laus est. * Per-
tinet ad *Prohibitionem*, de qua *lib. 1. sentent. tract. 6. vbi art. 15. §. 4. textus
adpositus est. Quod attinet ad Dei
Præcepta vide eundem lib. 1. tract. 18 de præceptis veteris legis.*

C VERS. ET REX. appendix est, §. qui-
cumque huius capituli. Summa est: Re-
gi Nabuchodonosor sacrilegè Consti-
tuenti Piæ, fideliter quæ non Obtem-
peratum. * Dedimus verba eodem
*lib. 1. sum. sentent. 2. p. & lege Dani.
cap. 3. & Acut. hic.*

F CAP. IVSTVM. II. ait: Iustum esse
Principem Legibus Obtemperare suis.
* Concordat Lex, *l. 16. tit. 1. p. 1.*
Vide ad interpretationem verbo-
rum. *lib. 1. sum. sentent. tract. 5. art. 16. §. 1. & Acut. hic. num. 1. & Bar-
bosam d. num. 1.* Eius autem verba data
sunt, dum ageremus de Legibus Prin-
cipum, & an suis Legibus essent soluti.
d. l. sentent. 2. p.

K CAP. NOLI. III. inquit D. Augusti-
nus: suis Scriptis, quasi Canonicis
Scripturis non inferendum sit: & quali-
ter utrisque Credendum sit. * Re-
fertur & intelligitur. *lib. 1. sum. sen-
tent. tract. 16 de Sacra Scriptura art. 64. Non habenda pro Canonicis Scrip-
turis Sanctorum Scripta. §. 2.*

L CAP. NEGARE. IV. Luman Eccle-
siaz D. August. ait soluta humilitate:
Multa esse in suis scriptis, quæ damna-
ri possint. * Reddidimus, dum agè-
remus de Scriptis Sanctorum Patrum.
d. lib. 1. 2. p.

M CAP. EGO. V. Docet Ecclesiaz Doc-
tor D. Hieronymus. In solis Scripturis
non dari Errorem. * Reddidimus
cum eodem titulo. *d. lib. 1. tract. 16. de
Sacra Scriptura art. 20. §. 1. vbi & tex-
tum explicuimus. Vide Anton. Aug.
lib. 1. dial. 19. n. 8. & Collect. Barbo-
sa hic.*

N IN §. ALIOS AVTEM. Exponitur.
Alios (præter Scripturam) quomodo
legerit, ad stipulatus quæ fuerit D. Hie-
ron. * Reddemus, cum actū fuerit de
Sanctorum Patrum Scriptis, *d. lib. 1. 2. p.*

CAP.

CAP. VT VETERVM. VI. Docet D. Hieronymus Veteris Testamenti Fide de Hebraeis voluminibus examinanda: Noui autem Testamenti, Norman Græci Sermonis desiderare. * Apposuius sub eodem titulo, in tractatu de Sacra Scriptura (ad quem expestat) lib. 1. sum. sentent. tract. 16. de Sacra Scriptura art. 38. Vide tract. 17. art. fin. & Anton. August. lib. 1. dialog. 4. num. 7.

CAP. SI AD SCRIPTVRAS. VII. Adhuc agit de Sacra Scriptura, ad quam inquit non admittenda Mendacia, etiam Officiosa. * Retulimus d. lib. 1. tract. 16. art. 67. de impressio. ne Sacra Scriptura. §. 2. Vide Barbosa hic.

CAP. QVIS NESCIAT. VIII. Constituit: De Sancta Scriptura non dubitandum; præponi quæ Episcoporum Scriptis. * Refertur d. lib. 1. sum. sentent. tract. 16. de Sacra Scriptura. art. 19. §. 1.

VERS. EPISCOPORVM. Agit de Episcoporum, siue Sanctorum Scriptis, & ait: Reprehendi ea posses & quando. * Apponetur lib. 1. sum. sentent. 2. p. in tract. de Scriptis Sanctorum Patrum. Subijcit textus: Et per Concilia licere reprehendi, si quid in eis forte à Veritate deuiatum est.

CAP. NOLI. IX. Docet: Contra Diuinam Scripturam, Episcoporum Scripta non colligenda. * Refertur d. tract. 16. de Sacra Scriptura. art. 19. §. 2. Vide Anton. Aug. lib. 1. dialo. 19. num. 9.

VERS. NON ENIM ait: Non sic legi Episcoporum Scripta, ut contra sentire non liceat. * Pertinet ad eundem tractatum de Sanctorum Patrum Scriptis. d. lib. 1. sentent. 2. par. Vide Anton. Aug. lib. 1. dial. 19. d. n. 9.

CAP. NEQVE. X. Pertinet ad eundem etiam tractatum de Sacra Scriptura. * Retulimus d. lib. 1. sentent. tract. 16. de Sacra Scriptura. art. 64. §. 1. Summa hæc est: Quorumlibet Disputationes, velut Scripturas Canonicas non habendas, ut Improbare non liceat si contra Veritatem senserint.

§. TALIS. Agit qualis fuerit D. Augustinus erga aliorum Scripta. Talis

A ego sum (inquit) in Scriptis aliorum, quales volo esse intellectores meorum. Alias Qualis ego sum, &c. tales volo esse, &c. * Cur enim ego te habeam ut Principem, cum tu me non habeas, ut Senatorem. Ut habetur in cap. esto. 7. §. scitum 95. dist.

CAP. SANA. XI. Docet: Sanam Rationem Exemplis ante ponendam: & quæ Exempla sequenda sint.

DISTINCTIO X.

SVMMA. Gratianus, qui in principio distinctionis præcedentis, præmissis Imperatorum Legibus, diuerterat se ad Sanctas Scripturas, & Sanctorum Scripta: nunc redit ad easdem Imperatorum Leges, de quibus. cap. 1. 7. 9. 11. & 12. Inmiscens alia de ipsis Imperatoribus. d. cap. 1. 2. 3. 5. & 8. De Lege Diuina. d. cap. 2. De Pontificibus. cap. 8. De Regibus. cap. 3. De Iure Sæculari. cap. 4. De Iure Ciuili Romanorum. cap. fin. De Matrimonio. cap. 1. §. beatus. De Potestate Sæculari. cap. 6. & de Alijs diuersis. d. cap. 1. §. nam quod, & d. §. beatus.

CAP. LEGE. I. Dicitur: Lege Imperatorum, non in omnibus Ecclesiasticis Controuersijs utendum, præsertim cum Euangelio, aut Canonibus obiet. * Pertinet ad tractatum de Legibus Imperatorum, de quibus. lib. 1. sentent. 2. parte. Vide d. lib. 1. sum. sentent. tract. 19. art. 17. & 18, ubi de Euangelij autoritate: signa quæ verba illa: Lex Imperatorum non est supra Legem Dei, sed subius, de quibus Barbosa hic. Item verba illa obserua: Imperialis iudicio non possunt Ecclesiastica Iura dissolui. &c. Lege Anton. August. lib. 1. dialog. 19. num. 20. & lib. 2. dialog. 12. num. 1.

R §. NAM QVOD SCISCITARIS. Hæc habentur: Nam quod Sciscitaris, utrum, Diuisis Imperiali Iudicio Pro uinijs, ut dua Metropoles fiant; sic duo Metropolitani Episcopi debeant nominari? Non verè visum est ad mobilitatem Necessitatum Mundanarum Dei Ecclesiam commutari, Honores quæ, aut Diuisiones perpeti, quas præ suis causis faciendæ duxerit Imperator,

tor, &c. * Agitur hic de Prouintijs, seu Metropolitibus, de quibus *lib. 5. sum. sent.* de Ecclesia in suis partibus. Itē de Imperatorū legibus, de qq. *lib. 1. sent. 2. p.* Et de ipsis met Imperatoribus, de quibus *lib. 8.* de Statibus: vbi etiā de Honoribus. Item de Ecclesiā firmitate, de qua *lib. 3. sent. tract. 34. art. 12.* Et de Rerū diuisione, de qua *lib. 12. sentent.* cum de rebus nobis sit sermo.

§. BEATVS. Pertinet ad Matrimonium, de quo *lib. 4. sum. sent.* de Sacramentis Ecclesiā. Verba præcipua: *Si, inquit, Religionis causa coniugia debere dissolui dicantur, sciendū est, quia & si hoc Lex Humana Concessit, Lex tamen Diuina Prohibuit.*

1. Coniugia. i. Matrimonia Consummata: namque Non Consummata Religionis causa Soluuntur, vt in *tit. de Conuersione coniugatorum.*

2. Lege *titul. D. & C. de repulsijs.*

3. Lege *Mttb. cap. 5, 33. Marci cap. 10. in principio.*

§. ECCE. Concluditur sic: *Ecce quemadmodū Imperiali Iudicio nō possunt Ecclesiastica Iura dissolui. Ecce qualiter quod Lex Humana Concessit, Diuina Lex Prohibuit.*

§. NON QVOD. Dicitur: *Imperatorū Leges*, quibus Ecclesia defenditur, non renuendas: Euangelio antē, Apostolis, & Canonibus (quibus postponēda sunt) nullū posse inferre præiudiciū. * Vide *lib. 1. sum. sent. tract. 19. art. 18. §. 1.* Refertur 2. p. eiusdem libri in tractatu *De Imperatorum Legibus.*

CAP. NON LICET. II. Dicitur: Non licere Imperatori, vel cuiquam contra *Legē Diuinā* Præsumere, aut Agere. * Tractat *De Lege Diuina*: Etenim *Diuina Mandata* hic *Legē Diuinā* ostendunt (vt probatū est *lib. 1. sent. tract. 5. art. 54.*) sub qua *Regulæ Prophetica, Euangelica, & Apostolica*, de quibus hic, continentur: ideo quē textus iste refertur *lib. 1. sentent. Iurispr. tract. 11. de Lege Diuina. art. 17.* Vide *Barbasam hic.*

CAP. CERTVM. III. Agitur de *Regibus*, alijs quē *Principibus*. Summa est: In Causis Dei *Regiū Voluntatē* subdē dā Sacerdotibus; ab eis quē *Discēdū,*

non Docendū: Ecclesiasticā quē *Fortiā* (i. Canonē) sequēdā: non lura præfigenda, neque Dominandū; sed *Celiā* submittenda. * Concordat *l. 56. tit. 6. par. 1. Ant. Aug. lib. 1. dial. 19. n. 11.*

CAP. CONSTITVTIONES. IIII. Hæc habentur: *Constitutiones* (i. Leges Seculares) contra *Canones*, & *Decreta Præsulū Romanorū, vel Bonorū* *Mores nullius sunt Momenti.* * (1) Alias: *sint.* Vide *Acuñā num. 2.*

CAP. IMPERIVM. V. Conclusio: *Imperator* nō debet *Viripare*, quæ *Sacerdotibus* conueniunt. * De *Augore* huius text. & sequentiū *Ant. Aug. lib. 2. dial. 14. n. 4. & Acuñā num. 1.*

CAP. SVSCIPIITIS. VI. Ait: *Potestatis Secularē* subditā Ecclesiasticæ; non prælatā. * Vide *lib. 1. sent. tract. 19. ar 4* Hic ex. referēdū est *lib. 8. de statib.*

CAP. SI IN ADIVTORIVM. VII. Dicitur: *Leges Imperatorū* in adiutorium assumere licere. * *Acuñā hic. n. 2.*

CAP. QVONIAM. VIII. Statuit, *Pontifices, & Imperatores*, eorū quē *Officia distincta; & Quare? Volens* (inquit agens de Christo) *Medicinali Humilitate hominū corda sursum efferri*, non *humana Superbia* rursus in inferna *de mergi: vt & Christiani Imperatores pro aterna vita Pontificibus indigerent; & Pontifices pro cursu tēporaliū tantūmodò rerū Imperialibus Legibus vterentur*, &c. Ac vicissim non ille *rebus Diuinis Præsidere videretur*, qui esset *Negotijs Secularibus implicatus.* * Vide *cap. 5. & 6. cñ seqq. infra 96. dist. c. solita de Maior. & Obed. & c. nouit de iudicijs. & Barbof. hic.* De Authore *Ant. Aug. lib. 2. dial. 14. num. 1.*

CAP. DE CAPITVLIS. IX. *Leges Imperatorū* Pōtifex se seruaturū esse proficitur. * Ad *Leges Imperatorū* expēdat, de quibus *lib. 1. sent. 2. p.* Vide *Anton. Aug. lib. 5. dial. 19. num. 12. & lib. 2. dialo. 10. Acuñā hic. num. 1.*

CAP. VIDES. X. Hæc habentur: *Vides, &c. Quod contra Leges accipitur per Leges dissolui m. retur?* * Refertur *lib. 1. sum. sent. tract. 7. de Legis auctoritate. art. 27. de factis contra Legem §. fin.* Vide *Anton. Aug. d. lib. 1. dial. 19. num. 13. & Acuñā hic num. 1. de Authore.*

B

CAP.

CAP. QVIS AVTEM. XI. Ait: *Leges Principum, Patrum què Regulas, (.i. Canones) & Admonitiones non contemnendas.* * Idem *infra cap. quis autem. 11 dist. 34.* Et vide *Anton. Aug. ad Gratian. lib. 1. dialog. 19. num. 14.*

CAP. CERTVM. XII. *Leges Romanorum Principum seruandas: maximè circa Reuerentiam B. Petri Apostoli.* * De Auctore *Anton. Aug. d. lib. 1. dialog. 19. num. 15.* & *Acuña hic. num. 1.*

CAP. VESTRAM. XIII. Et flagitat Pontifex Leo, *Ius Romanorum seruari.* * Pertinet ad *Ius Civile Romanorum* in genere. *Capita autem 7. 9. 11, 12.* & *alia ad Leges Imperatorum,* quæ sunt *Iuris Civilis Romanorum* species. *§. sed & quod Principi, Instit. de Iure Naturali.*

DISINCT. XI.

SVMMA. Redit Gratianus iterum ad *Vlum, & Consuetudinem, cap. 1. 4.* & *7.* de quibus egerat *supra cap. mos est 4. cap. consuetudo 5. dist. 1.* & *cap. 2. cum sequentibus 8. dist.* & in notatis *infra dist. 12.* Et immiscet quædam de *Iure Pontificio cap. 2.* & *10.* De *Noua Lege cap. 3.* De *Romana Ecclesia d. cap. 3. 6. satis.* & *cap. fin.* De *Traditionibus cap. 5.* & *7.* & *infra dist. 12.* De *Ecclesia in genere cap. 8.* De *Scriptura cap. 9.*

CAP. VSVS. I. Agit de *Vsu,* qui ad *Ius non Scriptum* spectat. Verba sunt hæc: *Vsus Authoritati (.i. Legi) Cedat. Præuim Vsum Lex, & Ratio Vincat.* Vide *Barb. hic.*

CAP. CONSEQUENS. II. Agit principaliter de *Iure Pontificio.* Conclusio hæc est: *Apostolica Sedis Statutū tenēdū, nullius Consuetudinis præpediente occasione.* * De Auctore *Anton. Aug. lib. 1. dial. 20. n. 1.* & *7. lib. 2. dialo. 14. n. 1. Acuña hic n. 1.*

CAP. NOLITE. III. Summa hæc est: *Apostolorū Institutis, virorū què Apostolicorū, & Canonibus armandū.* * Retulimus *lib. 1. sentent. tract. 19. de Noua Lege art. 28.* Attinet enim principaliter ad *Nouam Legē,* quæ constat *Apostolorum Scriptis, & Traditionibus.* Allegabimus *eodem lib. 1. p. 2.*

tract. 22. de Iure Canonico.

§. SA IIS. Agit de *B. Petri Sede,* idest *Romana Ecclesia* (de qua, vt potè quæ est cæterarum *Caput lib. 5. sentent. in princ. vbi de Ecclesia in suis membris, & partibus.*) *Concussio.* Indignum est Pontifices (.i. Episcopos) & Ordines sublequētes Regulam refutare, quam *B. Petri Sedes* sequitur, & docet. *Ratio. Multū enim conuenit, et totū Corpus Ecclesia in hac sibi met. Obseruatio ne (.i. Traditione) Concordet, quæ inde auctoritatem habet, vbi Dominus Ecclesia totius posuit Principatum.* * Probatur dispositio tractatū eiusdem *lib. 5. sent.* vbi primū de *Cap. t.* postmodū de corpore, & mēbris Ecclesiæ.

CAP. CONSVETVDINIS. IV. Agit de *Iure non Scripto,* siue *Consuetudine.* Verba: *Consuetudinis, Vsus què longæū non Vilis auctoritas est: Verūm non vsque adeo sui valitura momento, vt aut Rationem vincat, aut Legem.* * Excipe: *Nisi fuerit Rationabilis, & legitime sit Præscripta.* Vt in *cap. fin. de consuetudine.* Concordat *l. 3. vers. la quarta.* & *ibi glossatit. 2. part. 1.* Et vide *Didac. Perez q. præm. 8. l. 2.* & *13.* & *relatos ab Acuña n. 1.* & *2.*

CAP. ECCLESIASTICARVM. V. Agit de *Traditionibus Ecclesiasticis* (de quibus nos latissimè *lib. 1. summ. sentent. tract. 20.*) Principiū ait: *Dogmatum, & Institutorum alia est in Scripturis; alia in Traditionibus Apostolorum.* * Intellige Christi, & Spiritus Sancti Doctrinam: nam *d. lib. 1. sentent. tract. 19. art. fin.* *constituimus cum Trid. Concilio sess. 4. Christi, Spiritus Sancti què Doctrinam continet in Sacris libris, & in Apostolorū Traditionibus.* De Auctore *Anton. Aug. lib. 1. dial. 20. n. 4. Acuña hic. n. 1. Aliqua Barbosa.*

VERS. QVIBVS PAR RITVS. (Qui in noua versione incipit: *Quæ Vtraque*) docet *Scripturis, & Traditionibus eundem Cultum* adhibendum, eandem què habere *Vim.*

VERS. SI ENIM. (Qui in noua versione incipit: *Nam si Aggrediamur*) docet; *Negantes Traditiones Christianæ Religionis, & Euangelio Officere:* non enim ex *Scriptura, verūm ex Tra-*

Traditionibus habemus : Cruce nos Signare : Orare ad Orientem : Verba Eucharistiæ conficiendæ (quam Missam dicimus) Benedictiones aquæ Baptismatis; Olei Vnctionis : & Baptizandi : Quinimo ipsam Olei Vnctionem : Tri nam Merfionem, & Sathanæ Abrenuntiationem. Vide *Acuñam ex num. 4.*

CAP. CONSVETVDINEM. VI. Agit de *Iure non Scripto*, siue *Consuetudine*, de quibus nos. *lib. 1. sum. sent. p. 2. tract. 38.* * De Authore Anton. *Aug. lib. 1. dial. 13. n. 5.* Verba: *Cōsuetudinē laudamus, quā tamē cōtra Fidē Catholicā nihil vſurpare dinoscitur.*

CAP. IN HIS. VII. Redit ad *Traditionē Ecclesiasticarū Authoritatē, & Vim.* Verba: *In his rebus, de quibus nihil certi statuit Diuina Scriptura, Mos populi Dei, & Instituta Maiorū (hoc est Traditiones Ecclesiæ) Pro Lege tenenda sunt.* * Constat ergo ex his, atque ex *princ. cap. 5. sup. & ex seqq.* tractatum de Traditionibus aptissimè positrū fuisse *lib. 1. sum. sent.* qui inscribitur de *Iuribus, & Legibus. tract. 20.* post Diuinas Leges Scriptas. Vide *Ant. Aug. lib. 1. dial. 20. num. 2. & Barbosa hic.*

VERS. ET SICVT. Tractat de Traditionū Contēptoribus, inquiens: *Et sicut Prauaricatores Diuinarū Legum; ita Cōtemptores Ecclesiasticarū Consuetudinū (i. Traditionū) Coercendi sunt.* * Lege *Acuñam. num. 3.*

CAP. CATHOLICA. VIII. Pertinet ad *Ecclesiā Formālē* (de qua nos agētes *lib. 3. sum. sent. tract. 34. de Ecclesia. art. 19.* dedimus verba huius textus) Thesis est: *Quibus modis regatur Ecclesia:* Sunt autē Scriptura : Traditio, & particularis Institutio. * Vide *lib. 1. sum. sent. tract. 16. art. 16. §. 1. & de Authore Ant. Aug. d. li. 1. dial. 20. n. 3.*

CAP. PALAM EST. IX. Videtur docere August. Quid sit faciendū in rebus dubijs Fidei? * *Vulgata quē Grariani lectione secuta, textum cum cap. sicut. 2. §. illa Consideratione. 14. dist. apposuius lib. 1. sent. tract. 9. art. 46.* dum ageretur, quomodo nos getere debeamus in *Dubijs, & Ambiguis.* Et videtur hic cōstituere D. August. valere auctoritatem Catholicæ Romanæ Ecclesiæ. Sed de *Fide Exemplarū* loquimur Ori-

ginale, ad quæ videbis tradita *lib. 1. sum. sent. tract. 16. de Sacra Scriptura ex art. 37. vbi art. 37. ex vera lectione textus reperitur.*

CAP. HOC VESTRÆ. X. Pertinet ad *Ius Pontificū Romanorū* (de quo *lib. 1. sum. sent. tract. 23.*) * De Authore *Ant. Aug. lib. 1. dial. 20. n. 5. & Acuñam. 1.* vbi plura in seqq. de text. Summa: Ab Apostolicis Institutis nō recedēdū, neque Apostolicas Regulas negligendas.

CAP. QVIS NESCIAT. XI. Pertinet ad *Romanā Ecclesiā, ipsius quē Traditiones.* Cōclusio: Ab omnibus seruari debet, quod à B. Petro Traditum est, & Romana seruauit Ecclesia. * Vide allegatos ab *Acuñam hic, & in precedentibus.*

VERS. PRÆSERTIM. Reddit rationē præteritæ enuntiationis, his verbis: *Præsertim cū sit manifestū in omnē Italiā, Gallias, Hispanias, Africā, atque Siciliā, Insulas quē interiacentes, nullū instituisse Ecclesiam, nisi eos, quos venerabilis Apostolus Petrus, aut eius Successores constituerunt Sacerdotes (i. Episcopos) aut legant si in istis prouincijs alius Apostolorū inuenitur, aut legitur docuisse. Quod sinō legunt, quia nusquā inuenitur oportet &c.* * Errasse videtur in Historia Innocentius hic: constat enim in his prouincijs præter Petrū, prædicasse Iacobū, Paulū, Iohannē, Iudam, & Philippum, vt alios ommittā, vt, si faxit Deus, latius dicendū est in *4. lib. memorabilium noui testamenti.* Respondetur nullū Apostolorū docuisse sine Petri autoritate, ab eodē quē & ipsius Successoribus omnes Episcopos constitutos. Expressa præfatos *memorabilium libros*, vbi de Beatis Dionysio, & M. Marcello Eugenio Galliæ, & Hispaniæ Præmatibus à Clemente missis.

VERS. OPORTET. Ad eandem *Romanam Ecclesiam*, sequuntur hæc: *Oportet eos hoc sequi, quod Ecclesia Romana custodit, à qua eos Principium accepisse non dubium est: ne dum Peregrinis Sermonibus (aliās Assertionibus) student, Caput Institutionū (i. Doctrinæ; Traditionū,) videantur omittere.* Aliās: *amittere.* Et nota Ecclesiam

Romanā Principiū, & Caput, Institutionū, idest, Doctrinā, ac Traditionū.
 §. SÆPĒ. Agit de Episcopo, qui Urbem sæpē conuenerat, viderat quē Romanū Morē, vel in Consecrandis Mysterijs, vel in cæteris agendis Arcanis. Et addit: Quod sufficere arbitraremur ad Informationē Ecclesiæ tuæ, vel Reformationē, &c. * Vide Concil. Trid. sess. 24. de Sacramento Extrem. Vnctio nis. Can. 3. Et nota Romanum Morem in Consecrandis Mysterijs, idest Sacramentis conficiendis, & cæteris agendis Arcanis, esse ad aliorum Informationem, & Reformationem.
 VERS. VEL SI QVI. Ait: A Romana Ecclesiæ Institutionibus (idest Doctrinis, Traditionibus, & Observationibus) Errantes commonendos, &c. neque alterius Ecclesiæ, quā Romanæ Consuetudinem seruandam.

DISTINCT. XII.

SVMMA. Agitur hic de Romana Ecclesiā cap. 1. & cap. 2. §. nō nouum. De eius Regulis, siue Constitutionibus, d. c. 1. §. nulli. & §. quidquid. cap. 2. in princ. & in vers. cuius. & in §. quis. De Traditionibus cap. scit. 3. c. illud 4. cap. ridiculū. §. cap. nos consuetudinem. 8. cap. nouit. 10. cū seqq. & sup. dist. 11. De Consuetudine, & Moribus, d. c. 3. 6. 7. 8. 9. 10. & seqq. De Ecclesiā in genere, d. c. ridiculū. §. De Hæreticis, cap. nos cōl. 8. vers. exceptis. De Primatibus ibi. De Diuinis Officijs, & Metropolitanis, cap. de his 13. cap. placuit 14.

CAP. NON DECET. I. Agit De Romana Ecclesiā, de qua lib. 5. fant. Iurisp. Principium ait: Non decere, a Capite Membra discedere, sed Caput sequi.

§. NVLLI. Ait: Apostolicā Ecclesiā, omnīū Matrē, & ab eius Regulis non deuiandū. * Agit de Romanæ Ecclesiæ Maioritate: & de eius Regulis, idest Doctrina, Traditionibus, siue Pōsticū Decretis (de quibus lib. 1. tract. 20. & 23.) Omnia enim hæc Regula cōprehēdit, Lege d. lib. 1. tract. 5. art. 41. de regula. At Romanā Ecclesiā omnīū Matrē, & Magistrā, docent Concil. Trid. sess. 7. de Baptis. Can. 1. & sess. 22. c. 8. & sess. 25. in fine. in Decreto de electu

ciborū. principi. tit. 18. p. 1. Cobarr. in cap. alma mater. 2. p. in princ. & Nos lib. 3. tract. 34. art. 5. Ritum, & vltimū Romanæ Ecclesiæ non mutandū. Concil. Trid. sess. 14. de Sacramento Extrem. Vnctio. Can. 3. Acuiā hic num. 4. Aliqua Barb.

VERS. ET SICVT. Instruit: Quod sicut Dei Filius venit facere voluntatē Patris, sic & nos Matris, quæ est Ecclesiā, cuius Caput est Romana Ecclesiā.

§. QUIDQVID ERGO. Inquit: Actū contra huius Romanæ Ecclesiæ Disciplinā ratū non habendū. * Discipline autem significationes habes lib. 1. sent. tract. 5. art. 31. Cōprehendit enim Leges, Constitutiones, Mores, Consuetudinē, Traditiones, Doctrinā, &c. Ex tant autē verba d. lib. 1. p. 2. tract. 23.

CAP. PRÆCEPTIS. II. Agit de Romana Ecclesiæ Præceptis, siue Legibus. Cōclusio: Præceptis Apostolicis nō Resistendū: sed Romanæ Ecclesiæ Iussa implēda, quæ est Caput nostrū. * Vide tradita lib. 1. sum. sent. tract. 5. art. 54. §. 2. & tract. 6. art. 5 §. 7. De Auctore Ant. Aug. lib. 1. dialog. 20. n. 6. Acuiā hic num. 1. Lege Barbofam.

§. NON NOVVM. Tractat de Romana Ecclesiæ Prælatione, docēs: Pōsticāle (i. Episcopālē) Accusationē, & Religionis (i. Fidei) relationē ad Sedē Apostolicā referendā: quasi ad Caput Ecclesiā: & inde Normam sumere, unde sumpsit Exordium: ne Caput Institutionis videatur omittere. Vide Acuiā num. 3.

VERS. CVIVS. Tractat de Romanorū Pontificum Legibus, docēs huius Auctoritatis (scilicet Romanæ Sedis) Sāctionem ab omnibus tenendam.

§. SIQVIS. Adhuc agit de Romana Sedis Præceptis, siue Legibus, inquires Apostolicæ Sedis Præcepta non obseruantem percepti Honoris esse hostē. Vide Acuiā num. 4.

CAP. SCIT. III. Agit de Traditionibus, & de Iure non Scripto, siue Consuetudine (de quibus lib. 1. sum. sentent. tract. 20. & 2. p. tract. 38. Et Gratianus innotatis supra in sum. dist. 1 t. & in principio huius distinctionis.) Confectum est ex diuersis locis, & auctoribus (de quibus Anton. August. lib. 1. dia-

dialog. 20. num. 7. & lib. 2. dialo. 12. n. 3. & nota Gregoriana hic, & Acuña num. 1. quem vide ad textum) Principium ait (iuncto Originali, & notis:) Non obesse diuersas pro Loco, & Tempore Consuetudines (sive Traditiones) quas vna Fides commendat.

VERS. SI ILLIS. Inquit (iuncto Originali, & nota) Consuetudinibus non resistendum, si Canonica non obstat auctoritas.

CAP. ILLVD. IV. Agit de Traditionibus (de quibus *lib. 1. sum. sent. tract. 20.*) Conclusio: Traditiones Ecclesiarum; præsertim, quæ Fidei non Officiunt, Obseruandas, vt à Maioribus Traditæ sunt. *Nec aliorum Consuetudinem aliorum contrario More subueriti.* Ad idē *cap. scilicet. 3. & cap. nos 8.*

CAP. RIDICVLVM. V. Agit de Ecclesiæ. (Vide *lib. 3. sum. sent. tract. 34. art. 1. 2.*) & de Traditionibus. Summa, Non permitendum Ecclesiam insimulari, aut Traditiones Infringi. De Auctore *Anton. August. lib. 1. dialo. 20. n. 8. & lib. 2. dialog. 12. num. 1.*

CAP. DIUTVRNI. VI. Tractat de Iure non Scripto. Verba: *Diuturni Mores consensu vtiuntur approbati Legē imitantur.*

CAP. CONSVETVDO. VII. Ad eundem tractatū *De Iure non Scripto*, siue de Consuetudine tendit. Verba: *Consuetudo præcedens, & Ratio, quæ Consuetudinem suscit, tenenda est.*

IN VERS. ET QVIDQVID. Legitur: *Factum contra Consuetudinem Reuocandum.* In Originali autem est: *Currandum nequid fiat contra Consuetudinem.* Vide *Acuñam.*

CAP. NOS CONSVETVDINEM. VIII. Adhuc agit de Traditionibus (de quibus *lib. 1. sum. sent. tract. 20.* & in notatis *sup. in summa dist. 11. & huius 12. dist.*) Vel de Iure Humano nō Scripto, siue de Consuetudine (de quibus *eo. dem lib. 1. 2. p. tract. 38.* & in notatis *sup. in summa dist. 11. & huius 12. dist. dist.*) & ait: Consuetudinem, quæ nō est contra Fidē, permanere concessum, siue de Primatibus Constituendis, &c.

* De Auctore *Anton. Aug. lib. 1. dialo. 13. n. 5. in fine.*

VERS. EXCEPTIS. Agit de Primati-

A bus (de quibus *lib. 5. sent.*) & de Donatistis Hereticis (de quibus *sent. lib. 6. cū de Fide.*) Sumariū: Qui ex Donatistis ad Episcopatū perueniunt, ad Primatus Dignitatem non Prouehendos.

CAP. QVEMADMODVM. IX. Hæc de Consuetudine: *Quemadmodum Illi cito perpetrari non patimur; sic quæ sunt Consuetudinis, non negamus.*

D **CAP. NOVIT. X.** Iubet Gregorius Augustino Anglorū Episcopo, ex Romana, & aliorū Pij, & Religiosis Consuetudinibus Fasciculum colligere, & apud Anglos deponere. Illud in texens: *Non enim pro Locis Res; sed pro Bonis Rebus Loca amanda sunt.*

G **CAP. ILLA. XI.** Agit de Traditionibus, & ait: Non Scripta, sed Tradita, quæ toto terrarū orbe obseruantur, vel ab Apostolis retineri, vel à Plenarijs Concilijs. *Quorū (inquit) est in Ecclesiā saluberrima Auctoritas.* * De huius text. Auctore. *Anton. August. lib. 1. dialo. 20. n. 9.*

I **VERS. SICVTI.** Ponit exēpla in Solēnitatibus Passionis, Resurrectionis, Ascensionis, & aduentus Spiritus Sancti.

L §. **ALIA.** Agit de his, quæ per Loca terrarū, Regiones quæ variantur; velut in Ieiunio Sabbathi: Communione certis diebus: Oblatione, seu Missa, & concludit: id, quod neque contra Fidē, neque Contra bonos Mores esse coniungitur, indifferenter habendum, & iuxta Morem eorum, apud quos viuuntur, seruandum * De his tantum agit *Acuña hic, & Barbosa.*

P **CAP. OMNIA. XII.** D. August. qui *epist. 119. cap. 18.* de ijs, quæ variè per diuersa loca seruantur, regulam constituerat: *Vt quæ non sunt contra Fidē, neque contra bonos Mores, & habent aliquid ad exhortationem Vitæ melioris; ubicumque Institui videmus, vel Instituta cognoscimus, non solum non improbemus, sed etiam laudando, & imitādo sectemur.* Eadē *epist. 119. cap. 19* agit (vtamur verbis D. Aug.) de eo, quod instituitur præter Consuetudinē, vt quasi obseruatio Sacramenti sit. Et tunc subiicit verba huius text. in quo, & ratio decisionis. Vide *Ant. Aug. lib. 1. dialo. 20. n. 10.* Summa est.

Quæ neque in *Scripturis* continentur, neque in *Concilijs*: neque *Consuetudine* (i. *Traditione*) Vniuersalis Ecclesiæ roborata sunt; sed Variantur; neque Institutionis causæ inueniuntur, rescandæ sunt.

CAP. DE HIS. XIII. Agit de *Diuinis Officijs*. *Diuina* autem *Officia* ad *Religionem* expectant: hæc autem ad *Iustitiam*, de qua *lib. 6. sentent.* & de alijs *Virtutibus* *Vitijs* quæ contrarijs. Ad textum vide *Acuñam num. 1. & 2. & Barbosa*. Disponit: Ut omnes in *Psalento* eundem modum teneant, quem *Metropolitanam* sedem habere cognouerint. Ratio. Sic enim iustum est, ut inde unusquisque sumat regulas *Magisterij*, unde *Honoris Consecrationem* accepit: ut iuxta *Maiores Decreta*; *Sedes*, quæ *univ. cuique Sacerdotalis Dignitatis* est *Mater*, sit *Ecclesiastica Magistra* *Rationis*. * Hæc præcipue *Romana Ecclesia* conueniunt iuxta notata supra *cap. 1. §. nulli*. Vide *Concil. Trident. sess. 24. de reformat. cap. 12. in fine*.

IN VERS. ABBATIBVS. Dicitur: *Abbatibus* indulta *Officia* iuxta *Voluntatem Episcopi* implenda. *Officia* *Publica*, idest, *Vesperas*, *Matutinum*, & *Missas*, ut in *Principali Ecclesia* celebranda. * Vide *Acuñam num. 4. & 5.*

§. **QVISQVIS.** Statuitur, ut *Violator* sex mensibus *Communione* Priuatus, sub *Pœnitentiæ Censura* permaneat. * Vide *Acuñam num. 3.*

CAP. PLACVIT. XIV. Agit etiam de *Diuinis Officijs*, & statuit, ut unus sit *Psallendi ordo* in *Matutinis*, & *Vesperinis Officijs*: neque *Monasteriorum Consuetudines* sint permixtæ.

DISTINCT. XIII.

SVMMA. Gratianus (quem notat *Anton. Aug. lib. 1. dialo. 17.* & defendit *Acuñam*) à *relatis* in principio *distinctionis* præcedentis, digreditur hic ad *Malorum*, & *Peccatorum Perplexitatem*, alia im miscens, quæ suis locis adnotantur.

CAP. DVO. I. Pertinet ad *Mala*, siue

A *Peccata*, de quibus *lib. 6. sent. de virtutibus, & vitijs*. Conclusio: Duo *Mala* præcauenda: si *Necessitas* cogat, vnum perpetrare, Minus Faciendum. * Vide *gloss. 1. in l. 2. tit. 3. p. 4.* & *relatos ab Acuñam, & Barbosa hic*.

C §. **QVID AVTEM.** Ad *Periurium* pertinet. *Periurium* autem spectat ad *Religionem*, hæc verò ad *Iustitiam*, de quibus eodem *lib. 6. sent.* Summa: Minus est *Peieraræ*, quam *Implere Noxia Promissa*: nam *Deo*, nobis & *Proximis* Nocemus.

CAP. NERVI. II. Ait: plerumquæ ita *Perplexos*, ut *Peccatum* *Fugientes*, in *aliam Culpam* incidamus. Vide *collecta, Barbosa*.

G §. **ECCÊ.** Ponit exemplum in eo, qui se *Iureiurando* constrinxit, se ei *Secreta Seruaturum*, quem scit commissurum *Adulterium*, aut *Homicidium*, quorum *Participem* fieri hinc circuit: illinc *Periurium*.

I §. **ALIVS CUNCTA.** Ponit exemplum in *Promittente Obedientiam* ei, qui *agere*, quæ *Dei* sunt *Prohibet*, quæ *Mâ disunt lubet*. Hinc enim circumstat *Obedientia*: illinc *Dei Præcepta*.

L §. **ALIVS PENSARE.** Subiicit exemplum in *Ascendente Præmij* (hoc est *Simoniace*) ad *Honorem Ecclesiasticum*: quem hinc præmit *Culpa* (Si; *monix*) illinc *Cura Gregis*, ac *Regiminis* suscepti.

O §. **EST TAMEN.** Resoluitur: *Ut dum mens inter Minora*, & *Maxima Peccata* *constringitur*; si omnino nullus sine peccato euadendi aditus patet, *Minora semper Eligantur*. Ponit exemplum in *Præcipitanti* se è *breuiori Muro*. Vide *Verf. sed cum*.

Q **VERS. HINC PAVLVS.** Dicitur *D. Paulum Concessisse* *Minima*, ut *Maiora* *declinarentur*. * Hoc planè ad *Peculiare*, siue *Priuatum Ius*, & *Concessionem* spectat, de quibus *lib. 1. sentent. 2. p.* Vide *1. Corinth. cap. 7. in principio*: *Propter Fornicationem autem unusquisque suam Vxorē habeat*.

V **VERS. ET QVIA.** Agit de *Coniugali debito* (de quo, cum de *Matrimonio, lib. 4. sum. sent.*) tractans: Quando

do sit sine culpa, & ait: ex eo quòd D. Paulus id Concesserat, sine Culpa, quã uis minima, non esse. Etenim Quod Ignoscitur, nõ Præcipitur. Adducit illud 1. Corint. cap. 7. 6: Hoc autem dico secundum Indulgentiam, non secundum Imperium. Agitur autem de Indulgentia lib. 1. sent. iuris prud. 2. p. De Indulgentia verò, quatenus est Remissio pœna peccati, lib. 3. senten. tract. 45. de Indulgentijs.

VERS. SED CVM. redit ad materiã §. est tamen. & ait: Sed cum in Dubijs constringimur, utiliter Minimis subdimur, ne in Magnis sine Venia Peccemus. * Concordat, l. quoties 200. D. de regulis iuris. ref. lib. 1. sent. tract. 9. art. 24. & 42.

§. ITAQVE. Concludens redijt ad Capituli principium, & ait: Itaque plerumque neruorum Bèemth istius perplexitas soluitur, dum ad virtutes maximas per Commissa (idest Peccata) Minora transijt.

DISTINCTIO XIII.

SVMMA. Ponit aliam quæst. de Malo, siue Peccato à nobis ad librum 6. sum. sent. remittendã. & in cap. 2. alia quæ ad librum primum sum. senten. expectant) vtpotè de Correptione, & Interpretatione Legum. Carpit. Anto. Augusti. lib. 1. Dialo. 17. in principio.

CAP. QVOD AIT. 1. Querit S. Augustinus. An sit faciendum aliquid Mali, ne alius grauius Malum faciat? Negatiuè resoluit; & agit in fine de Imitatione dicens quòd Perturbatio, & Mens Malo per mota nullo modo Imstanda, est. Vide Barbofam.

CAP. SIGVT. 11. Inquit Leo: Quædam Còuelli non posse (idest Mutari.) Quædam autem pro necessitate Temporum, aut consideratione Ætatu Tèperanda. * Retulimus lib. 1. sum. senten. tract. 10. de Legum correptione art 8. vbi plura. Allegauimus eodem lib. 2. p. De Leone Acutia num. 1.

IN VERS. ULLA CONSIDERATIONE. ait: In Dubijs, & Obscuris Sequendum, nec Euangelio Contrariũ, nec D. cretis Sanctorum Patrum aduerſum. * Refertur eodem lib. 1. sum.

senten. tract. 9. de interpretatione art. 46. §. 2. De Decreto Vide tract. 5. art. 29. maxime §. 22. de Euangelio tract. 19. maxime art. 17. & 18.

DISTINCT. XV.

SVMMA In hac 15. distin. agitur de Concilijs Generalibus cap. 1. in principio. & §. inter cetera. cap. 2. & 3. in prin. De Symbolo Concilij Nicani cap. 1. vers. sub hoc, & §. harum. De Quatuor Synodis Generalibus cap. 1. §. inter cetera, & sequunt. §. hæ sunt c. 2. in prin. & cap. 3. in prin. De Concilijs in Genere cap. 1. vers. sed & si & seqq. De Quinta Synodo cap. 2. §. quintum. De Conciliorum Custodia cap. 3. §. sed & si. De Scriptis SS. Patrum cap. 3. §. iam nunc. §. item opuscula. §. item Rufinus & seqq. De Romanorum Pontificum Epistolis, & Decretis cap. 3. §. item epistolam. §. item decretales. De Martyrologijs cap. 3. §. item gesta. De Martyribus d. cap. 3. §. nos tamen. De Vitis Patrum cap. 3. §. item vitas. De Hæreticis, & eorum Doctrina, Scriptis, & Synodo d. cap. 3. §. ceterum & §. hæc omnia. De Libris Apocryphis d. cap. 3. §. item itinerarium. De Diuinis Officijs: & quomodo Sacri Libri per anni circulum Legantur. d. c. 3. §. fin.

CAP. CANONES. 1. Agit de Concilijs Generalibus, & ait: Canones Generalium Conciliorum à temporibus Constantini capisse. * Ref. lib. 1. sum. senten. p. 2. tract. 25. de Concil. Generalibus. Acutia hic num. 1. Plura Barboſa.

VERS. SVB HOC. Agit De Symbolo Concilij Nicani sub eodem Imperatore. * Symbolum autem Nicenum, & verba huius versiculi dedimus lib. 2. sum. senten. tract. 2. art. 3. ex §. 3. vsque ad 6. Vide Acutiam ex num. 2.

§. **INTER CÆTERA** tractat adhuc de Concilijs Generalibus, & ait: Inter cetera Concilia Quatuor esse principaliora: velut Quatuor Euangelia, ac paradisi Flumina. * Refertur eodem lib. 1. sum. senten. p. 2. tract. 25. Lege Cobarrub. lib. 4. variarum resolution. cap. 5.

IN

IN §. HARVM PRIMA. Dicitur harum Synodorum primam esse Nicenam 318. Episcoporum, sub Constantino, contra Arium, ubi *Consubstantialium Deo Patri Deum Filium* definitum est, confecto Symbolo. * Refertur *dist. lib. 1. sum. senten. tract. 25.* De Consubstantialitate Diuinarum Personarum egimus *lib. 2. sum. senten. tract. 2. art. 9. & tract. 4. art. 6.* SYMBOLVM Nicenum relatum est *d. lib. 2. sum. senten. tract. 1. art. 3. §. 3.* Vide *Acuñam ex d. num. 2. & Barbosam ex num. 21.*

IN §. SECVNDA. Dicitur: Secundam Synodum esse Constantinopolitanam, 150. Episcoporum sub Theodosio seniore contra Macedonium negantem Deum esse Spiritum Sanctum, qui in eadem Synodo Patri, & Filio Consubstantialis monstratus est. In eoquē Concilio data est SYMBOLI forma, quā tota Græcorum, & Latinorum confessio in Ecclesijs pradicat. * Scilicet inter missarū solemnia. De Spiritu Sancto, ultra proximē adducta, egimus *d. lib. 2. tract. 6. de eodem Spiritu Sancto: dedimus quē Symbolum Constantinopolitanum d. lib. 2. senten. tract. 2. art. 3. §. 6.* Verba autem huius §. *d. lib. 1. senten. p. 2. tract. 25.* Vide *Acuñam ex num. 17. & Barbosam ex num. 26.*

IN §. TERTIA dicitur: Tertiam Synodum esse Ephesinam primam, 200. Episcoporum, sub Theodosio iuniore contra Nestorium duas personas in Christo asserentem, ubi ostensum est: manere in duabus naturis Vnam Domini nostri Iesu Christi Personam. * Qua de re egimus latē *d. lib. 2. sum. senten. tract. 5. de Christo art. 17. cum seqq.* Extant autem verba huius §. *d. lib. 1. sum. senten. tract. 25.* Lege *Acuñam ex num. 21. Barbosam num. 28. & 29.*

IN §. QVARTA. dicitur: Quartam Synodum esse Chalcedonensem 630 Episcoporum sub Marciano contra Eutychē, & alios, quæ Synodus pradicat: Christum Dominum de Virgine sic natum, ut in eo substantiam diuinā, & humanā consisteamus naturā. * Vide *d. lib. 2. sum. senten. tract. 5. de Christo ex art. 15.* Verba huius §. retulimus. *d. lib. 1. parte 2. tract. 25.* Vide *Acuñam*

ex num. 25. Barbosam num. 30.

§. HÆ SVNT. redit ad principium §. inter cetera. Cōcludens: quod hæ sunt Quatuor Synodi principales, fidei doctrinam plenissimē pradicantes. Vide *Acuñam num. 33.*

VERS. SET SI ET Tractat de Conciliorum Auctoritate, & Vigore. Conclusio: Concilia SS. Patrum, post Quatuor, omni sunt stabilita vigore. * Non agit specialiter de Concilijs Generalibus, aut Prouincialibus. Sēd de Concilijs ingenere, & absolute, de quibus *d. lib. 2. senten. p. 2. tract. 24. de Concilijs.* Simile infra cap. 3. vers. sed & si qua.

§. SYNODVS. Ad eundem tract. 24. Spectat, & docet: Synodus quid significet. Lege *Acuñam num. 34.*

§. CONSILII, & sequentibus agitur: Concilium vnde tractum sit? Et obiter, quid sint *Gilia, Cætus, & Conuentus.* Referuntur *d. lib. 1. sum. sententiarum tract. 24.*

CAP. SICVT. II. Partinet ad tract. 25. de Concilijs Generalibus, ac specialiter de Quatuor præfatis: in eo D. Gregorius fatetur se suscipere, & venerari, sicut Quatuor Euangelij libros, Quatuor Concilia; Scilicet: Nicenū contra Arium: Constantinopolitanum contra Eunomium, & Macedonium: Ephesinū Primum contra Nestorium: Chalcedonenſe contra Eutychem, & Dioscorū: & ait se ea amplecti, & approbatione custodire: & quare. * Consule *Acuñam hic num. 2. qui num. 1. agit quis fuerit S. Gregorius.*

§. QVINTVM ait Gregorius se pariter venerari Quintum Concilium contra epistolam Ibx; & Theodorum Perſonam Mediatoris Dei, & hominum in duabus Substantijs (idest Personis) separantem, & contra Theodorum B. Cyrilli fidem reprehendentē. * Vide *Anto. Aug. lib. 1. Dialo. 5. post num. 6. & lib. 2. dial. 6. num. 3. & Acuñam hic ex num. 4.* Ref. *d. lib. 1. sum. senten. p. 2. tract. 25. de Concil. Gener.* Christo duas Naturas in Vnitate Personæ probauimus *lib. 2. sum. senten. tract. 5. de Christo. art. 17. cum seqq.*

§. CVNCTAS. Respuit S. Gregorius personas, quas præfata Concilia res. pount.

nunt, & quas veneratur amplectitur.
CAP. SANCTA III. (quod etiam ad
tract. 25. de Concilijs Generalibus ex-
pectat) testatur Gelasius (de quo *Acu-
ña hic num. 1. quem numeris seqq. vi-
de ad hunc tex.*) Romanam Ecclesiam
post Vetus, & Nouum Testamentum
suscipere *Synodum Nicanam Patrum*
318. sub Constantino contra Arium:
Constantinopolitanam sub Theodo-
sio seniore contra Mecedonium: *Eph-
esinam* contra Nestorium sub Cœlesti-
no, mediante Cyrillo, & Arcadio: *Chal-
cedonensem* sub Marciano contra eun-
dem Nestorium, & Eutychem. Plura
ad hunc tex. *Cobarr. lib. 4. Variarum*
cap. 15.

VERS. SED ET SI QVA. Decretum
est: *Concilia alia Sanctorum Patrum*
post Quatuor Accipienda, & Custodien-
da. Simile *supra cap. 1. vers. sed & si*,
quem vide.

§. IAM NVNC. Ait *de Scriptis San-
ctorum Patrum*. (De quibus *lib. 1. sen-
tent. p. 2. tract. 28.*) & subiicit Gela-
sius, quæ in Ecclesia Catholica suo tem-
pore recipere: nempe Opuscula
Beatorum Cypriani; Athanasij, Gre-
gorij Nazianzeni, Basilij, Iohannis
Chrysostomi, Theophili, Cyrilli, Hi-
larij, Ambrosij, Augustini, Hieronymi,
& Prosperi. * *Lege Cobarr. d. lib. 4.
cap. 16. & Acuña hic ex num. 5. Bar-
bosam d. num. 1.* Neque intelligas ho-
rum tantum scripta ab Ecclesia confir-
mata: cum & aliorum etiam Patrum
recepta sint *infra cap. 7. in fine dist.*
*16. & Gelasius infra §. item opuscu-
la omnia Orthodoxorum Patrum re-
cipiat.*

§. ITEM EPISTOLAM. ait: Episto-
lam B. Leonis Papæ ad Flavianum
receptam; & vt non recipiens Anathe-
masit. * Pertinet ad *lib. 2. sentent.*
*Iuris prud. tract. 23. de Iure Pontifi-
cio*, vbi agendum est *de Romanorum*
Pontificum Decretis, & epistolis. Vide
Cobarrub. d. cap. 16. num. 6. & infra
*95. dist. cap. Constantinus 14. §. bea-
to not. 24. num. 97. & Acuña hic d.*
num. 18 & Barbosam num. 14.

§. ITEM OPUSCULA. redit Gelasius
ad *Scripta SS. Patrum* (de quibus *sup.*
§. iam nunc) & concludit: Legenda

A *Opuscula Patrum Orthodoxorum à Ro-
manæ Ecclesiæ consortio non deuan-
tium, nec ab eius Prædicatione.* * His
verbis comprehenduntur omnes San-
cti Patres Anteriores, & posteriores;
vt puta SS. Gregorius Papa, Isidorus,
Thomas, Bonaventura, &c. quos enu-
merant *Sixtus Senensis, Tritemius, &
aliij.* Vide *Acuñam num. 21.*

D §. ITEM DECRETALES. Pertinet
(vt *supra §. item epistolam*) ad tracta-
tum 23. *lib. 1. sentent. tract. de Iure*
Pontificio: Dicitur: *Epistolas De-
cretales Romanorum Pontificum ve-
neraliter suscipiendas.* * Vide *Acuñam*
num. 22. Barbosam num. 15.

G §. ITEM GESTA. agit de Gestis, &
Actis Sanctorum ab Ecclesia receptis.
Numerat *Gesta Sanctorum Martyrum*.
& ait: quædam non legi ab ignotis, aut
minus apte conscripta: *sicut Quirici*
(alias Cyrici) *Iulite, & Gregorij.* Le-
ge *Acuñam num. 23. & 24.*

I VERS. NOS TAMEN. Agit *de Mar-
tyribus*. Et ait Gelasius: se omnes Mar-
tyres, & eorum Agones omni deuotio-
ne Venerari. *Acuña num. 25.*

L §. ITEM VITAS. Conclusio est: Sus-
ceptas *Vitas Patrum* Pauli, Antonij,
Hilarionis, & Heremitarum, quas
scripsit Hieronymus. Item *Actus B. Sil-
uestri.* * Vide *Acuñam d. num. 26. Bar-
bosam num. 16.*

N §. ITEM SCRIPTA. Agitur *de Inuen-
tione S. Crucis*, & capitis S. Iohan-
nis Baptistæ. * *Lege Cobarrub. d. cap.*
16. num. 8 & 9. Acuña ex num. 29.
Barbosam num. 18, & 19.

P §. ITEM RVFFINVS. Et sequentibus
dicitur: Qualiter legendus sit Ruffi-
nus, Origenes, & Eutheus sub D. Hie-
ronymi censura. * *Lege Cobarr. c.*
*16. n. 12. & Acuña a num. 35. Barbo-
sam a num. 20.*

R §. ITEM OROSIVM, & sequentibus
collaudatur Orosius, Sedulius, & Iu-
uencus. * *Lege Cobarrub. supra num.*
11. Anto. Aug. lib. 1. dialo. 4. num. 1. &
Acuña ex num. 42. Barbosam a n. 23.

T §. CÆTERVM. Conclusio est: *Hære-
ticorum, & Schismaticorum Scripta, &*
*Prædicata non recipi ab Ecclesia Ro-
mana.* * Pertinet ad *Hæreticos*, de qui-
bus *lib. 6. sum. sentent. cum agatur de*
fide:

- fide*: item ad Schismaticos, de quibus lib. 3. sum. senten. tract. 35. ubi articulo 11. allegatur §. De Auctore Anton. Aug. lib. 1. dialo. 20. num. 11.
- §. E QVIBVS *vers.* in primis pertinet ad Concilia Prouincialia, de quibus lib. 1. senten. p. 2. tract. 26. * Et agit specialiter: De Ariminensi Synodo damnata. * Lege Cobarrub. d. lib. 4. variarum cap. 17. num. 2. Acuña num. 47. & sequentibus. Barbofam num. 26.
- VERS. ITEM ITINERARIVM.** Vsq. ad §. *hec omnia*. recenser G. I. sius libros APOCRYPHOS. * Qui Apocryphi dicantur Libri. Acuña hic ex num. 41. Barbofam. num. 27. longè per totum. Hi ad fidei tractatum expectare videntur, & sunt.
- Itinerarium Petri Apostoli.** S. Clementis lib. 8. * Aliàs Decem. Vide lib. 1. senten. Iuris prud. tract. 26. de Sacra Scriptura art. 59. Et Anto. Augst. d. num. 27. in prin.
- Actus nomine Andrea Apostoli.** Philippi: Petri: Thoma. * Lege Barbofam. d. num. 27. *vers.* actus.
- Euangelium nomine Thaddaei:** Thoma: Bernaba: Bartholomaei: & Andrea: & quæ falsarunt Lucianus, & Hyreius. * Aliàs Estitius, Hesichius. Vide Acuña ex num. 45. Barbofam. d. num. 27. *vers.* Euangelium.
- Libri de Infantia Saluatoris, &c.** * Lege Acuña num. 62. & sequent. Barb. d. n. 27. post princ. *vers.* liber.
- Liber, qui appellatur Pastoris.** * Vide Anto. Aug. lib. 1. dialo. 6. num. 9. & 10. Acuña num. 66. quem vide ad seqq. Barbofam. d. num. 27. *vers.* liber.
- Item Libri omnes, quos fecit Lentitius, Lentius, vel Leutius, & qui appellantur; Fundamentum: Thesaurus: De Filiabus Adæ, vel Geneleos: Centimetrum de Christo: Abus Tecla, & Pauli: & Nepotis.** * Agit de his Barbofam. d. num. 27. *vers.* item libri, & seqq.
- Liber Proverbiorum ab Hæreticis S. Sixti nomine:** Vide Barbofam. d. num. 27. *vers.* liber proverbiorum.
- Reuelatio, quæ appellatur Pauli Apostoli: Thoma: & Stephani.** Vide Barb. supra *vers.* reuelat. & seqq.
- Libri, qui appellantur Transitus, idest,**
- A** Assumptio S. Mariæ. Vide, & ad sequent. Barbofam. d. num. 27. in medio.
- B** Pœnitentia Adæ (Acuña à num. 80.)
- C** Ogia nomine gigantis: Testamētum Iacob: Pœnitentia Origenis: Pœnitentia S. Cypriani: Pœnitentia S. Iohannis, & Mähre: Sortes Apostolorum: Liber Lufana: qui appellatur. Laus Apostolorum: Liber Canonum Apostolorum: Physiologus nomine B. Ambrosij. Lege Barb. d. num. 27. *vers.* liber Physiologus.
- D** Historia Eusebij Pamphili. * Vide & ad sequent. Acuña à num. 90. Barbofam. d. num. 27. post med.
- E** OPVSQVLA Tertulliani, Lætantij, siue Africani. * Tertulliani, & Lætantij opera vulgò circumscribuntur. Acuña. n. 91. & 92. Barb. d. n. 27. *vers.* opuscula Tertulliani.
- G** Opuscula Posthumani, & Galli: Montani, Prifeilla, & Maximilla: Fausti Manichei. Opuscula alterius Clementis Alexandrini: Cassiani Præshyteri: Victorini Pictauiensis: Fausti Pnegiesis. * Clementis Alexandrini, & Cassiani opera à Catholicis; & sanctis viris præmanibus habentur. Vide Acuña à num. 97. Barb. ad finem. d. num. 27.
- H** Frumentij &c. Epistola Iesu ad Agbarū Regem. * Vide Baronium ann. Christi 31. num. 60. Et antecessorem Illuseas in vita Christi. lib. 1. cap. 2. Acuña num. 104. & sequent. Barb. d. num. 27. ad finem.
- I** PASSIO Georgij: Cyrici, & Iulite: SCRIPTVRA, quæ appellatur Contradictio Sala nonis. * Vide Barb. d. num. 27. in fine.
- K** PHILACTERIA omnia, &c. * Ex his tamen intellige quædam omnino damnata, vtpotè Hæretica: quædam verò sub censura, vtpotè ab eisdem hæreticis suprata: aut quod authores aliquando defecerint: alia verò cautè legenda, & extrâ Ecclesiā, vtpotè minùs authentica. sup. §. item gesta. Et vide Couarr. d. lib. 4. variarum cap. 17. ex num. 2. Sed præcipuè Indicem Librorum prohibitorum, qui extat in actis Ecclesiæ Mediolanensis part. 2. post Synod. diacesa. 2. ex fol. mibi. 143. & refferitur cum appendicibus à Barb. post Concilium Tridentinum. Item San.
- L**
- M**
- N**
- O**
- P**
- Q**
- R**
- S**
- T**
- V**

Et Inquisitionis Expurgatoria.
 §. HÆC, ET OMNIA, apertè iam
 ad *Fidem* spectat, & *Hæresim*, quæ ei-
 dem contrariatur: ait què Gelasius:
Hæreses, & quæ *Hæretici*, & *Schisma-*
tici docuerunt, & conscripserunt, ab
 Ecclesia damnata. Nomina autem Hæ-
 reticorum, quæ recenset Gelasius, sunt
 hæc. *Simon Magus: Nicolaus: Cerin-*
thus: Marcion: Basilides: Ebion: Pau-
lus Samosatenus: Photinus: Bonosus:
Montanus: Apollinaris: Valentinus:
Manicheus: Faustus: Africanus: Sa-
bellius: Arius: Macedonius: Eunomius:
Novatus: Sabbatius: Cælestius, aliàs
Calistus: Donatus: Eustathius: Iovinia-
nus: Pelagius: Iulianus, & *Latienfis*,
 aliàs, *Iulianus Cælanensis: Cælestinus:*
Maximinus: Priscianus, aliàs *Priscil-*
lianus, Lampedius: Dioscorus: Euthy-
ches: Petrus Alexandrinus, & *Antio-*
chenus: Acatius Constantinopolitanus.
 * *In bulla cænæ Domini cap. 1.* Exco-
 municantur, & Anathematizantur no-
 ui Hæretici, & alij quocumque nomi-
 ne cenſeantur, & cuiuscumque sectæ:
 Credentes, Recrutores, &c. & Schif-
 matici. Vide *Viualdum*, & *Summis*
hic, & *Indicem librorum prohibitorum*,
 & *Expurgatoria supra allegata.*
 §. CÆTERVM QVI. agit *De Diui-*
nis, & *Ecclesiasticis Officijs*, quæ ad
 Religionem, & Iustitiam expectant (de
 quibus d. lib. 6. *senten.*) disponit: Qui
 Libri Divinæ Scripturæ, per anni cir-
 culum legantur: De Lectionibus Ma-
 tutinis in Pafsione, Natiuitate, & Epi-
 phania Domini. Quando legendum
 sit PENTATEVCHVM: Actus A-
 postolorum: Epistolæ Canonice: Apo-
 calypsis: Libri Regum, & Paralp.
 Salomon. Iob: Tobias: Iudith. Es-
 ther: Elſdras: Machabæorum libri: Eze-
 chiel: Daniel, & minores Prophetæ:
 Isaias: & Pauli Epistolæ. * Vide lib.
 1. *sum. senten. tract. 16. de Sacra Scrip-*
tura art. 29. & 59. Antonium Aug.
 lib. 1. *dialog. 20. à num. 11. & Acu-*
tiã hic num. finali.

DISTINCT. XVI.

SV MMA. Agitur in hac distinct. 16. de
 Canonibus Apostolorum cap. 1. cum

A sequent. & cap. 7. §. placuit. de Sexta
 Synodo. cap. 5. cum seqq. De quorun-
 dam Conciliorum, & Opusculorum
 Sanctorum Patrum Confirmatione. cap.
 7. §. confirmamus, & vers. & opuscula.
 De primis Concilijs Generalibus cap.
 8. cum sequent. De quibusdam Provin-
 cialibus cap. 11. De Capitulis Conci-
 lii Nicæni cap. 12. & 13. De Sardicē-
 si Concilio. cap. fin.
 CAP. CANONES I. agit de Canonibus
 Sanctorum Apostolorum (de quibus
 nos lib. 1. *senten. Iuris prud. p. 2. tract. 29.*) & dicitur inter Apocry-
 phos deputatos. * Quid autem sit A-
 pocryphum tradunt *Dominicus*, &
Acuña hic. Vide *Anton. August. de emē-*
datione Gratiani. dialog. 6. num. 12.
 & *dialog. 20. num. 12.*
 H CAP. SEXAGINTA. II. agit de eisdem
 Canonibus Sanctorum Apostolo-
 rum, & in eo inquit Zepherinus: (De
 quo *Acuña hic num. 1. & Possuin. &*
Baron. relati à Barbosa hic.) Sexagin-
 ta (aliàs Septuaginta) Sententias, siue
 Canones Apostolorum servandos. * *Pol-*
ycarpus habet Quinquaginta, ut *infra*
cap. sequenti. Vide Acutiã num. 2.
 L CAP. CLEMENTIS. III. ait: Cle-
 mentis librum, Itinerarium B. Petri,
 & Canones Apostolorum inter Apo-
 crypha: exceptis capitalis Quinquaginta.
 Vide *Anton. August. d. lib. 1. dialog. 6. num. 12. & 13. & dialog. 20. num. 13. Acutiã hic num. 3.*
 O CAP. PLACUIT. IV. Confirmati sunt
 à Sexta Synodo Apostolorum Cano-
 nes LXXXV. * Sed Haloandro inter
 prete tantum 84. circumscribuntur, nisi
 è finali duos efficias Canones. Vide
Acutiã hic num. 1. & 3.
 Q §. ISIDORVS inquit Sanctus Vir se
 collectioni suæ præponere Canones
 Apostolorum, (licet à quibusdam di-
 cantur Apocryphi, ut *sup. cap. 2.* cuius
 Auctor non inuenitur) quod à pluri-
 bus Recipientur, Reborati sint, & po-
 siti inter Canonicas Constituciones (ut
 à Zepherino Papa, & Sexta Synodo
supra cap. 2. & in huius rex. princ.)
 * Ad concordiam igitur horum Capitu-
 lorum: Apostolorum Canones non
 sunt inter Canonicas Scripturas; sed
 eorum respectu sunt Apocryphi, ut *sup.*
cap.

cap. 1. & 3. Habentur tamen inter Canonicas Constitutiones, ut hic cap. 2. & in huius tex. prin. de quorum numero ob hæreticorum corruptionem variarunt Antiqui Patres, ut in capitibus præcedentibus. 2. 3. & 4. Vide Anto. Aug. d. lib. 1. dialog. 6. num. 12. & Barbofam supra cap. 1. per totum.

VERS. ITEM INFRA. ad D. Isidori collectionem spectat, in qua habetur ordo de celebrando Concilio, & Canones Apostolorum, & Apostolicorum virorum à Clemente usque ad Siluestrum.

CAP. SEXTAM. V. ita legit Gratianus ex Hadriano Papa: Sextam Synodum Sanctam recipio cum omnibus Canonibus suis. In versione autè Anastasij bibliothecarij sic habetur: Sanctas sex Synodos suscipio cum omnibus Regulis, quæ iure ac diuinitus ab ipsis promulgata sunt. * Vtraque tamen lectio pertinet ad lib. 1. sent. Iuris prud. & ad tract. XXV. De Concilijs Generalibus; & referenda est Gratiani lectio, cum de Sexta Synodo sermo fiat: Anastasij verò, cum de Sex Generalibus Synodis. De Sexta Synodo ad hoc caput, & sequentia Anton. Aug. lib. 1. dialog. 7. & 8. Barbofa hic à num. 2. Idemq; habetur in cap. Sextam. 29. de consecratione dist. 3.

CAP. HABEO. VI. pertinet ad eundem tractatum De Concilijs Generalibus, ac specialiter de Sexta Synodo: agiturquè in principio de Canonibus eiusdem Sextæ Synodi. Lege Barbofam hic, & cap. præced.

VERS. SCIANT. dicitur Sextam Synodum sub Constantino congregatam contra eos, qui dicebant vnā operationem, & vnā voluntatem esse in Christo. Qua de re nos lib. 2. sentent. Iuris prud. tract. 5. de Christo art. 20. de Dubus in Christo Voluntatibus, & Operationibus. Vide Barbofam hic.

§. ET SOLUTA vsque ad finem dicitur: Sextam Synodum solutam sub Constantino: & iterum congregatam sub Iustiniano eius filio, Canones edidisse. Vide Antecessorem nostrum D. Gundisal. Ille scas lib. 4. histor. Pontific. cap. 2. & Anton. Aug. dialog. 6. & Acutiam hic.

A CAP. QVONIAM. VII. dicitur, à Quinta, & Sexta Synodo Canonibus non pro aris, Patres in eadem Sextæ Synodo terum congregatos Canones scripsisse * Hanc secundā Episcoporum collectionem Græci exinde Pentecosten appellant, idest, Quintam Sextam Synodum. Vide Barbofam hic, & supra cap. 5.

D §. PLACVIT. redit ad Canones Apostolorum, & repetit verba eiusdem Sextæ Synodi in Trullo (supra cap. placuit 4) quibus confirmati sunt Apostolorum Capitula LXXXV. * Acutiam hic num. 4. remittit ad tradita capitibus præcedentibus.

G §. CONFIRMAMVS. Confirmat Sexta Synodus in Trullo, (quæ Quinta Sexta Synodus) Ceteros Sanctorum Canones, & Synodos: Necaniam: Ancyranam: Neocæsariensem: Gangrensem: Antiochenam: Laodicenam: Constantinopolitanam: Ephesinam primam: Chalcedonensem: Sardinensem: & Carthaginensem: * Et secundum Iuonem Constantinopolitanam sub Nestorio. Miscentur quæ Concilia Generalia cum Prouincialibus, de quibus nos lib. 1. sent. Iuris prud. p. 2. tract. 25. & 26. Agit de his Concilijs Acutiam hic à num. 5. & Barbofa.

M VERS. ET OPVSCVLA. Pertinet ad Scripta Sanctorum Patrum, & confirmat eadem Sexta Synodus Opuscula Sanctorum Theophili (agit de eo, & sequent. Acutiam hic à num. 16. Barb. è vers. & opuscula) Item Dionysij Alexandrini: Petri Alexandrini: Gregorij Thaumaturgi: Athanasij: Basilij: Gregorij Nyleni: Gregorij Theologi: Amphilochoij: Timothei Alexandrini: Gennadij, siue Germani Constantinopolitani: Cyrilli, & Cypriani: non tamen Synodum suam. * Aut sic legendum est: aut radenda lectio vulgaris, secundum Anton. Aug. dialog. 8. in princ. nam Cypriani Synodus communis calculo explosa est. De emendatione. Idem Anton. Aug. lib. 1. dialog. 4. num. 3.

T CAP. SANCTA. VIII. agit de Concilijs Generalibus; extat in eo professio Romani Pontificis se octo Vniuersalia Concilia seruaturum; videlicet Pri.

Primum Nicenum: II Constantinopolitanum: III Ephesinum: IV Chalcedonense: V & VI Constantinopolitanum: Nicenum VII: & VIII Constantinopolitanum. * Vide Anton. August. lib. 1. dialo. 20. & lib. 2. dialo. 6. & Acut. a num. 1. & Barb. sup.

CAP. SEXTA. IX. Agit etiam de Concilijs Generalibus; scilicet quibus stemporibus, contra quos, & a quibus Patribus celebrata sit Sexta Synodus: & Prima Nicena: II Constantinopolitana: III Ephesina: IV Chalcedonensis, & Quinta Synodus Constantinopolitana contra Theodorum, & omnes hereticos. * Vide notata cap. sequenti & Anton. August. lib. 1. dialo. 20. n. 14. & Acut. hic a n. 1. & Barbos.

CAP. PRIMA AVTEM. X. Agit adhuc de Concilijs Generalibus: videlicet, a quibus Patribus; contra quos; Quo tempore; Quibus canonibus, ac quibus Præcipuis auctoribus celebrata sint eadem Synodi Nicæna; Constantinopolitana; Ephesina; Chalcedonensis; Quinta, & Sexta Synodus, de quibus Acut. hic, & supra. Verba præcipua sunt hæc:

Prima autem Synodus in Nicæa CCC XVIII Patrum contra Arium Alexandrinum presbyterum, qui tres gradus in Trinitate asserbat: Patrem, scilicet, Maiorem: Filium Minorem, & Spiritum Sanctum Creaturam; Temporibus Constantini Principis (id est Imperatoris) & Silvestri Papæ Romani, Macbarij Hierosolymitani, Alexandri Alexandrini, &c. * Alij legendum putant: Alexandri Hierosolymitani, ac Alexandrini. Lege Historiam tripartitam lib. 1. ex cap. 3. & Ecclesiastica n. lib. 10. cap. 4. & 5. Illecas lib. 2. cap. 2. Carranz. in summa concil. ex fol. 27. Barbos. cap. 1. supra dist. 15. a num. 21. Contra Arium videbis lib. 2. sum. sententiarum tractatu 2. de Trinitate art. 9. & tract. 6. de Spiritu Sancto, maxime §. 12.

§. Secunda in CONSTANTINOPOLI contra Macedonium Constantinopolitanum Episcopum, qui negabat Spiritum Sanctum Deum esse; Temporibus Gratiani, & Theodosij Principum: Damasi Papæ Romani, Cy-

A rilli Hierosolymitani, Nestorij Constantinopolitani, &c. * Vide d. lib. 2. sum. sententiarum Iurisprud. tract. 6. de Spiritu Sancto. & Illecas d. lib. 2. cap. 6. Carranz. supra fol. 62. Barbos. d. cap. 1. a dist. 15. a num. 25.

C Fertur & aliud Concilium Constantinopolitanum sub eodem Damaso.

D §. Tertia in EPHESO, ducentorū Patrum contra Nestorij Constantinopolitanum Episcopum, qui dicebat B. Virginē Mariā non Deā, sed Hominis tantū Generatricem; ut aliam Personam Carnis (i. Humanitatis) aliā faceret Deitatis, temporibus Theodosij Magni Principis junioris, Cælestini Papæ Romani, Iuuenalis Constantinopolitani Episcopi, Cyrilli Episcopi Alexandrini, &c. * Vide Illecas d. lib. 2. cap. 12. & Carranz. sup. fol. 92. Barbos. d. c. 1. dist. 15. a num. 28. & contra Nestorium d. lib. 2. sentent. tract. de Christo. art. 2. cum seqq. & art. 17. cum seqq.

I §. Quarta in CHALCEDONE DC XXX Patrum contra Eutychem Constantinopolitanum Abbatem, qui asserbat Christum post Humanam Assumptionem, non ex Duabus Naturis, sed solam in eo Diuinam Naturam permanere; Temporibus Martiani Principis, Leonis Papæ Romani, Iuuenalis Hierosolymitani, Anatolij Constantinopolitani, &c. * Lege Illecas d. libro 2. cap. 14. in vita Leonis, cognomento Magni, & Carranzam ex fol. 107. & 111. Barbos. d. cap. 1. num. 30. dist. 15. & contra Eutychem d. lib. 2. sententiarum Iurisprud. tract. 5. de Christo art. 15.

R §. Quinta in CONSTANTINOPOLI contra Theodorum Mopsuestenem, & omnes hereticos, qui Theodorus dicebat, aliud esse Dei Verbum, aliud Christum, & Sacram Virginitatem Mariam negabat Dei Generatricem fuisse; Temporibus Iustiniani Principis, Vigiliij Papæ Romani, Domnini, Domni Antiocheni, Eutychij Constantinopolitani. * De hac Synodo Constantinopolitana II, quæ aliorum Generalium Conciliorum respectu est Quinta, vide Illecas lib. 3. hyst. Pontif. cap. 12. Carranz. fol. 131.

& supra h^{ic} d^{ist}. cap. 7. & 9. in fine.
 Ant. Aug. lib. 1. dialog. 3. num. 7.
 §. Sexta in CONSTANTINOPOLI
 14. Patrum cōtra Macharium An-
 tiochenū Episcopum, & socios eius,
 qui v^{er}am Voluntatem, & Opera tio-
 nem in Christo falsa suspitione asere-
 bat; temporibus Papæ Romani, Geor-
 gij Constantinopolitani, &c. * De
 hac Synodo Constantinopolitana III,
 quæ numeratis Concilijs. Generali-
 bus, de quibus supra, Sexta est in Tru-
 lo, Imperatoris Pallatio, agunt Illes-
 cas lib. 4. h^{ist}or. Pontif. cap. 15. in vita
 Agathonis. Carranz. in summa Con-
 cil. ex fol. 193. & si dubites Anton.
 Augst. lib. 1. dialog. 8. & Barbof. cap.
 1. sup. d^{ist}. 15. num. 19.

CAP. PRIMA ADNOTATIO. XI.

Agit de Concilijs Provincialibus, in-
 ris etiā Generalibus, videlicet, quo tē-
 pore; a quibus Patribus, siue Episco-
 pis, & quibus Canonibus sint cōfesta.
 * Retulimus lib. 1. sent. Iurisp. 2. p.
 tract. 26. de Concilijs, vel Synodis Pro-
 vincialibus. In hoc autē cap. sine causa
 ommissa sunt omnia Hispana Concilia;
 videlicet Elibentanū; Cæsaraugustana
 3; Toletana 18; Tarracōnense; Gerun-
 dense; Barcinonensia 2; Merdenses Val-
 letanum, siue Valentium; Bracaren-
 sia 3; Lucenses Hispanalia 2; Oscenses;
 Egarense; Emeritense, &c. de quibus
 latissimè Lausa in collectione concil-
 iorum, Hispania. Carranza in summa
 Concil. Illescas, & alij. Vetha huius
 textus præcipua hæc sunt.

PRIMA Adnotatio. (i. Synodus, vel
 Congregatio) ANCYRANÆ Synodij,
 quæ ante Nicenā fertur fuisse, &c. Au-
 ctor maximè Vitalis Antiochenus Epis-
 copus extitit. * ANCYRANVM
 Cōciliū fuit ad annū Christi, 306. de
 eo ex fol. 21. Carranza. Illescas lib. 1.
 h^{ist}or. pont. c. 32. in vita Marcellini. Acu-
 ña n. 2. h^{ic}. Barbof. sup. c. 7. in princ.

§. Secunda NEOCÆSARIENSIS, quæ
 post Ancyranam, & ante Nicenam le-
 gitur fuisse, &c. Auctor maximè Vita-
 lis Episcopus Salaminus, siue Zelami-
 tanus extitit. * Hoc Conciliū Neo-
 cæsariens, fuit ad ann. Christi 310. sub
 Melchiade, Illescas in eius vita lib. 1.

A cap. 35. Carranza fol. 20. Acuña h^{ic} n.
 3. Barbof. sup. cap. 7.

§. Tertia GANGRENSIS, &c. cōtra Euf-
 athium, qui dicebat, quod nullus in
 Cōiugali Ordine (i. i. statu) pascitur;
 neque ullus Fidelis, qui non omnibus
 Renunciaret, quæ Possideret, spem
 apud Dominum haberet, &c. * Gan-
 grense Conciliū aliquibus ex nume-
 randis posterius, celebratum est ad an-
 num 324. sub Siluestro. Illescas in eius
 vita lib. 2. cap. 1. Carranza ex fol. 40.
 Acuña h^{ic} num. 4. Barbof. d. cap. 7.

§. Quarta SARDICENSIS, &c. Auctor
 maximè Osius Cordubensis Episcopus,
 & Vincentius Capuanus, & Ianuarius
 Beneuentanus, & Calpodius Neapoli-
 tanus, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Lega-
 ti. * Hoc Conciliū Generale vi-
 detur: celebratum est ad ann. Christi
 349 sub Iulio I. Illescas in eius vita
 lib. 2. cap. 3. Carranza ex fol. 50. Histo-
 trip. lib. 4. c. 21. & alij. Acuña h^{ic} n.
 5. Barbof. sup. cap. 7.

§. Quinta ANTIOCHENA, &c. Au-
 ctor Eusebius Palæstinensis Episcopus.
 * Hoc Antiochenū Cōciliū Cōgrega-
 tū est ad ann. Christi 266; alijs 276 cō-
 tra Paulū Samolatenū, Antiochiæ Epis-
 copū sub Dionysio Papa Illesc. lib. 1.
 c. 28. Carranz. fol. 19. & postea ex fol.
 47. aliud refert sub Iulio I. Ann. 340.
 Fuit & aliud Antiochenū 3. sub Libe-
 rio ad annū Christi 360. Vide Acuña.
 h^{ic} n. 7. & Barbof. sup. c. 7.

§. Sexta LAODICENSIS, &c. Auctor
 maximè Theodosius Episcopus extitit.
 * Hoc Cōciliū congregatū est ad ann.
 364 sub Liberio Papa: Illesc. lib. 2. c.
 4. Carranz. ex fol. 57. Alijs sub Siluestro
 anno 310. Lege Barbof. sup. cap. 7.

§. Septima CARTHAGINENSIS, in
 quā Patres 217 statuerūt canones 33,
 quorū Auctor maximè Aurelius Car-
 thaginensis Episcopus extitit. Etiā S.
 Augst. Hyponensis Episcopus in eadē
 Synodo legitur fuisse tēporibus Hano-
 rij Augsti. * Verū (& si Duo Cartha-
 ginensia Cōcilia ferantur sub Cornelio
 ann. Christi. 254. vel 255) Cōciliū
 Carthaginense. I. sub tempore Sil-
 vestri Papæ I. vel Marcii Papæ,
 inscribitur in tomis Conciliorum.
 Silvester autem (cuius Pontificatus tri-

tribuunt *Illeſcas in eius vitalib. 2. cap. 1. & Carranza fol. 45.*) Præfuit Eccleſiæ annis 23; ſcilicet, ab anno Chriſti 311, vſque ad 334: vel ſecundum alios ab anno 313, vſque 336, ſub Conſtantino Magno, quo imperante, ſucceſſit *Marcus Papa. I.* qui præfuit Eccleſiæ vſque ad ann. 337; alijs 338. Et Carthaginenſi Concilio I. præfuit *Gratus* illius ciuitatis Epifcopus; neque tot ſubſcribere Patres, qui 14. tantum capita ediderunt; neque *S. Auguſtinus* intereſſe potuit. Fertur & *Carthaginenſe. I.* ſub Iulio 1. ann. Chriſti 348. Sed & *Concilium Carthaginenſe. II. circa tempora Syrici Papa* inſcribitur in eiſdem tomis *Era 428.* Qui eſt annus Chriſti 390. Imperatoribus Theodoſio, Arcadio, & Honorio. At in principio Concilij ipſius legitur: *Valentino Auguſto 4. & Theodoſio*, ſiue *Eutropio Conſulibus* (qui eſt Annus Chriſti 389) cum autem in principio African Concilij recitaretur, ſic: *Theodoſio Aug. 3. & Abundantio Conſulibus.* Qui eſt Chriſti Annus 395. Genedius quæ huic Concilio præfuit Epifcopus; neque tot fuere Patres, neque Canones, ſed tantum 13. & *Syricius*, poſt *Damaſum*, gubernauit Eccleſiam ab ann. 388, alijs 389. vſque ad ann. 404. *Illeſcas lib. 2. cap. 7. Carranza fol. 63. B. & fol. 67.*

Extat quoque ſub eadem inſcriptione *Concilium Carthaginenſe. 3. circa tempora Syrici Papa. Caſario, & Attico Conſulibus* (qui fuere Anno Chriſti 399 ſecundum *Haloandrum*) non ſub vno, ſed duobus Imperatoribus; ſcilicet *Arcadio*, & *Honorio*: diſcepat quæ numerus & Patrum, & Canonum: licet *Aurelius* præfuerit, & *S. Auguſtinus* ſubſcripſerit.

Carthaginenſis Synodus. 4. ſic in tomis Conciliorum ſuperſcribitur: *Concilium Quartum Carthaginenſe, habitum ab Epifcopis 214.* *ERA 436* Lege: 438, quæ reſpondet Anno Chriſti 400: Concilium namque ſic incipit: *Auguſto Honorio 4. & Eutitiano*, ſiue *Eutiebiano Conſulibus*, qui Conſules extiterunt eodem anno Chriſti 400, ſecundum *Gregorij Haloandri* computationem, quæ in fine *Iuſtinia-*

nei Codicis circumfertur: & licet *Aurelius* prius in eo confederit, ac *D. Auguſtinus* in eo ſubſcripſerit (vt vides) fuerunt Patres 214, qui canones 104 edidère.

Carthaginenſis Synodus V. ſic in eiſdem tomis ſuperſcribitur. *Concilium Quintum Carthaginenſe habitum ab Epifcopis 73.* *ERA 438.* Lege 439. qui eſt Annus Chriſti 401, ſecundum eadem computationem, & in Concilij principio habitum dicitur *Post Conſulatum eorumdem.* Quin etiam in principio African Concilij dicitur: *Post Conſulatum Flauij Stiliconis.* Anno Chriſti 402. & *Vincentio, & Flauio Conſulibus*, Anno Chriſti 403. In eo Concilio *Carthaginenſi. V.* ſubſcripſit *Aurelius* Epifcopus *Carthaginenſis.* & alij 72, & ſtatuerunt canones 15. *Concilia* igitur *Carthaginenſia. 2, 3, 4, & 5.* habita ſunt ſub *Syricio*, qui, vt ſupra dictum eſt, præfuit Eccleſiæ vſque ad Annum Chriſti 404. & ſi *Carthaginenſe V.* finitum ſit ſub *Anaſtaſio* eius ſucceſſore, vt ex *Concilio Africano ante capita, & poſt cap. 32.* aperte deducitur, & ex *Conſulibus*, qui referuntur ibi poſt cap. 57. & 56. Ann. Chriſti 405. & 406. Quinimo ſub *Innocentio I.* vt conſtat ex *Conſulibus*, qui referuntur in eodem *Concilio Africano poſt cap. 76.* qui Conſules extiterunt Ann. Chriſti 410, & 411, in quibus gubernabat *Innocentius*, niſi hæc acta ad 6. *Carthaginenſe* referas.

CONCILII verò **CARTHAGINENSIS. VI.** *Generalis* inſcriptio eſt: *Concilium Carthaginenſe Sextum, ab Epifcopis 217. geſtum.* ſcilicet, Anno Chriſti 426, in quo mortuus eſt **SANCTVS BONIFACIVS** *Papa I.* & ſucceſſit *S. Celeſtinus* *Papa I.* ad quos extant epistolæ huius concilij.

Namque, ſecundum *Illeſcas libro 2. hiſtoriz Pontificalis capite 7. & ſequentibus. Carranzam ſupra fol. 76. retro. fol. 81. A. & fol. 91. a. b. SYRICIO*, mortuo, Ann. Chriſti 404. ſucceſſit *S. ANASTASIUS. I.* qui præfuit Eccleſiæ vſque ad Annum Chriſti 407, alijs 408. Huic ſucceſſit

S. INNOCENTIVS. I. qui guber-
navit Ecclesiā vique ad Ann. 422. eo
quē mortuo, successit SOCIMVS,
alijs ZOZIMVS, Pontifex vique ad
Ann. 423. Huic successit Idem S. BO-
NIFACIVS. I. Pontifex vsque ad
Ann. iam dictum 426, in quo successit
idem S. CELESTINVS. I. qui præ-
fuit vique ad Annum Christi 435,
alijs 430.

Quamobrem necesse est hoc Concilium
Carthaginense. VI. Congregatum fuisse
sub Bonifacio I, ad quem primò scri-
bitur, & cui etiam communiter tribui-
tur, Anno Christi 426, in quo mortuus
est Bonifacius, & successit Celestinus,
ad quem secundò scribitur.

Accedit, quia ERA non apposita, idem
Concilium in principio ait: *Post Con-
sulum gloriosissimorum Imperato-
rum Honorij XII. & Theodosij VIII
Augustorum, VIII Kalen. Iunij, &c.*
Hi autem Consules fuere Anno Chris-
ti 420 secundum Haloandrum: cum
autem dicat: *Post Consulum*, inci-
dit in ann. 426. iuxta supra tradita.

Respicit quē §. iste ad hoc Concilium
Carthaginense. VI, in quo etiam
CCXVII Patres: & Aurelius Car-
thaginensis auctor est, & D. Augus-
tinus interfuisse legitur. Differunt
tamen: quia in hoc § Canones 33
numerantur. In Concilio verò 9 tan-
tum inveniuntur. Respondebis autem:
vel hūc mendum esse: vel Concilio
addendos esse canones, qui præte-
ritis Carthaginensibus Concilijs su-
biiciuntur. Adde etiam huic Concilio
Romani Pontificis Legatos inter-
fuisse.

Fuit quoque CONCILIUM CAR-
THAGINENSE VII. XXXVIII
EPISCOPORVM, in quo Canones V
editi sunt; præfuit Aurelius, & D.
Augustinus subscripsit; & cum d ca-
tur, consedis: *Post Consulum
gloriosissimorum Imperatorum Ho-
norij 12. & Theodosij 8 Augusto-
rum, tertio Kalen. Iulij*, sequitur
hoc Concilium editum fuisse post
præcedens, & post annum Christi
426. sub Celestino Papa I, ad quem
extrat epistola in fine Africani Con-
cilij.

A §. OCTAVA AFRICANA sub Theodosio
Minore Augusto, in qua Patres 217
recitauerunt, & firmaverunt (nota
ad statim dicenda) canones 105, qui
per diuersa Concilia Africana prouin-
tia temporibus Aurelij Carthaginen-
sis Episcopi leguntur esse conscripti. *
Concilium Africanum (sic dictum,
quòd in eo Africana Concilia, videli-
cet, Carthaginensia 7; Hipponense, ac
Mileuitanum, & lecta, & confirmata
sint, atque ex eis Canones editi 105)
cū Carthagine celebratum sit, est
Concilium Carthaginense 8. & Gene-
rale: nam in eo hūc CCXVII Patres
inter fuisse dicuntur.

Ex verbis autem illis: sub Theodosio Mi-
nore (qui solus eodem ann. 426 impe-
rare cepit, secundum Haloandrum) se-
quitur African. Concilium consequen-
ter post VI & VII. Carthaginense ce-
lebratum fuisse, pro ut extat in tomis
Conciliorum: cœptum sub Bonifacio,
ac finitum sub Celestino. Nisi dicas par-
tem esse Carthaginensibus VI. quod etiā
suadet idem Episcoporum numerus
CCXVII.

L Feruntur. & Africanum 1. & 2. sub Ste-
phano anno Christi 257 & 258. Sed
& Severinus Binius 8 facit Concilia
Africana: non aduertens, quòd Conci-
lium Africanum, etiam Carthaginense,
ex 7. Carthaginensibus compactum
sit, ut textus indicat. Lege Acutiam
num. 10. & Barb. vers. octava.

O §. NONA ARELATENSIS, in qua Pa-
tres 200 statuerant canones 4, quorum
auctores maximè Silvester Vrbis Romæ
Episcopus, & S. Marinus Arelatens. E-
piscopus extiterunt. * In tomis cœci-
liorū sic hæc Synodus inscribitur: Cœci-
liū Arelatense. I. habitū tempore Cōs-
tantini Imperatoris, & Silvestri Papa
primi. Refert Carranza fol. 39. Est au-
tem celebratum Volusiano, & Anniano
Consulibus anno Christi 313. Contio
314. Lege Barbosam hic vers. nona. &
Acutiam num. 11. & seqq.

T §. DECIMA item ARELATENSIS, in
qua Patres 19. statuerunt cano-
nes, quorum Auctor maximè S. Ca-
sarius Arelatensis Episcopus exti-
tit. * Concilium Arelatense. II
(sic credimus conciliorum inscriptioni)
cele-

celebratum est tempore B. Siluestri Papa I, & Constantini Imperatoris, circa Ann. Domini 326. Volusiano, & Anniano Viris clariss. Consulibus. Sed hi Consueles fuere secundum Antonium Contium. Ann. Christi 314. secundum Haloandrum 315. Dices ergo hæc duo Aurelianensia Concilia habitata in principio Pontificatus Siluestri circa annos Christi 320: nisi Consules ad I Concilium referas: Annos verò ad secundum, in quo non inter fuit Casarius, sed in utroque Marinus Arelatens. Episcopus. Vide Barbosam *hic vers. decima*.

§. Undecima item ARELATENSIS, in qua Patres 16 statuerunt canones. * Hæc Arelatensis Synodus III. desideratur: tria enim tantum extant Concilia, in quibus neque cōstans est Episcoporum, & Capitulorum numerus. In primo enim numerus 200 Patrum desideratur: neque sunt canones 4. sed 23. In secundo non sunt Episcopi, neque Canones 19; sed 37. Vide *Acut. hic n. 15*.

§. Duodecima. Item ARELATENSIS in vico Hortensij, aliàs Hortensico, in qua Patres XI statuerunt canones, quorum maximè auctor S. Casarius Arelatensis Episcopus extitit. * Conciliū Arelatense IIII. nobis III, sic in tomis inscribitur: Concilium Arelatense Tertium, XXXIV Episcoporum, ERA CCCCLXI. (aliàs, & rectius 493.) Martino Augusto: Opilione, & Vincomalo Consulibus, &c. Hi autem Cōsules fuere sub Valentiniāno. III, & Martiano (iuxta Haloandrum) Anno Christi 455. quibus si addas 38 Era ante Christum incipientis, erit Era 493. In hoc Concilio, & si S. Casarius primò subscripserit: non tamen sunt Patres, aut Canones XI: sed Episcopi 34, & canones 4. Severin. Binus celebratum ait tēpore Iohan. Papæ I an. 524. Lege *Acut. num. 16. Barbo. vers. duodecima*.

§. Tertia decima item ARELATENSIS, in qua Patres XIX statuerunt canones, quorum auctor maximè Sarpidius, aliàs Sapidus, siue Sapidus Arelatensis Episcopus. * Hoc Concilium Arelatense. V. tradit *Acut. hic num. 17*. celebratum Era 851 tempore Caroli Magni.

A §. Quarta decima ARAVSICENSIS, in qua Patres 16 statuerunt Canones, quorum auctor maximè Hilarius Episcopus extitit. * In tomis Conciliorum hæc est Inscriptio: *Arausicanum Conciliū sub Leone I Papa. & postea: Concilium Arausicense tempore Theodosij Iunioris, & Cyri Consulis*. At tempore Theodosij Iunioris fuit Cyrus Cōsul solus Anno Christi 443. Mortuo autē Celestino I, de quo supra §. 7. (secundū *Illescas lib. 2. c. 12. & seqq.*) successit Sixtus III Pontifex vsque ad eundē ann 443. Cui successit Sanctus Leo I, cognomēto Magnus, Pōtifex vsq; ad Ann. 463. Cōciliū igitur Arausicanū I celebratū fuit eo anno, quo mortuus est Sixtus, & ingressus est Leo, in eo Patres 16 statuerunt canones 29; & prima subscriptio est: *Ego Hilarius Episcopus subscripsi*: De hoc cōcilio *Acut. hic n. 18. & Barbo. vers. decima quarta*.

Extat & Conciliū ARAVSICANVM II sub eodem Leone Papa I, in quo Patres XIII statuerunt canones XXV, cuius primū Chirographū est. *Casarius in Christi nomine Episcopus constitutionē nostrā relegi, & sub nota subscriptionis V. nouus Iulij Decio Iunioris viro clarissimo Consule*. Lege: *Actio Iunioris*, qui fuit Consul cū studio, siue Astorio Anno Christi 454. secundū *Cōstū*, & Ann. 456 secundū *Haloandrum*. Eo igitur anno hoc Concilium Arausicense II, finitū est. Binus autē ait celebratū sub Felice Papa IV anno Christi 529.

O §. Quinta decima EPAVNENSIS, in qua Patres 26 statuerunt canones 39, quorum auctor maximè Casarius Episcopus extitit. * Concilium Epauense celebratum est tempore Gelasij Papa I, qui præfuit ab Ann. Christi 495 vsq; 499, secundū *Illescas lib. 3. c. 2*. in eo Episcopi 70 statuerunt Canones 40. nec auctor fuit Casarius; sed Auitus. Binus 24 Episcopos refert, & celebratū ait sub Symacho Papa Ann. Christi 509. annorū illi cōputationē ignoro.

§. Sexta decima AGATHENSIS, in qua Patres 29, aliàs 34. statuerunt canones, quorum auctor maximè Casarius Episcopus extitit. * Conciliū Agathense celebratū scribit noster *Illescas lib. 2. c. 13*, sub Sixto III. ad Annos

Christi 442. In eius principio habetur: *Messale Consule*, quem non inuenio. *Cæsarius* huius Concilij Præses subscribit: Anno 22. Regis *Alarici*. In eo Episcopi 35 statuerunt Canones LXXI. & amplius.

§ *Septima decima AVRELIANENSIS*, in qua Patres 72 statuerunt Canones, quorū auctor *Aurelius Arlatensis Episcopus* extitit, tēporibus *Clodonei Regis*. * Huius Concilij hæc est inscriptio: *Aurelianense Conciliū I circa tempora Hormisdæ Papæ*. Is autem præfuit ab Anno Christi 517, vsque 526, secundum *Illefcas lib. 3. c. 5*. Rege *Clodoneo*, ad quem, ac cuius extant epistolæ in eodem Concilio, in quo Episcopi 33 statuerunt totidem Canones. Præfuit quē *Auentinus Dienerf. Metropolitani*: atque *Eusebius* (non verò *Aurelius*) *Arelatensis Episcopus* (septimo loco subscripsit. *Binius* congregatum ait sub *Symacho* Papa Anno Christi 507.

§ *Octaua decima item AVRELIANENSIS*, in qua Patres 31 statuerunt canones, quorū auctor maximè *Melanius Rhedonensis Episcopus* extitit. * Concilium AVRELIANENSE. II. fertur anno Christi 536 sub *Siluerio* Papa circa tempus *Vigilij* Papæ, qui præfuit ab anno 540 vsque 558 secundum *Illefcas lib. 3. cap. 12*.

§ *Nona decima item AVRELIANENSIS*, in qua Patres 30 statuerunt canones, quorū auctor maximè *S. Albinus Andegauensis Episcopus* extitit. * Concilium AVRELIANENSE. III. postmodum coactū est anno Christi 540 sub *Vigilio* Papa, tēpore *Childeberti* Regis, secundū *Carranzam fol. 139*. Fuit etiā AVRELIANENSE IIII tēpore eiusdem *Childeberti*, sub *Vigilio* Papa anno Christi 545. Et Conciliū AVRELIANENSE. V. sub eodē *Vigilio*, Anno Christi 552. In antiquis tēpore *Pelagij* Papæ I, qui præfuit ab Anno iam dicto 558 vsque 570. secundū *Illefcas d. lib. 2. cap. 13. Carranz. fol. 144*. qui & AVRELIANENSE aliud refert circa tempora eiusdem *Pelagij* fol. 151.

§ *Vigesima ARVERNENSIS* in qua Patres 6 statuerunt canones, quorū auc-

A tor maximè *Honoratus Breutenfis*, aliās *Briunatensis*, siue *Bituricensis Episcopus*. * Concilium *Aruernense*, coactum est Anno Christi 541. tempore *Vigilij* Papæ, de quo proxime: *Illefcas lib. 3. cap. 12. Carranza fol. 147. B.*

D § *Vigesima Prima MATICENSIS*, in qua Patres XXI statuerunt canones, quorū auctor maximè *Priscus Lugdunensis Episcopus* extitit.

E § *Vigesima secunda item MATICENSIS*, in qua Patres 86 statuerunt canones, quorū auctor maximè idem *Priscus Lugdunensis Episcopus* extitit. * Concilium *Maticense*, siue *Maticonense*. I. & II habitum sub *Pelagio* Papa I. & II. uxorata *Binius* Anno Christi 582, & 587. Vide *Illefcas lib. 3. cap. 16*. refert *Carranza fol. 159. & seqq.* *Maticonense* III habitum est sub *Bonifacio* V, Anno Christi 617.

I § *Vigesima tertia LVGDVNENSIS*, in qua Patres 18 statuerunt canones, quorū auctor maximè *Philippus Viennensis Episcopus* extitit. * Concilium *Lugdunense*. I. habitum est sub *Iohanne* Papa III. Anno Christi 570. Extant ex eo canones VI, in quo *Philippus Viennensis Episcopus* primus subscripsit.

M § *Vigesima Quarta itē LVGDVNENSIS*, in qua Patres XX constituerunt canones, quorū auctor maximè *Priscus Lugdunensis Episcopus* extitit. * Hæc Synodus *Lugdunensis* II. habitum est sub *Pelagio* Papa II. Anno Christi 587. in ea *Priscus Episcopus Lugdunensis* primus subscripsit. Extant etiā ex ea canones VI. Et, præter supra dicta, sunt pleraque alia & Generalia, & Prouincialia Concilia ex *tomis Conciliorum* quærenda.

R Vt autē præfata clariùs intelligas *ÆRA* *Cæsaris*, sic dicta ab *Ære* conlato, quæ & *ERA* communiter scribitur, caput tempore *Augusti Cæsaris*, Annis XXXVIII, ante quam *Christus Dominus* Naceretur. Si igitur *Æram* efficere vellis *Annum Christi*, detrahes annos 38 antea elapsos, & numerus, qui remanet, erit *Annus Christi*; quem è conuersio, si *ÆRAM* efficias, addes

annos 38, qui præcesserant, erit quæ ERA. Exempli gratia; ERA 338, demptis 38, erit Annus Christi 300; cui si addas 38, erit Era 338.

CAP. SEPTUAGINTA. XII. Pertinet ad tractatum de *Concilijs Generalibus*, & agit peculiariter de *Capitulis Concilij Nicæni*. In eo petit S. Athanasius à Marco Papa Septuaginta Capitula eiusdem Nicæni Concilij ab hæreticis igne combusta; & affirmat se præsentem 70 Capitula confecta. * Refertur, tx. & verba Originalis lib. 1. *Sententia iurisp. tracta. 25. Lege Acusam*, & *Barbosam* hic.

CAP. VIGINTI XIII. agit etiam de *Capitulis Concilij Nicæni*, ex quo testatur Stephanus viginti tantum extare in Ecclesia Romana; reliqua Antiocheno inserta. * Retulimus verba d. lib. 1. *summa sent. tract. 25. de Concil. Generalibus* De auctore Anto. Aug. lib. 1. *dialo. 20. num. 12.*

CAP. QVOD DICITIS XIII. Pertinet ad tractatum de *Concilijs Prouincialibus*, vel potius *Generalibus*, & agit specialiter de *Sardicensi Concilio*, quod ab omni Ecclesia receptum, necesse erat in Constantinopolitana Ecclesia retineri. * Refertur, d. lib. 1. *sententiarum tract. 25. & 26. de Concilijs Generalibus, & Prouincial.* De *Sardicensi Concilio* actum est supra cap. 11. §. *Quarta*. Acusam, & *Barbosam* hic, & ibi. *Anto. Aug. lib. 1. dialo. 20. num. 16.*

DISTINCT. XVII.

SVMMMA In hac distinctione agitur de Concilijs in genere: cap. 1. 2. 4. 5. de Romana, Apostolica quæ Sede cap. 1. in principio, & vers. neque. cap. 2. per totum. cap. 3. 4. & 6. per totum. de Romani Pontificis, & Episcoporum Auctoritate d. cap. 1. in princ. & in vers. neque. & c. cap. 5. & 6. De Appellationibus d. cap. 1. vers. neque. & vers. nam si. cap. 5. §. si vero. de Concilijs Vniuersalibus, & Prouincialibus cap. 4. & 6. De Maioribus Causis cap. 5. §. maiores. De Locis in Concilio seruandis cap. fin. Omnia tamen permixtè, ut ex sequentibus patebit.

CAP. SYNODVM I. in principio per

tinet ad tractatum de *Concilijs in genere* Conclusio: Episcopi congregari possunt: non tamē Synodum facere sine Romanæ Sedis Auctoritate * Vide congesta ab *Acusam*, & *Barbosam* hic, & in *summa*.

VERS. NEQVE VLLVM. aliud agit: ait enim *Episcopum* ad Apostolicam Sedem *Appellantem*, ante ipsius sententiam non Damnandum.

VERS. NAM SI. ad tractatum de *appellationibus* spectat, de quibus lib. 10. *sententiarum iurisp.* cum de Iudicijs agamus. Versiculi summa est: *Sacerdotibus appellare licitum esse.*

CAP. REGVLA. II. agit de *Concilijs* absolute, & genericè, de quibus lib. 1. *tract. 24. Summa: Concilium*, ipsiusve Regula, siue Canon nullas habent vires, si facta sint à non Orthodoxis, nec Romana Ecclesia Legatus interfuit. * Vide *Acusam* hic, & *Barbosam* supra cap. 1. num. 7.

VERS. CANONIBVS. Verba: *Canonibus præcipientibus, siue eius auctoritate* (Scilicet, Romanæ Ecclesiæ) *Concilia fieri non debere,*

VERS. NEC VLLVM. ait: Concilium non ratum sine Romanæ Ecclesiæ auctoritate.

CAP. HVIC SOLI. III. agit de *Romana Sede*, de qua nos *Sum. sentent. lib. 5. Conclusio: Romanæ Sedis Concessa non Vsupanda*, * Vide *Acusam* à num. 2.

CAP. NEC LICVIT IIII. Agit ad tractatum de *Concilijs in genere*, siue de *Concilijs Prouincialibus*, & ait: Nulli licere *Particularem Synodum congregare*: scilicet, siue Apostolicæ Sedis Auctoritate. * Consule *Acusam* num. 1.

VERS. SED QVOTIES. agit de *Concilijs Generalibus*, & ait: De Vniuersali Synodo Dubitationē ad Apostolicam Sedem referendam. * Lege *Acusam* num. 5. cap. *precedenti*, & hic num. 2.

CAP. MVLTIS V. attinet ad tractatum de *concilijs in genere*, & ait: *Non debere absque sententia Romani Pontificis Concilia celebrari.* * Vide *Acusam* supra cap. 4. num. 2. & hic num. 3.

§. QVA PROPTER dicitur: Alias non Concilium; sed Conuenticulum, vel Conciliabulum esse, & Irritum, & Va-

Vacuum. * Scilicet congregatum sine Romani Pontificis sententia.

IN VERS. VOS QVOQUE. Dicitur: Communione priuandos. * Concilia, videlicet, Congrantes absque sententia Romani Pontificis.

§. SI VERO. Spectat ad tractatum de *Appellationibus*, & ait: Prouintia Quæstiones, & Dissidia ad Maiorē Sedem Referenda; inde ad Synodum, vel Concilium. * (1) Maiorem Sedem, id est, ab inferioribus ad Episcopum; & ab Episcopo ad Metropolitanum. &c. Vide *Acuñam* num. 5.

§. MAIORES. Agit de *Apostolica Sedis Auctoritate*, & ait: Maiores, & Difficiliores Quæstiones ad Sedem Apostolicam Referendas. * Vide *Concilium Tridentinum sess. 24. de Reformat. cap. 20.* allatum ab *Acuñam* num. 6.

CAP. CONCILIA. VI. Pertinet ad tractatum *Conciliorum Prouintialium*, & ait: *Concilia Sacerdotum* (.i. Episcoporum) *Legibus* (.i. Canonibus, siue Constitutionibus) *Quotannis Decreta per Prouincias: quia Præsentiam Papæ non habent Valetudinem* (.i. Valorem) *Perdiderunt.* * Refertur *lib. 1. sentent. Iurisp. tract. 26. de Concil. Prouintialibus.* Quæ nota olim Quotannis Celebrata. Confule *Acuñam* n. 1.

VERS. LEGISTIS. Agitur de *Concilijs*, & dicitur: In illis nihil præter Apostolici Apicis Sanctionem constitutum fuisse. * Vide *Acuñam* hic num. 1. & *sup. cap. 4. num. 1. & cap. 5. num. 3.*

VERS. ET NON. Agitur de *Apostolica Sedis Auctoritate*, & constituitur: Maiora Negotia præfata Sedis Arbitrio Referuata. * Vide *supra cap. præced. §. maiores.*

§. HINC ETIAM. Agit: *Quis Concilia Congreget*, & ait: Papam etiam Impetitum (.i. Cōentum, Rogatum) debere Synodum Conuocare. * Concordat *l. 5. vers. Et pœde facer Concilio General. tit. 5. part. 1.*

§. AD HÆC. Pertinet omnino ad *Romani Pontificis Auctoritatem.* Summa est. Symmachi causam, totam à Concilio Dei iudicio referuatam.

CAP. EPISCOPOS. VII. Agit de *Locis ab Episcopis in Concilijs seruandis*, & ait: Episcopos secundum Ordinationis suæ Tempus debere Sedere, & Subscribere. * Vide latè à nobis congesta *lib. 1. sentent. Iurisp. tract. 10. art. 13. & relatos ab Acuñam* hic. & *infra c. 1. n. 3. & à Barb. ex num. 1.*

DISTINCT. XVIII.

SVMMA. In hac distinctione *cap. 1.* agit de *Cōcilijs in genere*: Reliqua (& si promiscuè) agunt de *Cōcil. Prouint. ex c. 2. d. 8.* Obiter tractatur de *Eulogijs*, &c. *d. cap. 8. & alijs.* De *Metropolitani* plera quæ tanguntur *cap. 1. cap. 4. vers. nec liceat. cap. 7. in principio & fine. cap. 14. & 15.* ad quos præcipuè *cap. si Episcopus 13.* De Synodo *Dix-celana cap. Episcopus 11. & cap. annis 16.*

CAP. PLACVIT. I. Palea est. Rectius supponeretur *cap. finali præcedentis distinctionis*: pertinet enim ad *Concilia in genere*, & agitur, ut ibi, de *Locis in Concilio seruandis ab Episcopis.* Verba sunt hæc: *Placuit, ut conseruato Metropolitani Primatu* (.i. Auctoritate, Prælatione) *ceteri Episcopi secundum suam Ordinationis Tempus alius alij Sedendi deferat Locum.* * Refertur *lib. 1. tract. 24. & ad in-fius exornationem vide tradita d. lib. 1. tract. 10. art. 13. & præced. dist. cap. fin. & à Barb. hic.*

CAP. DE CONCILIIS. II. Pertinet ad tractatum de *Concilijs Prouincialibus*, ac disponit: *Vt bini Conuentus* (.i. Concilia, vel Synodi) *per annos singulos habeantur.* * Vide *Acuñam* num. 2. & 3.

VERS. IN QVIBVS. Agit etiam de *Concilijs Prouincialibus*, & statuit: *Quid in Prouincialibus Concilijs tractandum sit.* ait quæ: De omnibus Quærelis Iudicandum: de Maioribus Peccatis Metropolitanus Primatem consulat; à quo res non sopita, ad Romanum Pontificem transferatur. * Concordat *l. 11. vers. la quarta. tit. 5. part. 1.* Vide *Acuñam in princ. huius dist. & hic num. 4.*

CAP. HABEATVR. III. Agit etiam de *Prouincialibus Concilijs*, & disponit quibus annis temporibus celebranda

da sint Concilia Prouincialia, & ait: Primum habendum esse ante Quadagesimam: Secundum verò ad Autunnum, scilicet: *Vt Simulatibus amputatis, Mundum Ieiunium, & Solenne Deo possit offerri. Lege Acuña. n. 2.*

CAP. PROPTER. III. agens adhuc de Concilijs Prouincialibus inquit: *Sufficere bis in anno Concilium fieri. * Idem ex alia versione infra c. 15. Vide Anto. Aug. lib. 1. dialog. 11. n. 11. Trid. sess. 24. de refor. cap. 2. & ibi allegata.*

VERS. SEMEL QUIDEM. secuta fortissim ratione temporum, statuitur: Primum Concilium habendum inter Pascha, & Pentecostem.

VERS. ADMONEANT. indicitur, Comprouinciales à Metropolitanis Admonendos. * idest, Citandos, & Conuocandos.

§. SECVMDVM. tractat quando sit Congregandum Secundum Prouinciale Concilium, ait quò habendum Idibus Octobris. * Refertur d. lib. 1. sent. Iurisp. tr. ad. 26. D. Mense Hyacberetzo, id est Octobie, Acuña hic n. 3. & nota pro Religiosorum Capitulis, & ac Studiorum initio.

VERS. IN IPSIS. agitur: Qui Adesse debeant Prouincialibus Concilijs * Idem ex alia versione repetitur infra c. 15. vers. ita ut quem Vide.

VERS. NEC LICEAT. dicitur: Non licere Concilia facere sine Metropolitanis Consentia, * Concord. l. 16. Ver. Eotrofi. titu. 15. p. 1. & d. cap. 15. §. nulli. fin.

CAP. NON OPORTET. V. agens etiam de Prouincialibus Concilijs, disponit; vt Episcopi Vocati ad Synodum, veniant. * Vide Barbof. cap. preced. num. 1.

CAP. PERVENIT. VI. dicitur ex Prouincialium Conciliorum Omissionione multa Negligi, quò Correctione indigeat: & statuitur, vt ad Correctionem bis in anno Cebeantur. * Qua de re videbis Concil. Trid. sess. 24. de re form. cap. 2.

VERS. QVI VERO. agit de Episcopis ad Prouinciale Concilium non conuenientibus. * Refertur d. lib. 1. sent. Iurisp. 2. p. Qua de re supra cap. non oportet §.

A CAP. QVONIAM VII. ait Synodus Septima in Sexta statutum fuisse, Concilia Prouincialia bis in anno facienda: vel semel vt in anno fierent; quem canonem renouat, & prohibentes, ac negligentes damnat. * Vide Anto. Aug. lib. 1. dialog. 8. num. 5. & Barbof. num. 1. hic.

B §. DVM AVTEM agit: Qualiter conuendum in Concilio. * Barbof. hic num. 2.

C §. PORRO. statuitur, ne Metropolitanus expetatur allata ab Episcopis ad Concilium. * Vide leg. 13. & 17. tit. 22. part. 1. Barbof. num. 4.

D CAP. DE EVLOGIIS. VIII. dicitur: Eulogias in Concilijs à Præbyteris nec Quærendas, siue Exigendas; nec delatas respuendas. * (1) Eulogias idest, Benedictiones siue Subditorum Munera. Acuña hic n. 4. Vide Barbof. am.

E CAP. EPVS. IX. agit generaliter de Concilijs, & statuit; vt Episcopus ad Synodum ire non terder; nisi Necessitate in hibeatur, & tunc Legatum mittat. * Vide Barbof. am.

F CAP. PLACVIT. X. sub eodem thema te, statuitur, vt Episcopi non Impediantur, Aegritudine, aut alia Necessitate, ad Concilium Occurrant. * Vide Acuñam num. 2. & Barbof. am.

G §. QVOD SI. decernitur: *Vt Impediti, Excusationes suas in Tractorijs, siue Tractorijs Primati cōscribant; alias sint Ecclesie suæ Communionem contenti. * Primati idest Concilij Præsidi. Quid autem sint Litteræ Tractorie, siue Tractorie ad Concilium, declarant Notæ Gregoriane hic. Ad Ecclesie communionem vide lib. 3. sentent. Iurisp. tr. ad. 44. de Excommunicatione. art. 1. §. 12. Acuñam num. 4. & §.*

H CAP. EPVS. XI. quod Palea est, ad Synodum Diocesanam spectare videtur. Verba: *Episcopus non debet Abbatem cogere ad Synodum ire: nisi aliqua Rationabilis Causa existat. * Vide Acuñam hic & Barbof. am.*

I CAP. SIQVIS. XII. ait: *Qui à Synodo Absuerit, vel ante Solutionem deseruerit, Cōmunionem priuandum, vsque ad sequentem Synodum. * Vide infra cap. 14.*

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

T

V

CA.

CAP. SI EPISCOPVS. XIII. Et si ad Synodum expectare videatur; proprius tamen verari videtur circa Potestatem, & Auctoritatem Metropolitanorum, de quibus lib. 5. sentent. Iurispr. cum de Ecclesia in suis membris, & partibus. Conclusio hæc est. Comprovinciales vocati à Metropolitanò ad Ordinationem (siue Consecrationem Pontificis hoc est, Episcopi) aut ad Synodum; si statuto die non adfuerint, communione priuentur. *Excepta graui Infirmis corpore, aut Præceptione Regia.* * Vide l. 24. tit. 2. lib. 3. ordinam. quæ est l. 13. tit. 3. lib. 4. recopil. & Barbof. hic.

CAP. SI QVIS. XIV. Non longè distat à cap. si quis 12. Conclusio hæc est. Episcopus vocatus à Metropolitanò ad Synodum; si non veniat (extra Necessitatem) usque ad futurum Concilium eundorū Episcoporum Charitatis Communione priuetur. * Refertur lib. 1. sum. sentent. tract. 26. & vide lib. 3. tract. 44. art. 1. §. 12.

CAP. PROPTER. XV. Dicitur: Prouinciale Concilium bis in anno faciendum: conuocante Metropolitanò Episcopo, omnes Prouinciales Episcopos. * Sumptum est ex Martino Bracarenfi. cap. 18. Vide Anton. August. lib. 1. dialog. 11. num. 111. Idem quæ est cum cap. propter. 4.

VERS. ITA VT. Repetit tradita d. cap. propter. 4. vers. in ipsis. Iubet, vt ad Concilium veniant Præbyteri, Diaconi, & Læi.

VERS. ET SI QVI. Dicitur: Noxios, siue Offendentes secundum rationem Excommunicandos.

§. **NVLLI.** Idem est cum cap. propter. 4. vers. nec liceat. Anton. August. supra. Dicitur hic: Non licere Episcopo Concilia facere (scilicet Prouincialia) præter Metropolitanum. * Concordat de iure regio l. 16. vers. Etro si. tit. 5. part. 1.

CAP. ANNIS. XVI. Pertinet ad Synodum Diocesanam, &c. Dicitur: Annis singulis Synodum faciendam de suis Clericis, & Abbatibus, & Discutendos Clericos, & Monachos. * Vide Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 2. ad finem, & Barbofam hic. Con-

cordat d. l. 16. vers. mas ba. tit. 5. part. 1.

CAP. DECERNIMVS. XVII. Tractat De Actis Prouincialis Concilij, & statuit: Vt Episcopi in suis Diocesibus Referent (idest Publicent) quæ eodem anno in Prouinciali Concilio acta, & definita sunt. Paruipendens (i. e. Contemnens) duorum mensium Excommunicatione, siue Suspensione multatur. * Vide lib. 3. sum. sentent. tract. 41. art. 3. & tract. 44. art. 25. & Acusam hic. De epigraphe. Anton. August. lib. 2. dialog. 20. n. 3.

DISTINCT. XIX.

SVMMA. In hac distinctione, in qua promittit Gratianus agere de Epistolis Decretalibus. Tractat de eisdem, & de Iure Pontificio, siue Romanorum Pontificum Legibus cap. 1. 2. 4. & 5. De Romana, & Apostolica Sede cap. 3. & 6. De Romanæ Ecclesiæ Literis, siue Rescriptis d. cap. 3. §. si verò. De Canonicis Scripturis cap. 6. De B. Petro cap. 7. De Baptismi, Ordinis quæ Ministro cap. 8. & 10. De Apostasio Papa cap. 9.

CAP. SI ROMANORVM. I. Agit de Iure Pontificio, siue de Romanorum Pontificum Decretis; & ait: ea Honoranda, & reuerenter assumenda. Ratio est in principio: quia Romanorum Pontificum Decreto cæterorum Opuscula Approbantur, vel Reprobantur: ita vt, quod Sedes Apostolica Probauit, hodie Teneatur; & quod illa Repulit, Inefficax habeatur. * Vide Cæc. Trid. in fine. De Auctore Anton. August. lib. 2. dialo. 14. n. 2.

VERS. QVANQVAM. Refertur quorundam falsa sententia.

§. **SI IDEO.** Vsq; ad finem constituitur: Decretales Epistolas Romanorum Pontificum Suscipiendas, & Custodiendas, licet non inueniantur in Codice Canonum. * Vide Barbof. hic num. 1. & infra. cap. 5. num. 1. Vt quid (enim inquit) vel membranas occupant, postquam non habentur Acceptæ? Diuinas Scripturas recipiendas probauimus lib. 1. sentent. Iurispr. tract. 16. maxime art. 21.

§ DI-

§. DICENDO. Probatúr axioma: Om-
ne, quæ Totum dicens, nihil Intermit-
tit, Exciþit, vel excludit. * *Acuñs hic*
num. 3. Barboſa ab eodem num. 3.

CAP. SIC OMNES, II. dicitur: Apo-
ſtolica Sedis Sancti ones Accipiendas,
tanquam D. Petri voce formatas. *
Vide *Acuñm num. 2.*

CAP. IN MEMORIAM, III. potiùs ad
ipſammet Romanam Sedem (de qua
nos *lib. 5. ſenten. Iuriſp.*) ſpectare
videretur, quam ad ipſius Conſtitutio-
nes, de quibus *lib. 1. ſententia. traçt. 23.* In principio inquit Caro-
lus: In memoriam B. Petri Hono-
randam Romanam, & Apoſtolicam
Sedem: ut quæ nobis Sacerdotalis
Mater eſt Dignitatis, eſſe debeat Ec-
cleſiaſtica Magiſtra nationis.

VERS. QVARE. dicitur: Iugum, licet
vix ferendû, ab illa Sede impoſitû, tol-
lerandum eſſe. * Vide *l. proſpexit.*
Dig. Qui, & à quibus.

§. SI VERO. pertinet ad Litteras, ſive
Reſcriptum Apoſtolicum, ac exponit:
Quid faciendum ſit, cum quis redar-
guitur ab Apoſtolica Sede Faſſam de-
ruiliſſe Epistolam? * Vide *Acuñm*
ex num. 6.

CAP. ENIM VERO, IIII. pertinet ad
Romanorum Pontificum Leges. Con-
cluſio eſt: Romanæ Eccleſiæ Statuta
perpetuò, & irrefragabiliter Seruan-
da. Ratio ſe ſe offert in principio: Quia
in Speculum, & Exemplum Sancta
Romana Eccleſia.

CAP. NVLLI FAS, V. ſub eodem the-
mate ait: Apoſtolice Sedis Præcepta
(ideſt Leges, *lib. 1. ſenten. Iuriſp. traçt.*
5. artic. 54. §. 2.) non Tranſgredien-
da, ſed Sequenda.

§. SIT ERGO. Concluſio eſt. De po-
natur: ſit quæ alienus à Divinis, &
Pontificiæ ihus Officijs, qui noluit Præ-
ceptis Apoſtolicis Oſtemperare. *
Reſertur *lib. 1. ſenten. Iuriſp. traçt.*
23. de Romanorum Pontificum Legi-
bus. Ibi: Decretis. Vide eodem *lib. 1.*
ſumum. ſenten. traçt. 5. art. 29. maxi-
mè §. 12. Ibi: Maioris Excommunicatio-
nis. Vide *lib. 3. traçt. 44. de excommu-*
nicatione. præcipuè *art. 8 & art. 61.*
§. 6. Et ad Suſpenſionem, ſive Depo-
ſitionem, vide, *lib. 3. traçt. 41. artic.*

A 6. & *traçt. 42. art. 1. §. 4.* de Iure
Regio Excommunicatio iuris indu-
citur *l. 2. verſ. la tercera. tit. 9. p. 1.*

B Ad Pœnam incurrendam *Acuñs n. 2.*

CAP. IN CANONICIS, VI. Longè
diſtat à præcedentibus, & ſequētibus:
agit enim de *Canonicis Scripturis*, &
ait: ex Originali: In Scripturis Se quæ-
dam autoritatem Eccleſiarum, &
quas habeat Apoſtolica Sedes. *
Reſertur *lib. 1. ſenten. Iuriſp. traçt.*
15. de Sacra Scriptura. art. 57. §. 2.

E VERS. TENEBIT. agitur: Quis mo-
dus tenendus ſit in *Scripturis Canoni-*
cis. * Reſertur, & intelligitur *de*
lib. 1. traçt. 16. art. 63.

G CAP. ITA DOMINVS VII. digredi-
tur: Gratianus ad D. Petrum, de quo
agendum eſt in principio *lib. 5. ſente-*
Iuriſp. & infra in notis magnis cap.
Constantinus. 14. diſt. 96. Et nota ex
hoc textu, quòd Veritas, quæ antea
Prophetarum Præconio, & poſtea A-
poſtolica Tuba exijt, in D. Petro prin-
cipaliter collocata eſt. Ibi: Sacramen-
tum. Ideſt, Officium, Miniſterium.
Concluſio textus eſt: Veritatis Præ-
conium à Chriſto in Petro principali-
ter collocatum. *Vt ab ipſa, quaſi quo-*
dam Capite Dona, qua veſut in Cor-
pus omne diſſunderet. Vide relatos ab
A. uia num. 2.

N VERS. VT EXORTEM. verba: *Vt*
Exortem ſe Miſterij alias, Miniſterij
intelligeret eſſe divini, qui auſus fuiſſet
à Petri Soliditate recedere. * Vide
lib. 3. ſenten. traçt. 42. art. 7. & traçt.
44. art. 42. & 61. in fine.

P VERS. HVNC. dicitur: D. Petrum Pe-
træ appellatum, & quare?

Q VERS. VERVM. Petri Firmitatem vio-
lare, qui eius Potēſtatem tentat infrin-
gere.

R CAP. SECVNDVM, VIII. (Quorſum
hæc) pergit Gratianus ad *Baptiſmi,*
& Ordinis Miniſtrum. Concluſio. Bap-
tizati, & Ordinati ab Acacio non la-
duntur: nec per Iniquû, Sacramenti
Gratia infirmatur. * Vide *Conc. Trid.*
ſeſſ. 57. de Sacram. in genere can. 12.
& de baptiſmo can. 4.

V VERS. NAM ET. vſque ad finem, deci-
ditur: *Baptiſmum* Miniſtri Peccato
non Maculari, ſed obtinere Virtutem.

IN VER. Adeo autē Hęc: Nō queritur, A
quis, vel qualis Prædicet: sed quid
(alias quem) Prædicet.

CAP. ANASTASIVS. IX. Opponit B
falsa, & ficta crimina Anastasio Papa.
* Vide Notas Gregorianas hęc, An-
tonium August. dialogo 6 in principio
de Gratiani maioribus erratis, & ibi
num. 1. Cenedum collect. 16. ad Decre-
tum. Acutiam. num. 1. Illescas lib. 3.
cap. 3. allegant Cob lib. 4. Variarum
cap. 13.

CAP. PROPTER. X. Cum notis agit
de Sacramento Ordinis, ipſus quē Mi-
nistro. Summa: a non Episcopo, Ordina-
tio, & Facta Infimantur.

DISTINCT. XX.

SVMMA. In hac distinctione agitur
principaliter de Iudicijs cap. 1. De
Canonibus. d. cap. 1. vers. Quibus. &
vers. Quam ob causam. De Romano-
rum Pontificum Legibus d. cap. 1.
vers. Quibus in fine. cap. 2. & cap. 3.
vers. 1. De Scriptis Sanctorum Pa-
trum cap. 1. vers. nam si. & in princi-
pio. De Sacra Scriptura cap. final.

CAP. DE LIBELLIS. I. Videtur pri-
ncipaliter spectare ad Iudiciorum li-
brum, & tractatum lib. 10. sententia-
rum Iurisprud. Conclusio: Secundum
Libellos (Priuos) & Commenta-
rios, non Iudicandum, relictis Conci-
liorum Canonibus, & Decretalium
Regulis. * Hoc est contra Iudi-
ces, & Aduocatos nostri temporis, qui
obseruant Doctorum Libellos, & Co-
mentarios, relictis vtriusque Iuris Fon-
tibus.

VERS. QVIBVS. Agitur: Quibus Ca-
nonibus olim Iudicaretur. Et recen-
set, Canones Apostolorum: Concilij
Nicæni, Ancyran, Neocæsartenſis,
Gangrenſis, Antiocheni, Laodicensis,
Constantinopolitan, Ephes. Chalcedo-
nenſ. Sardicensis, Africani, Carthagi-
nenſ. Regulas Præſulum Romanorum,
Silueſtri, Syricij, Innocentij, Zozimi,
Celeſtini. Leonis, Gelasij, Hilarij,
Symmachi, Hormisdæ, Simplicij, Gre-
gorij. * Vide tradita supra dist.
16. & videtur respicere ad Codicem
Canonum, de quo supra cap. 1. §. si deo

dist. præcedentis. Adde Anton. Aug.
lib. 1. dialo. 3. num. 5.

VERS. NAM SI. Proprius accedit ad
Scripta Sanctorum Patrum, Summa.
Siquid emerſerit, quod per Canones
Definiti non possit, ad Sanctorum
(Hieronymi, Augustini, Iſidori, & ca-
tetorum) dicta recurrendum, vel Aposto-
licæ Sedi referendum. * Vide 1.
6. tit. 1. part. 1. Didac. Perez q. 11.
proem.

VERS. QVAM OB CAVSAM. Agit
de Canonum Acceptione. Conclusio.
Qui Canones non recipit, nec Fidem
habet ad salutem.

**CAP. SI DECRETA ROMANO-
RVM. II.** Agit de Romanorum Pon-
tificum Legibus, & ait: Decreta Ro-
manorum Pontificum non habentes
esse Negligentes: habentes, & nō Ser-
uantes, Temerarios. * De auctore
Anton. Aug. lib. 1. dialo. 14. n. 3.

CAP. DE QVIBVS. III. Agit de Sa-
cra Scriptura. Qæſtio est: Vbi nulla
Scripturæ Authoritas, ad quæ sit recur-
rendum? Quo titulo retulimus textum
lib. 1. sentent. Iurisprud. tract. 16 de
Sacra Scriptura art. 23. Vide Acut.
in præſenti. Resoluitur hæc: Authori-
tate Veteris, Noui quē Testamēti non
extante, recurrendum esse ad Scripta
Græcæ: si neque in illis ad Canones
Apostolicæ Sedis: Si neque in illis ad
Historias, & Sanctorum Exemplā.
Quod si neque in omnibus his: Senio a
res prouintia congrega (i. Prouincia
le Concilium) & eos interroga: Faci-
lius namque inuenitur, quod à pluri-
bus Senioribus queritur, &c.

DISTINCT. XXI.

SVMMA. In hac distinctione plura miſ-
centur: nam cap. 1. agitur de Clero, &
Clericis, & de Episcopis (de quibus
etiam infra & in cap. 2. vers. ipſis cum
ſequentibus) item de Patriarchis; Ar-
chiepiscopis, & Metropolitanis (de
quibus etiam ſapē) de Vate: Antisti-
te, Sacerdote, & Præbyteris (de qui-
bus etiā c. 2. in fine) Irē de Leuitis, ſi-
ue Diaconis: Subdiaconis: Lectori-
bus: Cantoribus: Acolythis: Exorcis-
tis: & Oſtiarijs. At cap. 2. agitur de
B. Pe-

B. Petro, de quo etiam *cap. 3. vers. eut.* De Romana Ecclesia agitur *c. 3. c. 6. §. siquidē.* De Inferioribus, & Superioribus *cap. 4. cap. 6. c. 7. in princ. & c. 8.* De Romano Pontice *c. 5. c. 7. vers. siquidē. & c. 9.* De Iudicijs, *c. 4. c. 6. §. siquidem. & cap. 7. & 8.*

CAP. CLEROS. I. Ut diximus, pleraquē miscuntur, diuersis libris, & tractatibus adponenda: in principio agitur: *Clericus, & Clerici*, vnde dicti sint? * Concord. de Iure Regio *l. 1. tit. 6. part. 1. Acuña num. 2.* De Sortibus *Barbos. à. num. 2.*

VERS. GENERALITER. Tractatur: Qui *Clerici* nuncupentur? & ait: Generaliter Clericos nuncupari in Ecclesia Seruiētes. *Quorum Gradus, & nomina sunt hæc: Ostiarius; Psalmista, Lector; Exorcista; Acolytus; Subdiaconus; Diaconus; Presbyter; Episcopus.* * Hoc loco docet D. Isidorus omnes hos Nouem, esse Ecclesiasticos Ordines; & eorum Ordinem, & Gradus ostendens, tradit omnes Clericorum nomine contineri. Concord. *Summa, & l. 12. in princ. tit. 6. part. 1.* Ibi: *Ostiarius, Psalmista, Lector, &c. ex cap. 13. vsque 20. infra dist. 23. & traditis d. cap. 20. & de horū Ordinū Antiquitate Acuña hic n. 3.*

§. ORDO. Traditur: *Episcoporum ordo* quotuplex sit? Dicitur quē Quādrupartitū esse in *Patriarchis: Archiepiscopis: Metropolitanis, & Episcopis.* * Sed cū Metropolitanus idē sit, qui & Archiepiscopus; placuit Episcoporū Ordine, vel Gradū constare Romano, Summo quē Pontifice: Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, siue Metropolitanis: & Episcopis, de quibus omnibus *lib. 5. sent. iuris p. Vide Barbos. n. 5. & 6.*

VERS. PATRIARCHA. Ostenditur: *Patriarcha*, vnde nominetur, & quare? * Cōcord. *l. 9. tit. 5. p. 1. Vide Cenedū ad Decr. collect. § 8. Barb. n. 9. & seqq.*

VERS. ARCHIEPISCOPIVS. Ostenditur: *Archiepiscopū* dici Summū Episcoporū. * Cōc. *l. 1. tit. 5. p. 1. Barb. n. 14.*

VERS. METROPOLITANI. Dicitur: *Metropolitanos* vocari à mensura ciuitatum: & agitur de eorum Præmientia, Authoritate, Doctrina, &

A Solitudine. * Vide *Barbos. num. 15.*

VERS. OMNES. Dicitur: omnes supra Designatos (. i. Prædictos) *Episcopos* nominari: priuato autem nomine vti ob acceptam potestatem.

C **VERS. PATRIARCHA.** Adhuc agitur de nominū *Patriarchæ, Archiepiscopi, & Metropolitanis* interpretatione.

D **§. EPISCOPATVS.** Agitur de *Episcopatus, & Episcopi* etymologia, & interpretatione. * Concord. *l. 16. tit. 5. part. 1. cap. legimus 24. §. quod quidē. 93. dist. Plures Barbos. num. 16.*

E **§. PONTIFEX.** Agitur: quid sit *Pontifex* id est, Princeps Sacerdotum: Summus Sacerdos: Pontifex maximus. *Barbos. num. 17.*

G **VERS. IPSE ENIM.** Ostenditur: Quid *Episcopus* efficiat, ac disponat? Dicitur quē, Efficere. i. Ordinare Sacerdotes, atque Leuitas, &c. * Vide *l. 1. tit. 16. part. 1.*

H **VERS. ANTEA.** Dicitur: Antea *Reges, & Imperatores* fuisse *Pontifices.*

K **§. VATES.** Ponit *Vatis* Etymologiam, & significationes: Sacerdotem enim, Prophetam, & Poetam significat.

L **§. ANTISTES.** Agitur: Quare Sacerdos, siue Episcopus *Antistes* dicatur? *Barbos. num. 18.*

M **§. SACERDOS.** Agitur de *Sacerdotis* interpretatione, & Etymologia. * Concordat. *l. 9. vers. auntambien. tit. 6. part. 1.* Obiter traditur, quod *Rex à regendo* dicitur.

N **VERS. SACERDOTES.** Monstratur: Quare Sacerdotes *Gentilium Flamines* dicerentur.

O **§. PRÆSBYTER.** Interpretatur nomen *Præsbyteri*: & ait, nomen esse Dignitatis, non Ætatis. Vide *Acuñam num. 9. Barbosam num. 19.* Concordat *d. l. 9. in principio. tit. 16. part. 1.* Quod autem inquit Isidorus. *Vnde & apud veteres ytem Episcopi, & Præsbyteri fuerunt.* Non inteliges inter *Præsbyteros*, & *Episcopos* nullam olim fuisse differentiam in Officio (quod planē ex sequentibus cōiungitur.) Sed in nomine penē nullam fuisse differentiam; eisdem quē *Episcopos, & Præsbyteros* dictos fuisse. * Lege ad *Ti tum cap. 1. &c. d. l. 9. tit. 6. part. 1.* *E athen tiempo antiguo a los Obispos tam.*

- tambien los solian llamâr Præstes. Sic etiam intelliges textum in cap. legimus 24. infra 93. dist.
- VERS. IDEO.** Ideo autem Præbyteri Sacerdotes vocantur: quia Sacrum dant, sicut & Episcopi: qui licet sint Sacerdotes, tamen Pontificatus apicem non habent: quia nec Chrismate Frontem signant; nec Paracleti Spiritum dant, quod solis deberi Episcopis Lælio Actuum Apostolorum demonstrat. * Lege Actuum c. 8. & 19. cap. de his 3. cum sequentibus de consecrat. dist. 5. Concord. d. l. 9. vers. Eauntambien tit. 6. part. 1.
- §. LEVITÆ.** Agitur de Nomine Levita, & Diaconi Etymologia, Interpretatione, & Officio. * Lege Actuum num. 10. Barboj. n. 20.
- §. HYPODIACONES.** Explicatur; Quare Hypodiaconi, & Subdiaconi dicantur, & de eorum Officio, qui apud Hebræos Nathinæi, dicuntur. * Vide Actuum. in Summario huius distinctionis Barboj. hic num. 21.
- §. LECTORES.** Exponitur: Lectores, & Psalmistæ unde dicti sint, & de eorum Officio. * Est de Iure Regio l. 11. vers. otro grado ay. & in fine. tit. 6. p. 1. Vide Actuum. n. 14. & 15. Barboj. n. 23.
- §. CANTOR.** Declaratur: Quare dicti sint Cantor, Præcantor, Succentor, & Concantor. * Vide l. 5. tit. 6. p. 1. & Actuum. n. 11. ubi de Cantu, & Musica.
- §. ACOLYTHI.** Acolythi, qui, & quare dicantur, & de eorum Officio. * Iure Regio est d. l. 11. in princ. tit. 6. part. 1. Barboj. num. 24.
- §. EXORCISTÆ.** Ostenditur Exorcistarum nomen, & Officium. * Vide d. l. 11. vers. de Exorcistia. tit. 6. part. 1. Barboj. num. 25.
- §. OSTIARIJ.** Agitur, Ostiarij, qui & Ianitores, unde dicti sint, & eorum Officium. * Et vide ad hunc textum l. 2. tit. 6. part. 1. & ad hunc §. l. 11. vers. Ostiario. Barboj. num. 26.
- CAP. IN NOVO. II.** Pertinet ad D. Petri Dignitatē. Summa est: In nouo Testamento, post Christum Dominum, à Petro Sacerdotalē Ordinē capisse. * Vide Actuum. à n. 2. & Barboj.
- VERS. HIC ERGO.** Pertinet ad D. Petri Primatum. Verba. Hic ergo (scilicet Petrus) Ligandi, atque soluti po-
- A** testatē primus accepit à Domino (Matth. c. 16. vers. 19. cæteri Matth. c. 18. v. 18. Lege Actuum sup. & n. 4.) ¶ Primus quē ad fidem populū virtute sue predicationis adduxit. * Lege Actuum cap. 2. & cap. 10. & latē infra in cap. Constantinus 14. §. Utile. vers. & Portifex. in notis magnis.
- D** **VERS. CÆTERI.** Pertinet etiam ad D. Petri Primatum. & Principatum. Verba: Cæteri verò Apostoli cum eodē (videlicet Petro) pari consortio Honorem, & Potestatem acceperunt. * (Scilicet, Ordinis, Consecrationis, & Predicationis, Matth. cap. 18. vers. 18. & cap. fin. vers. 19. Marci c. fin. vers. 15. Lucæ cap. 22. vers. 19. non autem Dignitatis, & Administrationis. Matth. c. 16. vers. 17. cum sequentibus & c. 17. in fine. Lucæ c. 22. vers. 32. Iohan. c. fin. vers. 15. cum sequentibus. Vide l. 3. tit. 5. p. 1. & Actuum. n. 10. Barboj. n. 1.) ¶ Ipsum quē principem eorū esse voluerunt. * Intellege non Apostolorum institutione seu Electione; sed patientia, & subiectione: non enim D. Petrus Apostolorum Primus, & Princeps factus est eorum. dem Apostolorum institutione, aut electione, sed Christi Domini. cap. 2. in princ. infra dist. 22. & §. inter beatos, Matth. c. 10. vers. 2. Marci. cap. 3. vers. 16. Lucæ c. 6. vers. 13. Matth. d. cap. 16 & cap. 17. in fine. Lucæ d. cap. 22. Iohan. d. cap. fin. Et cap. 1. seq. dist. & cap. 2. Actuum num. 7. Barboj. 2. & 6. ¶ Qui etiam iubente Domino in toto orbe dispersi Euangelium predicauerunt. * Lege Marci cap. fin.
- P** **VERS. IPSIS.** Pertinet ad Episcoporum Dignitatē, & Successionē; dicitur quē Apostolis successisse. Verba: Ipsi quoque (scilicet Apostolis, de quibus loquebatur) decedentibus in locum eorū Successerunt Episcopi. * Concord. l. 1. post princ. & in fin. l. 17. & fin. tit. 5. p. 1. l. 3. ad med. tit. 10. p. 2. Conc. Trid. sess. 23. c. 4. ad med. Actuum. n. 8. Barboj. n. 3.
- S** **VERS. QUORVM.** Agit de Episcoporum Numero, vel Consecratione. Verba: Quorum Ordinatio prætaxato debet fieri ordine, & modo.
- T** **VERS. QVOS QVI.** Dicitur: Episcopos, qui Recipit, Deum recipere; & qui eos Spernit, Deum spernere. *

Con-

Concord. d. l. i. in fine tit. 5. part. 1.

VERS. VIDENTES. Declaratur: *Presbyteros* Successisse in locum Discipulorum LXXII. * Vide *Lucæ cap. 10. Acuiam num. 9.*

CAP. QVAMVIS. III. Agit de *Romana Ecclesia Primatu*: & ait: Romanam Ecclesiam non Synodiciis Conktitutionibus Prælatam; sed Domini voce Primatum obtinuisse. * Scilicet *Matth. cap. 16. ex vers. 17.* Vide *Acuiam cap. præced. & hic à num. 2. & Barb.*

VERS. CVI DATA. Agit de Sanctissimis Apostolis *Petro. & Paulo*, eiusdem quæ *Romana Ecclesia Primatu*: & ait: *D. Petro* associatum *Panlum*, qui *Roma* una die morientes *Romanam Ecclesiam* Consecrarunt, omnibus quæ Urbibus Prætulerrunt. * Sumptum est ex *Anacleto in cap. Sacrosancta 2. §. adhibita infra 22. dist.*

VERS. EST ERGO. Agit adhuc de eadem *Romana Ecclesia*, ipsius quæ *Primatu*: & docet: *Romanam Ecclesiam* Primam; *Petri Sedem*; maculam non habentem. * Vide *lib. 3. sum. sent. tract. 34. de Ecclesia. art. 2. §. 2.*

CAP. INFERIOR. IV. Ad *librum 8. sum. sent.* pertinet de *Statibus*, & *lib. 10. de Iudicijs.* Conclusio: *Inferior Superiorem* Absolvere non potest, Ligare, vel Iudicare. * *Concl. 7. vers. la primera. tit. 9. part. 1.* De auctore *Anton. Aug. lib. 2. dial. 12. n. 4. Acuiam n. 1.* quem vide à *num. 2. & Barbos.*

CAP. NOLITE. V. Agit de *Romano Pontifice*: & ait: *Pontifices*, quæ sunt *Digna Reprehensione*, non *Defendere*; sed *velle*, ne *Filius in Patre Spiritualem*, vel *Discipulus in Magistrum* prosiliat. * De auctore *Anton. Aug. sup.*

CAP. DENIQUE. VI. Conclusio. Minor à *Maiori* *Benedicatur*, & *Maledicatur*. * Eiusdè est tractatus c. 4. sup. *Lege Hebræo. c. 7. vers. 7.* De auctore *Ant. Aug. lib. 2. dial. 12. n. 4. & Barb. hic.*

§. SIQVIDEM. Traditur: *Inferiorè Maiori* non *Beadicere*. *Per hoc innuitur quanta Censura* *Inferiores* quique à *Suis Præpositis* *Iudicâlis coercendi sunt*. * *Ibi Romana Ecclesia Magistra est omnium Ecclesiarum*, & refertur *Traditio* *Benedictionum*, in *Lectioibus*. Vide *Acuiam num. 1. & 3.*

A CAP. NVNC AVTEM. VII. Agit adhuc de *Statibus*, ac *Iudicijs*, & ait: Non posse *Maiorem Inferioris* *Iudicio* submitti. * De auctore *Ant. Aug. sup.*

B VERS. SIQVIDEM. Ad *Romanum Pontificem* spectat, de quo *lib. 5. sum. sent.* **C** Conclusio: *Romanum Pontificem* a nemine *Iudicari*. Etenim *Prima Sedis* non *iudicabitur à quoquam*. *Habetur etiâ: Non licere aduersus Pontificem dare sententiam*. * Et refertur casus *Marcellini*, *Papæ* ab ann. *Christi 298*, vsque *307. & Sixti III.* qui præfuit ab ann. *435*, vsque *443. Illefcas lib. 1. c. 32. & lib. 2. c. 13.* Vide *Acuiam à n. 2. & Barb. à n. 1.* De auctore *Anton. Aug. lib. 2. dial. 12. n. 4.*

G CAP. SVMMITITVR. VIII. Idè agit c. 4. & 6. & 7. in princ. Statuitur: Neminè à *Minoribus*, *Inferioribus*, aut *Subiectis* *Iudicari*; verum à *Maiori auctoritate*, & *Potiori Sede*. Itè: *Acephalus* liquet esse *Cœcilium*, ubi de tanta (scilicet *Primaris*, vel *Metropolitani*) *persona* agitur, & *Maiorum* non spectatur *sententia*. Cum nec in *causâ Clericorum Inferioris Gradus* (i. qui sunt *inferioris Ordinis*) *Solius Episcopi sui Iudiciu tantummodo postulandū sit*. * *Lege Concil. Trid. sess. 13 de reformatione. cap. 4. cum relatis ibi à Barb. & Acuiam hic à num. 2.* & nota *Exempla Sanctorum Patrum*.

N CAP. IN FANTVM. IX. Pertinet ad *Romanum Pontificem* *Summa* est: *Damnatum Dioscorum*, tantum, quod *Leonem Pontificem* *Excommunicasset*: *Quia eius esset Inferior*, *Potiorè* quibuslibet *enatus est* *Lacessere Contamelijs*. i. *Excommunicatione*. * Vide *lib. 3. sent. iurispr. tract. 42. de Depositione art. 1. & tract. 44. de Excommunicatione art. 58. & de S. Leonis, & Dioscoro Concil. Chalced. actione 3. & alijs Illefcas lib. 2. cap. 14. Acuiam hic n. 2. & Barb. D: Auctore Anton. Aug. sup.*

DISTINCT. XXII.

SVMMA. In hac distinctione agitur de *Romana Ecclesia cap. 1. per totum cap. 2. in principio. vers. licet. §. prima. §. inter Beatos. & §. hec verò. & cap. 5. in princ.* De *Beato Petro*, d. c. 1. vers. illam. c. 2. vers. adhibita, & §. in.

D 2

in.

inter beatos. De Patriarchis d. c. 2. §. secunda. & §. tertia. cap. Constantino-politana 3. cap. 4. in princ. & vers. nam quod. cap. 5. vers. an secunda. & vers. fin. cap. renouantes 6. & cap. fin. De Romano Pontifice cap. 4. vers. ta-men. & cap. 5. in princ. & cap. fin. De Prælatiis, d. c. 4. vers. Stultus.

CAP. OMNES. I. Pertinet ad Romanam Ecclesiam, & ait: Omnes Patriarchas Metropolitans, Primatus, Episcopos, & Ecclesiarum Dignitates à Romana Ecclesia institutas. * Vide Acutiam hic à num. 2. Barbof. à num. 1. De Auctore Anton. August. lib. 2. dialo. 13. n. 1. Idem Acutia num. 1.

VERS. ILLAM. Constituitur: Romanam Ecclesiam à solo Christo fundatā super Fidei Petram: & Eternæ vitæ Clauigero (B. Petro) Terreni, & Cælestis Imperij Iura Commissa.

VERS. VNDE. Adstruitur. Romana Ecclesiæ Privilegium auferentem Hæreticum esse. In textu. Qui cuilibet Ecclesiæ suum detrahit, Iniustitiam facit. ROMANA ECCLESIA. Mater Fidei (l. 2. ibi. Es cabeza de la fe. tit 9. part. 1.) Ipsius Privilegium ab ipso summo omnium Ecclesiarum Capite (i. Christo) traditum. Qui eam cunctis Ecclesijs Prætulisse cognoscitur. * Vide Acutiam hic à n. 2. & repetita tradita sup. cap. 2. §. ceteri dist. 21.

§. VNDE. FIN. Dicitur: S. Ambrosium professum, se in omnibus sequi Magistrum Romanam Ecclesiam.

CAP. SACROSANCTA. II. Agens ad huc de Romana Ecclesia ait: Romanam Ecclesiam non ab Apostolis, sed ab ipso Domino Primatū obtinuisse, & Eminentiam Potestatis. * Vide collecta. Barb. à n. 1. & tradita sup. dist. 21. c. 2. §. ceteri, quæ confirmantur hic.

§. ADHIBITA. Inquit Anacletus: D. Petro ad sociatū Paulū, ambo quæ Romæ, eodē die morientes Romanam Ecclesiam Consecrassent, alijs quæ omnibus Prætulisse. * Hinc exhausti Gelatius cap. quāvis. 3. §. cui. 21. dist. De Anacleto Acutia c. 2. num. 1. dist. 21.

VERS ET LICET. Conclusio: Sancti licet pro omnibus Orient, specialiter tamen D. Paulus pro Roma. * Adducit Romanorum c. 1. 9. Testis enim, &c.

A §. PRIMA. Agit de Romana Ecclesia: & ait: Primam Sedem cælesti beneficio Romanam, Petri, & Pauli martyrio Consecratam. * Idem sup. dist. 21. cap. 3. vers. cui data.

C §. SECUNDA. Dicitur: Secundam Sedem Alexandrinam, Petri nomine à D. Marco consecratam, cui successit Abilius. * Secundum Baronium, & Bisciolam ann. Christi 64. & 87. D. Marco successit Anianus; & Aniano Abilius. Iste autem § ad Ecclesias Patriarchales spectat, de quibus lib. 5. sent. Vide Cenedum ad Decretum collecta. 58. & Barbofam infra cap. 3. n. 6. & 8.

G §. TERTIA. Dicitur: Tertiam Sedem Antiochenam, ubi B. Petrus habitauit; Ignatium Episcopum constituit, & primum nomen Christianorum exortum est. * Lege Aflorū. c. 11. vers. 26. & intellige, quod respectu Patriarchalium Sedium sunt hæc 2, & 3: non verò respectu Romanæ Sedis: nam Constantinopolitana post Romanam primum sibi locum arrogauit. infra c. 3. 6. & 7. l. 12. tit. 5. part. 1. Barb. infra c. 10. 2. à n. 8.

L §. INTER BEATOS. Agit de B. Petro. & Romana Ecclesia: Conclusio est: Inter Apostolos quandam Fuisse Potestatis Discretionem: Petrum quæ esse Cephas, Caput, & Principium Apostolatus: eamdem quæ formam Successoribus Tradidisse. * Cōcord. l. 3. tit. 5. part. 1. & confirmantur tradita sup. dist. 21. cap. 2. §. ceteri.

P §. HÆC VERO. Agit de Romana Apostolica quæ Sede. Summa est. Apostolicam Sedem Cardinem, & Caput Ecclesiarum à Domino Constitutam, à qua omnes Ecclesiæ reguntur.

Q IN NOTIS. Vers. igitur. Dicitur: Rome in Petro Primam Cathedrā collatā.

R VERS. CEPHAS. Petrus Cephas, quia Caput Apostolorum.

S CAP. CONSTANTINOPOLITANA. III. Pertinet ad Patriarcharum tractatum. Summa est: Constantinopolitanum Episcopum, siue Patriarcham, habere Primatus honorem post Romanum. * Vide Notas Gregorianas hic. & Antonium Augustinum de Emendatione Gra.

Gratiani. dialog. 9. & Acuña hic. & intra cap. 6. n. 1. & Barb. a. num. 1.

CAP. DE CONSTANTINOP. IV.

Ait. *Constantinopolitanam Ecclesiam Sedi Apostolicæ subiectam.* * Vide Acuña, maxime num. 4.

VERS. TAMEN. Romanus Pontifex, eidem quæ subiecti aliorum Bona (& i. Virtutes) Imitantur.

VERS. STULTVS. Hæc: Stultus est enim, qui in eo se Primæ (.i. Maiorem) Existimat, ut Bona, quæ viderit, Discere contemnat.

VERS. NAM QVOD. Primas Bizanzenus. i. Patriarcha Constantinopolitana Apostolica Sedi Subiicitur, cui omnes Episcopi Subiiciuntur cum culpa; sine qua secundum rationem Humilitatis *Romanus Pontifex* & qualis se dicit.

CAP. QVA TRADITIONE. V. Agit de Romana Ecclesia, ipsius quæ Pontificis Principij. & vers. *Viderint.* Conclusio est: *Apostolicam Sedem* in Iudicium vocari non posse.

VERS. AN SECVNDÆ, ET FINALI. Adstruitur: *Constantinopolitanum Patriarcham* autoritate Romani Pontificis posse Deponi. Gelasij Verba: *An Secunda Sedis Antistes* (.i. Alexandrinus supra cap. 2. vers. secunda) *Et Tertius* (.i. Antiochenus d. cap. 2. vers. tertia) *Ceteri quæ bene consicij Sacerdotes Depelli debuerunt.* & qui Religio nis exstitit Inimicus (.i. Hæreticus) Depelli non debuit? & ad finem. Et *Constantinopolitana ciuitatis Episcopus, quæ vtiq; per canones inter Sedes* (Scilicet Patriarchales) *Nullum nomen accepit in Communionem recedens Persidorum* (id est Hæreticorum) *Non debuit Submoueri.* * Vide lib. 3. sent. iurisp. tract. 24. de Depositione art. 8. Quod autem dicit Constantinopolitanam Ecclesiam per canones inter Sedes nullum nomen accepisse: intellige in principio: postmodum enim Patriarchatus nomen sibi vendicauit: & quidem post Romanum, primum cap. 3. & sequenti.

CAP. RENOVANTES. VI. Renouat Concilij Constantinopolitani decretum; ut Ecclesia *Constantinopolitana* habeat priuilegia Romana, ante Alexandrinam, Antiochenam, & Hierosolymi

tanam. * Vide allegata supra cap. 3. & à Cinedo collect. 58. ad Decretum. & à Barbosa d. cap. 3. & hic.

CAP. DEFFINIMVS. FIN. Statuitur: *Romanum Papam;* post eum Constantinopolitanum Patriarcham, Alexandrinum, Antiochenum, & Hierosolymitanum Honorandos. Concordat in ordine l. 12. tit. 5. part. 1. & his quatuor addit Patriarcham Aquileysensem, & Grandensem. * Vide Anton. August. lib. 1. dialog. 9. & lib. 2. dialog. 7. in fine. Acuña cap. preced. num. 1. & hic num. 3.

DISTINCT. XXIII.

SVMMA. In hac distinctione plura, ut moris est, Gratianus commiscet: agit enim de Electione Romani Pontificis cap. 1. De quibus sit Episcopus Examinandus cap. 2. vbi etiam plura. Quid si aliqua Electio in Episcopum Obijciatur cap. 3. De Cæremonia Ordinationis, siue Consecrationis Episcoporum cap. 7. à quibus sit Episcopus Ordinandus d. c. 2. §. cum bis. de Episcoporum Vita, §. suscepto. De Clericorum Vita cap. 3. vbi etiam plura. Quales Clerici sint Elegendi cap. 4. De Clericorum Numero vers. melius. Ordinandorum Promissio, cap. 6. De Presbyterorum, & cæterorum Ordinum conferendorum Cæremoniis cap. 8. & l. 1. cum seq. usque ad cap. 20. De Prælati, & Obediencia, cap. 7. §. qui se fecit. De Oratij, siue Stolz vsu cap. 8. vers. sicut. cap. 9. cap. 27 & 28. De Dalmaticis. cap. 10. De Clericorum Tonsura. c. 21. & c. 22. in principio, cap. 23. & cap. 32. vers. non oportet. De Subdiacono cap. 15. 26. 31. & 32. De Clericorum Habitu d. c. 22. vers. Vestimenta. c. 32. vers. & secundum. De Monialibus c. 24. & 25. De Sacris Vasis d. c. 25. & 26. cap. 30. 31. & 32. De Mulieribus cap. 29. De Laicis d. c. 29. vers. Laicus. De Benedictionibus Nuptialibus c. sponsus, fin. **CAP. IN NOMINE DOMINI I.** (Vide Acuña. n. 1. In Nomine Domini incipiendum) Extat Decretum Nicolai Papæ (de quo Acuña in cap. 1. num. 1. distinct. 22. & hic num. 1.) De Electione Summi Pontificis. Narratur ibi,

Dj

de

defuncto Stephano (Nono scilicet Simonæ Labem, & Schismata exorta (de quibus antecessor noster *Doctor Illefcas lib. 5. hysto. Pontif. c. 11.*) Statuitur, quomodo Pontificis Electio faciendā esset, à quibus, de quo; & ubi; & de Electi potestate. Contra facientes Deponendos, & Excommunicandos. * Vide lib. 3. sent. iurispr. tract. 42. de Depositione art. 1. & tract. 44. de Excommunicatione art. 6. §. 12. De Iure Regio l. 7. & ibi gloss. tit. 5. part. 1. Anton. August. ad Gratianum lib. 1. dial. 9. & lib. 2. dial. 19. Acuinam hic n. 8. quem vide, & Barbof. an. 1.

Obiter dicitur in textu non esse Episcopum, nec à Clericis Electum; nec à Plebibus expetitur, nec à Comprovincialibus cum Metropolitanis Iudicio Consecrarum. *In vers. Quia verò. Hæc: Quia verò Sedes Apostolica cunctis in orbe terrarum Prasertur Ecclesijs.*

CAP. QVI. EPISCOPVS. II. Tractat de Episcopis. Cōclusio est: Episcopus Ordinandus, de quibus antea Examinandus sit? Et ait Quærendum. *Sinatu ra sit Prudens, si Docibilis, si Moribus Temperatus* (Vide Acuinam n. 2. & Barbofa) *Si Vita Castus, Sobrius, suis negocijs Cauens: Humilis: Affabilis: Misericors: Litteratus: Si in Lege Domini instructus.* (Vide lib. 1. sentent. iurisprud. tract. 11. & tract. 16. art. 29. l. 22. in principio tit. 5. part. 1.) *Si in Scripturarum sensibus cautus* (Lege d. lib. 1. sentent. iurispr. tract. 16. de Sacra Scriptura ex art. 42.) *Si in Dogmatibus Ecclesiasticis exercitatus* * i. in Traditionibus Ecclesiasticis, de quibus d. lib. 1. sent. tract. 20. Et confirmatur hic positiuz legis Diuinæ diuision Scripturam, & Traditiones, de qq. d. lib. 1. tract. 15. art. 3. & tract. 19. art. fin. Sed & illorum tractatum connexio.

VERS. ET ANTE OMNIA. Dicitur Episcopum Ordinandum, antea quoque Examinandum: *Si Fidei Documenta Verbis Simplicibus asserat, id est Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum Vnum Deum esse confirmans* (Lege lib. 2. sentent. iurispr. tract. 2. de Trinitate. art. 2. de Trinitate, & Trinitatis vnitate) *Totam quæ Trinitatis Dei-*

tatem Coessentialē, & Consubstantialē, & Coeternalem, & Coomnipotentem praticans (hac de re integrum articulum confecimus d. lib. 2. sent. tract. 2. de Trinit. art. 9.) *Si singulas quasque in Trinitate Personas* (alias *Si singulam quamque Personam*) *Plenum Deum, & totas tres Personas Vnum Deū* (Vide d. lib. 2. tract. 2. de Trinit. art. 2. 9. & 10) *Si Incarnationē Diuinā non in Patre, neque in Spiritu Sancto factam, sed in Filio tantū credat* (Egimus hac de re d. lib. 2. tract. 5. de Christo art. 4.) *Vt qui erat in diuinitate Dei Patris Filius, ipse fieret in Homine hominis Matris Filius* (Vide d. lib. 2. tract. 5. de Christo art. 3. cum sequentibus) *Deus verus ex Patre; Homo verus ex Matre* (Egimus d. tract. 5. de Christo art. 23. ubi hæc; & alia) *Carnem ex Matris visceribus habens* (Lege d. tract. 5. art. 12. & sequentes) *& Animam Humanam Rationalem* (Probatū est d. tract. 5. de Christo art. 11. & 12. & art. 25.) *Simul quæ in eo Veritas vtriusque Naturæ* (Actum est hac de re d. tract. 5. de Christo art. 23. cum sequentibus) *Idem Deus, & Homo* (ad idem d. lib. 2. sententiarum integer tractatus de Christo ex art. 1.) *Vna Persona* (Vide d. tract. 5. de Christo art. 16. cum sequentibus maxime art. 21.) *Vnus Filius, Vnus Christus* (Probanimus d. tract. 5. art. 22.) *Vnus Dominus creator omnium, &c.* (Lege d. lib. 2. sentent. tract. 1. de Deo art. 11. Deum omnium creatorem) *Qui Passus sit vera carnis Passione: Mortuus vera corporis sui Morte* (de Christi Passione actum est d. lib. 2. sent. tract. 5. de Christo art. 32.) *Resurrexit Vera carnis sue Resurrectione* Alias *Receptione, & Vera Anima Resumptione* (de Christi Resurrectione actum est d. lib. 2. sentent. iurisprud. d. tract. 5. de Christo art. 37.) *In qua veniet iudicare Vivos, & Mortuos* (Vide d. lib. 2. tract. 5. art. 39.)

§. QVÆRENDVM. Dicitur: Quærendum ab Episcopo, si vtriusque Testamenti Deum credat Authorem. Diximus lib. 1. tract. 16. de Sacra Scriptura art. 5. *Si Diabolus non per Conditionem (i. Naturam) sed per Arbitriū*

Fa

factus sit malus. (Vide cap. 1. §. diabolus de summa trinitate. textus quē ille, & ibi tradita conducunt ad §. præceden. & ad ea, quę hic sequuntur.) Si credat Carnis Refurrectionē: Iudicium Futurum: Pœnas, & Præmia: Si Nuptias non prohibeat: Si Secunda Matrimonia non damnet: Si Carnium perceptionem non culpēt: Si Pœnitentibus Reconciliationis Communicet: Si in Baptismate omnia Peccata; idēst, tam illud Originale contractum, quā illa quę Voluntariē admissa sunt dimitantur: Si Extra Ecclesiam Catholicam nullus saluetur. * Probamus lib. 3. senten. tract. 34. de Ecclesia. art. 32.)

§. CVM HIS. agitur de Episcoporum Ordinatione, siue Consecratione. Dicitur vt Episcopus Ordinandus Examinatus, ac Instructus inuentus, cum consensu Clericorum, & Laicorum (Intellige, vt nemo contradicat, vt infra c. 5.) & Conuentu totius Prouintie Episcoporum, maxime quē Metropolitanus, vel Auctoritas, vel Præsentia, Ordinetur: Episcopus.

§. SVSCePTO. statuitur: Vt Episcopus non suę Delectationi, aut Moribus, sed Patrum Definitionibus acquiescat.

IN NOTIS. dicitur: etiam in Episcoporum Ordinatione Etatē requiri.

CAP. HIS. III. agitur: Qualis esse debeat Clericorum vita, & à quibus se se abstinere debeant. Scilicet A Vulgari Vita: Voluptatibus; Spectaculis: Pompis: Conuiujs: Viuris: Lueris: Fraude: Amorem Pecunia, quasi materiam cunctorum criminum fugiant. (Vide Acuña num. 2. & Barboſam) & Secularia Officia Negotia quę abijciant: Honoris gradus per Ambitiones non subeant: pro Beneficijs Medicina Dei Munera non accipiant: Dolos, & Coniurationes caueant: Oidium, Emulationem, Obtreſtationem, atque Inuidiam fugiant; non Vagis Oculis, non Effreni Lingua, aut petulantia, fluído quē Gestu (aliàs Tumido quē Gressu) incedant: sed Pu-

A dorim, & Verecundiam mentis, Simpliciter Habitu, Incessu quē ostendat. Obscenitatem etiam Verborum, sicut & Operum penitus Execrentur: Viduarum, & Virginum Frequentationem (alias Visitationes Frequentissimas) Fugiant: Contubernia Extranearum feminarum nullatenus appetant: Castimoniam quoque inuiolati corporis perpetuo conseruare Studeant; (Aut certe vnius Matrimonij vinculo ſcederentur) Senioribus quoque debitam Obedientiam præbeant: neque ullo laſſantia Studio ſementipſos attollant. Postremo Doctrina, Lectionibus, Psalmis, Hymnis, Canticis: Exercitio iugiter (aliàs iugi) incumbant. * Vide l. 54. cum ſequentibus tit. 5. p. 1. & allegatos ab Acuña num. 2.

§. TALES. Dicitur: Tales ſint Clerici, vt dum Scientia operam dant, Doctrinae Gratiā populis adminiſtrent.

CAP. TALES III. Agit de Clericorum Electione, siue Ordinatione. Conclusio est: Tales Clericos Eligendos, siue Ordinandos, qui dignē Sacramenta tractare poſſint. * Concordat l. 60. verſ. e quę eſcojan. titulo 5. p. 1.

VERS. MELIVS. Expectat ad Clericorum Numerum, eorum quē Multitudine coarctandam, & ait: Melius eſſe Sacerdoti, idēst Episcopo, paucos habere miniſtros dignos, quā multos ſinuiles. * Lege lib. 1. ſenten. tract. 5. art. 90. Concordat l. ſin. in ſin. tit. 22. p. 2.

CAP. ILLVD. V. statuitur Quid faciendum ſit, ſi Eleſto in Episcopum aliqua obijciantur. * Concord. l. 28. verſ. è la conſagracion. tit. 5. p. 1. Vide Acuña à num. 2.

CAP. QVAMQVAM. VI. Declaratur: Quid Ordinandus Promittere debeat? Summa eſt, vt Ordinandus promittat, Fidem cuſtodire: Viuere iuſtē, & piē: Canoniciſ Regulis non contradicere: Honorem, atque Obſequij Reuerentiam Præminentia (idēst ſuperiori) dependere. Eaquē præmittitur ſententia: Solet enim plus timeri, quod Singulariter Pollicetur, quā quod Generali Sponſione concluditur.

§. QVI SE SCIT. ea quoque extat ſententia, quę ad Prælatos, & Obedi-

dientiam spectat: Qui se sit aliquibus esse Prepositum, non molestè ferat, aliquem sibi esse Prælatum; sed Obedientiam, quam exigit, etiam ipse dependat.

CAP. EPISCOPVS. VII. Agit de Episcoporum Ordinatione, siue Consecratione, & quid agere debeant Episcopi Consecrantes. Vide Barbofam.

CAP. PRÆBYTER. VIII. Pertinet ad Præbyterorum Ordinationem, ac in ea ab Episcopo, & Præbyteris Manuum Impositione. * De ea Acuña num. 2. Vide *num. seqq.* & Barbofam.

VERS. SICVT. Agit de Orarij, siue Stole vsu; & ait: Sacerdotem, sicut in Ordinatione Orario utroque humero ambitur, ita & in Consecratione (vel Missa.) * Refertur lib. 3. *sentent. tract. 22. art. 10. §. 4.* & vide Bernard. Diaz. in *pract. erimi. cap. 38.* & ibi Salcedo.

CAP. ECCLESIASTICA. IX. Idem ait, quod *vers. fient. capituli precedentis*; scilicet; ut Sacerdos, quemadmodum in Ordinatione Orario, siue Stola utroque humero ambitur, ita & in Missis, & Eucharistia perceptione. * Retulimus d. lib. 3. *sum. sentent. tract. 22. de Sac. Vestibus art. 10.* sub hoc titulo Sacerdos quando, & quomodo Orario uti debeat. Vide Acuña num. 2. & collecta Barbofa.

CAP. COMMVNIS. X. Agit de Dalmaticis, Diaconorum Ornamento. Summa est: Dalmaticarum vsus quibusdam specialiter Concessum à B. Gregorio. * De eis Acuña c. 4. *dist. 22.* De Dalmatica Acuña à num. 2. & Barbof. in collecta.

CAP. DIACONVS. XI. Ad Diaconorum tractatum spectat, ipsorum quæ Ordinationem. Summa est: Diacono, dum Ordinatur, à solo Episcopo Manuum Imponendam. Ratio est: *quis non ad Sacerdotium, sed ad Ministerium Consecratur*, siue Ordinatur. * Vide allegatos ab Acuña num. 1. & *seqq.* & d. Barbofa.

CAP. PRÆTEREA. XII. Tractat simul de Præbyterorum, & Diaconorum Ordinatione. Quæstio est: An Præbyteris, & Diaconis, cum Ordinantur, Manus sint Chrismate per vn-

gendæ? * Vide Anton. August. lib. 2. *dialog. 15.* & Acuña maxime num. 3. & 6.

CAP. EX EPISTOLA. XIII. Et **CAP. QVORVMDAM. XIV.** Agitur de eorumdem Præbyterorum, & Diaconorum Ordinatione. In his Gratianus diuersa ex diuersis referens (quæ re vera extant in Concilio Hispalensi 2. cap. 5.) probat: Præbyterum, & Diaconos, quibus, dum Consecrantur, vel Ordinantur, Episcopus tantum Manus imposuit, & Præbyter Benedixit, Deponendos esse. * Vide lib. 3. *sentent. tract. 42. de Depositione. art. 4. §. 2.* & proximè allegata.

CAP. SVBDIACONVS. XV. Agit de Subdiaconi Ordinatione; & quid accipiat (cum Ordinatur) ab Episcopo, & ab Archidiacono, & ait: non accipere Manus Impositionem, sed Patenam, & Calicem vacuos ab Episcopo: ab Archidiacono verò Vreolum cum Aqua Manile, & Manutergium. * Allegatur lib. 3. *sentent. iurisp. tract. 24.* de Calice, & Patena in fine. Vide Acuña num. 3. & *seqq.* & collecta Barbofa.

CAP. ACOLYTHVS. XVI. Tractat de Acolyths Ordinatione, & qualiter in ea doceatur ab Episcopo, & quid accipiat ab Archidiacono: Acolythus enim, cum Ordinatur, Docetur ab Episcopo: & accipit ab Archidiacono Ceroferarium tum Cereo, & Vreolum vacuum. *Vt Sciatur se ad accedenda Ecclesie Luminaria mancipari.* Vide Collecta Barbofa.

CAP. EXORCISTA. XVII. Tractat de Exorciste Ordinatione; & quod, cum Ordinatur, accipiat ab Episcopo Libellum Exorcismorum, & quibus Verbis. * Lege Acuña ex num. 1. & collecta Barbofa.

CAP. LECTOR. XVIII. Agit de Lectoris Ordinatione, & ait: Dum Lector Ordinatur, Episcopum Verbum facere ad plebem, & tradere eidem Codicem, quibusdam Verbis, & formula. * Lege Acuña ex num. 1. & Collecta Barbofa.

CAP. OSTIARIVS. XIX. Tractat de Ostiarij Ordinatione, & ait: Instructo ab Archidiacono, ad ipsius quæ suggesta

gestionem tradendas ab Episcopo Claves Ecclesie quibuldam verbis. * *Acutia hic ex num. 1. & Barbof. in collecta.*

CAP. PSALMISTA. XX. agit de *Psalmista*, siue *Cantore*; accorum Officio, & ait: *Psalmistam*, siue *Cantorem* absque licentia Episcopi, sola Inuisione Præbyteri Officium Cantandi accipere posse. * Verum, & si *Psalmista*, Cantandi Officium à Præbytero accipere queat: si tamen ab Episcopo ritè suscipiatur, respōdebit *Præbenda*, qua quis Domini Partis, & Ministerio Ecclesie mancipatur, cuiusque *Psalmendi* Officium inter Clericos, nouemque Ecclesiasticos Gradus, Ordines ve connumeratur, *supra cap. 1. in principio*, & § *generaliter dist. 21. & hic, & in capitulis precedentibus*, quæ apponenda sunt *lib. 4. sentent. de Sacramentis Ecclesie*, cum de Ecclesiasticis Ordinibus in specie sermo fiat: Vide *Acutiam ex num. 1. & Barbofam in collecta.*

CAP. PROHIBETE. XXI. agit generaliter de *Clericorum Habitu*, & *Capillorum Tonsura*; scilicet, ut *Clerici* Comam non nutriant, sed Caput Radant in modum *Sphære*, siue *Coronæ*. * Vide *Bernard. Diaz. in præf. crim. cap. 76. & ibi Salcedum, & Acutiam hic, & Barbofam.*

CAP. CLERICI. XXII. disponit: Ut *Clerici* Comam nutrientes ab Archidiacono Tondeantur. * Vide *Allegatos cap. præced. & Acutiam hic n. 2.*

VERS. VESTIMENTA. pertinet ad *Clericorum Vestes*, & *Habitus*, ac inquit: à *Clericis Vestimentis*, & *Calceamentis* utendum, quæ Religionem (idest *Honestatem*) deceant. * Vide *Acutiam num. 4. & 6.*

CAP. SIQVIS. XXIII. ad *Capillorum Tonsuram* respicit. Verba. *Siquis ex Clericis relaxauerit Comam, sit Anathema*. * Eadem *cap. siquis 4. de vita, & bon. Cler. Acutia hic nam. 5. & 4. & Barbof. in collecta.*

CAP. SANCTIMONIALIS. XXIV. attinet ad *Moniales*, de quibus *lib. 4. sentent. jurispr. de Ordine*, vel *lib. 8. cū de statibus* sit sermo. Vide allegatos ab *Acutia hic & capiti. sequentibus, &*

A disponit: *Monialem* ad Consecrationem *Vestibus aptis*, quibus *vsura* est, offerendam.

CAP. SACRATAS. XXV. agit etiam de *Monialibus*: Ne scilicet *Sacra Vasa*, vel *Pallas* contingant, aut *Incensum* deferant ad *Altare*. * Allegatur *lib. 3. sentent. jurispr. tract. 21. de Altaris ornamentis. art. 3. § 5. & tract. 23. de Sacris Vasis. art. 6. § 7.* Ne *Mulier* accedat ad *Altare. l. 1. vers. nūc debent titulo 11. p. 1. Acutia hic à num. 2. & Barbof. in collecta.*

CAP. NON OPORTET. XXVI. reddit ad *Subdiaconum*: & ait: Non licere *Subdiaconis* in *Sacrarium*, *Secretarium*, siue *Diaconium* Ingredi, & contingere *Vasa Dominica*. * Intelligit; in quibus extat *Eucharistia*: sic *d. lib. 3. sentent. jurispr. tract. 23. art. 6. vbi textus refertur §. 4.* Ne sint contra *cap. non liceat. 31. & 32. infra.* *Vasa* enim *Vacua* *Subdiaconus*, etiam in ordinatione tangit, *supra cap. 15.* Vide *Suarez* allegatum ab *Acutia, & Barbofa.*

CAP. MINISTRVM. XXVII. agit de *Orarij*, siue *Stolæ vsu*, & ait: *Ministrum* (Intellige, excepto *Diacono*) non oportere uti *Orarijs*, nec *Hostias* (Originali; nec *Offia*) derelinquere. * Refertur, & intelligitur *lib. 3. sum. sentent. tract. 22. de sacris Vestibus. art. 8. §. 3.* Vide *Barb. hic.*

CAP. NON OPORTET. XXVIII. agens adhuc de *Orarij vsu*, ait: *Non oportet Lectores, aut Psalmistas Orarijs uti, & sic Legere, aut Psallere.* * Refertur. *d. lib. 3. sentent. iurisprud. tract. 22 art. 8. quibus Oratio uti non liceat.*

CAP. MULIER. XXIX. Agit de *Mulieribus*, de quibus *lib. 7. sentent.* cum agamus de homine quò ad corpus, diuidentes eum secundum sexus, & ætates; Summa est: Ne *Mulier* vitos Doceat. * Idem *cap. mulier. 20. de consecratione dist. 4.* Vide *Acutiam num. 1.*

VERS. LAICVS. Ad *Laicos* expectat, de quibus *lib. 8. de statibus*. Iubet: Ne *Laicus* Doceat presentibus *Clericis*. * Lege *Acutiam num. 3. & Barbofam.*

CAP. NON OPORTET XXX. agit, Qui.

Quibus in *Sacrarium*, siue Secretarium (Vide *Acuñam* num. 2.) Ingressi non liceret, nec *Sacra Vasa* contingere. Quo titulo reddidimus textum hunc *d. lib. 3. sentent. iurisp. tract. 23. de Sacris Vasis. art. 6. §. 2.* Summa est, Infractos Ministros (id est Clericos, qui non sunt in *Sacris Ordinibus. Acuñam* num. 2.) in *Sacrarium* non Ingressi, quod *Græci Diaconium* appellant; nec contingere *Vasa* *Dominica*.

CAP. NON LICEAT. XXXI. Dicitur: Non licere *Lectoribus Sacra Vasa* portare, sed *Subdiaconis*. * Referatur *d. lib. 3. sentent. iurisp. tract. 23. art. 6. §. 5.* Vide *Barbosam*.

CAP. NON LICEAT. XXXII. Ait: Non licere *Ministeria* tangere, nisi *Subdiacono*, aut *Acolytha*. * Referatur *d. lib. 3. sentent. iurisp. tract. 23. art. 6. §. 6.* Vide *Acuñam* num. 2. & collect. *Barbosa*.

VERS. NON OPORTET. Redit ad *Clericorum Tonfuram*, inquit: *Clericos* non oportere *Comam* nutrire; sed ministrare, Attonso Capite, patentibus Auribus. * Concordat *l. 39. vers. Et otiosi debent ad. tit. 5. part. 1.* Lege *Acuñam* num. 2. & remiss. *Barbosa*.

VERS. ET SECVNDVM : Agit de *Clericorum Habitu*, ut scilicet, *Talarum Vestem* induant.

CAP. SPONSVS. XXXIII. (quorum hæc) agit de *Benedictionibus Nuptialibus*; ut scilicet *Sponsus*, & *Sponsa*, cum *Benedicendi* sint, à parentibus, vel *Paranympis* offerantur. * Idem *cap. sponsus. 5. 30. q. 5.* Vide *Acuñam* num. 3. de *Paranympis*.

VERS. QVI CVM. Adest *Consilium*. Ut pro reuerentia *Benedictionis*, eadem nocte in *Virginitate* permaneant. * Idem *d. c. sponsus 5. 30. q. 5.* An sit *Peccatum coire* *Acuñam* num. 2.

DISTINCT. XXIV.

SVMMA. In hac distinctione agitur de *Eucharistia*, siue *Communione* *Ministro* *cap. 1.* De *Ordinandorum Examine* *cap. 2.* & *cap. 5.* (ubi etiam de *Examinatoribus*) item etiam *cap. fin.* De *Præbytero*, & *Diacono* *Eligen-*

do; id est; *Parocho*, & *Beneficiario. cap. 3.* De *Episcopis Prouhendis. cap. 4.* De *Maturitate* in *Ordinibus* conferendis *cap. 6.*

CAP. NVLLVS. I. Ad *Eucharistiam* pertinet, & *Acolythorum*, & *Subdiaconorum Potestatem*. Intendit: Ne *Acolythus*, vel *Subdiaconus* *Eucharistia* alijs Porrigat; sed Summat, sibi à *Præbytero* in ore positam. * Vide *Acuñam* num. 1. & collect. *Barbosa*.

CAP. NVLLVS. II. Pertinet ad *Clericorum Ordinandum Examen*. Verba: *Nullus Ordinetur Clericus, nisi probatus fuerit. vel: Episcoporum Examine, vel Populi Testimonio.* * Hic, Vel, intellige, id est, Et. *Testis* quæ est *Populus*, non *Iudex*, vel *Examinator*. Lege *Cenodum collect. 1. 5. ad Decretum. Acuñam* num. 2. & 3.

CAP. PRÆBYTERI. III. Ad *Beneficia* pertinet, de quibus *lib. 5. sentent. iurisp. in fine*. Summa est. *Præbyterum*, & *Diaconum* (nunc *Parochum*, & *Beneficiatum*) ex eadem *Ecclesia* *Eligendum*. Si de *diuina Vita*, vel *Moribus* nihil est, quod contra *Canonum* veniat *Statuta*. * Vide *l. 4. tit. 27. p. 4. Coharr. in præf. cap. 35.* In *textu* *Petitorium*, id est, *Preces*, *Petitio. Parochia*, id est, *Dioecesis. Præbyterij Honore*, id est, *Parochialis Beneficio. Sciaturus eum Visitatoris* (id est *Legati*) *te nomine, non Cardinalis creasse Pontificis*, i. non verò *Episcopi Dioecesis*, ni. *Processio*, i. *Frequencia*.

CAP. EPISCOPI. IV. Agit de *Episcopis*; scilicet, quorum iudicio sint *Promouendi*, & ait: *Episcopos* *Prouehendos* ad *Ecclesiasticam Dignitatem* *Metropolitani Iudicio*, & *Vicinarum Episcoporum*. * Habetur ex alia versione in *cap. Episcopum. 6. infra 61. dist.*

VERS. ij VIDELICET. Disponit: Qui sint ad *Episcopatum Prouehendi*: inquit. *Prouehendos* *Probatos* *Verbo Fidei*, & *Reæ Conuersationis* *Exemplo*.

CAP. QVANDO. V. Agit de *Clericorum Ordinandum Examine*. In principio disponitur: Ut *Ordinandi* *Feria Quarta* ante *Ordinationem* ad *Examinationem* conueniant. Vna cum *Ar.*

Arc. bi præsbyteris (Aliàs *Præsbyteris* id est, *Parochis*) qui eos *Representare debent*, scilicet ad *Examen*, iuxta §. *final.* Vide *Concil. Trid. sess. 23. de reform. cap. 5.* & confirmatur, ibi *cap. 7.* *Acu sit à num. 2. & Barthol. in collecta.*

VERS. ET. TVNC. Disponitur: Qui ab Episcopo *Examinatores* sint eligendi. * *Concord. Concil. Trid. eadem sess. 23. de reformatione c. 7. vers. Episcopis*

VERS. QVI ORDINANDORVM tractatur. *Qui sit Examinandus* in Ordinandis, & ait: *Inuestiganda in Ordinandis Vitam, Genus, Patriam, Aetatem, Institutionem, Locum, ubi Educatus fuit, si sint bene Litterati, &c. Si Fidem Catholicam firmiter teneant.* * *Concordat Concil. Trid. d. sess. 23. de reformatione cap. 5. in fine & cap. 7. in fine.*

§. IPSI AVTEM. redit ad *Examinatores* Ordinandorum, & cauet: Ne Favore, vel Manere Indignum Representent.

VERS. QVOD SI. imponitur utrique *Depositionis Pœna.* * *Vide lib. 3. sum. senten. tract. 42. de depositione art. 7. Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 18 vers. caueant.*

§. IGITUR. disponitur *Examinis Tempus*, & ait: Ordinandos per tres continuos dies diligenter Examinandos.

CAP. EPISCOPVS. Vi. statuitur, quia *Maturitate Episcopi* debeat *Ordinare*, & cauere, ut *Episcopus sine Concilio* (aliàs *Consilio*) *Clericorum suorum* (id est *Canonicorum* *l. nona vers. otiosi. tit. 14. part. 1.*) *non Ordinet: ita ut Civium Connuentiam* & *Testimonium* *querat.* * (1) Aliàs: *Assensum* & *Connuentiam*. *Consilium*, tamen est potius, quam *Præceptum*, non *Generalis Concilij*, sed *Prouincialis*: & *Civium Assensus*, & *Connuentia*, *Testimonij* potius sunt, & *Cōsultationis*, si *Ordinandi* *conueniant*, quam *necessarii* *satisfagij*: sufficit què non *dissentire.*

CAP. SIQVIS. VII. agit de his, qui *sine Examinatione* *Ordinantur*, & postea *Peccata eorum* *deteguntur*. *Disponit, esse Abiiciendos ex Cero.* * *Legē lib. 3. senten. juris p. tract. 42. de*

Depositione art. 4. §. 1. *Refertur ex ipso Nicæno Concilio cap. 9. infra 81. distinct. cap. 4. Anto. August. lib. 1. dial. 10. n. 3.* In fine ix: *Quod Irreprehensibile est Sancta Catholica defendit Ecclesia.* *Retulimus lib. 3. sententiarum tract. 34. art. 20. in fine.* Et sunt *Plurimorum verba*, ut ibi dictum est,

DISTINCT. XXV.

SVMMA. In hac quoque distinctione plura miscetur, diuersis tractatibus ad ponenda: nam *cap. 1.* in quo de *Ecclesiasticis Officijs*, tractatur per mixtè: quid pertineat ad *Offitium*; *Exorcistam*; *Acolytum*; *Psalmistam*; *Leuctorem*, *Subdiaconum*, *Diaconum*, *Præsbyterum*, *Archidiaconum*, *Archipræsbyterum*, *Primicerium*, & *Thesaurarium*. Et *cap. 2.* *Quid Discendum* sit ab *Episcopo*; *Præsbytero*, & *Diacono*? Et *cap. 3.* in principio agitur de *Orario*, siue *Stola*. At in §. *nunc autem* dicitur *Episcopum* oportere esse sine *Crimine*, & *Irreprehensibilem*, qua de re etiam postea, *cap. fin.* Et dicto *cap. 3. §. criminis.* agitur de *Peccatis Criminalibus*, & *Venialibus*, de quibus, etiam *vers. quæ autem fin.* & *cap. 4. vers. sicut.* Agitur de *Purgatorio d. cap. 3. §. unde Augustinus.* & *cap. 4. & 5.* De futuro *Iudicio d. cap. 4. in principio.* De *Vindicta*, siue *Correctione d. c. fin. vers. quomodo.*

CAP. PERLECTIS. I in principio ponitur exordium. * Et vide de *renouatione harum functionum.* *Concil. Trid. sess. 23. de reform. cap. 17.* & *remissiones Acute.*

§. AD OSTRIARIVM. describitur: *Quid Ad Offitium* pertineat. Sunt autem *Claues Ecclesie*; *Templi Custodia*; *Fideles recipere*; *Excommunicatos*, *Infideles* què *Excipere*, * id est, *Excludere*, *Expellere*, *Extrahere*, *Extrahere.* *Concordat l. 11. vers. Offitio. tit. 6. part. 1.*

§. AD EXORCISTAM. agitur: *Quid ad Exorcistam* pertineat. * *scilicet Exorcisandi Officium.* * *Vide d. l. 11. vers. exorcista tit. 9. part. 1.*

§. AD ACOLYTHVM. *Quid ad Acolytum* pertineat; & dicitur: ad *Acolytum*.

lythum pertinere, Luminum præparatio, & Calicem: is Cereum portat. * Concordat. d. l. 11. in princ. tit. 6. part. 1. & vide lib. 3. sum. sent. tract. 23. art. 6. §. 6.

§. AD PSALMISTAM. Agitur: Quid ad Psalmistam pertineat? Scilicet Cantus. De eo d. l. 11. in fine. tit. 6. part. 1. semper quæ Psalmista inter Ecclesiasticos Gradus, Ordines ve connumeratur.

§. AD LECTOREM. Quod ad Lectores pertineat, Legere, & Prædicare. * i. Canere. Concordat. d. l. 11. vers. Otro grado ay. tit. 6. part. 1.

§. AD SUBDIACONVM. Tractatur: Quid ad Subdiaconum pertineat. Calicem enim, & Patenā ad altare Christi desert. (Vide lib. 3. sentent. tract. 23. ar. 6. §. 5 & tract. 24. art. fin.) Leuitis tradit, eisque ministrat: Viceolum, Aqua Manilem, & Manutergium tenet. * Concordat. l. 10. vers. E Subdiacono. tit. 6. part. 1.

§. AD DIACONVM. Agitur: Quid ad Diaconum pertineat. Sacerdotibus assistit, Ministrat; Prædicat, &c. * Concordat. d. l. 10. in princ. tit. 6. part. 1. In vers. nam sicut. Ibi: Nam sicut Lectoris Vetus Testamentum Prædicare præceptum est. id est, Legere, vel Canere. Sic & sup. §. ad Lectorem.

§. AD PRÆBYTERVM. Declaratur: Quid ad Præbyterum expectet? Eucharistiam conficit, Orat, & Benedicit. * Concordat. l. 9. vers. pero. tit. 6. part. 1. l. 47. ad med. tit. 4. part. 1.

§. AD EPISCOPVM. Exprimitur: Quid ad Episcopum pertineat. Basilicas Consecrat. (Legit lib. 3. sum. sentent. tract. 1. de Ecclesia Materiali ex art. 13. maxime art. 16. Concordat. l. 12. tit. 10. part. 1.) Item Altaria (d. lib. 3. tract. 3. de Altari. art. 3. Concordat d. l. 12. vers. E esomismo. tit. 10. part. 1.) Christma conficit: Ordines, & Officia Ecclesiastica distribuit: Virgines Benedicit, &c. * Concordat l. 12. d. tit. 1. part. 1.

§. HI SVNT. Aut: Ordines, & Ministeria Clericorum Episcopi Auctoritate, in Archidiaconi Cura, Primice-

rij, & Thesaurarij Diuidi.

§. ARCHIDIACONVS. Ait: Archidiaconum Imperate Subdiaconis, & Leuitis: subdit quæ alia, quæ ad Archidiaconum spectant. * Est de Iure Regio l. 4. tit. 6. part. 1. quem vide, nam Archidiaconi Officium latius explicat. Extat lib. 1. Decretalium. tit. 23. de Officio Archidiaconi. Ad quod Barbof. ibi, & hic num. 2.

§. ARCHIPRÆBYTER. Dicitur: Archipræbyterum Archidiacono subiectum: agitur etiam quid ad Ministerium ipsius spectet; & vt Absente Episcopo, Missis celebret, & Collectas dicat. * Concordat l. 8. vers. E quando. tit. 6. part. 1. & ibi late de Archipræbytero, & in l. 4. in fin. eodem tit. Extat lib. 1. Decretal. tit. 24. de Officio Archipræbyteri. de quo Barbof. & hic num. 2.

§. AD PRIMICERIVM. Exponitur: Quid ad Primicerium spectet. * Agitur de eo in l. 5. tit. 6. part. 1. Dicitur autem Primicerius, quasi Primus Chori, siue Primus Cantor, cuius Officium Succentoris ministerio exercetur. Extat d. l. 1. Decretal. tit. 25. de Officio Primicerij. qui & Cantor, & Præcentor nominatur. Vide Barbof.

§. AD THESAURARIVM. Habetur: Quid ad Thesaurarium pertineat. * Agitur de eo in l. 6. tit. 6. part. 1. Vide l. 1. Decretal. tit. 26. de Offi Sacrif.

CAP. AVDIRE. II. Agitur: Quid ab Episcopo, Præbytero, & Diacono Discendum sit: & ait: ab Episcopo suscipiendam Doctrinam Fidei; à Præbyteris Vitam Diaconis Discipularem.

P, CAP. VNVM ORARIVM. III. Agitur de Orario; & Leuitis, siue Diaconis. Thesis est. Orarium Leuitam gestare in sinistro humero: & quare? * Refertur lib. 3. sentent. iurisp. tract. 23. de Sac. Vestibus. art. 9. §. 2. Ibi Orat, id est, Prædicat. hoc est, Orare debet, & Canere.

§. NVNC AVTEM, Declaratur quomodo intelligenda sint Verba D. Pauli ad Titum. cap. 1. 7. Oportet Episcopum sine Crimine esse. Nam ibi ex Glossa Ordinaria: Crimen (sine quo debet esse Episcopus) est Quærela, id est, Peccatum accusatione, & damnatione dignum.

dignum. Etenim ex B. Hieronymo: *Res contra naturam penè est, ut sine Peccato aliquis sit: sed talis Eligatur* (scilicet Episcopus) cuius comparatione ceteri Grex dicantur. * *Lege Concil. Trid. sess. 6. cap. 11. & l. 31. cum seqq. tit. 5. p. 1.*

§ CRIMINIS. Pertinet ad tractatus Confessionis, & Peccatorum, de quibus lib. 4. & 6. sentent. Beda super epistolam Iacobi: sic iuxta Gratianum: *Peccata, quæ ex Ignorantia, vel Infirmitate humana committuntur, dicit, & præcipit alterutrum confiteri* (scilicet D. Iacobus in epistola cap. fin.) *quia facillè dimittuntur. Quacumque virò sunt ex Deliberatione, non nisi per Pœnitentiam* * scilicet Maiorem. Aliter autem habetur apud Bedam, *ut Nota hic. littera D.* Sensus est: *Peccata Mortalia necessariò Confitenda: Venialia autem voluntariè. Quæ sint Peccata grauiora, & quæ Mediocria. l. 33. tit. 5. p. 1.* Sic etiam ex B. Augustino. *Nallum Peccatum est adeò Veniale, quod non fiat Criminale, dum Placeat.* * Aliter quoque in Originali, *ut Nota hic. littera E. Acusam num. 4. & Barbof. num. 1.*

§ VNDE AVGVSTINVS. Agitur de Purgatorio, & quod ibi non Capitalia, sed Minuta Peccata Purgantur. * *Non Capitalia, scilicet, quò ad Culpan: bene tamen quò ad Pœnam, cui non plenè satisfactum est.*

VERS. QVÆ AVTEM. Agit Gratianus, quæ sint Minuta Peccata, siue Venialia. * *Qua de re l. 34. tit. 5. p. 1. Dist. 1. inquit hæc Gloss. 1. in l. 23. tit. 4. p. 1. Acusam à num. 5.*

CAP. QVALIS. IV. In principio agitur de Deo, Extremo què Iudicio, his verbis: *Qualis hinc quisque egreditur, talis in Iudicio presentatur.* * *Vide Acusam. num. 2. & 3.*

VERS. SED TAMEN. Probatur: esse ante Iudicium Purgatorium Ignem. * *Vide Acusam. à num. 4.* Plures Barbofa. Hæc etià habentur: *Quod enim de vno Negatur, consequens intellectus patet, quia de quibusdam Conceditur. Vide cap. nonne. 5. de presumptio.*

§ SED TAMEN: Explicat August. Quæ Peccata in Purgatorio laxentur, his

A verbis. *Sed tamè ut prædixi* (sup. c. 3. §. vnde Aug.) *hoc de Paris, Minimis què Peccatis fieri posse credendū est.* * *Vt scilicet, in Purgatorio Peccata Venialia laxentur, quò Pœnam, & Culpam. Mortaliū autè, quorū Culpa dimissa est ex vi Sacramentorū, Pœna, quæ restat, in Purgatorio dimittatur: nò autè Mortaliū Culpa, quæ non est ex Sacramento dimissa, ut in d. c. 3. §. vnde Augustinus.*

E VERS. SICVT. Ponuntur Exempla Paruorū, Venialium *ve Peccatorum.* Oratio Sermo: Ritus inmoderatus: Peccatū Curæ Familiaris: aut in non Grauibz rebus Error Ignorantiæ.

G CAP. QVI IN ALIVD. V. Agitur de Purgatorio, cōtra non Pœnitētes hic, siue non Satisfacientes. Verba Principij hæc sunt: *Qui in aliud seculū distulit fructū Conuersionis, prius Purgabitur Igne Purgationis.* * i. Purgatorij. *Lege Acusam. n. 1. Ibi. Fructū Conuersionis. i. Pœnitentiæ, siue Satisfactionē, quæ est Conuersionis Fructus, & Pœnitentiæ Pars.*

L VERS. HIC AVTEM. Agitur: De Purgatorij Ignis Grauitate. * *Vide cap. fin. ex §. nam prius de pœnitē. dist. 7. & relatos à Barbofa in remissio ad Cde. Trid. sess. 25. in decreto de Purgatorio.*

M CAP. PRIMVM. VI. Redit Gratianus ad Episcopum siue Crimine Eligendū (de quo sup. c. 3. §. nunc antè) & probat ex B. Hieronymo; Episcopū Eligendū, siue Crimine, vel Irreprehensibilē; non Ordinationis tantū rēpore; sed à Bantismo. * *Vide Acusam. n. 1.*

P VERS. QVOMODO. Dicitur Præsidiē (i. Prælatū Ecclesiæ, siue Episcopum) Corripere non poss: Mala (i. Delicta, vel Peccata) quæ admisit: * *Correctionis est, de qua lib. 6. sent. iurisp. cū de Iustitia, eidē què adiuncta Vindicatione. Concord. Conc. Trid. sess. 14. in proem.*

S DISTINCT. XXVI.

T SVMMA. In hac distinctione agitur: De Bigamus nō Ordinandis. Questio principalis est. An sit Bigamus, & consequenter non Ordinandus, qui ante Baptismum vnā duxit, & post Baptismum aliam. Vt autem

E fin.

singula suis locis aptentur. Cap. 1. & cap. 2. §. & *fitur*. tractant specialiter de Episcopo Bigamo. At cap. finale de Bigamo, Sacerdote non Ordinando. Reliqua generaliter agere videntur de Bigamis ante, & post Baptismum non Ordinandis. Sed cap. 2. §. fin. ad Dei tractatum expectat. * Vide l. 35. tit. 5. p. 1. Cobarr. in Clementina si furiosus. l. p. §. 2. n. 5. Nauarr. in Manual. cap. 27. n. 195. Martin. Vinal. in candela. l. 1. specie Irregularis. Et notas nostras ad Decretales in tit. de Bigamis. & relatos ab Acuña, & Barbosa hic.

CAP. VNIVS. I. Agit, Qualis debeat esse Episcopus Ordinandus (ad Explicationem. l. ad Timoth. c. 3. & ad Titum. cap. 1.) & ait ex D. Hieronymo esse debere: *Vnius Vxoris virum; id est, Monogamum post Baptismum*: antea enim (inquit) non imputatur. Quemadmodum nec stupra, &c. * Sententia ex eodem Hieronymo, alijs tamen verbis, extat in cap. oportet. l. 28. q. 3. & vide supra relatos, maxime Acuñam ex num. 3. & Barbosa ex n. 1.

CAP. ACVTIVS. II. Inquit D. Augustinus: Verius esse: *nec eum, qui Cathecumenus, vel Paganus habuit alteram* (i. dicitur Maritum ante, vel post Baptismum) *Ordinandum*. Ratio: Quia de Sacramento agitur (l. de Significatione, & Symbolo Sacramenti) non de Peccato. Ratio rationis: Nam in Baptismo Peccata omnia dimittuntur. & qui dixit (1. Corinth. c. 7.) Si nupserit Virgo non peccat. satis declarauit Nuptias non esse Peccatum. * Refertur ex eodem Augustino, alijs tamen, & strictioribus verbis in cap. acutius. 2. eadem. 28. q. 3. Vide relatos ab Acuña c. praeced. & hic n. 2. Barbo. d. cap. 1. num. 3.

§. PROPTER. Fulsit sententia Exemplo: quia Sicut femina, si Cathecumena vitata est (i. stuprata: quod etiam reuincit ratione D. Hieronymi sup. c. 1.) non potest post Baptismum inter Dei Virgines Consecrari: ita non absurdum est, Bigamum non Peccasse sed Normam Sacramenti amisisse, &c. * Alijs verbis ex eodem. d. acutius. 2. vers. sicut. 28. q. 3. Vide Acuñ. num. 3.

§. ET SICVT. Agitur de Episcopo, &

A Vxoribus, & de Sacramento, & significatione Episcopi, qui est vnus Vxoris Vir: & ait: Quod, sicut Plures Antiquorum Patrum (i. Patriarcharum) Vxores, significauerunt futuras ex omnibus gentibus Ecclesias Vni Viro subditas, id est, Christo: ita noster Antistes, id est, Episcopus, Vnius Vxoris Vir, significat ex omnibus gentibus Vnitatem Vni Viro Christo subditam. * Vide lib. 2. sent. tract. 7. de Christo art. 42. in fine. & lib. 3. tract. 3. q. 4. de Ecclesia. art. 10.

§. ITAQVE. Pertinet ad Dei tractatum, & ait: Dominis duobus iō seruandū: a Deo nō Apostatandū; nec in alterius Superstitionē eumdū. * Refert. lib. 2. sent. tract. 1. de Deo. art. 14. §. 4.

CAP. DE INDE. III. Agitur generaliter de Bigamis. Summa est. Bigamū esse, qui ante Baptismū habuerit vnā, & iterum post Baptismū. ¶ Obijciatur nō esse Bigamū. Quia illud Coniugiu per Baptismi Sacramentū cum ceteris Criminibus sit Ablutū. ¶ Et post Baptismū Nouus Homo dicitur: & Vetus Homo ante Baptismū. * Barb. sup. c. 1. n. 2. & hic plures refert. ¶ Et quod in Baptismo totum quidquid in Vetere Homine gestū est, sit Solutū. ¶ Intelligitur autē (& quidem pluribus rationibus, & Exēplis) Malē; non autem Benē Gella Tolle per Baptismum. Quia quidquid Benē Gestū fuerit, & secundū Præcepta Legalia custoditū, non potest facientibus deperire. * Vide lib. 1. sent. Iurispr. tract. 7. art. 5. i. maxime §. 5. ¶ Probatū quoque Matrimoniu a Deo Institutū, etiā ante Baptismum. (Scilicet in Paradiso Genes. c. 1.) Ex quod Deus Instituit nefas sit Crimen appellari. ¶ Itē habetur Hæredes Filios ante Baptismū. Cū non possit inter Peccata deputari, quod Lex Præcepit, & Deus iunxit. * Ref. hæc sententia lib. 1. tract. 1. de lege diuina. Sed & refertur textus hic ex §. numquid. huc vsque in cap. numquid. l. 28. q. 1. ¶ Concluditur hic: Nuptiarum ergo Copula quia Dei mandato perficitur, non potest dici Peccatū: & quod Peccatū non est, Solutū inter Peccata credi omnino non debet. * P. r. Baptismum, quem admodum non per Pœnitentiā Matrimoniu soluitur. Vide Acuñ. n. 5. CAP:

CAP. VNA. IV. Docetur: Clericis vnā tantum Copulam, siue Matrimonium, permittum. Additur: *Et in ipso Coniugio lex est non Iterare Coniugium, nec Secunda coniugis sortiri coniunctionem.* * Intellige in Episcopis, ac Clericis in Sacris; & in Secularibus Viuo coniuge: eo etenim mortuo, Secunda Matrimonia Laicis non sunt damnanda, *cap. qui Episcopus 2. §. quærendum, cum alijs. 23. dist.*

§. QVOD PLERISQVE. Queritur: Cur etiam ante Baptismum Iterata. (Vide *Acutiam. n. 2.*) Coniugia Ordinationem impediunt? Cum etiam *De illicita obesse non soleant, si Lauacri* (id est Baptismi) *Remissa fuerint Sacramento?* (Vide *Acutiam hic. num. 1. & supra cap. 1. ex num. 3.*) Solutio est. *Quis in Baptismo Culpa dimitti potest, Lex.* (i. Matrimonium, siue Matrimonij vinculum *lib. 1. sentent. tract. 5. art. 17. §. 153. vel Symbolum, siue Signum Exod. cap. 13. vers. 9.*) *Aboleri non potest. In Coniugio non Culpa; sed Lex est* (i. Vinculum, vel Symbolum) *Quod Culpa est igitur in Baptismo relaxatur: quod Legis est, in Coniugio, non soluitur.*

§. QVOMODO. Redditur ratio: Cur Bigamus non Ordinatur: his verbis: *Quomodo autem potest Hortator esse Viduitatis, qui ipse Coniugia Frequenterauerit?* * Concord. Concil. Trid. sess. 14. de reform. in præm.

CAP. QVI SINE. V. Dicitur: Bigamum, qui Iterauit Coniugium, siue Culpa esse: prærogatiua tamen exul Sacerdotis. Plura *Barbosa hic.*

DISTINCT. XXVII.

SVMMMA. In hac distinctione plura inuoluuntur: nam *cap. 1.* agitur de Diaconi Ordinatione, & Matrimonio. De Nubentibus post Votum Simplex. *cap. 2. & 3.* Vouentes Virginitatem, ne Nubant, *cap. 4.* Agitur, quæ Virgo Nubere possit, vel non? *cap. 5.* De Moniali Nubente *cap. 6. cap. 9. & finali.* De Sacramentis: Simone Maggo: Fictione: & Mendatio, *cap. 7.* De Sacrorū Ordinū, & Monachorū Conubiois, & Matrimonij prohibitis *r. 8.*

A CAP. DIACONVS. I. Agit de Diaconis: & ait: Diaconum, dum Eligitur (id est Ordinatur,) si Contestatus fuerit pro Matrimonio, dicendo non posse in Castitate permahere, non Ordinandum. Quod si Tacuerit, & Matrimonium desiderauerit, alienus sit à ministerio, & daret à Clero. * Auctor est *Martinus Braccarensis cap. 39.* qui sumpsit, mutata sententia ex Orientalibus in Occidentales, ex Concilio *Ancyranō cap. 9. ab. 10.* cuius Verba extant in *cap. Diaconi. 8. infra 28. dist. & vide Anton. August. ad Gratian. lib. 1. dialog. 10. & lib. 3. sentent. iurispr. tract. 42. de Depositione. art. 4.* Quia in Ordine Sacro Latinorum, & si non promittatur Castitas, seruanda est. *l. 32. vers. porque la Orden Sagrada. tit. 6. p. 1.*

H CAP. QVIDAM. II. Agit de Nubentibus post Votum, scilicet, Simplex. Conclusio est: Nubentes post Votum (Simplex videlicet) non Adulteros, nec Diuidendos, siue Separandos. Verba sunt hæc: *Quidam Nubentes post Votum, asserunt Adulteros esse. Ego autem dico, quod grauius peccant, qui tales Diuidunt.* * Ita Gratianus ex *D. August. in libro de Bono viduitatis. cap. 10.* Sed Verba præfata non sunt *D. Augustini*, sed *symma eiusdem capituli.* Verba extant in *cap. nuptiarum. 41. §. proinde. 27. q. 1.* Vide *Barbos.*

O CAP. SIQVIS. III. Agit etiam de Nubente post Votum Simplex: & iubet: Ne Vxorem dimittat, sed tribus annis Pœniteat. * Vide *cap. siquis Votum. 43. eadem. 27. q. 1.*

Q CAP. VOVENTIBVS. IV. Verba sunt hæc: *Vouentibus Virginitatem non solum Nubere, sed etiam Velie Damnable est.* * Ita Gratianus *hic. & cap. vouentibus. 2. 27. q. 1.* ex Hieronymo: sunt tamen Verba *Gloss. Ordinarie. 1. ad Timoth. 3.* ex *D. Augustino*; cuius Verba ex *lib. de Bono viduitatis c. 9.* extant in *d. 5. nuptiarū. 41. §. in coniugali. 27. q. 1.* Et ad concordiam capitulorum, Nubens post Votū Simplex, grauius Peccat, non tamen Separatur, vt *sup. cap. 2. & 3.* Post Votum autē Soleane Disiungitur. *inf. c. 8. & 9.*

Vide *Didas. Perez in l. 1. tit. 1. lib. 7. Ordinar. gloss. 1. §. 5. conclusio. vers. dubitatur ulterius. Zebali. q. 285. Acut. hic. & cap. preced. & Barbosa.*

CAP. SINUPERIT. V. Agit. *Quæ Nubere possit, vel non? Conclusio. Si Nupserit Virgo (scilicet sine Voto) non peccat. Deo dicata, siue Monialis, habebit damnationem. * Vide Barb. collecta.*

CAP. QVOD INTERROGATI.
VI. Pertinet ad *Moniales fidas, postea Nubentes.* Agitur in eo: Ut Vidua, quæ fide Sacrum Velamen imposuit (id est Professæ est) & postea Nupsit, Pœnitentiam agat, & reuertatur ad id, quod. Spondit. * Huius capituli Epigraphæ mirifice variat; lege *Anton. Aug. ad Gratian. lib. 2. dial. 17. n. 3. & de materia Collect. Barbosa.*

CAP. NAM. SLVII. Agit de *Sacramentis. Conclusio. Ecclesiastica Sacramenta Fide non faciendæ; sed Verè. * De Audore vide Anton. August. d. lib. 2. dial. 17. n. 3. & dial. 19. n. 13.*

VERS. QVID ENIM. Dicitur: *Simoni Magus non profuisse Fictum Baptismum, nec Christianitatem. * Lege Actorum. c. 8. Acut. num. 2.*

VERS. IDEO TALES. Ad principium capitis expectat, inquiring: *Fictos spirituales Censura plectendos. * Vide lib. 3. sent. tract. 44. art. 61. §. 13.*

VERS. NON ENIM. Dicitur: *Spiritui Sancto id Mentandum, sicut Ananias, & Saphira. * Lege Actorum cap. 5. & Acut. num. 13.*

CAP. PRÆBYTERIS. VIII. Dicitur *Præbyteris, Diaconis, Subdiaconis, & Monachis Concubinas prohibitas, & Matrimonia Contracta quæ Dissolvi, & Pœnitentiam imponi. * Vide de Anton. August. de emendatione Gratiani lib. 2. dial. 5. Concil. Trid. sess. 23. de reform. c. 14. Bernard. Diaz in pract. crimin. cap. 79. & 80. & ibi Salced. Acut. hic. n. 1. & collect. Barbosa.*

CAP. VIRGINES. IX. Ad *Moniales Nubentes* expectat. Verba. *Virgines (id est Moniales) quæ post Consecrationem (id est Professionem) Nupservunt, non tam Adultere sunt, quam Incestæ. * id est, non tantum Adulteræ sunt, propter Sponsalia fracta; sed etiam Incestæ, & Sacrilegæ ob Vo-*

tum violatum. Vide *Acut. n. 2.*

DISTINCT. XXVIII.

SVMMA. In hac distinctione agitur de *Subdiaconis, & Ministis Altaris Ordinandis, cap. 1. De eorum post Ordinationem Puritate, & Castitate, cap. 2. vers. cum enim. & cap. 3. Subdiaconis, & supra Matrimonia, & Concubinas prohibita, d. c. 2. in princ. De Promissione Castitatis à Parochis, &c. cap. 3. De Episcopi Eligendi Castitate cap. 4. De Episcopo Vxorem, & Filios habente Ordinando, vel non cap. 12. & cap. 4. De Infantibus Obatis Ordinandis, vel Coniungendis cap. 5. An Coniugatus Sacerdos Ordinari possit? cap. 6. De iam Præbytero, Vxorē ducente, Fornicante, vel Adultero cap. 9. De Sacerdote, vel Præbytero Coniugato cap. 14. 15. 16. & 17. in princ. De Præbytero à Laicis nō iudicando d. c. 17. §. verum. De Professione Castitatis faciendæ à Diacono Ordinando cap. 7. & 8. De Episcopi, Præbyteri, & Diaconi Vxorē alij Nubente, cap. 10. §. itaque cap. 11. & 12. De Punitione; Veritate; & Accusati Condemnatione, vel Absolutione, cap. 10. in primo.*

CAP. NVLLVM. I. Pertinet ad *tractatū de Subdiacono, de quo lib. 4. sum. sent. Conclusio est. Subdiaconi nō Ordinandi, nisi Castitatē Promittat. Idē cap. ante triennium. 1. §. unde. 31. dist. Conc. 129. vers. e las en que. tit. 6. p. 1. Vide Sanchez de matrim. lib. 7. disput. 27. Acut. hic. num. 2. & Summar. Barbosa. hac dist.*

VERS. QVIA NVLLVS. Pertinet ad *Altaris Ministros, sub quibus Maiores Ordines continentur. Conclusio est: Nullus ad Ministeriū Altaris accedere debet, nisi cuius Castitas fuerit approbata. Idem d. c. 1. in fine 31. dist.*

CAP. DECERNIMVS. II. Agit de *Matrimonijs, & Concubinis Clericis Sacrorū Ordinū Prohibitis, statuēs: Ut Subdiaconi, & supra Vxores Ducētes aut Concubinas habentes Officio, & Beneficio careant. * i. Deponantur. Allegatur lib. 3. sent. iurispr. tract. 42. de deposit. art. 7. §. 6. Concordat. 141. tit. 6. part. 1. Vide l. 39. vers. otros. cum pra-*

precedentibus eodem tit. 6. p. 1. & Sánchez sup. Couarr. de spons. 2. p. c. 6. §. 3. Acuña hic num. 3. Barbosa. hic. & in Summar.

VERS. CVM ENIM. Agit de eorumdem Castitate: & ait: Ministros Altaris esse debere Templum, & Vasa Domini, & Sacrarium Spiritus Sancti, non Immunditijs deteruire. * Vide l. 37. cum seqq. l. 39. vers. ca. touleron. & l. 43. in princ. tit. 6. part. 1.

CAP. QVANDO. III. Tractat de Castitate Presbyterorum, & Diaconorum, quos appellamus Parochos, & Beneficiatos: ac disponit: Ut Presbyteri, & Diaconi per Parochias constituendi Casti, & Purè se Viçtuos Promittant. * Acuña hic num. 2. de ordinatione intelligit.

CAP. PRIVSQVAM. IV. Agit de Episcopi Eligendi Castitate. Summa est: Episcopum non Eligendum habentem Filium. * Lege Barb. hic à num. 1.

CAP. DE IIS. V. In principio agit de Infantibus à Parentibus Clericatu, vel Monasterio Oblatis Brudiendis.

§. AT VBI. Statuitur: Etatis anno 18 Voluntatem Oblatorum Scrutandam de expetendo Coniugio, vel Castitate seruanda; Castitate què promissa, ac probata, ut Subdiaconatum à XX anno suscipiant. * Sed hodie ex Concil. Trident. sess. 23 de reform. cap. 12. nullus ad Subdiaconatum promouetur ante XXII annum etatis saltem incæptum, & Professio non fit ante Decimum Sextum annum Expletum. iuxta Idem Concil. Trident. sess. 25. de regular. cap. 15. Vide allegata à Barbosa hic.

§. QVOD SI. Dicitur: Oblatos Inculpa biliter, & inoffensè anno XXV etatis peracto, Diaconos Ordinari posse. * Cum hodie post annum XXIII etiam incæptum Diaconi Ordinari queant, d. Concil. Trident. sess. 23. cap. 12.

§. CAVENDVM. Statuitur: Castitate ab Oblatis promissa, ad Nuptias, vel Concubitus non eundum.

§. QVIBVS AVTEM. Cum sup. §. at ubi. Optio detur ante Sacrum Ordinem, vel Professionem de Castitate seruanda, vel Matrimonio Expetendo: & haftenus egefit de his, quibus Casti-

A tas placuit: nunc agit de his, quibus Matrimonium magis arridet, & ait: Nubendi Licentijs ab Apostolo concessam non auferendam. * Vide Sanchez de matrim. lib. 7. disp. 30.

B **VERS. ITA VT.** Agit de Conuersione Coniugatorum, siue Ordinatione; & ait: eosdem Coniugatos, Etatis promectæ, Pariter Operibus Carnijs Renuntiantes ad Sacros Ordines promoueri posse.

C **D** **E** **CAP. ASSVM. VI.** Quæstio est, an Coniugatus, Sacerdos Ordinari possit? Statuitur. Coniugatum Sacerdotem non Ordinandum; nisi fuerit Promissa Conuersio. * id est Castitas, ab utroque, ut cap. preced. vers. fin.

F **G** **CAP. PRÆTEREA. VII.** Agit de Diacono Ordinando; statuens: Ut Diaconi non Ordinentur, nisi Castitatem Professi. * Idem antea in Subdiacono, sup. c. 1. Vide Notas hic. & Anton. Aug. lib. 1. dial. 10. & 15. n. 1.

H **I** **K** **L** **M** **N** **O** **CAP. DIACONI. VIII.** (Quod Diaconum est) afferuntur Verba Concilij Ancyran, in quo statutum fuerat: Diaconos, si in Ordinatione Proteſtati fuerint; velle se Vxores habere, manere in ministerio. Si Tacuerint; postea Nubentes, à ministerio cessare. * Martinus Bracarenſis sup. cap. Diaconus. 1. 27. dist. Legit. Non Ordinandum: Vide tradita ibi. Cobarr. in 4. 2. p. cap. 3. §. 1. n. 19. lañus Sanchez de matrim. lib. 7. disp. 28. argum. §. Anton. Aug. lib. 1. dial. 10. n. 5. Acuña hic ex n. 2. & Barbosa. Sunt tamen verba Concilij Orientalis, & Prouintialis.

P **Q** **R** **S** **CAP. PRÆSBYTER. IX.** Tractat de Presbytero. Principij Verba: Presbyter si Vxorem duxerit, ab Ordine suo illum Deponi debere. * Lege lib. 3. sent. iuris p. tract. 42. de Depositione. art. 5. §. 8. Bernard. Diaz in pract. crimin. c. 80. & ibi Salcedum. & l. 41. tit. 6. part. 1. Acuña hic num. 2.

T **V** **VERS. QVOD SI.** Agit de Presbytero Fornicite, vel Adultero. * Vide c. siquis Episcopus. 13. inf. 81. dist. & ibi notanda. & Acuña hic num. 3. & 4.

CAP. QVIA SVNT. X. In principio. Agit de Vindicatione, Pœnis, siue Castigatione, de qua lib. 3. sententiar. iuris p. cum de Iustitia agatur, Verba:

E; Quia

Quia sunt Culpae (id est P. ccata, Delicta) in quibus Culpae est, Relaxare Vinam. * Id est Pœnam, Puniti-
nem.

VERS. QVÆRENDUM. De Veritate agitur, de qua eodem lib. 6. sent. nt. & ait: *Quærendum semper est Veritas.*

VERS. VT INQVIRI. Ad lib. 10. sent. nt. iuris p. l. p. q. de Iudicijs, & ait: *Quærendum: Vtrum Accusatum No-
xa* (id est Culpæ) Condemnet; an à *Pœna Innocentia* patescacia subducatur.

§. ITAQVE. Tractat de Diaconi Vxo-
re alij Nubente; ac specialiter de
eo, qui Diaconi Vxorem alij tradidit
in coniugem: resoluti Tradentem puni-
endum, & Sociatos (.i. Contrahen-
tes) Competenti emendatione lusingen-
dendos. * 1. Separandos. Vide ad
hunc textum, & tres sequentes. l. 40.
vers. *Etrusci* t. 6. part. 1. *Acuñam*
hic. r. 4. Sanchez de m. tr. m. lib. 7. dis-
put. 4. Barbo. num. 1. & seqq.

CAP. SE. XI. Agit de Præsbyteri, &
de Diaconi Vxo-
re alij Nubente. Con-
clusio est. Si Mulier (.i. Vxor) Præsby-
teri, vel Diaconi alij se Iuxerit (scili-
cet Matrimonio) S. paritur: si per-
sisterint; Excommunicentur. * Vi-
de *Acuñam* num. 2. & seqq.

CAP. SI QVA. XII. Agit de Episcopi quo-
que Vxo-
rem se extendit. Conclusio
est. Vidua Episcopi, Præsbyteri, vel
Diaconi alij Nupta Excommunicen-
tur. * *Legel. lib. 3. sent. tract. 44. de*
Excommunicat. one. art. 61. §. 10. An-
ton Aug. lib. 1. dial. 17. Acuñam num. 2.

CAP. DE TRACV ANÆ. XIII. Ad
Episcoporum tractatum spectat. Sum-
ma est. Vultu Episcopi Ordinatio-
ne dicitur, vxo-
rem habere: & Fi-
lius legitimus. * Vide *Acuñam* sup.
& hic num. 1. & Barbo. sup. cap. p. r. n. j.
quam. 4. & hic.

§. SED QVIA. Eclesiasticis Persistenti-
bus, ne infametur, alio idoneo nō repe-
to, Episcopus Ordinatur habes Filios,
& Vxorem sub Cautione sequenti.

§. QVA DE RE. Episcopus Vxo-
re, & Fi-
lios habens. Ord. natus, prius fidei re-
tū suarū Descriptio, & Cautione de
rebus Ecclesiæ nō Vsurpandis, & Qua-
sitis in Episcopatū Ecclesiæ redēdis.
* *Legel. lib. 3. sent. tract. 8. art. 18. de*

rebus Ecclesiæ non usurpandis, maxi-
mè §. 11.

CAP. SI QVIS. XIII. Docet: Vxo-
re à
Sacerdote non Contemnendam. * Sed
intelligas Vxo-
re ductā ante Sacerdo-
tium; & in Occidente, non quō ad vsum,
sed ad præstanda vitæ necessaria. *Vt in*
cap. lex. 10. cap. omnino. 11. infra dis.
31. Vide Anton. Aug. ad Grat. an. lib.
1. dial. 8. Differentia verō Clerico-
rū Orientis, & Occidentis ad interpre-
tationē huius textus, & seqq. extat in
l. 39. tit. 6. p. 1. & in cap. fin. infra 31.
dis. Acuñam sup. c. p. r. c. n. 5. & hic à
n. 1. & in Barbo. & collecta.

CAP. SI QVIS. XV. Agit de Præs-
bytero Coniugato, & ait: A Præsby-
tero Coniugato nō Discernendū (.i. Se-
parandū non est.) tanquā neque ipse
Missam dicere, neque ab eodē Cōmu-
nicari queat. * Intellige in Sacerdo-
tibus Græcis, qui Matrimonio vtun-
tur. In Latinis verō de his, qui ante Sa-
crū Ordinē duxerant Vxo-
res, quibus
iam vtendū non est. *d. l. 3. in fine. d.*
cap. lex. 10. 31. dis. Acuñam num. 2.

CAP. PRÆSBYTERVM. XVI. Agit
de Præsbytero Græco Coniugato. Con-
clusio est: vt Præsbyter (apud Græcos,
scilicet: nam Latinus, neque Legiti-
mis vtitur Nuptijs) per Ignorantiam
non legalibus Nuptijs decenter, Ca-
thedram (.i. Beneficium) habeat ab Of-
ficio ablineat. (Lege lib. 3. sent. tract.
41. de Suspensione. art. 11.) Benedictio
nem non tradat. (Reddit rationē: Be-
dictio enim Sancti fisionis tradi-
tio est &c.) Nuptia quæ solvantur. *
Vide *Anton. Aug. d. lib. 1. dial. 8. in fine.*
& *Acuñam* n. 2. & *Collecta* Barbo.

CAP. CONSVLENDVM. XVII. Ni-
colaus Papa ait: Præsbyterum habē-
tem Vxo-
rem Substinendū. * Sed intel-
lige Substinendum à Bulgariis, vicinis
Græciæ, apud quos erant, & Græci, &
Armenij, vt constat ex eadem epistola.
Vide *Anton. Aug. lib. 2. dial. 1. in c.*
Acuñam num. 1. & Barbo.
§. VERVM. Agit de Præsbyterorum
Iudicio. Summa est. De Præsbyteris à
Laicis non Iudicandum, nec Investi-
gandum, sed re-
uandū Episcoporum
Iudicio. *Acuñam* hic num. 2. &
seqq.

DIS-

DISTINCTIO XXIX.

In hac distinctione regreditur Gratianus ad tractatum Iuris Canonici, de quo supra in prioribus distinctionibus. Et qui dem *Cap. 1.* agit de Canonum intelligentia. & *Cap. 2.* Canones pro quibus traditi sint. At *Cap. 3.* agit pariter de diuerso Epistolarum D. Pauli argumento. Dicta quæ diuersitate Temporum, & Locorum, extorsit Gratianus ad Canones. Sed & omnia hæc, ac distinctionum præcedentium, ad Episcopum Ordinandum, quem præpouit, *supra dist. 23. 25. in fine, & 26.* quorum?

CAP. SCIENDVM. Pertinet ad Ius Canonicum, de quo *lib. 1. sententiarum iurisp. tract. 22.* ac specialiter; De Canonum intelligentia. Summa, & verba sunt: *Pleraque Capitula, ex Causa, ex Persona, ex Loco, ex Tempore consideranda.* * Vide *d. lib. 1. sentent. iurisp. tract. 5. art. 74. cum sequentibus, maxime art. 93 & tract. 9. de legis interpretat. art. 14. & Collect. Barbosa.*

VERS. QVORVM MO. Dicitur: Ijs modis non indigetis nonnullos Errare; Cum autem Iudicant, quam intelligant; ante Inculcant, quam iterando. Lecta perquirat. * Diximus *d. lib. 1. sentent. iurisp. tract. 9. art. 14. nisi tota lege perperam non iudicandum &c.* At *hic num. 4.*

CAP. REGVLÆ I. agit etiam de Iure Canonico, de quo *lib. 1. sentent. iurisp. tract. 22.* Verbi: *Regulæ Sanctorum Patrum (id est Canonum) pro Tempore, Loco, & Persona, & Negotio instante Necessitate tradite sunt.* * Allegatur *lib. 1. sentent. iurisp. tract. 5. art. 71. & 94.* Vide ibi, & allegata *cap. precedent. & Acuña hic. n. 2.*

CAP. NECESSE. III. commodati potest Iuris Canonici tractatui; Vt Canones ex diuersitate Locorum, Temporum, & Hominum diuersa habeant Capitula, Argumenta, & Origines. * Sed re vera D. Hieronymus agit de Epistolis P. Pauli conscribendis, quarum diuersa sunt Causæ, & Argumenta, Vulneribus quæ Medetur singulis, non ut Medicus Imperitus vno Colly

rio. Vide *Acuñam num. 2. & seq. & Collect. Barbosa.*

DISTINCT. XXX.

Summa In hac distinctione Gratianus nihil aliud agit, quam Gangrente Concilium transcribere, quod & in *Tomis. & Summa Conciliorum.* Ex eo *cap. 1.* agit de Parentum Honore. Et *cap. 2. & cap. 6.* de Mulieribus. At *cap. 3.* de Diuortio Et *cap. 4. 5. & 12.* de Matrimonio, ipsius quæ, & Coniugarum Honore. Postea *Cap. 7. 8. 81 & 17. in principio* de Ieiunio. Deinde *cap. 9. 10. & 11.* de Ecclesia, Ecclesiasticis quæ Conuentibus, & Congregationibus. Post modum *Cap. 13. & cap. 17. vers. si quis* de Eflu Carnium Deinde *Cap. 14.* de Alendis Filijs. Verum *Cap. 15.* de Vestibus. Et *Cap. 16.* de Continentibus; Habitu; Scriptura; Canonibus; Virginitate; Continentia; Renuntiatione; Nuptijs; & Diuitibus. Demum *cap. 17. vers. Similit* r. d. Oratione.

CAP. SIQVI. I. agit de Parentum Honore; præcauens: Ne Parentes à Filijs prætextu Diuini Cultus Deserantur. * Confer Priscam, Dionysij, ac Gratiani lectionem. Et vide de iure regio *l. 8. tit. 23. part. 1. l. 1. tit. 9. & ibi Didac. Perez lib. 8. Ordin. Cenedum collect. 20. ad Decretum. Padiu in l. præjes. n. 11. C. de seruitutibus. Fr. Emm. Rodrig. in sum. Tom. 1. c. 27. Latè Acuña num. 2. & sequentibus, & latius Barbosa hic.*

CAP. QVÆCVNQVE. II. agit de Mulieribus, de quibus *lib. 7. sentent. iurisp.* diuidentes Hominem quo ad corpus, secundum Sexum; ubi etiam de Parentibus, & Filijs. Vide Versiones huius ex. & relatos *ab Acuña ex num. 1. & Barbosa in Collect.* Et statuit: Ne Mulier Toheadat Comam, datam ad Ve'amem, & Subiect onem.

CAP. SIQVA. III. Summa est. Ne Mulier, siue Vxor à Viro Discedat, Nuptias Condennando, siue Contemnendo. * Ad Diuortium Expectat, de quo *lib. 4. sentent. cum de Matrimonio.* & ad textum Vide *Acuña à n. 1.*

CAP. SIQVIS PR OPTER. IIII. San-

xix

xit: Ne Virginitatem Professi Coniugatos vituperent. * Ad Matrimonij Honorem respicit in Personis Coniunctis, siue Coniugatis.

CAP. SIQVIS VEL.V. Pertinet ad ipsiusmet Matrimonij Honorem. Summa & intellectus est: Virginitatem, & Continentiam Profitendam, propter earum Bonitatem, & Sanctitatem; non quod Nuptia sint Abominabiles. * Idem habetur ex Dionysij versione in *cap. qui cumque. 9. infra. 31. dist.* Vide *Acusam hic. num. 1.* Ibi Professus, id est, Profitetur, vel Professus est.

CAP. SIQVA MULIER. VI. Malieres tangit: Ne, scilicet Virilem Habitum usurpent. * Hoc enim Abominabile est apud Deum, *Deuter. cap. 22. vers. 5. Ambros. epist. 15.* & quæ hoc facit, Tectis esse non potest, *1. 8. post med. tit. 16. part. 3.* Nec utitur Velleiano, *1. 3. vers. la sexta tit. 12. par. 5.* Vide *Acusam ex n. 1.* ubi plura.

CAP. SIQVIS TANQVAM. VII. Agit de Ieiunio, & Dominica Die, de quibus nos *lib. 6. sentent.* cum de Temperantia, & Religione. Summa est. Non Ieiunandum Dominica Die in Contemptum, vel Contumaciam. * Hinc sumpsit Martinus Bracarensis *princ. cap. siquis. 17. infra hac dist.* Vide *Acusam ex n. 1. & Barbof.*

CAP. SIQVIS EORVM. VIII. De Ieiunio etiam tractat, docens: Communia Ecclesie Ieiunia non Contemnenda, nec Dissoluenda Conscientie cuiusdam ratione, absque Necessitate. * Lege *Notas hic. & versiones. & Acusam num. 1.*

CAP. SIQVIS PER SVPERB. IX. Agit de Ecclesia, ac Fidelium Congregatione, de qua nos *lib. 3. sentent. iurisp. maxime tract. 1. ex art. 26.* ubi *art. 27.* refertur huius textus principium. Tractat etiam de Oblationibus, ac Sanctorum Veneratione. Summa est. Conuentus, siue Congregationes Ecclesiarum non accusandos: Oblationes non Spernendas: neque Sanctorum Memorias contemnendas.

CAP. SIQVIS DOCET. X. Ad Ecclesiam etiam spectat, & ait: Domum Dei (id est Ecclesiam) non Contemptibilem, neque, quæ in ea sunt, Con-

gregationes. * Retulimus *d. lib. 3. sentent. iurisp. tract. 1. art. 27. §. 3.* sub hoc titulo: *Domum Dei Honorandam, & Conuentus, qui in ea sunt.* ubi alia quoque congesimus.

CAP. SIQVIS EXTRA. XI. Ad Ecclesiam etiam spectat, & docet. Extra Ecclesiam Congregationes non faciendas, sine Præbytero, cum Consilio Episcopi. Ita ex Originali, *veris quæ versionibus.* * Retulimus eodem *lib. 3. sentent. iurisp. tract. 1. art. 26.* Extra Ecclesiam Congregationes non faciendas Vide *1. 43. vers. otiosi. tit. 5. p. 1. q. Ecclesiasticas Sanctiones*, id est, Canones non Contemnendos, in textu habetur.

CAP. SIQVIS NVPTIAS. XII. Pertinet ad Matrimonium, de quo *lib. 4. sentent. iurisp.* & tria supponit; nempe: Nuptias non Accusandas: *Vxorem* cum viro Dormientem non Abominandam: & Coniugatos in Regnum Dei Ingredi posse. * Refertur ex Dionysij versione in *cap. siquis vituperat. 8. infra dist. seq.*

CAP. SIQVIS CARNEM. XIII. Conclusio est: Manducantem Carnes; præter Sanguinem, Idolo Immolatum, & Suffocatum, non condemnandum. * Lege *Actorum cap. 15.* Agit de Esu Carnium, de quo *lib. 6. sentent. iurisp. prud.* cum de Temperantia, & vide *Acusam hic n. 1. & 3. & collect. Barb.*

CAP. SIQVIS DERELIQUERIT. XIV. Tractat de Alendis Liberis, de quibus *lib. 7. sentent. de Homine quod ad corpus.* Summa est: Filios Alendos; Necessaria Prebenda; neque sub occasione Continentie Negligendos. * Vide *Nauarrum in manuali cap. 14. ex num. 17. Pr. Emanuel. in summa tom. 1. cap. 22. Acusam hic ex n. 1. & collect. Barbof.*

CAP. SIQVIS VIRORVM. XV. Agit de Vestibus, de quibus eodem *lib. 7. sentent. iurisp.* Summa est: Pallijs non utendum propter Continentiam, quasi ex eis habeatur Iustitia: neque reprehendendos utentes Birris, alia quæ Veste Communi. Vide *Acusam hic. & collect. Barbof.*

CAP. HÆC AVTEM. XVI. Concludens Concilium Gangrense plura coniun-

iunxit in principio ait se non Abfci-
dere (idest Anathematizare) Eagen-
tes Propositum vetæ Continentiæ; led
eos, qui suscipiunt Habitum eius ad-
uersus simpliciter Viuentes.

VERS. SED ET HOS: condemnat
extollentes se ad versus *Scripturas*, &
Ecclesiasticos Canones; & Noua intro-
ducetes Præcepta. * Retulimus *lib. 1.*
senten. tract. 16. de Sacra Scriptura
art. 25. §. 1.

VERS. NOS AVTEM. agit De Virgi-
nitate (de qua *lib. 6. sent. iuris p.* cum
de Temperantia) plurâ alia commi-
scens. Verba: Nos autem & Virginita-
tem cū Humilitate admiramur. § Et
Continentiam cum Castitate, & Reli-
gione Deo acceptissimam dicimus.
¶ Et Renuntiationem Secularum Ne-
gotiorum, atque Abuium cum Humili-
tate approbando laudamus. ¶ Et Nap-
tiarum (Castum) Vinculum, quod se-
cundum Castitatem (secum) perdurat;
Honoremus. ¶ Et Diuites cum Iusti-
tia, & Operibus Bonis non abiciamus. *
Vide Greg. Lopez in summa Glo. 1.
lit. 7. p. 1. & Acusam hic num. 3.

CAP. SIQVIS XVII. Summa est. Nō
ieiunandum Dominica die, vt Hære-
tici Manichæi. * Miræ sunt sectionū
varietates: Grægorianæ Notæ consu-
lenda sunt. Et delenda est in principio
diæ Præbyter, ex Originali, & alijs.
Agitque textus generaliter de Ieiunio
In die Dominica, de quo etiā Concl.
Gangrense *supra cap. si quis tanquam*.
Nex quo accepit Martinus Bracaren-
sis hic.

VERS. SIMILITER. ad Orationem
spectat, de qua *lib. 6. senten.* cum de
Religione: approbat Traditionem A-
postolicam diebus Dominicis, & Pas-
chalibus in Oratione non prosternen-
dum. * idest, non Genu Flectendū.

VERS SIQVIS. Agit de Esu Carnium
(de quo etiam *supra cap. si quis carnem*
13.) Summa est: A Carnibus Abstinen-
dum, non pro Exactione Elcarum,
sed pro Abstinentia. Suspectus de Hæ-
resi præstet; si Olia cotta cum Car-
nibus gustare nolit; Deponatur. * Vi-
de *lib. 3. senten. iuris p. tract. 42.*
de Depositione art. 5. §. 6.

DISTINCTIO XXXI.

SVMMA. In hac distinctioe hæc agun-
tur. De Episcopis, Præbyteris, Diaconi,
& Subdiaconi *Eccl. lib. 1. 11. & 12.*
De Episcoporum, & Diaconorum Conti-
nentia *cap. 3.* De Præbyterorum, Dia-
conorum, & Subdiaconorum Vxoribus,
& Continentia *cap. 13. §. quicumque,*
& *§. oportet.* Horum d. f. reuerentia inter
Orientales, & Occidentales *cap. fin.*
De Præbyterorum, & Diaconorum
Castitate, & coniugio, *cap. 4. cap. 13.*
in prin. & in §. si quis. & in §. similiter.
Tantum de Sacerdotum Castitate; Ma-
trimonio, & Vxoribus, *cap. 2. cap. 5.*
6. & 7. De Diaconorum, & Subdiacono-
rum Continentia *cap. 10.* Tantum
de Subdiaconi Vxorē, & Matrimonio
cap. 1. De Nuptijs, & coniugum Co-
pula *cap. 8.* De Virginitate, & Nup-
tius *cap. 9.*

CAP. ANTE TRIENNIVM I. agit
de Subdiacono, de quo *lib. 4. senten.*
iuris p. cum de Sacris Ordinibus. Con-
clusio: à S. Gregorio, Subdiaconi, qui
Castitatem non pomiserunt, ab Vxo-
ribus non separantur; iubet exiade
nullum Subdiaconorum Ordinari; nisi
qui se victurum Castē Promisserit.
* Idem habuimus *supra cap. nullam*
2. 28. distin. Concord. l. 29. vers.
mas los. tit. 6. p. 1. Vide Acusam hic &
Birbos.

CAP. SACERDOTIBVS. II. tractat
de Sacerdotum Castitate; inquit:
Sacerdotibus semper ab Vxoribus ab-
stinendum, semper quē Seruandā Cas-
titatem. * Vide *Solum lib. 7. de iusti.*
& *iure. quest. 6. Acusam hic ex nu-
mero 2.*

CAP. EPISCOPOS. III. agit de Epis-
coporum, Præbyterorum, Diaconorum,
& Subdiaconorum Continentia, di-
cens: Episcopos, Præbyteros, Dia-
conos, & qui Sacramētis Diuinis inser-
niunt (idest Subdiaconos) in omnibus
Continentes esse debere. * Idem *cap.*
cum in prærito. 3. vers. Epō. 84. dist.
Vide Acusam hic ex num. 1.

CAP. TENERE. IIII. tractat de Præ-
byterorum, & Diaconorum Castitate,
docens: Ne Sacerdotes, & Leuitæ
Vxo.

Vxoribus miscantur; Seruent quæ
Pudicitiam ab Ordinatione. Ratio su-
mitur à Sacerdotibus Veteris Legis
cum nostris Sacerdotibus Nec prater-
ris dies, quæ vel à Sacrificijs Dininis,
vel à Baptismatis Officio vacent. *
Idem habetur in cap. proposuisti. 1.
82. dist. Concord. 7. 39. vers. mas des.
puci. 1. tit. 6. part. 1. Vide Acusam
hic. & collect. Barbof.

CAP. NAM SICUT. V. Prosequitur:
Sacerdotibus semper ab Vxoribus Abs-
tinendum. Ratio: nam si Laici Absti-
nent ad tempus (1. Corin. cap. 7.)
Multo magis Sacerdotes, quibus Oran-
di, & Sacrificandi iuge Sacrificium
(Alias Officium) est, semper debent
ab huiusmodi consortio abstinere. *
Refertur etiam in d. cap. proposuisti.
1. vers. nam si Beatus. 82. dist.

CAP. EOS. VI. Prosequitur etiam Sa-
cerdotum Continentiam; dicens: Ad
Sacrificia non admittendos, qui exer-
cent etiam cum Vxore Carnale Offi-
cium, vel Consortium. * Ita ex Ori-
ginali. Refertur in d. c. proposuisti. 1.
non longe à princ. 82. dist.

CAP. SI LAICVS. VII. Idem agit,
quod cap. nam sicut. 5. hac dist. Pro-
bat hic non leui argumento S. Hiero-
nymus: Sacerdoti semper Orandum,
semper Matrimonio carentium. * Vi-
de Sotum d. lib. 7. q. 6. & relatos ab
Acusa ex num. 1.

CAP. SI QVIS. VIII. Idem est cum cap.
siquis nuptias. 12. sup. dist. preceden-
ti, quod ex Prisca versione. Summa est.
Nuptias non Vituperandas, neque
Dormientem cum Viro, eam quæ Reg-
num Dei posse Introire. Vide Acusam
num. 1. & 2.

CAP. QVICVNQVE. IX. Extat ex
Prisca versione in cap. siquis vel Vir-
ginitatem. 5. eadem dist. 30. Summa
est. Virginitatem Custodiendam, &
Continentiam; quod Bonæ & Sanctæ
sint: Nuptia verò non horrendæ,
velut malæ. * Allegat Acusam tradi-
ta cap. preced.

CAP. LEX CONTINENTIÆ. X.
Agit de Altaris Ministris (hi sunt Dia-
coni, & Subdiaconi) & ait: Legem
Continentiæ eandem esse Altaris Mi-
nistris, quæ Episcopis, & Præbyteris.

Qui cum essent Laici, vel Lætores (ac-
etiam in Minoribus Ordinibus) licet
& Vxores ducere, & Filios procreare
potuerunt: sed cum ad prædictos per-
tinerent Gradus (i. e. Maiores Ordines)
capit eis non licere, quod licuit.
* Vide Acusam ex n. 1.

§. VNDE. Agit de eisdem Altaris Mi-
nistris Coniugatis. Verba. Vnde, ut de
Carnali fiat Spirituale Coniugium,
oportet eos (scilicet Altaris Ministros,
de quibus agebatur) nec Dimittere
Vxores (ductas ante Ordinationem
cap. siquis. 14. 28. dist. Post Ordina-
tionem enim contracta Matrimonia
distinguntur cap. Præbyteris. 8. 27.
dist. 28.) Et quasi non habeant, sic ha-
bere; quod & salua sit Charitas, & ces-
sent Opera Nuptiarum. * id est Car-
nale Debitum: Alias, & cesset Exerci-
tatio Nuptiarum. Vid. cap. assumi. 6.
& cap. prætrea. 7. supra 28. dist. &
cap. sequens.

CAP. OMNINO. XI. Ait: Non licere
Episcopo, Præbytero, Diacono, & Sub-
diacono propriam Vxorem (ductam ante
Ordinationem) causa religionis Abj-
tere (scilicet) ut ei Viduum, & Vesi-
tum largiatur: non ut cum illa ex mo-
re Carnaliter iaceat. * In hoc cap.
Humbertus Legatus, nomine Leonis
IX interpretatur Canonem Apostolo-
rum. 5. alias. 6. cuius sententiam de
solo Sacerdote reddidit Gratianus in
dicto cap. siquis. 14. supra. 28. dist.
& probat sententiam Apostolorum
exemplo. Vide Anton. August. ad Gra-
tian. lib. 1. dial. 8. ex num. 8. & Acusam
ex num. 1. & collect. Barbof.

CAP. NICENA. XII. Agit de Episco-
pi, Præbyteri, Diaconi, & Subdiaconi
quæ Matrimonio, & Continentia,
Summa est: Nicenam Synodum le-
gem introducere voluisse, ut Episco-
pi, Præbyteri, Diaconi, & Subdiaconi
cum Coniugibus ante Consecratio-
nem (id est Ordinationem) ductis, ne
Dormirent; nihil tamen Sanxisse. In ea
Paphnutius Honorabiles cōfessus Nup-
tias, & Castitatem esse dicens cum pro-
pria Coniuge Concubitus. * Castitas
est Abstinencia à Venereis, secundum
D. Thomam. 2. 2. quæst. 151. Si ergo
Coniux extra matrimonium se à Ve-
ne-

neris Abstineat, erit Castitas; sed Coniugalis. Verum, quia Carnalis Copula inter Coniuges vix sit absque Culpa, quamvis minima, *ut supra cap. fin. vers. & quia dist. 13.* ideo statutum est Ecclesiæ Ministros, etiam proprijs vxoribus Abstineri. Græca autem Ecclesia, id non admittente; Latina *Continentiam* in eisdem exigit, ex rationibus traditis. *l. 39. tit. 6. part. 1.* Plura congerit *Antonius Gómez in l. 80. Tauri. n. 3. & Acuña hic ex num. 1. & collecta Barbof.*

CAP. QVONIAM XIII. adfertur canon Sextæ Synodi (quæ & Græca est nec plenè recepta) dicitur in eo: *Diaconorum, & Presbyterorum Connubia non Dissoluenda* (id nos fatemur iuxta distinctionem traditam sup. cap. lex 10. §. vnde & cap. omnino 11.) *Sed & Copulari posse concedit tempore opportuno.* * Orientales scilicet. *d. l. 39. in fine tit. 6. part. 1.* Quod Latina Ecclesia denegauit *supra cap. 2. v/que ad 7. & capit. 10. & 11. & infra cap. fin. & seq. dist. cap. 1. cum seqq. Lege Anton. Aug. lib. 1. dial. 8. num. 8. & seqq. & Acuña hic à num. 1.*

§ **QVICVMQVE.** dicitur ex eadem Synodo: Propter Vxoris Cohabitationem neminem prohibendū ad Subdiaconatum, Diaconatum, vel Sacerdotium ascendere: neque Ordinationis tempore cogendum profiteri Abstineri à legitima Vxore. * Loquitur in Ecclesia Orientali *d. l. 39. tit. 6. part. 1. vers. e las enque desacodaron, & vers. è otrosi.* Quod planè Latina Ecclesia non admisit, *ut ex hac, præcedentibus quæ distinctionibus aperte deducitur, maxime ex cap. 1. cum alijs 28. dist. & cap. 1. sup. & cap. 1. 2. 4. 9. & 10. dist. seq.*

§ **OPORTET.** agit eadem Sexta Synodus de *Continentia Ministrorum Altaris* (hi sunt Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi) & ait: Altari Ministrantes Oblationis tempore in omnibus Continentes esse oportere. * Concord. *l. 40. tit. 6. part. 1. vers. la otra que.* Sed cum semper sit Offerendum *supra c. 5. & 7.* Sequitur semper Altari Seruientibus ab vxoribus esse absti-

nendum contra eandem Sextam Synodum.

§ **SI QVIS.** Statuitur. Priuantes Presbyterum, vel Diaconum a Contactu Legalis Vxoris esse Deponendum. * Hoc etiam Romana Ecclesia non admisit; imo ex conuictio eisdem Depone, si Castitatem non seruauerint. *cap. 1. 27. dist. cap. 2. cap. Presbyteri. 9. cum alijs 28. dist.*

§ **SIMILITER.** statuitur: Presbyterum, vel Diaconum Religionis causa vxorem Expellentem, Excommunicandum; permanentem vero Deponendum. * Sed intellige, *ut in cap. si quis 14. supra dist. 28. & in cap. lex. 10. §. vnde. cap. omnino 11. supra hac eadem dist.*

CAP. ALITER. XIII. agitur etiam de *Sacerdotum; Diaconorum, & Subdiaconorum Continentia, & Matrimonio.* Summa est. Orientales Sacerdotes, Diaconos, & Subdiaconos Matrimonio Copulari; Occidentales autem minime. * Intellectus est (& ad id ex. pulcherio *l. 39. tit. 6. part. 1. Antonius Aug. lib. 1. dial. 8.*) Orientales Ministros Matrimonio iam antea contracto, ac Vxoribus uti, Carnali Copula Coniugali quæ Debito *d. l. 39. in fin. Acuña n. 8. & seq.* Nō camē intelligas Matrimonium post Ordinationē contrahere (quod plane etiā illis prohibuitur est, *cap. si quis 7. seq. dist. d. l. 39. ibi Otrosi que non pueden casar desque Ouieren Orden Sagrada. Acuña hic n. 2.* quem vide in *seqq.*) Cum Occidentales neque denuō contrahere, neque contracta uti liceat, ut sepè probatum est, *d. l. 39. tit. 6. part. 1. Vi. de Barbof. in collecta.*

Q DISTINCTIO XXXII.

In hac distinctione hac absque vlla methodo Gratianus commiscet. De Sacramentis *cap. 6. §. Verum. vers. ad hoc.* De Baptismi Ministro. *d. c. 6. vers. ait enim.* De Ordine *d. cap. 6. §. vers. ad hoc.* De Bigamis non Ordinandis *cap. 12. cap. 14. in principio & in vers. quia.* Qui Sacris Ordinibus sint iniciandi *d. cap. 12. & d. c. 14. vers. quia.* De Clericis Coniugatis, *cap.*

cap. 3. vers. de eorum. De Clericorum vita Communi, *cap. 6. §. prapientes.* De Cohabitatione Clericorum, & Mulierum, *cap. 16.* Qui Clerici Matrimonium contrahere possunt. *cap. 3. in principio. cap. 7. & cap. 14.* De Episcoporum, Præbyterorum, & Diaconorum Continentia, *cap. 1. vers. quod si.* & postea, *cap. 13.* De Sacerdote, Diacono, & Subdiacono Concubinijs, & Mulieres, non abiicientibus. *cap. 6. §. quicumque. & cap. 11.* De Ministris Simonijs, & Fornicarijs, *d. cap. 6. §. astamen. vers. scribit.* Specialiter de Sacerdotum Puritate, *cap. 1. in principio.* Vt etiam Vxorem fugiat. *cap. 18.* De Præbytero Concubinario. *cap. 5. & cap. 6. in principio.* De Coniugato Subdiacono Ordinando. *cap. 14. vers. quod si.* De Subdiaconorum Continentia, prohibito quæ Matrimonio. *cap. 1. vers. nam cum. cap. 2. cap. 4. cap. 9. & 10.* De Subdiaconi Vxore. *cap. 14. §. fin.* De Lectoribus. *cap. 8.* De eorum, & Psalmistarum Matrimonio. *cap. 15.* De Decimis. *cap. 6. §. deinde.* De Mulierum Familiaritate viranda. *cap. 17.* De Præbytera. *cap. fin.*

CAP. OMNIVM. I. In principio, agit de Sacerdotum puritate, & ait: Quædam in alijs sine Culpa, quæ in Sacerdotibus Illicita sunt.

VERS. NAM CVM. Tractat de Subdiaconorum Matrimonio, & Continentia, aitque: Nuptias, & Filiorum Procreationem alijs concessas non Subdiaconis, quibus Connubium nec habetur, nec habendum Conceditur. * Concordat. *l. 39. in fine. tit. 6. part. 1. Covarr. de sponsalibus. 2. p. cap. 6. §. 3. Nauarr. in Manual. cap. 22. num. 53. Azebed. in l. 1. tit. 19. lib. 8. recop. ex n. 50. Acuña. infra cap. 2.*

VERS. QVOD SI. Agit de Episcoporum; Præbyterorum; & Diaconorum Continentia à re Vxoribus; & ait: Levitico Ministerio; Præbyterali Honore, & Episcopali Excellentia non idoneum, qui se à Voluptate Vxoribus non retinasset. Ratio est in principio; quia si hoc in Subdiaconatus Ordine, qui quartus est à capite dignum est cultu. diri (supra §. præcedenti) quantò magis in primo, vel in secundo, tertio ve

A *servandus est.* * Nota (descendendo è superioribus ad inferiores) quod Episcopatus est Ordo, & quidem Primus, ac Supremus, in quo maior Ordinis ratio constituitur, & cuius respectu Præbyteratus est Ordo Secundus; Diaconatus Tertius, & Subdiaconatus Ordo Quartus. Vide Acuña hic. num. 2.

D **CAP. MVLTORVM. II.** Quod etiã tractat de Subdiaconorum Continentia, etiã proprijs Vxoribus, statuit S. Gregorius: Vt Subdiaconi suis Vxoribus ne Misceantur. * id est Copulentur. Idem, vsque ad §. de cetero. habetur in *cap. multorum. 20. infra 27. quæst. 2.* Vide allegationes Acuña. hic. n. 1.

G **CAP. SIQVIS VERO. III.** Agit, qui Clericorum Matrimonium Contrahere possint & ait: Clericos, extra Sacros Ordines, qui se Continere non possunt, Vxores sortiri debere, ac Stipendia accipere. * Idem reperitur in *cap. quia tua. 8. §. siquis verò. l. 2. q. 1.* Vide Acuña. ex n. 1. & coll. Gl. Barbosa.

L **VERS. DE EORVM.** Tractat de Clericis Coniugatis, de quæ eorum Stipendio, Vita, & Exercitio. * Habetur etiam in *d. c. quia tua. 8. vers. de eorum. l. 2. q. 1.*

N **CAP. DE ILLO. IV.** Agit de Subdiacono, inquit: Subdiacono Vxorem ducere non licere. * Vide lib. 1. sentent. iurisprud. tract. 6. art. 20. §. 2. Covarr. de sponsalibus. 2. p. cap. 6. §. 3. Nauarr. in manual. cap. 22. num. 57. Azebed. in l. 1. tit. 19. lib. 8. recop. ex num. 19. Acuña. supra. & hic à n. 1. De Epigraphe, & Alberico: Anton. August. ad Gratian. lib. 2. dial. 17.

Q **CAP. NVLLVS. V.** Agit de Præbytero Concubinario statuens: Vt nullus Missam audiat Præbyteri Concubinam habentis. aut Subintroductam Mulierem. * Idem *cap. sequenti.* Concordat. *lex. 43. vers. de del Clerigo. tit. 6. part. 1.* De Interpretatione. *Cobar. in cap. alma mater. l. 1. p. §. 2. num. 10. Cened. collect. 19. ad Decretum. & Barbosa. à num. 1. Acuña. à num. 2.* Quæ autem sit Mulier Subintroducta, *Cobar. de sponsalibus. 2. p. cap. 8. §. 4. n. 5.* Azebe.

in

in l. 1. tit. 19. lib. 8. recop. ex n. 56. A
 cuba hic n. 5. De Auctore Anton. Aug.
 lib. 2. dial. 16. & 19. Acuf. hic n. 1.
CAP. PRÆTER. VI. Idem habetur in
 principio, quod in cap. *præced.* * De
 Auctore Anton. Aug. d. lib. 2. dial. 16.
 & 19. Acuf. n. 1. quem videad textū
 num. seqq. & collecta. Barbof.
§. QVICVMQVE. Tractat de Castita-
 te Sacrorum Ordinum, eorum quæ Cō-
 cubinatu, scilicet: De Sacerdote, Dia-
 cono, & Subdiacono Concubinam pa-
 lam ducentibus, ductam ve non relin-
 quentibus. Hi Missis non cantent, E-
 uangelii, & Epistolā non legant: nec
 in Præsbyterio maneant, neque Partē
 accipiant. * *Lege lib. 3. sum. sent.*
tract. 41. de Suspensione. art. 14. §. 4.
 & allegatos sup. cap. 5 Bernard. Diaz.
 & Salced. in *pract. crimin. cap. 79.*
 De Pœnis Concubinarū Clericorum
 l. 23. & 24. tit. 3. lib. 1. Ordinarum. Con-
 cil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 8. &
 sess. 25. cap. 14. & ibi Barbof. & in col-
 lect. huius capituli. Anton. Gomez in l.
 80. Tauri ex n. 19. Menoch. de Arbi-
 trarijs lib. 2. centu. 5. casu 418.
§. PRÆCIPIENTES. Tractatur circa
 Communē Clericorū Vitam; statuens:
 Ut Clerici simul Māducent, Domiāt,
 & Apostolicam, Communem quæ Vi-
 tam agant. * *Vide l. 30. tit. 7. p. 1.*
§. DEINDE. Agit de Decimis, Primi-
 tijs, & Oblationibus; scilicet: Ut Red-
 dantur à Laicis: & ut in Dispositione
 Episcoporum sint: & de Excommuni-
 candis eas Retinentibus. * *Idē ex-
 tat in cap. præcipimus. 3. infra 16. q.*
2. Allegatur lib. 1. sent. tract. 6. art.
5. §. 7. & lib. 3. tract. 1. art. 36. §. 10.
 & tract. 44. de excommun. art. 61. §. 5.
 Referendum est, cūm de Religione
 lib. 6. sent. *Vide l. 1. tit. 19. & l. 2. &*
10. tit. 20. part. 2. & Acuf. hic à n. 7.
§. VERVM. VERS. AD HOC. Tracta-
 tur de Sacramentis. Quæstio est: *Utrū*
fit Utendū Ordinationibus, & reliquis
Sacramentis exhibitis à Criminosi. *
 Resoluitur: Si Schismate, vel Heresi
 ab Ecclesiā non separantur, eorundem
 (criminosorū) Ordinationes, & reli-
 quæ Sacramēta Sancta, & Venerāda. *
 Cōficiuntur enim Sacramēta à Ma-
 lo Ministro, essentialia seruante, iuxta

A Concil. Trid. sess. 7. de Sacram. in gene-
 re canon. 12. ¶ Heretici quoque, &
 Schismatici Vera Sacramēta Confe-
 runt: non tamen eorū Executionē, ne-
 que Gratiā: Non propter Inefficaciā
 Sacramētorū; sed propter Peccata Re-
 cipientū Sacramēta contra Prohibi-
 tionē Ecclesiæ: præter Baptismū in ar-
 ticulo Necessitatis. Ita D. Thomas in
 additis ad 3. p. q. 38. art. 2. Vide lib.
 3. sent. iurisp. tract. 35. de Schismaticis
 art. 12. & Acuf. hic n. 17. & col-
 lecta. Barbof. num. 7.
F **VERS. AIT ENIM.** Tractat de Baptis-
 mi Ministro. Summa est. Baptizet Bo-
 nus, vel Malus; Baptismus est ab eo,
 qui Baptizandi potestatem sibi retinuit
 (scilicet Christo); Non horreat Collūba
 (i. Ecclesiā) Ministeriū Malorū, respi-
 ciat Domini potestatem. * *Idē cap. bap-
 tismus. 26. §. nō exhorreat de consecra-
 tione. dist. 4.*
I **§. ATTAMEN. VERS. SCRIBIT.**
 Tractat de Ministris Simoniacis, &
 Fornicarijs: Decernens eorū Officium
 non recipiendū. * Verū & si Prohibē-
 dū sit eorū Officiū: Vera tamē sunt Sa-
 cramentā ab eis de facto Collata, iuxta
 supra tradita. Vide Nauarr. in cap. 1.
 num. 83. & 86. de Pœnit. dist. 1.
M **§. PORRO. VERS. AIT.** Hæc de Inobe-
 dientia: Quoniā quasi Peccatū Ariolan-
 di est Repugnare: & quasi Scelus Idolo-
 latriæ nolle Acquiscescere. * i. Obedere.
 Supra sunt ex lib. 1. Regum. cap. 5.
N **CAP. SI QVIS. VII.** Agit de Clericorū
 Matrimonio, scilicet, Ut Clericus, qui
 Nuptias expetit, ante Subdiaconatū
 faciat. * Postea enim non potest l. 41.
 tit. 6. p. 1. l. 16. tit. 2. p. 4. Idē habetur
 in cap. à multis. 9. de etate, & qualita-
 te. Vide Anton. Aug. lib. 1. dial. 8. n. 3.
 & seqq. Acuf. hic à n. 1. & Barbof. collect.
Q **CAP. LECTORES. VIII.** Versatur cir-
 ca Lectores; ut scilicet, cū ad Puberta-
 tē venerint, Cogantur (i. Moneantur)
 aut Vxores ducere, aut Continentiam
 Proferri. * *Vide Acuf. n. 2. &*
3. & collecta Barbof.
R **CAP. SUBDIACONVS. IX.** Decer-
 nit S. Gregorius, obseruari à Subdia-
 conis Reginis Castitatem Siculis (Sta-
 turam) * Scilicet, in cap. ante trien-
 nium. 1. sup. 31. dist. Vide Acuf. hic
 ex n. 1. **F** **CAP.**

CAP. EOS. X. Insurgit Contra eos, qui post Subdiaconatum Vxoribus varare volunt: Hi ab omni Sacro Ordine Remouendi sunt, Officio què & Beneficio Priuandi. Si se non Correxerint, Fœminæ Mancipantur Seruituti; & Episcopi Consuetudines Officij Interdictione multantur. * *Lege lib. 3. sent. iurisp. tract. 42. de Depositione. art. 7. §. 6. & tract. 41. de Suspensione. art. 3. §. 4. Concord. l. 41. tit. 6. p. 1. Vide Acum. ex n. 2. & collect. Barbof. De Epigraphæ Anton. August. ad Gratian. lib. 1. dial. 4. n. 16. & Acum n. 1. His, & Matrimonium Impeditur, & Dirimitur iam Contractum. l. 16. vers. onde. tit. 2. part 4.*

CAP. ERVBESCANT. XI. Tractat de Sacrorum Ordinum Castitate; & ait: Præbyteri, Diaconi, & Subdiaconi; Nisi Mulieres abiecerint, & Castè viuerint, excludendos ab omni eorum Graduum. 1. Ordinum Dignitate. * Referatur etiam in d. c. à multis. 9. §. erubescant. de Etate. & quali. Concord. lex. 41. & 43. tit. 6. p. 1. Vide lib. 3. sent. iurisp. tract. 42. de Depositione. art. 4. §. 3. Acum. num. 1. & 2.

VERS. DE MANIFESTIS. Verba sunt hæc: De Manifestis quidè loquimur: Secretorū autè, & cognitor Deus, & iudex est. * Concord. l. 33. vers. ca de los pecados. tit. 6. p. 1. Vide lib. 2. sent. iurisp. tract. 1. de Deo. art. 12. de Deiscentia, & prouidentia. & lib. 3. sent. de Ecclesia. tract. 34. art. 20. de Ecclesiæ iudicio. & Acum à num. 3. & collect. Barbof.

CAP. NEMO. XII. Agit. Qui Sacris Ordinibus Initiandi sint? Statuens: Ut nemo ad Sacrum Ordinem accedat: Nisi aut Virgo, aut probata sit Castitatis, & qui usque ad Subdiaconatum Vnicā, & Virginitatem Vxorem habuerit. * Referatur etiam in d. c. à multis. 9. §. & iterū. de Etate, & qualita. Vide Concil. Trident. sess. 23. de reform. ex cap. 5. & Acum. n. 1. 4. & 5. & collect. Barbof.

CAP. PLACVIT. XIII. Agit de Episcoporum, Præbyterorum, & Diaconorum Castitate; statuens, etiam ab Vxoribus abstinere: quod nisi fecerint, ab Ecclesiastico Remouentur Officio. (Lege lib. 3. sent. tract. 42. de Deposit. art. 3. §.

3.) Ceteros verò Clericos (in quibus Subdiaconus) ad id non cogi, sed Consuetudinè Observari. * Idem habet bis infra in cap. cum de quorundam. 4. vers. placuit. 84. dist. Loquitur què secundum antiqua tempora, in quibus de Subdiaconi Castitate Ecclesiarum Consuetudo seruabatur ante cap. 1. & 2. sup. dist. 28. Cap. 1. & 10. dist. præced. Cap. 1. vers. nam cum. c. 2. 4. 9. & 10. & seqq. sup. hac dist. Vide Anton. August. ad Gratian. lib. 1. dial. 8. Acum l. 2. n. 2. & 3. & collect. Barbof.

CAP. SERIATIM. XIII. Enumerat: Qui Clerici Vxorem Ducere possunt, & quam: docens tantum Ostriarios, Lectores, Exorcistas, & Acolytos (extra Votum, & Professionem) Vxorem ducere posse, Virginem tamen, & cum Benedictione Sacerdotali. Non autem Viduam, aut Repudiatam: quia propter hoc deinceps nec ad Subdiaconatum prouehi poterunt. * Concordat lex. 39. vers. è las. en que. tit. 6. p. 1. Vide Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 31. & Acum. à num. 2. & collect. Barbof.

VERS. QVIA. Agit de Bigamis non Ordinatis, rationè subiciens præcedentibus, his verbis: Quia nec Laicus non Virginè sortitus Vxorem, aut Bigamus ad Clericatum potest Ascendere.

§. QVOD SI. Dicitur: Clericum in Minoribus Coniugatū, Subdiaconū Ordinari non posse sine consensu Vxoris. * Vide l. 39. & 40. tit. 6. p. 1. Couarrub. de sponsal. 2. p. c. 6. §. 3. n. 3. Sanch. de Matrim. lib. 7. ex disp. 38.

§. NEQVE. Agit de Vxore Subdiaconi Ordinatis, & ait: Marito Canonicè coniungi non posse, neque alij Nubere. * Concord. l. 40. tit. 6. p. 1. Acum. hic n. 7. & 8. & Barbof. num. 4.

CAP. QVONIAM. XV. Agit de Matrimonio Lectorum, & Psalmistarum. Summa est: Concessum Lectoribus, & Psalmistis Vxores ducere; non tamen alterius Sæcæ. * Sic intelliges Apostolorum. can. 25. Deducitur què Psalmistarū, siue Cantorū Ordine esse, qui Primæ Tonsuræ respondet: aliàs enim perperā de ipsis cum Lectoribus statuere. Et ad Verba illa: alterius Sæcæ. Vi de Acum ex num. 1.

CAP. INTERDIXIT. XVI. Disponit de

de *Cohabitatione Clericorum*, & *Mulierum*, scilicet: Ne Episcopus, Præbyter, Diaconus, aut Clericus Subintroductam Mulierem secum habeat; sed eam, quæ Suspicionem fugiat. * Concordat l. 37. tit. 6. p. 1. & vide *Concil. Trid. sess. 25. de reform. c. 14. Nauar. in man. c. 25. n. 109.* Quæ autem sit Mulier Subintroducta. *Cohar. de Sponsal. 2. p. c. 8. §. 4. n. 5. Azebed. in l. 1. tit. 19. lib. 3. recop. & Acuña hic. & Barbof. num. 2.*

CAP. HOSPITIOLVM. XVII. Tractat de Vitanda Mulierum Conuersatione, cuius hæc sunt sententiæ. Primo agit de Mulieribus è Domo Euitandis, his verbis: *Hospitiolum tuum aut parò, aut numquam Mulierum Pedes terant.* ¶ Secundò suadet ad Fæminas non Accedendum, neque cum eis Habitandum: *Quia non potest toto Corde cum Deo habitare* (in *Epistola ad Oceanum*, vnde hæc sententiâ sumpta est, inquit Hieronymus: *Mibi crede non toto Corde cum Domino habitare*) qui Fæminarum Accessibus copulatur. Etenim Fæmina Conscientiam secum pariter Habitantis exurit. * In eadem Epistola ad Oceanum, Hæc: *Flamigero Igne percutit Fæmina Conscientiam pariter Habitantis, exurit quæ fundamenta Montium.* ¶ Teritiò ait, de Mulieribus non Disputandum: *Numquam de Formis Mulierum Disputes.* ¶ Quartò, Fugiendum suadet à Fæminarum Conspectu, & à Corporali Frequentia: *Fæmina Nomen tuum nouerint, Vultum nesciant. Fæminam, quam benè videris conuersantem mente dilige nò corporali frequentia.* ¶ Quintò, Mulierem nò tangendâ: *Si bonum est Mulierem non Tangere: malum est ergo Tangere.* Vide Acuña.

CAP. PRÆSBYTER. XVIII. Narratur à B. Gregorio Exemplum Præsbyteri, qui Præsbyteram (id est Vxorem suam) vt Sororem diligens, velut Hostem in Familiaritate fugiebat. * Vide *Sotum lib. 7. de iustit. & iur. q. 6. & Acuña hic. & Barbof.*

CAP. MULIERES. XIX. Statuitur: Præsbyteras Græcè (quæ nobis Viduæ, Seniores, Vniuersæ, & Matricuriæ) in Ecclesia velut Ordinatas non consi-

tituendas. * Vide *Acuña. hic ex n. 1.* Sed Græcus codex habet tantum: Præsbyteras, vel Præsidentes in Ecclesia nò Collocandas, vel Ordinandas. Et aliud est *Præsbytera*; id est, Præsbyteri Vxor, de qua *cap. præcedenti*: & aliud *Præsbyteram* in Ecclesia non Ordinandam eo nomine, vel Collocandam, vt *hic. Vide Barbof. cap. præced.*

DISTINCT. XXXIII.

SV MMA. In hac distinctione tunc huc, nunc illuc se vertit Gratianus: nam *cap. 1. & cap. 2.* exponuntur quædam Ordinum suscipiendorum Impedimèta; ad quod secundum alium intellectum. *cap. 4.* At *cap. 6.* Ordinis Impedimentum reuocetur. *Cap. 3. esp. 5. & 7.* sunt è conuerso quædam Ordinum iam susceptorum Impedimenta: ne scilicet Ordines iam suscepti Ministrètur, & Exequantur.

CAP. SI QVIS. I. Agit de *Ordinis Impedimento*, & ait: Duabus implicitum Nuptijs, aut Concubina, Episcopum, Præsbyterum, Diaconum, aut Sacrum Ministrum (.i. Subdiaconum) fieri non posse. * Confer versiones: & quod textus, inquit: *Siquis post acceptum Baptismum Secundis Nuptijs fuerit Copulatus, &c.* Haloandri verò codex: *Qui post Baptismum duabus implicitus fuit Nuptijs, &c.* Subintellige, ex traditis *supra dist. 26.* id est, *Maximè, præcipuè.* Vel de eo, qui post Baptismum habuit Concubinam, quæ ante Baptismum videbatur non obesse. Verius tamen est Duabus Coniunctum & ante, & post Baptismum, non Ordinandum. Vide tradita in *titulo de Bigamis non ordinant. & Acuña. hic à n. 1. & collat. Barbof. à n. 1.*

CAP. MARITVM. II. De huius textus authore vide *Notas Gregorianas hic.* Pura opponit *Ordinis Impedimèta*, quæ Irregularitates vocantur, & ait: *Maritum Duarum post (vel ante) Baptismum Matronarum (i. Vxorum) Clericum nò Ordinandam.* * Intellige, vt proxime *cap. præcedenti*: Bigamus enim est Duabus vel ante, vel post Baptismum Copulatus. ¶ Neque eum, qui vnam quidem, sed Concubinam, non Matronam habuit. * Hic, videtur,

probari secunda interpretatio cap. *praecedentis*, ut Concubinarius post Baptismum, non Ordinetur. *Acuñam* num. 2. & *Barbosam* vide. Et *Matrona* hic, *Vxor* est. ¶ *Nec illum, qui Viduā, aut Repudiatam, vel Meretricem in Matrimonium Assumpsit.* * Idem est, si non Virginem duxit, cap. 9. dist. 34. Vide *Acuñam* ex num. 3. & concordat in Episcopo l. 35. tit. 5. part. 1. Quis autem sit Bigamus, breuiter explicat l. 4. tit. 1. part. 4. & nos in titulo de Bigamis. ¶ *Nec eum, qui semetipsum quolibet Corporis sui Membro indignatione aliqua, vel iusto, vel iniusto Timore superatus, Truncauerit.* * Lege *Acuñam* hic num. 6. & *Barbosam* num. 4. ¶ *Nec illum, qui Vjuras accepisse conuincitur.* * Cap. 8. infra. 46. dist. *Acuñam* hic num. 7. *Barbosa* n. 5. ¶ *Aut in Scena Luisse dignoscitur.* * Id est, Histrion. Vide *Gregorium Lopez* Glossa. i. l. 5. tit. 7. part. 6. *Acuñam* num. 8. *Barbosam* num. 6. ¶ *Nec eum, qui Publica Pœnitentia Mortalia Crimina deservit.* * Vide *Acuñam* hic num. 9. & *Barbosam* a num. 7. ¶ *Nec illum, qui in Furiam aliquando versus Insaniuit.* * Id est, Furiosus, Insanus. Consule *Nanarrum* in Manuali cap. 25. num. 73. *Acuñam* num. 11. & 12. *Barbosam* num. 10. ¶ *Vel Afflictione Diaboli vexatus est.* * Id est Energumenus. Lege *Acuñam* infra cap. sequenti, & remisiones *Barbosae* hic & ibi. ¶ *Nec eum, qui per Ambitionem ad imitationem Simonis Magi pecuniam obtulerit.* * Id est, Simoniacus. *Acuñam* hic num. 14.

CAP. COMMVNITER. III. Nō agit de Ordinis suscipiendi impedimento; sed de Ordinis iam suscepti Executione, & Ministerio: Diffinit: Vt qui Arrepti à Dæmonibus Euiduntur, aut Vexantur, nec Alturi Ministrant, neque Diuinis se ingerant Sacramentis: sed sint Suspensi, quo vsque vnus Anni spatio Arbitrio Episcopi inueniantur liberati. * Vide lib. 3. sent. iurisp. tract. 41. de Suspensione. art. 12. §. 7. & *Acuñam* hic num. 2. & 3. & *Barbosam* n. 1. Et lege per parenthesis (Exceptis illis, qui Corporis Incommoditati-

A tus, i. Infirmicacibus, dedisti sine cuiusmodi Passionibus, scilicet Dæmonum, in terram probantur Blessi) quos

B Epilepticos vocant, Paralyticos vel: scilicet, quandiu vitium non impedit. *Acuñam* inf. c. 5. *Barbosam* a n. 1. De Auctore vide *Anton. August. lib. 1. ad Gratianum. c. 13. n. 4.* & *Acuñam* hic n. 1. de Materia *Vinald. de Irregular. ex n. 175.* cum relatis ab *Acuñam* d. n. 2. & *Barbosam* num. 1. & 2.

C

D

E **CAP. CLERICI. IV.** Agit de Clericis Obsessis non Promouendis. Verba: Clerici, qui in adolescentia à Dæmonibus cognoscuntur Obsessi, ad Superiorem sacri Regiminis Gradum ascendere nō possunt. * Dupliciter potest intelligi; vt scilicet ascendere non possint ad Superiorem Gradum Regiminis; siue ad Superiorem Ordinis Gradum. De cuius Auctore vide *Anton. August. lib. 2. ad Gratianum. dial. 19. de materia. Acuñam* hic num. 1. & 4.

F

G

H

I **CAP. VSQVE ADEO. V.** Tractat etiā de Ordinum Executione, ac Ministerio, & probat: Dæmonibus, similibus quē Passionibus Irreritos non debere Sacra Tractare. Ministeria: ne Scandalum generetur Infirmis: & quia Sauciatum, aut Debilem antiqua lex non permisit Sancta contingere. * Vide *Leui. cap. 7. 1.* & *Acuñam* hic.

K

L

M

N **CAP. LAICI. VI.** Tractat de his, qui Ordines Suscipere possunt, ait quē: Laicos, qui habentes Vxores Baptizati sunt; Bonæ Opinionis; qui Concubinam, Pellicem ve non habuerunt, Clericos Ordinari posse. * Intellige mortuis Vxoribus, aut earum voto; alijs quē requisitis non deficientibus. De Infamibus non Ordinandis *Acuñam* hic a num. 1. De Pellice num. 4. Vide *Barbosam*.

O

P

Q **CAP. HABVISSE. VII.** Redit ad Ordinum Ministerium, & Executionem, & ait: Episcopum, siue Sacerdotem, Concubina maculatum, Ministrare nō debere. * Lege *Acuñam* hic num. 1. In textu ibi: Sed quia in rebus Ambiguis absolutum non debet esse Iudicium. Vide lib. 1. sent. iurisp. tract. 9. art. 44. §. 5. & lib. 3. tract. 44. art. 100. §. 6. num. 7. & *Acuñam* num. 3.

R

S

T

V

DIS.

DISTINCT. XXXIV.

SVMMA. In hac distinctione Gratianus noster fessus tot præcedentium materiæ inuolucris, diuertit se ad Venationes, & si prohibitas adstruat. Agit **Cap. 1.** De Episcopo Venatore, Filiæ quæ nimis Familiari, & **Cap. 2.** de Episcopo, Præbytero, & Diacono Venatore. At **Cap. 3.** De Prohibita Christianis, siue Clericis Venatione. Verum **Cap. 4. & 5.** digreditur ad Matrimonium, prohibitam quæ Coniugii Pluralitatem; ubi etiam de Concubinis Le galibus. **Cap. 6.** agit de Fornicatione, Fornicariis quæ Concubinis. Ex **Cap. 7.** redit ad Ordinis Impedimenta, ac Dispensationes; confusè tamen agitur enim generaliter de Clericis non Ordinandis. **cap. 8. 11. 12. 13. 14.** Ad idem quæ. **cap. 9. 10. & 15.** De Sacrorum Ordinum Impedimentis. **cap. 9. & 10.** vide **cap. 14. & 15.** De eorum Vita. **cap. 19.** De Subdiacono. **cap. 17.** Vide **caput. 18.** De Lectore. **cap. 18. vi** de **cap. 17.** In **cap. 16.** interpretatur, quæ sit Vidua, Eiecta, & Meretrix. Et **cap. 20.** excipitur ab Impedimēto Ordinis Viduam Virginē ducens. Et **cap. 7.** Dispensatur cum Diacono post mortem Vxoris Incontinente.

CAP. QVORVNDAM. I. Agit de Episcopo Venatore. Conclusio: Episcopus Iuuenis Venationi deditus merito Iuuenis dicitur, qui Iuuentute, non Grauitate Constringitur. * De Auctore, & Epigraphie. *Anton. Aug. lib. 2. ad Gratian. dial. 15. De Venatione Cened. collect. 56. ad Decretū. & Barbof. num. 1.*

VERS. NAM. VT BEATVS. Generaliter ad Venatores spectat. Verba: *Nā, ut Beatus, dicit Hieronymus, Venatorem numquam legimus Sanctum.* * Vide *Barbof. d. n. 1. Didac. Perez in l. 1. tit. 22. de los Monteros. lib. 2. Ord. ubi plura de Venatione. Fr. Emanuel. 1. tom. c. 84. & seqq. Menoch. de arbit. lib. 2. c. 1. 3. cas. 413 Cened. d. collect. 56. ad Decretum. Acuña. n. 2. 5. & 6.*

§. NIHILO MINVS. & §. OPOR- TET. In quibus relatio abundare videtur, & tantum legendum ex vers.

A quatenus. ubi præcipitur: **Vt Episcopus à Venatione abstineat, & ab immo- derata Filiæ suæ Familiaritate.** (Bon- nus textus in l. 38. in princ. t. 6. p. 1. Alia *Azebed. in l. 2. tit. 2. n. 33. lib. 8. recopil. Acuña hic. num. 1. & 3.*) Non obediens Excommunicetur: adhuc Contumax à Ministerio Cesser * id est Suspendatur. *Lege lib. 3. sentent. iurisp. tract. 44. de Excommunic. art. 1. §. 12 & tract. 41. de Suspensione. art. 5. §. 3. & de Iure Regio. l. 57. verj. non debent. tit. 5. part. 1. Acuña. hic. n. 4. Barbof. n. 2.*

F CAP. EPISCOPI VM. II. Agit de Episcopo, Præbytero, & Diacono Venatore; **Vt ijs Canes ad Venandum, vel Accipitres habere non liceat.** * Suspensionis pœna varia est in Concilijs, Collectoribus, & in Decretalibus. **cap. 1. de Clerico venatore,** ubi textus refertur. Vide *Notas Gregorianas hic: & lib. 3. sentent. iurisp. tract. 41. de Suspensione. art. 15. §. 4. d. l. 57. infine. tit. 5. part. 1. Bernard. Diaz in pract. criminal. cap. 67. & ibi Salcedum. Menoch. de arbitrarys lib. 2. centu. 5. cas. 413. Cened. eadem. collect. 56. ex num. 3. Acuña. supra. & hic d. num. 2.*

M CAP. OMNIBVS. III. Generaliter tractare videtur de *Prohibita Christianis Venatione*: præter quam, si Seruorum Dei nomine Clericos, ut potè magis Dei seruitio deditos, subintelligas. Verba. *Omniſus Seruis Dei Venationes, & Syluaticas Vagationes (altas) Fatigationes cum Canibus: & ut Accipitres, aut Falcones habeant interdiciamus.* * Idem in **cap. omnibus. 2. eodem. titulo de Cleric. Venato.** Vide ibi *Remiss. Barbof. & Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 12. ad finem. Bernardum Diaz. & Salced. d. cap. 67. Fr. Emanuel. 1. tom. cap. 85. Menoch. d. casu 413. ex num. 14. Acuña. hic num. 1. & 2.* ubi Venationis, quatuor species constituit.

T CAP. IS. QVI. IV. Incipit Gratianus tractare de Concubinis. Verba: *Is, qui non habet Vxorem* (nam qui habebat Vxorem, si & Concubinam haberet, non communicebat, ex verbis præce-

F 3

den.

dentibus Concilij) & pro Vxore Concubinam habet, à communione non repellatur. Tamen ut vnica Mulieris, aut Vxoris, aut Concubinæ sit Coniunctione contentus. * Vnica ergo tantum permitebatur, aut Vxor, aut si deesset, loco Vxoris Concubina. Non tamen intelligas hic, & cap. sequenti, quas hodie vocamus Concubinas, quæ ad tempus, explendæ quæ libidinis causa habentur, & vt plurimum ab his, qui Matrimonium contrahere nō possunt. Sed intellige Concubinas, quæ olim solutæ à solutis & in perpetuum, & Filiorum procreandorum gratia, mutua quæ Fide habebantur, quibus, vt Vxoribus dici possent, quædam tantum iuris solennia decrant. * Vide Notas hic, & Anton. Aug. lib. 1. ad Gratian. dial. 15. n. 10. Menoch. lib. 2. de arbitrar. centu. 5. casu. 41. 8. & n. 14. Didac. Perez in l. fin. verbo Manceba. in addit. tit. 7. lib. 8. Ordinamenti. Acuña hic n. 2. Barbof. in collecta. cap. 3. num. 2. & hic à num. 1.

CAP. CHRISTIANO. V. Tractat de Vxorū Pluralitate prohibita (ad quod etiam cap. precedens vers. tamen) dicitur hic: Christiano vnā tantum habendam aut Vxorem, aut, si Coniux de est, Concubinam. * Intellige vt dictum est sup. cap. preced. Acuña hic n. 4. qui numeris preced. de Vxorū Pluralitate.

CAP. AVDITE. VI. Pertinet ad lib. 6. sent. iurisp. cum de Tēperantia agatur. Summa est: Fornicari non licere, neque Habere Concubinas; & si non habeantur Vxores: & multo minus habere Vxores, & Cōcubinas. * l. 3. tit. 15. & ibi Didac. Perez. lib. 8. Ordin. In Originali: Habere Cōcubinas, & Dmittere Vxores. Quod est crimen Aleuofie. l. 4. tit. 7. & l. 8. tit. 19. lib. 8. ordinam. Et textus hic tam de Concubinis Fornicarijs, seu Pellicibus loquitur (de quibus Concilium Tridentinum sessione 24. de reformat. Matrim. cap. 8.) quam de Concubinis legalibus, olim petmissis, de quibus sup. c. 4. & 5. Vide Menoch. d. casu. 41. 8. ad finem. Didac. Perez in d. l. 4. verbo Manceba. tit. 7. lib. 8. Ordin. Acuña hic num. 1.

A CAP. FRATERNITATIS. VII. Dispensatur, vt Diaconus Ordinetur, qui post mortē Vxoris ex Ancilla Filios subtulit: quia Defectus nostrorū Tēporū (lege tradita lib. 1. sent. tract. 10. art. 8.) quibus non solū Merita, sed & Corpora ipsa Hominū defecerant, &c. Discriminis non patitur Censurā, &c. Ancilla Profesura Monasterio traditur: nō Opinionis macula & relinquitur Occasio. * Nota Ætatem quandoque auferre Incontinentiæ Suspicionem. Acuña hic n. 3. Barbof. n. 1.

E CAP. SIQVIS. VIII. Offert se se nobis quoddam Ordinis Suscipiendi Impedimentum (Irregularitatem vocant) Vt, scilicet, Qui post Vxorem aliam Cognouerit, Clericus non Ordinatur. * Scilicet, Notoriē. Acuña hic num. 1.

H CAP. CVRANDVM. IX. Et in sequentibus: extant alia Suscipiendorum Ordinum Impedimenta; præscribitur hic. Ne ad Sacros Ordines, alias Gradus, aspires, qui Vxorē non Virginem duxit. * Vide remissiones Acuña n. 3.

K CAP. PRÆCIPIMVS. X. Verba sunt hæc: Præcipimus nō vnquam Illicitas Ordinationes facias. * Nota Illicitas Ordinationes non faciendas. q. Nec Bigamum. * Hic dicitur Bigamum, id est, qui duas habuit, non Ordinandum Concordat in Episcopo l. 35. tit. 5. p. 1. Melior textus in l. 4. tit. 1. p. 4. Vide Barbof. hic n. 1. & seqq. q. Aut qui Virginem non est sortitus Vxorē. * Debet enim Vxor Ordinandi esse Virgo, non Meretrix, Pellex, Corrupta ve, vt supra dictum est, & probatur ex d. l. 35. & l. 4. tit. 1. p. 4. Propter significationem Christi ad Ecclesiam, quæ sine Macula, aut ruga. q. Aut Ignorantem Litteras. * Illiterati enim non sunt Ordinandi, cap. 1. & 2. infra. 36. dist. Acuña hic n. 2. & 3. q. Vel in qualibet parte Corporis Vitiatum. * Is enim non Ordinatur, d. c. 1. cum alijs. & infra. 49. dist. & in tit. de corpore vitiatis in Decretalibus. Acuña hic num. 4. & Barbof. q. Vel Penitentem. * Alias: Publicè Penitentem. Alibi: Solenniter Penitentem. Lege tradenda infra. 50. dist. & c. 1. cū seqq. dist. 55. Remittit Barbof.

bosan. 5. ¶ *Vel Curia, aut cuiuslibet Conditioni Obnoxium.* * Vide d. c. 1. vers. *ut si quis.* dist. 55. Barbof. hic n. 6. ¶ *Ad Sacros Ordines permittas accedere.* * Repete nec Bigamum, & ceteros ex principio. ¶ *Sed si quos huiusmodi repereris non audeas Promouere.*

CAP. SI CIVIS. XI. Ait Cœcilii Neo cælarie. Laicū, cuius Vxor Adulte- ritū cōmissit, non Ordinandū: Clericū verō, si non Dimisserit, non Ministrare. * Idē habetur IN CAP. SI LAICI. XII. Ex Martino Braccarēsi. Cōcord. l. 55. vers. *essō mismo.* t. 5. p. 1. Vide An- ton. Aug. lib. 1. ad Gratian. dial. 10. & 11. Acuña. hic d. n. 1. & d. c. 12. Barbof. hic d. num. 1.

CAP. SIQVIS VIDVAM. XIII. Habe- tur: Eū, qui Viduā ante, vel post Bap- tismū Vxorē duxit, Clericū non Ordi- nandum. Redditur ratio: In Baptismo enim Crimina dimittuntur, non accep- ta Vxoris Consortiū relaxatur. Alia ratio est. Quia si Vxor non est cōputan- da, quæ ante Baptismū ducta est: nec Fi- lii, qui ante Baptismū geniti sunt, pro Filijs habeantur. * Lege Eundē Inno- centium in cap. deinde. 3. sup. 26. dist.

CAP. COGNOSCAMVS. XIII. Ag- git de Bigamis, & ait: Non solum nec Episcopū, aut Præbyterū, sed neque Clericū Ordinandum *Secunda Coniu- gia*, siue Dnas Sorciturum Coniuges.

CAP. SIQVIS VIDVAM. XV. Dici- tur: Episcopū, Præbyterū, Diaconū, Sacrū quē Ministrū esse non posse, qui Duxerit Vxorē Viduam, Eiectam, Me- retricē, Ancillam, Spectaculis ve Man- cipatā. * Vide Acuña. hic. De Ancillam Ducente Barbof. num. 1.

CAP. VIDVA. XVI. Interpretatur. Quæ sit Vidua; Eiecta, & Meretrix. * Vide Acuña. hic. & Meretrice. Barbof. num. 1. & 2. de Me- retrice.

CAP. SI SVBDIACONVS. XVII. Agit de Subdiacono Bigamo, *Secundā Vxorē ducente.* Verba Martini Brac- carensis cap. 44. hæc sunt: Si Subdia- conus *Secundā Vxorē duxerit, inter Lec- tores, vel Ostiarios habeatur, ita vt Apostolum non legat.* * Loquitur an- te B. Gregorium, quando iuxta loco- rum consuetudinē Subdiaconis Vxo-

res ducere permittebatur. *Lege cap. à multis. 9. & ibi tradita. de Reat. & quali.* Sumptit Martinus ex Concilio Tolitano. 1. c. 4. cuius hæc sunt verba, quæ & rem explicanti: Subdiaconus au- tē de *functā Vxore, si aliā duxerit, ab Officio, in quo Ordinatus fuerat, remo- ueatur; & habeatur inter Ostiarios, vel inter Lectores: ita vt Euangelium (si ad Diaconatū ascenderit) & Aposto- lum non legat.* Aliās. Et Epistolā nō legat, &c. De Auctore Anton. August. lib. 1. ad Gratian. dial. 12. n. 4.

CAP. LECTOR. XVIII. Agit de Lectore Bigamo similitudinario, & verō ait quē: Lectorem, qui Viduam Vxorē duxit, aut Bigamum in Lec- toratu permanere: si Necessitas sit Subdiaconum fieri, non supra. * Auc- tor est Martinus Braccarensis cap. 43. Sumptit ex eodem Concilio To- litano. 1. cap. 3. cuius hæc sunt Verba: Item statuit sancta Synodus, vt Lec- tor Fidelis, si Viduam alterius Vxo- rem acceperit, amplius nihil sit; sed semper Lector habeatur, aut forte Subdiaconus. A quo tūtem dispensetur l. 5. vers. *et propterea*, & ibi glossa. tit. 5. part. 1. Acuña. & Barbof. hic num. 1. & 2. Sanchez de Matrim. lib. 7. dis- put. 86. Vide Anton. August. d. lib. 1. dial. 12. n. 4.

CAP. PRÆBYTERI. XIX. Agi- tur de Clericorum Coniugijs, & Spectaculis; obiter quē de eorū Matrimonio, & statuitur: Vt Præ- byteri, Diaconi, & Subdiaconi, qui- bus Vxorē ducere non licet, Nup- tiarum euitent Coniugia, Choreas, Saltationes, turpia quē Spectacula. * Cōcil. Trid. sess. 24. de reform. c. 12. ad fin. l. 57. in princ. tit. 5. p. 1. l. 34. vers. *et propterea*. tit. 6. p. 1. l. 1. hanc. G. tit. lib. 2. canon. cap. 4. ex n. 18. Acuña. hic. & Barbof. n. 1. cum seqq.

CAP. VALENTINO. XX. Ponitur exceptio, vt Viduam Vxorē Dū- cens Ordinari queat. Summa, & intel- lectus est. Clericus ad Ordines Pro- mouetur, qui alijs Nuptam, & Vela- tam (id est Benedictam) non tamen ab eodem Corruptam, sed Virgineam Vxorē duxit. * Verba quē illa: *Non tamen et Nupta.* Intelligenda sunt; i.

Non

Non tamen ab eodem Corrupta seu Violata. Proprie autem NVBO est Velare; operire. Sed cum Mulieres à Viro ductæ Velarentur, trāslatum est ad Nuptias, & hīc ad Coniugū Copulā. ¶ Ratio ix. est: quod nō sit Bigamus l. 4. vers. la 1. tit. 1. part. 4. Decisio ista allegatur in cap. quod autem. 39. §. item si sponsa. 27. quest. 2. Vide Barbo sam hic num. 1. ¶ Ex verbis autē illis: ante Velata. obseruo, etiam apud antiquos Patres, Mulieres Velari in Bedictionib. Mupcialib., quas exinde Hispani vocamus Velationes. ¶ Ex verbis autem illis: Quia iterū Velamē accepit. deduco, Vxorem iam ntea Benedicā. Virginem tamen, iterum Velandam, ac Benedicendam ob Maritum ducentem Virginem, qui ambo Christi, & Ecclesie coniunctionem designat. Vide Bern. Diaz, & Salced. in pract. crim. cap. 74 Menoch. de arbitr. lib. 2. centu. 5. casu 417.

DISTINCTIO XXXV.

SVMMA. In hac distinctione non prosequitur Gratianus (sic enim ratio postulabat) Ordinis Impedimenta: verū sub occasione Sobrietatis Episcopi Ordinandi (1. ad Timoth. cap. 3.) agit cap. 1. de Episcopo, & alijs Clericis deditis Alex., & Ebrietati. Et cap. 2. (quorū hęc agitur de Esu Carnū, Repudio, & Circuncisione. At cap. 3. agit generaliter de Vino, & Ebrietate, de quibus etiam cap. 5. cap. 6. vers. Vinum. cap. 7. & cap. 8. ubi etiam de Cibis; Ieiunijs; Abstinētia; & Gula. Agit at cap. 4. de Prælatīs Ecclesie non faciendis, sed iam factis; affluentibus Delitijs. In vers. fin. dicitur Apostolos ab eisdem Imitandos. Dicit cap. 4. vers. an non. & cap. 8. vers. fin. agitur de Prædicatoribus. Sed d. cap. 6. tractat principaliter de Sacerdotū Temperantia: exponitur quid sit Sicerā: dicitur fugiendum quod dicitur Inebriat: suadetur Altaris Ministris, ne Virum, aut Siceram bibant: & ut Monialis Vinum fugiat. In cap. 9. & final. agitur de Ebrietate à Clericis euitanda, & de Clerici Ebrij pœna.

A CAP. EPISCOPVS. I. agit de Episcopo, Presbytero, Diacono; itē de Subdiacono, Lectore, Cantore, & Laico Alex., atque Ebrietati Seruientibus: de quē illorum Depositione, & eorum Excommunicatione. * Allegatur lib. 3. senten. iurisp. tract. 42. de Depositione. art. 3. §. 4. & tract. 44 de Excom. art. 61. §. 2. & 6. Vide l. 34. l. 57. vers. otrosi tit. 5. part. 1. l. 34. vers. e non debet iugar dudos tit. 6. p. 1. Bern. Diaz, & ad eū Salced. in pract. cap. 70. & 77. Acusis & Barbo sam hic à num. 1. Azubed. lib. 8. re. 10. pila tit. 7. l. 2. ex num. 49. & l. 1. 11. num. 6. Gutierrez cano. lib. 2. cap. 4.

F CAP. AB EXORDIO. II. agitur de Esu Carnium; Repudio, & Circuncisione: dicitur quē ea à principio non fuisse: capiss: post Diluuium: post Christum autem non permitti. * Mēbrum autem vltimum: Nec Comedimus Carnes, non ad prohibitionem referendum est, vt, sicuti Repudium & Circuncisio prohibita sunt, sic etiam Carnes prohibeantur; sed ad Consilium (excepta Ecclesia: prohibitio) referendum est, vt patet ex eodem muni vlu Ecclesie, & probatur ex sequentibus: Dicente Apostolo (Romano rum cap. 14. vers. 21.) Bonum est Vinum non Bibere, & Carnes non Comedere. Inuerso ordine in Originali. Adaptat quē Hieronymus rationem hanc ad Apostoli sententiam: Vinum enim cum Carnibus post Diluuiū dedicatum est. Vide Acusum hic num. 1. & Barbo sam.

O CAP. LVXVRIOSA. III. tractat de Vino, & Ebrietate. Sententia: Luxuriosa res Vinum; & tumultuosa Bbrietas: omnis qui cum his miscetur non erit Sapiens. Concord. l. 6. maxime in vers. ea esto tit. 7. partit. 2. Vide Menoch. de arbitr. lib. 2. centur. 5. cas. 404. Summissas verbo Ebrietat. Iohan. Gutier. lib. 2. cano. quest. 10. cap. 4. ubi plures refert num. 20. Vide num. 46. & Acusum hic num. 1. & 30. & Barbo sam.

T CAP. ECCLESIA. IIII. insurgit S. Hieronymus contra Prælatos Ecclesie Delitijs deditos, & ait: Ecclesia Principes Delitijs affluentes (qui inter Epus.

Epulas, atque Lasciuas Pudicitiam seruare se credunt de Domibus, Conuiuijs, & Epulis Eijciendos. * Idest, Damnandos. Vide *Concil. Triden. sess. 24. de reform. cap. 12 ad finem*, & *Acuham hic* (vbi de Saturitate, & de Ecclesiis Principibus, siue Prelatis) & Barbof. à num. 1. Concord. J. 36. vers. è otrosi tit. 5. p. 1.

VERS. ANNON. ad *Prædicatores* spectat, ait quæ: Confusionem, & Ignominiam esse, Iesum Pauperem, & Esurientem fartis Prædicare Corporibus, & Ieiuniorum Doctrinam. Concord. d. l. 36. vers. è por esto. tit. 5. p. 1.

VERS. SI IN APOSTOLORVM. docet: *Apostolorum* Sermonem, Conuersationem, & Abstinentiam Imitandam ab eorum locum tenentibus, idest, Episcopis.

CAP. VENTER. V. redit ad *Vinum*, & *Ebrietatem*, de quibus supra cap. 3. Verba: *Vter Merò estuans* (idest, vino) cito desumat in *Libidines*. Vbi *Ebrietas*, ibi *Libido* dominatur, & furor. * Vide *Acuham hic num. 1. & 2.* De Utilitatibus Vini moderatè sumpti *Gutierrez d. lib. 2. canonie. questionum cap. 4. ex num. 32.*

CAP. VINOLENTVM. VI. plura instruit: Principium coarctet *Sacerdotum Vinolentiam* his verbis. *Vinolentum Sacerdotem & Apostolus damnat, & Vetus Lex prohibet.* * Vide d. l. 36. tit. 5. part. 1. Plura *Bernardus Diaz* & ad eum *Salcedo in pract. criminal cap. 77.*

VERS. SACERDOTES. suadet *Sacerdotum Temperantiam*; erudiens prohibitum esse *Sacerdotibus*; Ministrantibus Vinū bibere, aut Siceram. * Vide *Acuham in hoc cap. num. 1.*

VERS. SICER A. interpretatur: *Siceram* esse *Potionem*, qua Inebriat.

§. QVID QVID. suadet *fugiendum esse*, ut Vinū, quidquid Inebriat, ac Mentē Eue: tit. Vide *Acuham num. 2. & 3.*

§. QVI ALTARIO. eidem *Ministrantes* respicit, & inquit: *Qui Altario deseruiunt, Vinum, & Siceram non Bibant.* * *Leuiti capit. 10. Iohan. Gutt. lib. 2. cano. quæst. cap. 4. num. 5.* Idem in Principum filijs l. 6. tit. 7. p. 2. vbi plura *Gregor. Lopez.*

A §. SPONSA. ad *Monia dūm Temperantiam* spectat; sic apud *Gratianum: Sponsa Christi Vinum fugiat, ut venenum.*

B Sed D. Hieronymus epist. 22. ad Eustochium sic: *Hoc priuū moneo, hoc obtestor, ut Sponsa Christi Vinum fugiat pro veneno.* * Vide *Acuham hic num. 4.*

C 4. Et de Vino à mulieribus fugiendo *Iohannes Gutt. supra ex num. 22.*

D VERS. VINVM. declarat *Vini, & Ebrietatis Effectum*; inquit: *Vinum, & Ebrietas Incendium est.* Sed in prefata epistola ad *Eustochium paulo post.* hæc extant: *Vinum, & Adolescentia duplex est Incendium Voluptatis.*

F CAP. LVXURIAM. VII. prosequitur *Prosper Vini Effectum* his verbis: *Luxuriam facit, & nutrit Vini perceptionimia, non Natura.*

H CAP. SEXTODIE. VIII. Plura continentur. In principio dicitur: *Cum Bestijs ortam Edendi potestatem, & vsum Escarum* * Vide *Barbof. num. 1.*

I VERS. VBI. dicitur: quod *Vbi Cibus coepit, ibi finis factus est Mundi*: cessarunt quæ Incrementa, & Opera diuina. Quo indicio declaratum est, quod per Cibus Mundus haberet imminui per quos desijt *Augeri.* * Vide *Acuham num. 2. & 3. de dictione Per.*

M §. ET VT. dicitur: *Ieiunium non esse nouum*; sed de eo Legem datam in paradyso. §. Vers. *indictum.* Agitur de *Auctore Ieiunij* in hæc verba: *Indictū Ieiunium, & Abstinencia lex à Domino Deo.* §. Vers. *Serpens.* Ista: *Serpens Gulam persuadet; Dominus Ieiunare decernit.* §. De Effectu Ieiunij hæc: *Virtus Firmitatis in Ieiunio.*

P §. EO VSQVE. probat è *Cibo* fuisse primam Prauaricationē. & paulo post: *Culpa per Cibus: Latebra post Cibū: cognitio infirmitatis in Cibo.*

Q §. SERPENS. incipit *Gulam* detestari sic: *Serpens Gulam persuadet, &c.* & consequenter: *Itaque Gula de paradyso regnantem expulit.*

S §. In fine eiusdem §. Serpens. Agitur de *Abstinencia: Abstinencia ad Paradysum reuocauit Errantem.* * *Abstinencia Legem à Domino dictum fuerat supra §. & ut.* & vide ad hunc textum *Genes. cap. 1. cum seqq.*

V §. IN PRINCIPIO. & §. SED IL.

ILLIVS. Agunt de Ebrietate, quā di-
cunt ignoram in principio; primam
cognitam in Noë, cuius Ebrietas no-
bis prodest ad Sobrietatem. * Le-
ge ad hunc §. & sequentes. *Genes. cap.*
9. & Acuña supra. & hic. num. 2.

§. MANEBAT. Probat, à Vino Exortam
Servitutem. * Vide Acuña num.
5. & 6. & Barbof. num. 2. ¶ Et an-
tea in §. in principio. dixerat Ambro-
sius: Itaque Vinum nec suo pepercit
Auctori. ¶ In §. sed illius. suadens
Sobrietatem Exemplo Noë, dixerat:
Quod ubi Malum Ebrietatis agno-
vit, inuentum suum (id est Vinum)
ad remedium temperavit, non effudit
ad vitium. * Lege Iohan. Gutierrez
lib. 2. canonic. quæst. cap. 4. n. 3. &
Acuña. hic num. 2.

§. NON ESSET. Ostendit: Quod Non
esset hodie Servitus, si Ebrietas non
fuisset. Et quod Lassa Pietas est (erga
Parentes) dum Ridetur Ebrietas. *
Genes. d. cap. 9. Vide Acuña. d. n. 5. &
6. & Barbof. num. 2.

§. NON ILLIS. Agit de Vini, & Ebrie-
tatis Noxa. Verba: Non illis itaque
solis Nocent Vini, quos Tentant (id
est Occupant, Pervertunt) sed & illis
amplius, quorum oculis Temulenta
Ebrorum membra nudantur.

§. LEGIMVS. Dicitur: Loth, quem
non vicit Sodoma, victum ab Ebrie-
tate, à qua Incestus, & pessimi Par-
tus. * Vide *Genes. cap. 19. & Iohan.*
Gutierrez. d. c. 4. n. 4.

§. AT NON. Dicitur: Vinum, neque
Abrahamum ministrasse, neque Bissi:
Iohannem Baptistam. * *Genes. cap.*
18. & Luc. cap. 1. 15. ¶ In textu.
Vinum Materis Peccati.

VERS. QVI ENIM FINAL. Predi-
catores respicere videtur: ait siquidē:
Qui enim Christum Annunciat ab om-
ni Vitiis in incentiuo prestare se de-
bet alienum. * Ebrietatem omniū
Vitiis Nutricem Acuña hic à
num. 2.

CAP. ANTE OMNIA. IX. Tractat
de Ebrietate à Clericis cuitanda. Ver-
ba. Ante omnia Clericis vitetur Ebrie-
tas, quæ omnium Vitiis Fomes, ac
Nutrix est. * Concordat l. 36.
vers. ca secund dixieron. tit. 5. par. 1.

A Iohan. Gutierrez. *lib. 2. canon. c. 4. m. 1*
Acuña. cap. preced. Declaratur ibi. 1.
sent. tract. 6. art. 15. §. 3.

B **VERS. ITAQVE.** Apponitur Pœna
Clerici Ebrij. * Vide Bernardum
Diaz & Salcedum in *pract. criminal.*
cap. 77 l. 56. vers. pero non. tit. 5. p. 1.
Menoch. de arbitr. lib. 2. centur. 5. cas.
404 Iohann. Gutierrez. d. lib. 2. cap. 4.
maximè ex num. 54. & Acuña. hic ex
n. 1. Barbof. n. 1.

E DISTINCT. XXXVI.

F **SV MMA.** In hac distinctione opponun-
tur *cap. 1. Clericis Ordinandis quæ-*
dam Impedimenta. Et cap. 2. Episco-
po Ordinando, siue Consecrando. In
cap. 3. tractatur de Episcopi iam Or-
dinati Doctrina, & Oratione, Bellis
quæ eidem Prohibitis.

G **CAP. ILLITERATOS. I.** Exponuntur
quædam Ordinis Impedimenta, dicitur
quæ: Illiteratos; Corpore Viti-
atos; vel Imminutos; & qui se ipsos
Absterunt, Clericos non Ordinan-
dos. * Quod ad Illiteratos. Vide l. 2.
tit. 16. part. 1. Acuña. num. 1. latius
Barbof. d. n. 1, qui num. 7. agit de Cor-
pore Vitiatis. Lege tradita eodem ti-
tulo.

M **CAP. QVI. II.** Tractatur de Episcopo
non Ordinando. Summa est. Ecclesiasti-
cis Disciplinis non imbutum, nec Di-
uinis Stipendijs Eruditum Summum
Sacerdotem (id est Episcopum) non
Ordinandum. * Idem habetur in
cap. qui Ecclesiasticis. 1. infra. 59. dist.
Concordat videnda. l. 22. tit. 5. part.
1. & l. 37. eodem titulo. Barbof. num.
1. & seqq. & intellige Disciplinam,
id est, Doctrinam, Documentum, Eru-
ditionem, &c. vt lib. 1. sentent. iuri/p.
tract. 5. art. 31. At Stipèdia pro Offi-
cijs accipienda sunt, & nota Ordinato
res Ordine priuandos.

N **§. ECCE.** Verba sunt Gratiani, quibus
probat, quā Necessaria sit Pontifi-
cibus, & Sacerdotibus Disciplina, &
Scientia. * De Coadiutoribus Illi-
teratis Parochijs deputandis Concil.
Trid. sess. 21. de reform. cap. 6. & ibi
Barbof. & hic.

V **CAP. SIQVIS. III.** Pertinet ad Episco-
po-

porum vitam, & Exercitia. Conclusio est: Pontificem (idest Episcopum) debere Imitari Moysen, & Aaron, ut quæ à Deo Didicit, Populum Doceat; nec ad Bella pergat; sed Oret.

DISTINCTIO XXXVII.

SVMMA. In hac distinctione Gratianus sub prætextu Scrituræ, quæ in Ordinâdis requiritur, tractat de Scientia Dei cap. 7. §. hinc & Ambrosius. De Scientia Pietatis cap. 10. De Ignorantiæ Excusatione cap. final. De Episcoporum Lectione cap. 2. De Sacerdotum Lectione cap. 2. & 7. De Lectore in genere cap. 9. cap. 14. vers. multis, & cap. 15. De Interpretatione Sacre Scripturæ cap. 4 cap. 14. vers. & ideo. cum seqq. De qua etiam Scriptura cap. 7. §. denique. De Episcoporum, & Præbiterorum Doctrina cap. 5. De Filiorum Educatione d. cap. 5. §. Heli. De Hereticis cap. 6. De Litteris Secularibus, quas Humanas vocant, d. cap. 4. d. cap. 7. in principio, & in §. hinc etiam, & §. denique. cap. 8. 9 11. 13. 15. & alijs. De Liberalibus Studijs, seu Artibus, cap. 3. & cap. 5. vers. & quod. cap. 6. & cap. 10. De earum Magistris, & Doctoribus cap. 12. De Traditionibus cap. 14. in principio. Sed & in præfatio capit. 3. cum Dialectica, Physica, & Pœsi, Diuitias, Adulationes, Hæreditates quæ, & Opes congregat.

CAP. EPISCOPVS. P. agit de Episcoporum Lectione. Verba: *Episcopus Gentilium Libros non Legat; Hereticorum autem pro Necessitate, aut Tempore.* * Vide l. 37. vers. mas los otros tres saberes. & ibi glosam tit. 5. p. 1. & Acusam hic à num. 1. & Barbof. in principio huius dist. Ad Tempus verò, & Necessitatem lib. 1. senten. iurisp. tract. 5. de iuribus, & legibus. art. 93. & 94.

CAP. SACERDOTES. II. Lectionem Sacerdotum respicit, ait quæ: A Sacerdotibus, omissis Euangelijs, & Prophetis, Comædias, Bucolica, Virgilium quæ non Legendos: *Et id quod in Pueris Necessitatis est, Crimen in se facere Voluptatis.* Vide Acusam, & Barbofam supra.

CAP. NONNE VOBIS. III. pertinet ad Artes, & Disciplinas, de quibus

A lib. 6. senten. cum de Prudentia agatur. Dicitur hic: *In vanitate sensus, & obscuritate mentis ingredi.* Dialecticum, **B** Physicum, & Poëtam. (Vide Additionem Glosa in l. 4. tit. 6. lib. 1. fori. vers. circa tertium) & Item Qui Diuitias per fas, & nefas querit; qui Adulatur Regibus; Hæreditates capitat alienas; & Opes congregat. quas in momento, cui sit relicurus ignorat. * Vide opt. man. l. 5. tit. 13. part. 2. & Acusam à num. 3. Quid sit Iambus in Notis Gregorianis inuenies.

CAP. VINO. IV. pertinet ad Sacram Scripturam, de qua lib. 1. sum. senten. tract. 16. cum de Iure Iurino Scripto tractemus. Summa est: Vino inebriari Scripturas malè Intelligentes, & Peruerites: Sicera verò; Seculari aburentes Sapientia, & Dialecticorū tendiculis. * Refertur sub eodem titulo d. lib. 1. senten. iurisp. tract. 16. art. 51. & allegatum fuerat antea, art. 41. Ibi Phasmata, idest, Vmbrae, Imagines.

§. **SECVNDVM** agit etiam de Scripturæ non rectis Interpretatione. Conclusio est Pludopphetas accipiendos aliter Scripturas accipientes, quam Spiritus Sanctus sonat: & Diuinos, qui Incerta, quæ si Vera pronuntiant. * Retulimus sub eodem titulo d. lib. 1. tract. 16. art. 52. & allegatum fuerat antea tract. 9. de legis interpretatione in genere. art. 48. Interpretatio qualis esse debeat. §. 3. & d. tract. 16. art. 41. §. 1.

§. **QVICVNQVE.** adhuc versatur circa Scripturarum Interpretationem, ait quæ: Vuam acerbam comedere Scripturas Intelligem non iuxta Veritatem. * Retulimus sub eodem titulo d. lib. 1. senten. tract. 16. art. 53. & allegatum fuerat antea art. 42.

CAP. LEGANT. V. pertinet ad Episcoporum, & Præbiterorum Doctrinam; Ne scilicet, Filios suos Doceant Seculares Litteras: Comædias, aut Mima.

VERS. ET QVOD: Grammaticus, & Orator conuertit Oblationes templi in Kalendariam Strenam; Saturnalitiâ Sportulam; Minervale Munus; Sumptus Domesticos, vel Scorra. * De Strena agunt Acusam, & Barbof. hic num. 4.

§. **HELI.** insurgit in Parentes non Erudientes Filios in Disciplina, & Correctione

ne, cum Exemplo Heli Sacerdotis. * Concordat l. 48. *vers.* E de esso auemos. tit. 5. part. 1. Lege Acusam à num. 1. Barboj. num. 2. & 3. De Disciplina. egi. mus. lib. 1. *sentent. tract. 5. art. 31.*

CAP. OMNEM. VI. Pertinet ad tractatum Hæreticorum, de quibus lib. 6. *sentent. iurisprud. cum de Fide.* Summa est. Hæreticorum vim in Dialectica positam esse. At Dialectica definitur non adfruenti vim habere; sed studium destruendi. Et consequenter hæc: Sed non in Dialectica complacuit Deo Saluum facere populum suum. Regnum enim Dei in Simplicitate Fides est, non in Contentione Sermonis. * Tot sunt sententia ad diuersos tractatus expectantes, quot Verba: De Dialectica enim videndum est lib. 6. *sentent.* cum de Prudentia sit sermo. Agit de ea Acusam hic num. 2. & 3. & de Sophistica textum intelligit. De Regno Dei agemus d. lib. 6. *sentent.* in fine, cum de Nouissimis; vel lib. 8. de statibus. De Simplicitate, eodem lib. 6. cum de Prudentia. De Fide, eodem lib. 6. cum de Virtutibus Theologicis. De Contentione, ibi, cum de Charitate. De Sermone, lib. 7. *sentent.* cum de Homine quod corpus.

CAP. LEGIMVS. VII. Pertinet ad Sacerdotum Lectionem; dicitur quæ: Dium Hieronymum Præbyterum ab Angelo correptum, quod Ciceronem Leget.

§. HINC ETIAM. Discutit Gratianus pro vtraque parte, an sit vtendum *Secularibus Litteris.* Eas ait, Prodigii Siliquas, quas Porci manducabant (*Lucæ cap. 15. 16.*) Significare: sicuti Cyniphes, & Ranz Ægyptiorum (*Exodi cap. 8, 2. 16.*) Dialecticorum garrulitatem, & Sophistica Argumenta indicant. Et e conuerso, Aurum, & Argentum Ægyptiorum ab Israelitis alportata (*Exodi cap. 3. in fine. cap. 11, 2. & 6. 12.*) Sapientiam, & Eloquentiam. Et Primitiæ Mellicis (*Leuitici cap. 2. 12.*) Dulcedinem humanæ Eloquentiæ. Et Magorum Munera (*Matthæi cap. 2.*) Tres Philosophiz partes. * Vide quomodo, & quibus Artibus Liberalibus vtendum sit à Prælati Ecclesiæ, optimam l. 37. tit. 5. part. 1.

§. DENIQUE. Retorricam Eloquen-

tiam, & Poeticam Locutionem à Diuinis Scripturis originem sumpsisse probat. * Vide d. lib. 1. tract. 16. art. 13.

B §. HINC ET AMBROSIVS. Ad Dei Scientiam speñat. * De quia lib. 2. *sentent. tract. 1. de Deo. art. 12,* vbi §. 2. refertur D. Ambrosij auctoritas.

D CAP. TVRBAT. VIII. Discutit: Legere *Seculares Litteras* ad Vtilitatem non prohibendum; Exemplo Moysis, & Danielis (*Exodi cap. 14. Daniel. cap. 1, 4.*) & Pauli, qui & Poëtarum versus Indidit. * Id est, Adduxit, ac suis Epistolis Inseruit, vt i *Corinth. cap. 15, 33. ad Titum cap. 1, 12. Lege Actarum. cap. 17, 23, 28, & Glossam in ad. vers. ad tertium in l. 4. tit. 6. lib. 1. Ordinarum.*

CAP. LEGIMVS. IX. Agit etiam de Lectione, de qua lib. 6. *sum. sentent.* cum de Prudentia nobis sit sermo. Conclusio est. Quædam Legi, ne Ignorentur, quædam, vt Repudientur.

CAP. SIQVIS. X. Pertinet ad Scientiam Pietatis, Grammaticam, Dialecticam, &c. de quibus, ac reliquis Artibus, Scientijs, & Studijs, eodem lib. 6. *sent.* Nisi tractatibus fessi reijciamus ad lib. 8. de Statibus, & Professionibus. Summa secundum Gratiani Lectionem est: Grammaticam, & Dialecticam ad rectè Loquendum, & Vera diiudicanda non improbari. * Cui Gratiani Lectioni Concordat d. l. 37. *vers. ass. como. tit. 5. part. 1.* Verum originali inspeñto, D. Hieronymus in epist. ad Titum. cap. 1. Ad illa principij verba: Secundum F. dem Elektorum Dei, & Agnitionem Veritatis, quæ secundum Pietatem est, &c. Interpretatur, quæ sit Cognitio Veritatis, iuxta Pietatem, & ait: Grammaticam, Dialecticam, Geometriam, Arithmeticam, & Musicam habere Veritatem; non tamen Scientiam Pietatis. * Vide de his Acusam à n. 1. & Additionem Glossæ in l. 4. tit. 6. lib. 1. *fori vers. ad tertium.*

§. SCIENTIA. Hæc habet: Scientia Pietatis est, nosse Legem: Intelligere Prophetas: Euangelio Credere: Apostolos non Ignorare. * Retulimus lib. 1. *sententiarum. tract. 11. de lege diuina. art. 21. §. 1.* Allegatur infra. tract. 19. de Euangelio. art. 17. §. 1.

§. GRAMMATICORVM. Eorum tantum

tantum est, dicitur in eo: *Grammaticam* proficere ad vitam, assumptam in meliores usus. * Vide *Acuſam* num. 1.

CAP. QVI DE MENSA. XI. Dicitur: Danielē, & Pueros (*Daniel. cap. 1. 4.*) & Moysem (*Actorum cap. 7. 22.*) *Dedicisſe Sapientiā*, atque *Doctrinā* Chaldeorū, & Aegyptiorū, non ad eos sequendos, sed ad conuincendos: ridiculus enim eſſet ad uerſus Mathematicos, & Philoſophos Diſputans, Imperitus Mathematicis, & Philoſophiæ.

§. SI QUANDO. Inquit D. Hieronymus ſe coactē, non voluntariē *Litterariū* *Secularium* (i. Gentilium) meminisse ad Prophetias Comprobandas.

CAP. DE QVIBVSDAM. XII. Agitur: De *Magiſtris*, & *Doctoribus*, pro Locorum Neceſſitate conſtituendis ad Studia Litterarum, Liberales quē Artes Docendas. * De his *lib. 6. ſum. ſent. vel.* ut diximus *lib. 8.* Vide *Anton. Aug. lib. 2. dial. 2. in ſin. Barboſ. in collect. n. 1.*

CAP. SI QVID. XIII. Dicitur: Veritates, ſeu *Vaticinia Sybilla*, *Orphæi*, aliorum quē Vatum Gentiu, & Philoſophorū, valere ad Paganorum Vanitatem reuincendam; non ad Auctoritatem. * *Lege Acuſ. n. 1. & 2. & Barboſ. hic.*

CAP. RELATVM. XIV. In principio pertinet ad *Traditiones*, de quibus *lib. 1. ſum. ſent. tract. 20.* Dicitur quē: ſecundū Traditiones Patrū, nō iuxta Sēſum propriū Docendū. * Allegatur eodē *lib. 1. ſent. tract. 16. de Sacra Scriptura. art. 47.* & reſertur *tract. 20. de Traditionibus.* Vide relatos ab *Acuſ. num. 1.*

VERS. MVLTAS. Ad *Lectionem* ſpectare videtur; nempe; ex *Lectione* Veriſimilitudines non capiendas.

VERS. ET IDEO. Ad *Sacrā Scripturā* reſpicit; ſcilicet; *Scripturā* non ſecundū propriā intelligentiā Legendam, vel Docendā. * Reſulimus eadē epigraphe *d. l. 1. ſent. tract. 16. de Sac. Scrip. ar. 49.*

VERS. SVNT ENIM. Dicitur: Eſſe multa in *Scripturis*, quæ trahi poſſunt ad proprium Sēſum; ſed id non faciendum. * Reſulimus *d. lib. 1. tract. 16. de Sacra Scriptura. art. 46.*

VERS. NON ENIM. Docetur: In *Scripturis* non Sēſum Alienum quærendum; ſed Sēſum Veritatis. * Reſertur *d. lib. 1. tract. 16. art. 42.*

A VERS. ET IDEO OPORTE. Exponitur: A quo *Diuina Scriptura Diſceda* ſint. * *Reſ. d. lib. 1. tract. 16. art. 32.*

B VERS. CVM ENIM. Dicitur: Ad *Scripturarū* Veritatē adijci poſſe aliquid ex Eruditione, ac Liberalibus Studiis: modo *Falſa*, & *Simulata* vitentur. * *Reſertur d. lib. 1. tract. 16. art. 41.*

D CAP. IDEO. XV. *Lectionem* tangit; dicitur in eo: Prohiberi Chriſtianum Poetas Legere; & quare.

E CAP. NON OMNIS. XVI. iunctis præcedentibus. exponit D. Auguſtinus: Quid petat Chriſtus in Cruce poſitus, *Luc. c. 23. 34.* *Pater Dimitte illis*, &c. Et quis Ignorans Exculeſtur à Poena? * De Ignorantia *Acuſ. n. 2. & in ſum. diſt. ſeq.*

DISTINCT. XXXVIII.

H SVMMA. In hac diſtinctione ſub occaſione præſata Sciētīæ, quæ in Ordinādis exigitur, *cap. 1. in princ.* agitur de Ignorātia, de qua etiā *cap. ſin. diſt. præced.* & in hac diſtinctione *c. 2. in ſine princ. & c. 3. c. 10. & quicūque. & c. 11.* vbi etiā de Erroribus. In *d. c. 1. verſ. Sacerdotes*, agitur de Sacerdotū *Lectione* in *Scripturis*. In *d. c. 1. verſ. ſciant*, de eorum *Scientia* in *Scripturis*, & *Canonibus*; quæ re vera ad tractatū ſpectāt *Sacræ Scripturæ*, de quæ etiā *c. 8. 9. 10. in princ. c. 13. & 14.* De Parochis agitur *cap. 2. vide cap. 5.* Non licere Sacerdotibus *Canones* Ignorare, aut Infringere *cap. 4.* De Libris Sacerdotibus neceſſariis *cap. 5.* De Episcopī Meditatione, & Cōſecrādī *Scientia*, & *Sponſione*, *cap. 6.* De Episcoporū *Disciplina* *cap. 16.* De eiſdē Episcopis, & Clericis *Ordinandis*, & *Conciliorum* intimatione facienda *cap. 7.* De Eccleſiaſticis *Locutionibus* *c. 12. & 15.* vbi & de *Interpretatione*. De *Rebelliter* Viuēte *c. ſin. in ſine.*

I CAP. IGNORANTIA. I. Principiū tractatū indicat; dicitur quē: *Ignorantiā* Matrē cunctorū Errorū, maximē in Sacerdotibus Vitandā, qui *Docendi Officiū* in populis ſuſtinerunt * *Vide Gloſſ. 2. in l. 1. tit. 3. p. 1. Addit. gloſſ. in l. 4. tit. 6. lib. 1. Fori. Acuſ. in ſum. & hic. Barboſ. n. 1. & 5.* Et de Parochis Illiteratis *Concil. Trident. ſeſſ. 21. de reform. cap. 6.* *Vide l. 2. tit. 16. part. 1.*

K L CAP. Sacerdotes. Admonet *Sacerdotes* Legere *Sanctas Scripturas*. * *G*

M N O P Q R S T V

VERS. SACERDOTES. Admonet *Sacerdotes* Legere *Sanctas Scripturas*. * *G*

Re.

Refertur lib. 1. sent. iurisp. tract. 16. de Sacra Scriptura. art. 29. Vide Barbof. in princ. dist. 37.

VERS. SACERDOTES. Suadet Sacerdotibus, Scire Scripturas Sanctas, & Canones. * Refertur. eodem tract. 16. art. 26. Acuña. hic num. 2.

CAP. QUANDO. II. Agit de Presbyteris, qui per Parochias constituuntur (i. Parochis) vt Libellū Officiālē (i. Officij Instructionē) à suo Sacerdote (i. Episcopo) accipiant. Ne per Ignorantiā etiā in ipsis diuinis Sacramētis offendant. Vide d. l. 2. tit. 16. p. 1. De Peritiā in Officijs publicis l. 5. ibi Hōbres letrados. & l. 7. ibi Hōbres sabidores en el Officio. & ibi Didac. Perez. tit. 5. lib. 2. Ordinam.

VERS. CVM VERO. Disponit; Vt Presbyteri in Parochijs Ordinati, cū ad Litanias, vel ad Conciliū venerint, Episcopo rationē reddant, qualiter Officium Celebrent, & Baptizent. * De Litanijs latē Acuña. hic n. 2. & seqq.

CAP. SI IN LAICIS. III. Tractat de Ignorantiā, de qua lib. 6. sum. sent. cū de Prudentia sit sermo. Verba sunt hæc: Si in Laicis vix tolerabilis videtur Infirmitas (i. Ignorantiā) quanto magis in ijs, qui Præsumunt, nec Excusatione digna est, nec Venia. * Allegatur lib. 1. sent. iurisp. tract. 3. de iuris ignorantia. art. 7. vbi & textus intelligitur, & insinuat ratio decidēdi. Vide eādem gloss. 2. in l. 1. tit. 3. p. 1. Acuña. hic n. 1. 3. & 4.

CAP. NVLLI. IV. Versatur circa Sacerdotū erga Canones Ignorantiā. Conclusio est: Sacerdotibus non licere Canones Ignorare, nec Regulis Obiare Patrū. * Ref. lib. 1. sent. tract. 22. de Iure cano.

VERS. QVÆ ENIM. Exponitur De cretalis Constitutiones nō Frāgēdas. * Hoc etiā ad Ius Canonici, & Pontificiū spectare videtur, de quibus d. lib. 1. tract. 22. & 23.

CAP. QVÆ IPSIS. V. Agit: Qui Libri Sacerdotibus sint necessarii? Enumeratur verò: Liber Sacramentorū (i. Manualē) Lectionarius, Antiphonarius (Hæc extant in Breuiario) Baptisteriū (id extat in Manualis principio) Computus (extat in principio Breuiarij) Canon Penitentialis (extat in fine Decreti) Psalterium (extat in Breuiarij principio) Homilie per circuitum anni, &c. * Harum varia

A extant collectiones: necessariæ extant in eodem Breuiario. Vide allegata sup. cap. 2. & Barbof. hic.

B CAP. OMNES. VI. In principio ait: Omnes debere in Legē Dei Meditari; præcipuē verò, qui Hierarchicam consecuti sunt Dignitatem, * i. Episcopi. Vi de lib. 1. tract. 11. art. 22. legem Diuinā meditantā. In Episcopis Maiorē Scientiā exigi, l. 7. & ibi gloss. Verbo mas / abidores. tit. 10. p. 4. gloss. 2. in l. 1. tit. 3. p. 1. Gloss. Verbo. vn solo. vers. vltērius. l. 1. tit. 1. lib. 1. Ordin. Lege Concil. Trid. sess. 25. de reform. c. 1. vers. hæc cum.

F §. VNDE. Statuitur: Vt Qui ad Episcopatus Prouehendus est Gradū (i. Episcopus Consecrandus) Psalterium Sciat: Spondeat quē Legere Canones, & Diuinā Scripturā. * Vide lib. 1. sent. tract. 16. de Sacra Scriptura. art. 29. & tract. 22. de iure Canonico. ¶ Spondeat etiam secundū Mandata Dei Conuersari, & Docere populū sibi commissum. A iās non Cōsecratur. * Vide lib. 1. tract. 1. art. 23. ¶ Ratio est: Substantia enim Summi Sacerdotis nostri (i. Episcopi) sunt Eloquia diuinitus tradita. Id est vera Diuinarū Scripturarū disciplina. * Lege d. tract. 11. art. 3. §. 2. n. 8. & art. 11. & 27. & tract. 16. de Sacra Scriptura. art. 38.

M De Sciētiā Episcopi. Eligēdi. l. 22. tit. 5. p. 1. & ibi gloss. & Gloss. 2. in l. 7. tit. 10. p. 4. Et relati ab Acuña. & Barb. h. c. n. 1.

N CAP. PLACVIT. VII. Statuitur: vt Ordinādis Episcopis, & Clericis, Conciliorum Decreta intimentur.

O CAP. SICVT. VIII. Dicitur: In hæretes Sacre Scripturæ nō obscurari. * Ref. lib. 1. tract. 16. de Sac. Scrip. art. 30. §. 2.

P CAP. SI IVXTA. IX. Respicit Scripturarū Ignorantiā, quam dicit ipsemet Christi esse. Nam si iuxta D. Paulū 1 Corinth. c. 1. Christus est Dei Sapientia, & qui Nescit Scripturas, Nescit Dei Sapientiā. Ignoratio Scripturarū, Ignorantiā Christi. * Ref. d. tract. 16. art. 28. §. 2.

S CAP. QVI EA. X. Dicitur: Eum, qui quæ Dei sunt, Scit, à Deo Sciri: & qui Nescit, Nesciri. * Vide Acuña. hic. num. 3. Quomodo Deus Nescire dicatur. Cū quē Dei Sapientiā, & Scientiā in Scripturis cōtineatur. Ref. d. tract. 16. art. 28. §. 2.

V §. QVICVMQVE. Verba: Quicumque Scilicet est in Culpa, erit Sapient in Pa-

Pa-

Pœna. * Concordat Hispanum Proverbum: *El Loco por la Pœna es Cuerdo.* & l. 1. in princ. tit. 2. lib. 1. fori. cap. conquestus. 8. §. *Antem.* de Officio Ordin. lib. 6. habetur lib. 3. sentent. tract. 39. de cessatione à divinis. art. 4. num. 10. & intellige ut Gloss. 1. in l. fin. tit. 1. p. 1.

CAP. QVAMVIS. XI. Tractat de *Errore*, de quo *Acuñ.* n. 3. Principij summa est: *Errorem Cauendum in Maioribus, & in Minoribus.*

VERS. NEC NISI. A dstruitur: *Errorem ex Ignorantia* procedere: non tamē Errare, qui Nescit; sed qui *se existimat Scire, quod Nescit.* Pro Vero quippe approbat Falsum, quod est Erroris proprium. * Vide *Acuñ.* n. 1.

VERS. VERVM TAMEN. Resoluitur: Quando Nescienti Sciens, & Nesciēs Scienti præferatur. *Sunt enim quedam, quæ Nescire, quàm Scire sit melius.*

CAP. SED VLO. XII. Instruit D. Augustinus: ne Grammatici Ecclesiasticorū Pronunciationē vicuperet. *His etiā maxime utile est, nosse, ita esse præponendas Verbis Sententias, ut præponitur Animus Corpori.* * Retulimus lib. 1. tract. 9. art. 39. non esse attendendum ad Verba, sed ad mentem, §. 6. ¶ Ex quo fit, ut ita malle debeant Veriores, quàm disertiores audire Sermones: sicut malle debēt Prudentiores, quàm Formosiores habere Amicos. Nouerint etiā non esse Vocem ad aures Dei, Nisi (i. Sed) Animi Afflēt. ¶ Et Ut Sono in Foro, sic Voto in Ecclesia Benedici. ¶ E: Bona dictio, numquā Beneficiō.

CAP. INDIGNVM. XIII. Hæc habentur. *Indignum vehementer existimo, ut Verba Cælestis Oraculi* (Scripturam Sanctam intelligo) restringam sub regulis Donati. * Retulimus lib. 1. sent. iurispr. tract. 16. de Sacra Scriptura. art. 40. sub hoc titulo. *Scripturam sub regulis Donati non restringendam.* Acuña hic intelligit Mentem Verbis præponendam.

CAP. LOCVTIO. XIV. Pertinet etiam ad Sacram Scripturam. Sūma est. *Scripturarum Locutionem* secundum cuiusque Lingue proprietatem accipiendam. * Retulimus sub eodem titulo. d. lib. 1. tract. 16. art. 39.

CAP. ECCLESIASTICA. XV. Exponitur: Qualis esse debeat Ecclesiastica

A Interpretatio. * Retulimus cū alijs d. lib. 1. sent. tract. 9. art. 48. interpretatio qualis esse debeat, §. 13.

B CAP. NVLLVS. XVI. Episcopus tan git, scilicet: Ut Nullus Episcopus ob Se nequitē, & Nobilitatē à Parvulis, vel nimis Eruditis Vtilia, & Salutaria inquirere negligat. * Vide Additionem Glossæ in l. 4. tit. 6. lib. 1. Fori. & *Acuñ.* hic.

D VERS. QVI ENIM. Rebellerit Viuens, & Discere, atque Agere Bona recusans, Diaboli membrum, non Christi: Infidelis, non Fidelis. * Vide prædictam Additionem Glossæ in l. 4. tit. 6. lib. 1. Fori.

F DISTINCT. XXIX.

G SVMMA. In hac distinctione, vnico tantum capite contentus Gratianus, exponit Episcopi Ordinandi Qualitates.

H CAP. PETRVS. VNIC. Pertinet ad Qualitates Episcopi Consecrandi. Conclusio est: Simplex Episcopum non Consecrandum; sed eum Constituendum, qui non solum de Animarum Salute: verum etiam de Extrinseca Subiectorum Vtilitate, & Cautela Sollicitus sit. * Concord. l. 22. in princ. & l. 37. in fin. tit. 5. p. 1. *Acuñ.* n. 2. & 3. & Barbof. d. num. 1.

L DISTINCT. XL.

M SVMMA. In hac distinctione Gratianus (Quorum hæc à præcedentibus, & sequentibus distinctionibus: sed & à semptis separatissimæ) agit de Romano Pontifice, & Ecclesia cap. 1. cap. 2. & postea cap. 6. Intēdit probare d. c. 2. vers. quia hinc. & in capitibus sequē, non esse attendenda Loca, sed Opera; ad quæ præcipue cap. 4. cap. 10. & cap. fin. vers. non locus. Specialiter autē d. c. 2. vers. quia hinc, agitur de Sanctorū Locū tenentibus. Et cap. 3. Præsules, i. Episcopi, ex quibus in notescere debeant. Agit cap. 5. de Peccatis. Et cap. 7. de Episcopi, Præsbyteri, & Diaconi Officio. Et cap. 8. de Matrimonio, & Præsbytero, & Episcopo. At c. 9. & 10. de Gratia. In §. denique, de Viri, & Mulieris Formatione, ac eorū Maioritate, & Inferioritate. Specialiter cap. 11. de Adamo. Et in cap. multi. 12. & finali, de Sacerdotibus, & Cathedra. In vers. in iudicio, de Doctoribus, seu Prædicatoribus. In vers. fin. de Primatu, & Maioritate non querenda.

CAP. NON. NOS. I. Agit de Romano Pontifice. Summa est. Petrum cum Sedis Privilegijs; & eius Successores (hoc est Romanos Pontifices) non Peccandi licentiam suscepisse. * De Auctore vide *Notas hic.* & *Anton. Aug. lib. 1. dial. 8. addit. 9.*

VERS. ILLE. ILLE (de B. Petro egerat) *Perennem Meritorum Dotem, cum Hereditate Innocentia misit ad Posteris.* * id est, Successores.

VERS. QVOD ILLI. Dicitur: *Petro* Concessa pro bonis actibus (*Matth. cap. 16. & Iohan. cap. fin.*) ad Successores (.i. ad Romanos Pontifices) pertinere, quos *Par Conuersationis* (.i. Potestatis) *splendor illuminat.*

VERS. QVIS ENIM. Probat: *Romanum Pontificem* Sanctum esse. * *Concord. l. 8. & ibi Gloss. fin. Verbo Padre Sancto. tit. 5. p. 1. Gonz. reg. 8. gloss. 55. n. 34.*

CAP. NON. EST. II. In principio, agit adhuc de Romano Pontifice, & quam difficile sit dignè Apostolorum Locum tenere, & inquit: *Non est facile stare loco Pauli, tenere Gradum Petri* (.i. Dignitatem, Potestatem, ac Sedem) *sam cum Christo regnantium.* * Hæc Verba extant etiam in *cap. non omnes. 29. §. non est. 2. q. 7.*

VERS. QVIA HINC. Inuehitur in eos, qui *Sanctorum*, tenent *Loca, non opera*, & ait: *Non Sanctorum Filij* (.i. Successores Digni) *sunt, qui tenent Loca Sanctorum, sed qui exercent Opera eorum.*

CAP. NOS. QVI. III. Et si D. Gregorius Romanus Princeps loquatur, & generaliter de *Prelatis*, recipiunt tamen aptatur *Episcopis*, ait què: *Præsules* (sive *Prælati*) *Innotescere debent non quid ex Locorum, vel Generis Dignitate, nec Verbum claritate, sed Morum Nobilitate, & Fidei puritate.* * Vide quaestiones *Acuña. & Barbof. hic a num. 1.*

CAP. NON. LOCA. IV. Agit de *Meritis*, & *Bonis Operibus*, de quibus in principio *lib. 6. sent. iuris p.* & ait: *Non Locis, v. Ordinibus Deo nos Iungit, sed Bonis Meritis: & Malis disiungi.* * Vide *Acuña. hic.*

CAP. HOMO. V. Trahat de *Peccatis*, de quibus in principio eiusdem *lib. 6.* Conclusio est: *Homine Fortiter* (.i. Graviter) *Peccare, aut propter Magnitudinem*

A *Peccati, aut propter Altitudinē Dignitatis.* * Vide *Gloss. Verbo Clerigo; & Verbo Prelato in l. 25. tit. 4. p. 1. Didac. Perez gloss. 4. in l. 1. tit. 1. lib. 3. Ordin. & Acuña. hic a num. 1.*

CAP. SI PAPA. VI. * *Sumptū est ex S. Bonifacio Martire apud Gesta Deus de dit Cardinalis lib. 1. cap. 23. l. v. habetur apud Anton. August. lib. 2. ad Grat. dial. 3. ad fin. & in Notis Gregorianis hic.* ¶ *Prima B. Bonifacij Verba Vers. Sancta. Probant Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarū. Caput. ¶ In vers. secundū. Dicitur Romanam Ecclesiam omnium Caput secundum Pontificis qualitatem aspicere Membra Incolumitate, vel Langore. ¶ In vers. & re vera. Dicitur: Sic Apostolica*

G *Sedis Apicē ab omnibus suspici, ut ab ea Disciplinā, & Institutionē expectant, ac Voluntatem, & Arbitrium explorent. ¶ In vers. quod si. Adstruitur: Pontificē irreprehensibilē, ad Deum populos ducere. * Sequitur in Originali, & in Notis Gregorianis. Vers. si vero, & nostrū. si papa.*

CAP. SI PAPA. VI. inquit: *Romanū Pontificē* suū, suorū quē *Negligentem, & Taciturnum Populos secum ducere in Gehennam.*

VERS. HVIVS. (Originali **CVIVS**) dicitur: *Romani Pontificis* Culpas a nemine Redargui: cunctos Iudicare, & a nemine Iudicari nisi Infidelis, seu Hæreticus. * Vide *Didac. Perez in l. 3. tit. 4. lib. 8. Ordin. Azebed. in l. 1. tit. 3. lib. 1. recop. Censur. q. 645. Plures referunt Cenedo collect. 44. ad Decretū. & Acuña. & Barbof. hic Videndus a n. 2. & 35. & 40.*

VERS. PRO CVIVS. Dicitur: *Orandum pro Romano Pontifice: & quare?* * Et huc vsque *textus in d. cap. si Papa 6.*

Q Reliqua ex Originali, & ex Notis Gregorianis hic, in quibus. ¶ *Vers. Saluo.* Agitur de *Romana Ecclesia* Potentia, cui adaptatur *Iob. cap. 12. vers. 14. Si destruxerit, &c.* * Vide *Gonzalez reg. 8. §. 55. n. 36.* ¶ *In vers. hac cum.* Dicitur: *Romanā Ecclesiā omnium Matrē: eius quē*

S *Disciplinā non abiciendā: non despiciendā; nec exasperandā.* * Vide *collect. Barbof. maxime n. 10. ¶ In vers. illa utique*

T *fin. Dicitur: A Sede Apostolica Diuisa super arenam posita.* * Et hætenus *S. Bonifacius Martyr, & Nota Gregoriana in d. cap. si Papa. 6.*

CAP.

CAP. ANTE OMNIA. VII. Agitur de Episcopi, Presbyteri, & Diaconi Officio; ac de ipsius Facilitate, & Difficultate apud Deum, & homines. * Vide Concil. Trid. sess. 25. de reform. c. 1. in princ.

CAP. SICUT. VII. Principiū Matrimonij est: Viri & Mulieris digna Coniunctio Vnum facit Matrimonium, &c. Vide Acut. n. 1. q. Et hæc de Presbyteri Ordinatione: Ita Clericatus, & Sacerdotiam vnum faciunt Presbyterum. Vide Acut. n. 3. & 4. q. Hæc verò de Episcopi Electione, & Consecratione: Et Electio, & Consecratio vnum faciunt Episcopum. In fine dicitur, hæc omnia facile corrumpi, & ad terram trahi, nisi Legatiter, & iuste Vivendo seruiatur.

CAP. ILLUD. IX. Tendit ad Gratiam, quam inquit non ex Loco, aut Generis Nobilitate sed Virtute comparari. * i. Acquiri. Aliqua Acut. n.

9. DENIQUE. Agit de Primis Parentibus, ad lib. 7. sent. spectat, cum Hominem secundum sexum, & ætates inspicimus. Summa est: Virum (i. Adamum) extra Paradisum in Loco inferiori factum (In agro Damasceno) Meliorem (i. Maiorem) Mulier (hoc est Eua), quæ in Loco meliori, i. in Paradiso facta (Gen. cap. 2. 21.) Inferior reperitur. * Genes. c. 3. v. 16: Sub Viri potestate eris, &c. 1 Corint. cap. 11.

CAP. QVÆLIBET. X. Ait: Non Saluare Locum sine Gratia Dei: nam Luthus in Sodomis (Genes. cap. 19. ex princ.) Peccat in mōte (Genes. d. cap. 19. ex num. 30.) & Homo in Paradiso (Gen. cap. 3.) & Angelus in Cælo. Id. cap. 4. 18. & cap. 15, 15. &c.

CAP. ADAM. XI. Agit de eodē Adamo primo omnium patres, quæ ait pro Peccato de Paradiso eieciū, Dei quæ Nobilitatem deiecientem Loci Nobilitate priuatum. * Genes. cap. 3. in fine.

CAP. MVLT. XII. Multas continet sententias diuersis tractatibus apponendas. Principium agit de Sacerdotibus: Multi Sacerdotes, pauci Sacerdotes: Multi Nomine, pauci Opere.

VERS. VIDETE. Cauet quomodo Sedendū sit in Cathedra; hoc est, accipiendus sit Episcopatus, Sacerdotiū, & Beneficiū, & ait: Quia non Cathedra facit Sacerdotem, sed Sacerdos Cathedram.

A. VERS. NON LOCVS. Cuius, si fallor, prætextu Gratianus integrum textū apposuit, ait: Non Locus Sanctificat Hominem, sed Homo Locum. * Lege Barbo. hic in princ.

C. VERS. NON OMNIS. Redit ad Sacerdotes, & ait: Non omnis Sacerdos Sanctus, sed omnis Sanctus Sacerdos. * In t. Ille de Sacerdotio intentio: nam de cetero, nec Sanctus non Ordinatus, est Sacerdos: nec malus Ordinatus desinit esse Sacerdos. Vide Notum allegatū à Barbo.

F. VERS. QVI BENE. Redit ad Cathedralam, siue Episcopatum, Sacerdotium, & Beneficiū, de quibus sup. vers. videte. & ait: Bene Sedenrem super Cathedralam, Honorem accipere: male Sedenrem, Cathedralæ iniuriam facere.

H. VERS. IDEO QVE. Agit de Malo Sacerdote, his Verbis: Ideo quæ Malus Sacerdos de Sacerdotio suo Crimen acquirit, non Dignitatem.

I. VERS. IN IVDICIO. Tractat de Predicatoribus, & Doctoribus, & ait: Predicatorē, & Doctorē bene Viventē, & bene Docentē, Iudicem esse: bene Docentē, & malē Viventē, à se ipso Condemnari. * Concord. d. 42. v. 1. & de la segunda. tit. 5. p. 1.

M. VERS. QVICVMQVE. FINAL. Pertinet ad lib. 8. sent. vbi de Statibus, Conclusio est: De Primatu non certandum, neque de Majoritate; sed de Inferioritate. Ratio est. Quoniam non quæ Maior fuerit in Honore, illa est Iustior, sed qui fuerit Iustior, illa Maior. Concludit. Conuersatio ergo, Maior est Desideranda, non Dignior Gradus.

P. DISTINCT. XLI.

SVMMMA. Nec adhuc Gratianus tenuit scopum de Episcopis, & Clericis Ordinandis, ad quem iam antea accendit intentionem. Sed & cum promittat in hac distinctione acturum de Sacerdotum immunitatorū Habitu, & Vestibus, agit in genere de Clericorum Vestibus, & Calceamentis, tantū cap. fin. Nam cap. 7. tractat de Episcopi Superlectiliū, Mons, Videri; Dignitate; & Hospitio. Reliqua, & quædam separatissima, omnes suo Clesicos, siue Laicos comprehendunt: etenim vniuersa toritas. D. Hieronymi, quæ est in prædicto pio, pertinet ad Voles. Clericorum, Læi-

corum. & Mulierum, de quibus etiam *cap. 5. in principio*. Pertinent etiam ad Vsum Rerum Temporalium *cap. 1. in principio. & in vers. in omnibus. & in vers. nam in omnibus. & caput. 3.* Ad Flagitia verò, siue Peccata omnium *d. cap. 1. §. quid igitur*. Ad Gulam omnium *d. cap. 1. §. fieri*. Ad Abstinentiā *cap. 2. & 4.* ad quā etiam *cap. 3.* in quo & agitur de Diuitiū Cibis. At *Cap. 5. vers. & domos*, pertinet ad Ecclesiam: & *vers. & bona*, ad Opera Misericordiarum: Sed *vers. & omnia*, ad Scripturas, & Traditiones. & *cap. 6.* ad Virtutes, & Vitia.

IN PRINCIP. VERS. VT ET ENIM. Probatur ex B. Hieronymo, iunctis Notis Gregorianis: In Vestibus neque Affectatas Sordes, nec Munditias, siue Delicias esse debere. * Vide *Acuſam* in huius *dist. principio*.

CAP. QVISQVIS. I. In principio. verſatur circa Vsum Rerum Temporalium, & ait: Vtenteſtrectius, & citra Mores rebus prætereuntibus: aut Temperatum, aut Superſtitioſum; Vtenteſt verò vltra metas Conſuetudinis, aut aliquid ſignificare, aut Flagitioſum eſt.

VERS. IN OMNIBVS. Adeſt Ratio, & Regula præcedentium, his verbis: In omnibus enim talibus (ſcilicet rebus prætereuntibus, & Temporalibus) non Vſus rerum, ſed Libido Vtentiſt in Culpa eſt.

§. QVID IGITVR. Cauetur: Loca, Tempora, & Perſonæ attendenda, vt Flagitia Reprehendamus. * Vide *lib. 1. ſent. tract. 9. art. 74. & 93. & Acuſ. n. 3.*

§. FIBRI. Ad Temperantiā pertinet; ſiue Gulam eidem contrariā. Summa eſt: Abeſſe poſſe Vitium Cupidinis, vel Vora citatiſt in Cibo Prætiōſiſſimo; & eſſe poſſe Gulam in Viliſſimo Cibo. * Exemplo eſt Eſau, *Genef. cap. 25. in fine*.

VERS. NAM IN OMNIBVS. Pertinet ad Vsum rerum; & apponitur alia generalis regula ad Probandum, vel Improbandum quod Facimus: Non ex earum rerum natura, ſed ex Cauſa Vtendi, & Modo Appetendi.

CAP. DELICIE. II. Ad Abſtinentiā ſpectat; & ait: Delicias abſque Deſiderio non Officere; Viles Cibos Appetitos impedire Abſtinentiam, cum exemplo David, & Heliz. * 2 Regum *cap. 23. & 3 Regum cap. 17.* Auctorem, & Originem

lem habes in Notis Gregorianis hic. Vi. de D. Thom. 2. 2. q. 143. art. 4.

CAP. NON COGANTVR. III. Agitur de Diuiſum Cibis, & quibus eis Vti liceat, & vt Superfluis, & Prætiōſis Vtentes Neceſſaria, & Vilia Pauperibus erogent. * Lege *Acuſam*.

CAP. QVOD Dicit. IV. Temperantiā etiam reſpicit; & ait: Iuſtitia (i. Temperantiæ virtutem) non eſſe in Abſtinentia, nec in Manducando; ſed in Tolerando Inopiam, & in Temperantiā ſumendi, vel nō ſumendi ea, *Quorum non Vſus, ſed Concupiſcentia Reprehendenda eſt*.

CAP. PARSIMONIAM. V. Tēdit ad Veſtes, de quibus *lib. 7. ſent. de Homine quod ad Corpus*, & ait: Neque Humiles Veſtes reprobari, nec Ornatum non Superuacuum. * Concord. cum Lectio ne Gratiani *l. 8. vers. otroſi. tit. 7. p. 2. & l. 13. tit. 2. 1. eadem partita*. Vide *Acuſ. in princ. huius diſt. & hic. n. 1. & Barboſ. collectaneam*.

VERS. ET DOMOS. Pertinet ad Eccleſiam, & ait: Domos Dei Honorandas, & Conuentus, qui in eiſdem ſunt. * Retulimus *lib. 3. ſent. iuriſp. tract. 1. de Eccleſia. art. 27 §. 1.* Poſſe Orari priuatim, ſed præcipue in Eccleſia. *l. 18. in princ. & ibi G. off. 2. tit. 10. p. 1.*

VERS. ET BONA OPERA. Beatificantur, & laudantur iuxta Traditiones Opera Miſericordiæ in Pauperes.

§. ET OMNIA. Exopat omnia fieri iuxta Traditiones, & Scripturas. * Refertur *lib. 1. tract. 16. de Sacra Scriptura: art. 25 §. 2.*

CAP. SÆPE. VI. Agit de Virtutibus, & Vitijs, de quibus *lib. 6. ſent. inſcribitur*, & ponendus eſt textus in principio eiſdem libri. Summa eſt: Sæpe Vicia Virtutes ſe eſſe Mentiri, & Videri. Subijciuntur Exempla: Vt Tenacitas (i. Auaritia) Parsimonia: Effuſio (i. Prodigalitas) Largitas: Crudeliſas, Zelus iuſtitie: Remiſſio (i. Negligentia) Pietas (hoc eſt Miſericordia) veliſt videri.

CAP. EPISCOPVS. VII. Tangit Episcopum, tria quæ ab eodem expoſtulat. Primum tendit ad eius Temperantiā, ait enim: Episcopuſt Vilem Supelleſtilem, & Mēſam, ac Viſtū Pauperem habeat. * Concord. Concil. Trid. ſeſſ. 25. de reſorm. c. 1. vers. Qua propter. & notata ibi.

ibidem. Nauar. de redditibus q. 1. § 22. Vide Acuña. s. 1. & 3. & 4. & collect. Barbof. ¶ Secundū tendit ad Episcopi Dignitatem, ne autumarent se ex Paupertate contemni, inquit quē: Et Dignitatis suae Auctoritatem Fide, & Vita Meritis quarat. ¶ Tertiū respicit Episcopi Domum, quam Hospitium appellat. Hospicium quoque non longē ab Ecclesia habeat. Vide Acuña. hic num. 2.

CAP. CLERICVS. VIII. Ad Clericorū Temperantiā spectat: Verba. Clericus Professionem suam in Habitu, & in Incessu probet: & ideo nec Vestibus, nec Calceamentis Decorem quarat: * Vide Concilium Tridentinum sess. 14. de reformatione cap. 8. & notata ibidem à Barbofa & hic ab Acuña. Balduinum ad leges Romuli cap. 10. l. 39. tit. 5. p. 1. l. 4. tit. 5. & l. 8. vers. & otro si que anden. & ibi Glossa. tit. 7. p. 2.

DISTINCT. XLII.

SVMMA. In principio huius distinctionis Gratianus intendit probare, Sacerdorem Hospitalarem esse debere; nihil tamen adstruit ex subiectis capitibus: nam cap. 2. tractat generaliter de exhibentibus Pauperibus Agapas; seu Conuiuia. Et cap. 2. Elèmosinam, & Hospitalitatem ab omnibus sine Examinatione largiendas. At cap. 3. agit de Ministrorum Altaris, & Clericorum Temperantia. Reliqua ad Ecclesiarum Reuerentiam spectant. Praelatos autem Hospitalares esse debere probat l. 40. tit. 5. p. 1. Beneficia autem obtinentes, Concil. Trid. sess. 23. de reform. capit. 8. in principio, Acuña hic num. 1. & 2.

CAP. SIQVIS. I. profertur Anathema in despicientem eus, qui Agapas, id est, Conuiuia Pauperibus exhibent, & eisdem non Communicantem. * Agape autem hic, & capitibus sequens, est Conuiuium Charitatis, & Dilectionis ergo, Pauperibus praestitum. Cobsrr. in cap. fin. de testam. num. 2. Azeud. lib. 5. recop. tit. 25. l. 1. num. 19. & seqq. De Anathemate Acuña hic num. 3. & latius nos lib. 3. senten. tract. 44.

CAP. QUIESCAMVS. II. probat: Elèmosinam, & Hospitalitatem (de quibus lib. 6. senten. de virtutibus, & visij;

A cum de Charitate) sine examinatione largiendas. Subiicit exemplum Abrahami, cui & Loth addiderat Gratianus in principio. ex Alcuino. Genes. c. 18. & 19. * Concordat d. l. 40. vers. & a filios vnos. tit.

C 5. p. 1. Vide Concil. Trident. supra & intellige cum Genedo collectan. 36. ad Decretum, vbi de hoc textu. Vel dic Pauperes ipsos non esse examinandos; vñ hic: esse tamen Gradus Charitatis iuxta D. Thom.

D 22. q. 26. Sed & Elèmosina largienda D. Thom. 2. q. 32. art. 9. Gregor. Lopez Glossa 1. in l. 16. tit. 18. p. 2. Acuña hic num. 3. & 4. & in sum. num. 1. De Elèmosina plura Barbofa hic à num. 1.

F **CAP. NON OPORTET. III.** tractat de Ministrorum Altaris, & aliorum Clericorum Temperantia: ne scilicet, ad Agapem vocati, partes tollant. * De Agape Acuña hic num. 1. Barbof. num. 2.

H **CAP. NON OPORTET. IV.** pertinet ad Ecclesiarum Reuerentiam, & inquit: Nō oportet in Basilicis, seu in Ecclesijs Agapem facere, & intus Manducare, vel Accubitus (id est L.culos) sternere. * Retulimus lib. 3. senten. tract. 2. art. 28. de reuerentia, quae Ecclesijs debetur, & quae in eisdem fieri non debeant. §. 19. vbi plura. Lege Collectā. Barbof. & Acuña num. 2, qui num. 1. agit de Basilica. Agapem facere, id est, Conuiuia, etiam Pauperum, ut supra cap. 1. Et confirmatur iure diuino, 1 Corinth. 11. 22. Nūquid domos non habetis ad manducandū, & bibendū? Aut Ecclesiam Dei non tenetis, &c?

O **CAP. NULLI.** Vē eandem Ecclesiarum Reuerentiam spectat: Ne videlicet Episcopi, Clerici, aut Populi in Ecclesia Conuiuentur. * Retulimus d. lib. 3. tract. 1. art. 28. §. 18. Lege Acuña, & Barbofa hic à num. 1.

Q **CAP. ORATORIVM. VI.** & **CAP. IN ORATORIO VII.** ad eandem Ecclesiarum Reuerentiam, statuunt: In Oratorio (id est, Ecclesia d. lib. 3. tract. 1. art. 1.) nihil agendum praeter Diuinum Cultum, & Ministeria. * Referuntur eodem lib. 3. tract. 1. art. 28. §. 18. & 17. Vide Acuña à num. 1. cap. 6. & 7.

DISTINCTIO XLIII.

V In hac distinctione inquit Gratianus in principio

principio, Sacerdotem Pudicum esse debere, & Moribus, & Verbis. Parum tamen, vel nihil adiecit ad hanc rem: nam *cap. 1. §. clavis* agitur de Correctione. Et eodem *cap. 1. §. apte cum sequen. cap. 2. & cap. fin. §. pariter. vers. vitium.* instrumur quomodo Prædicandum sit. Reliqua probant, Rectoribus, siue Prælati Prædicationem esse necessariam; non Silentium; cum quibus Concord. l. 41. tit. 5. p. 1. & Acut. d. num. 1. hic.

IN PRINCIPIO VERS. INNO-
CENS. Pertinet ad Vitam Innocentem cum Silentio. Dum ait: *Innocens, & absque Sermone Conuersatio, quantum Exemplo Prædest, tantum Silentio nocet.*

VERS. NAM LATRATV. Prælatos, ac Predicatores tangit. Nam latratu Canum (id est Predicatorum) & Baculo Pastorum (id est Prælatorum Disciplina) Lupi sunt arcendi. Id est Heretici, ac Peccatores. Idem habetur in d. l. 43. vers. & acuerda con effo. tit. 5. p. 1.

CAP. SIT RECTOR. I. Pertinet ad Rectorem, siue Prælatum, ac eorum Prædicationem: Ne aut Tacendo Proferat (id est Prædicet), aut Proferenda Reticeat. Ratio est: Nam si Incauta Locutio in Errorem pertrahit: ita Indiscreta tam Silentium eos, qui Erudiri poterant, in Errore derelinquit. * Lege Acut. num. 1. & seqq.

§. SÆPE. Inurgit S. Gregorius in Rectores, siue Prælatos, qui ob Humanam Gratiam, Loqui liberè recta pertimescunt, & Præuis decertantibus non Resistunt.

§. HINC RVRSVS. Dicitur: Prophetas Falsos, esse Doctores, siue Predicatores, qui Culpas Gorripere Metuunt, & ab Inreparationis voce Conticeant. Et supra: Prophetæ quippe in Sacro Eloquio. * (id est, in Sacra Scriptura, vi lib. 3. sent. tract. 1. §. 1. & 2. & 3.) nonnumquam Doctores vocantur.

§. CLAVIS. Correctionem respicit: ita enim: Clavis quippe Apertionis est. Sed in Correctione, & in sequentibus inquit: Inreparationem Culpam detegere.

§. HINC PAVLVVS. Ostendit: Episcopos, & Sacerdotes Loqui debere Verbum Dei. Præconis quippe Officium suscipit, quisquis ad Sacerdotium accedit.

A. §. HINC MOYSI. Dicitur: Sacerdotem Tintinnabulis ingredi (*Exodi cap. 28. ex 33.*) ut Prædicationem habeat, nec Sileat. * Concord. l. 43. vers. & por effo. tit. 5. p. 1.

C. §. APTE. Et sequentibus, agitur, Quomodo Prædicandum sit, & significatur Tintinnabula Vestimentis interta fuisse (*Exodi d. cap. 28.*) Ut Vita Viam cum Lingua sonitu ipsa quoque Bona Opera Sacerdotis clament. Ratio supra. Vestimenta enim Sacerdotis quid aliud quam Recta Opera debemus accipere? & c. * Prædicationem autem esse debere Verbis, & Operibus Probat d. l. 41. post principium. tit. 5. p. 1.

G. §. SED CVM RECTOR. Exponitur; Rector, Prælatus, siue Predicator quanta cautela Loqui debeat; & ne Vnitatem scindat, quæ per Mala Puncta Tintinnabulis coniuncta designatur. * *Exodi d. cap. 28. 33.* Vide ad Vnitatem Ecclesiæ lib. 3. sentent. tract. 34. art. 27. & final.

K. §. PROVIDE NDVM. Cavetur: Ne Rectores, Prælati siue Predicatores sint in Verbis Inordinati, vel Loquaces: sed Opportunè Importuni. * 2 ad Timoth. cap. 4. 2. Vide l. 43. tit. 5. par. 1. Concordat l. 44. vers. & en effa. razou. eodem titulo.

M. CAP. IN MANDATIS. II. Instruit Predicatores, ut Bonis Secretiora diuinae Scientiæ Loquantur; non Peccatoribus. Vitæ potius euecandis. Ratio est: Soli citi enim, & valde solliciti esse debemus, ne Margaritas nostras Mittamus ante Porcos (*Lege Matth. cap. 7. 6.*) Itè propter Inquisitionem Hospitij Eligendi. * *Matth. cap. 10. Marci cap. 7.* Concordat cum hoc textu l. 46. tit. 5. par. 1. Vide l. 44. in print. eodem. tit.

Q. CAP. SCMVVS. III. Armat Doctores, & Predicatores, ne ob Infestationes ab Institutione, & Prædicatione recedant. * Concord. l. 45. in princ. tit. 5. part. 1. Acut. n. 1. & 2.

S. CAP. EPHESIIS. IV. Probat: Nō esse Mundum à sanguine, qui Dei Verbum non Annuntiat. Quod sanè Prælati est; ad quem ratio illa: Quia cum Inrepare Delinquentes noluerit, eos proculdubio Tacendo Pastor (si Prælatus) Occidit. * Lege Acut. hic. & collect. Barbo.

CAP.

CAP. DISPENSATIO. V. dicitur Pontificibus Cælestis Seminis Dispensationem iniunctam. Væ si non spargant: Væ si Taceant. * Vide *Acuña*, num. 1. De autore Consule *Anton. Augustin.* ad *Gratian.* lib. 2. dialogo. 19. num. 12.

§. PROINDE. minatur: Non leue Delictum Pontificibus, Sileret & conuerso Subditis, eisdem non Obedire. * De Subditorum Obedientia *Acuña* num. 2. & 3.

§. PARITER. VERS. VITIVM. dicitur: Vitium esse, Sacra mysteria Vulgare (idest Prædicare) Indignis; vel Loquacitate, vel Adulatione, vel Incontinentia. * Vide d. l. 44. tit. 5. part. 1. & legem 47. in principio.

DISTINCTIO XLIII.

SVMMA. In hac distinctione Gratianus noster intendit probare Gulam Sacerdotibus prohibitam esse. Alia tamen immisecuit: nam in principio verscul. unde venter. & cap. fin. §. pergo. vers. venter. generaliter ad omnium Ventres, siue Gulam Spectant. Et caput 1. in principio ad omnium Comestationes, Ebrietates. Præterea idem caput. 1. §. non ergo ad Correctionem, & Punctionem. Sed & Caput. 2. 3. & 4. Clericis Generaliter Tabernas prohibitas ostendunt. Deinde agitur de omnium Conuiuijs 6. De Sacerdotum, seu Ministrorum, Clericorum, & Laicorum Conuiuijs cap. 10. cap. 12. in principio & in §. non oportet. Specialius de Præbyteriorum Conuiuijs cap. 7. 8. 9. & 11. De Episcoporum Conuiuijs cap. 5. in principio. Vide cap. 6. De Præsumptione contra Episcopum non Legentem, Exhortantem, &c. d. c. 5. §. Nam quia. Verum & de Prædicatione agitur cap. fin. & Si ergo, in fine.

IN PRINCIPIO. hæc: Venter, & Genitalia. sibi metipsis vicina sunt, ut ex Vicinitate Membrorum. Consideratio intelligatur. *Existorum*. * Ad Gulam, & Luxuriam spectant, de quibus lib. 6. sententiarum de Virtutibus & Vitijs agendum est. De Gula *Acuña*, num. 1. & infra. Tibi, o Sacerdos de altario Vivere, non Luxuriari permittitur. * Ad Sacerdotum vitam Spectat. Vide *Greg. Lopez* in l. 40. tit. 5. part. 1. glosa 6. &

A 1. 12. & ibi glosam, verbo mesuradamen. to. titulo 28. part. 3. Acuña hic 2. num. 2.

B CAP. COMESTATIONES. I. ad Superstitionem pertinet, & Intemperantiam, ait quæ: Comestationibus, & Ebrietatibus non attendunt in Honorem Martyrum. * Quod ad Comestationes, & Ebrietates vide tradita sup. 35. dist.

D §. NON ERGO. ad Correctionem tendit, & ait: Non Absque agendum esse cum Multitudine Peccantium: Severitas enim exercenda est in Peccata Patrum. * Lege *Acuña* num. 1.

F CAP. NON OPORTET. H. tendit ad Clericorum Abstinenciam, & Honestatem. Summa est: Non licere Clericis, &

G Continentibus Tabernas intrare. Verba textus sunt hæc: Non oportet Clericos

H Seruantes (alias) Sacro Ministerio deductos (Græcè Sacerdotes) à Præbyteris usque ad Diaconos; & deinceps Ordinis

I Ecclesiastici omnes, usque ad Ministros (idest, Subdiaconos, & Acolythos) aut

K Lectores, aut Exorcistas, aut Ostentarios, aut Psalmistas 1, aut etiam eos, qui in

L Epposito Continentia sunt, à Tabernis intrare. * (1) Nota Psalmistam, qui

M Prima Tonsura initiato respondet, vitimo loco post Oblatum, inter Clericos: Sacerdo quæ ministerio deducit, & inter

N omnes Ecclesiasticos Ordines connumerari (2) His verbis omnes Religiosi continentur: Et adhuc textum & sequentes

O vide *Iohan. Gutierrez* 2 lib. 2. Canonico. c. 4. ex num. 66. Acuña hic num. 1. qui num. 2. agit de verbo: Oportet.

P CAP. NVLLI. III. Clericorum etiam est. Verba sunt hæc: Nulli Clerico licet

Q Tabernam, vel Ergasterium habere. Ratio: Si enim huiusmodi (idest huius) Tabernam ingredi prohibetur (cap. præcedenti & sequenti) quanto magis alijs

R Ministrare in eas Si quis vero tale quid fecerit, aut cesset, aut Depohatur. * Refertur & intelligitur textus lib. 1. sententiarum

S iurispr. tract. 6. art. 19. & lib. 3. tract. 44. art. 103. Ad id *Acuña* n. 3. & Barbosa in prin. huius distinct. vide etiam lib. 3. sententiarum tract. 4. de depositione art. 7. §. 17. & *Gutierrez* supra num. 68. c. sequentibus. *Acuña* hic num. 2. & 2. *Anton.*

T *Augustin.* de emendatione *Gratian.* lib. 1. dialogo. 8. n. 6.

V CAP.

CAP. CLERICI. IV. Adhuc agit de Clericis; ne Tabernas ingrediantur, nisi Peregrinationis Necessitate. * De Peregrinatione plura Acuña hic dñ. 1. Vide Barbof. in princ. huius diff.

CAP. MVLTIS. V. Transít ad Episcoporum Temperantiam; ne scilicet Conuiuijs occupentur. * De Episcopis autem agendum est lib. 5. sentent. De eorum Conuiuijs Acuña hic num. 1.

VERS. NAM QVIA. Contra Episcopum, qui neque Lectioni, neque Exhortationi studet, & Vsum Ecclesiastici Ordinis Ignorat, malè Prasumitur. * Vi. del. 59. vers. pero bien. tit. 5. p. 1.

CAP. CONVIVIA. VI. Pertinet ad omnium Conuiuia, quæ ad Temperantiam, contrariam quæ Intemperantiam spectant, de quibus lib. 6. sentent. de virtutibus, & vitij. Summa est. Conuiuia laudari, quæ ex Charitate prodeunt, & in quibus Absentibus non Detrahitur; nec Irridetur; non Fabulæ; sed Sacra Lectio; & Necessaria ministratur. * Lege Acuña cap. preced. num. 1.

CAP. NVLLVS. VII. Tráfit ad Presbyterorum Temperantiam, de qua lib. 4. sentent. cum de Ordine agamus, ac specialiter de Presbytero, ipsius quæ Vita. Et disponit: Vt Presbyteri ad Aniuersarium Defuncti, & Collectam vocati, vident Ebrietates; Bibendi Preces, (quas vocamus Brindis) Ingurgitationes; Plausus; Risus; Fabulas; Cantus; Turpia Iocæ; Ludos; Laruas. * Vide Coharr. in cap. fin. de testamentis. Acuña hic num. 1. Barbof. in summa, & sup. cap. 6. & hic, ubi plura. Iohan. Gutt. lib. 2. canon. 6. 4. ex n. 48. & n. 57. & 58.

CAP. QVANDO. VIII. Agitur de Presbyterorum ad Conuiuium vocatorum Benedictione, Selsione, Lectione, & Hymno. * Lege Barbof. hic. De Secundendi Ordine Acuña hic num. 2. & 3.

CAP. QVANDO. IX. Statuit; Presbyteri per Calendas ad Collationem conuenientes, peracto Diuino mysterio, quomodo se gerere debeant; & ne Bibant ultra tres Vices. * Ob dictum, scilicet, Apulei apud Gregorium Lopez in l. 2. tit. 5. p. 2. gloss. 4. Iohan. Gutt. d. 6. 4. ex n. 52. Acuña hic n. 3.

CAP. NON OPORTET. X. Ministros Altaris, Clericos, & Laicos com-

Aprehendit; videlicet, ne ex Symbolis (quæ Comessalia, Hisp. B/cote) celebrent Conuiuia. * Idem ex Martini Braccarenfis Lectione, infra cap. 12. Vide Anton. August. ad Gratian. lib. 1. dial. 11. n. 18. Acuña hic dñ. 1.

CAP. PRO REVERENTIA. XI. Tractat de Sacerdotum Mensis, & Conuiuijs, ne in eisdem Fabulæ; sed Lectio Diuinarum Scripturarum miscetur. * Concordat in Episcopis Concil. Trid. sess. 2. vers. & quoniam. & sess. 23. de reformatione cap. 1. Gutierrez d. cap. 4. ex num. 48. Acuña hic n. 1. Barbof. cap. 6.

CAP. NON LICEAT. XII. Sacerdotes, Clericos, & Laicos tangit; ne Conuiuia faciant de Confertis. * Quæ hic Confertis (supra cap. 10. ubi idem habetur) Symbola, & Comessalia dicuntur: Hisp. B/cote. Vide Anton. August. supra. & Acuña cap. 10. n. 1.

§. NON OPORTET. Statuitur: Ne Clerici, vel Laici ante Horam tertiam ineant Conuiuia; & Clerici cum Hymno, & Gratiarum Actione. * Lege Acuña num. 2. & 4.

§. SI ERGO. Ibi: Venter Pinguis Crassum Sensum generat. * Ad Gulam, & Intellectum spectat, de quibus lib. 6. sentent. Videt. 2. tit. 5. part. 2. ¶ Verba autem illa: Hi qui adhuc Vitiis Bello subiacent nequaquam per Predicationis Vsum Prasesse Magisterio ceterorum debent. ¶ Tendunt ad Predicationem.

O DISTINCT. XLV.

SVMMA. Promittit Gratianus hic probaturum se Episcopum Percusorem esse non debere. Et quidem Episcopum Timendum Patientia, non Verberibus probatur cap. 1. De Episcopo, Presbytero, aut Diacono Percutiente, vt Timeatur agitur postmodum cap. 7. Inuitia Docentem, esse Percusorem cap. fin. Clericos non Cædendos cap. 2. Blandimentis, non Asperitatibus Infideles trahendos ad Fidem cap. 1. in fine. cap. 3. in principio (Iudæos præcipue) d. cap. 3. §. Iudæi. Et cap. 4. §. Iudæi. Et cap. de Iudæis. 5. De falsiua Sacerdotum, siue Episcoporum Correctione cap. 4. in principio. & in vers. nam si. & cap. 6. in principio. P. x. f.

Præsbyteros, Abbates, & Leuitas nō Verberandos, post modum *cap. 8. De Maioribus Negotijs ad Romanum Pontificem referendis. d. cap. 4. vers. cum maiora.* De Ecclesiasticorū Negotiorū discussione *d. cap. 4. §. unde.* Ut Nemo alij faciat, quod sibi non vult. *d. cap. 4. vers. & sicut.* De Prælati sua quærentibus *cap. 6. §. sed hi.* Miscendam ab eisdem Disciplinam cum Misericordia *cap. 9. & cap. 14.* Ut magis utantur Mansuetudine, quā Austeritate *cap. 16.* Ne tamen sint Benigni, vel Remissi ob Detractiones *cap. 17.* Iudices portare debere Iustitiam, & Misericordiam *cap. 10. De Dei Iudicio, & Timore d. cap. 10. §. qui Dei.* De Correctione, & Eleëmofina *cap. 11.* De Eleëmofinarum generibus, & quæ alijs præferantur *cap. 12. & 13.* De Vera, & Falsa Iustitia *cap. 15. De Prædicatione cap. 1. & cap. fin.*

CAP. QUID AVTÈM. I. pertinet ad tractatum Episcoporum. Summa est. Episcopum Timeri debere, non Verberibus, sed Patientia. *Nona verò, atque in audita est ista Prædicatione, quæ Verberibus exigit fidem.* * Concordat *l. 56. tit. 5. p. 1.* Vide *Concil. Trident. & ibi allegata sess. 13. de reformatione cap. 1. post principium.* Acutiā hic d. *nam. 1. Barb. in sum. num. 1.*

CAP. NEMINEM. II. pertinet ad Clericorum Punitiōem, & ait: Clericum Peccantem non Cædendum, nec à Diacono, nec à Præsbytero, nec ab Episcopo; sed Triduo Honore Priuandum. * Vide *lib. 3. senten. tract. 41. de suspensione art. 11. §. 4. & d. l. 56. tit. 5. p. 1.*

CAP. QVI SINCERA. III. tendit ad Fidem, ad quam ait Blandimentis, non Asperitatibus ducēdos. * Vide *D. Thom. in 4. dist. 13. q. 1. art. 1. & 2. 2. q. 10. art. 8. Gregor. Lopez in l. 2. tit. 23. p. 2. gloss. 3. Didacum Perez lib. 8. Ordinam. tit. 4. l. 3. in tract. hares. 28. vers. queritur etiam. 9. pag. mibi 215. cum seqq. Azenc. lib. 8. recop. tit. 2. l. 1. num. 3. Acutiā hic d. *nam. 1.**

§. IV DÆI. Ad Iudeorū tractatum spectat, de quibus *lib. 6. senten. post Fidem,* species Infidelitatis subiicientes, Summa est: Iudeos à suis Feriarum Festiuitatibus, idest, Solennitatibus non arcendos; sed Ratione, & Mansuetudine Monen-

A dos ad Conuersionem. * Ad 1. memb. ū vide *Acutiā d. num. 5. & cap. 6. num. 1.* Concordat cum vltimo membro *l. 6. tit. 24. p. 7.*

CAP. LICET. IV. pertinet ad Sacerdotes, siue Episcopos, quos ait Corrigen- dos Beneuolentia, non Scueritate: Cohortatione, non Comminatione, vel Cohortatione: Charitate, non Potestate. * Idē habetur ex Leone in *cap. licet 6. in principio hac eadem dist.* Additur hic ratio illa: Cum nemo nostrum sine Reprehensione, aut sine Peccato Viuat.

VERS. NAMS I. dicitur: Non statim Iudicandos; sed spectandos *Ecclesiarum Rectores.*

VERS. CVM MAIORA. dicitur: Maiora Negotia, & Difficiliores Causas Romanæ Sedis Sententia finire.

§. Vnde tendit ad Ecclesiastica Negotia, de quibus *lib. 10. senten. iurisp. de Iudicijs,* atque ea Solicitè, & Diligenter perspicienda, ut Charitate, & Pace Scandala, Præsumptiones, & Oppressiones auferantur. * De Scandalo plura *Acutiā hic d. num. 2.*

VERS. ET SICVT. dicitur: ut nemo alij faciat, quod sibi non vult.

§. IV DÆI. ad Iudeeorum tractatum respicit. Brevis est sententia: Iudei non sunt cogendi ad Fidem, quam tamen si Inuiti susceperint, cogendi sunt retinere.

* Quæ verba summa sunt *cap. sequentis:*

CAP. DE IV DÆIS. V. Idem statuitur, quod breuiter §. præcedenti dictum fuerat. Ratio: Non enim tales Inuiti Saluandi, sunt Sed Volentes. ¶ Exemplum:

Sicut enim Homo (idest Adamus Genes. cap. 3.) propij Arbitrij Voluntate Serpenti obediens perijt: sic vocante se Gratia Dei, propria mentis Conuersione Homo quisque Credendo Saluatur. ¶ Concluditur: Ergo non Vi, Sed Liberi Arbitrij Facultate, ut Conuertantur, Suadendi sunt; non potius Impellendi. Fidem autem

etiam vi susceptam tenere coguntur, ne nomen Dei blasphemetur, & fides. * Cū hoc textu & §. præceden. concordat *l. 6. tit. 24. part. 7. Vide D. Thom. allegatum supra cap. 3. & quos refer Didacus Perez lib. 8. Ordinam. tit. 3. l. 12. & tit. 4. l. 3. vbi supra. Acutiā hic num. 2. & seqq. vbi plura non contemnenda Barbofa. De emendatione huius textus:*

Ans

Anton. August. lib. 1. dialogo. 5. numero. 5.

CAP. LICET. VI. In principio : idem repetitur ex Leone, quod ex Gregorio translatus fuerat *supra cap. licet. 4. in principio*, ibi locum indicauimus, & Summarium: repetere ibi tradita, ne immo remur.

§. SED HI. Dirigitur ad tractatum *Prelatorum*, de quibus *lib. 8. sentent. de statibus*. Conclusio est: Ijs, qui sua querunt, dum Dominari volunt, non Subditis Consulere; placet Honor, inflat Superbia. * De Misericordia, & dictio ne Plus agit Acutia hic.

CAP. EPISCOPVM. VII. Tres tangit gradus, ait què: Episcopum, Prasbyterum, aut Diaconum Percutientes, vt Timeantur, ab Officio esse Deiciendos. * Lege *lib. 3. sent. tract. 42. de Depositione. art. 1. §. 3. & tradita supra cap. 1.*

CAP. CVM BEATVS. VIII. Tres etiam tangit; nempe, Prasbyteros, Abbates, & Leuitas; quos ait (Exceptis Grauioribus, & Mortalibus Culpis) non Verberandos. * Concordat *l. 56. vers. Porro si fuessen. tit. 5. part. 1. & quod ad Monachos*. Vide *Glos. ibi*. ¶ Adducitur in textu hæc Sapientis sententia: *Leuiter* (aliàs) *Leniter Castigatus Reuerentiam exhibet Castigati* (*l. 8. in fine. tit. 7. p. 2.*) *Asperitatis autem nimia Increpatio, nec Correctionem recipit, nec Salutem*. * Concordat *l. 48. vers. ca. por el castigo desine furado. tit. 5. part. 1.*

CAP. DISCIPLINA. IX. Prelatos instruit, à quibus ait: *Miscendam Disciplinam cum Misericordia*. * Vnde Samaritanus ille misericors, & Vinum adhibuit, & Oleum, *Luce. cap. 10. 34.* Acutia *supra cap. 6. & hic. num. 1.* Barbof. in *sum. num. 4.* ¶ Item ait *Miscendam Distinctionem cum Mollitie; Lenitatem cum Seueritate; Asperitatem cum Benignitate; Virgam cum Manna*. * Quæ simul erant in Arca, *Hebra. cap. 9. 4.* ¶ Distinctionem cum Dulcedine. * Hispani dicunt *Deel Pan, y deel Palo, Hiel, y Miel*. ¶ Virgam cum Baculo. * Iuxta illud *Psal. 22. 4. Virga tua, & Baculus tuus ipsa me consolata sunt*. ¶ Amorem cum Rigore, & Seueritate; & Zelum cum Pierare. * Exemplo Moy sis, qui Orauit pro populo, & Occidere

A iussit, *Exodi. cap. 32. 11. & 26.* Concordat cum hoc textu. *l. 15. vers. & agrauamientos. tit. 22. p. 1.* Vide *cap. à nobis. 28. §. vt autem de sententia Excommunicationis. lib. 3. sent. tract. 44. art. 180.*

CAP. OMNIS. X. Ad Iudices spectat, de quibus *lib. 10. sentent. de Iudicijs*. Summa est. Iustè Iudicantem Iustitiam, & Misericordiam portare (scilicet) Iustitiam ad Pœnam: Misericordiam ad eandem Pœnam Temperandam: vt Æquitate Corrigat, & Misericordie Indulgeat. * Concordat *d. l. 15. tit. 22. part. 1. Summa. tit. 32. p. 7.* De Iustè Iudicante Acutia *num. 1. & seqq. de Misericordia num. 4. & 5.*

§. QVI DEI. Agit de Dei Iudicio, siue Timore, Sententia est: Eum, qui Dei Iudicia oculis proponit, semper Timeat, ne cadat à Iustitia, siue à Virtute.

CAP. ET QVI. XI. Pertinet ad Correctionem. Summa est: Eleemosinam facere Prelatum, qui Verbere, & Disciplina Corripit eum, à quo laxus est; si Peccatum Dimittit ex Corde, vel Orat, vt Dimittatur. ¶ Ratio: *Quia Misericordia præstat. Multa enim Bona præstantur Inuitis, quando eorum consulitur Veilitati, non Voluntati: quia sibi ipsi inueniuntur esse Inimici*. * Vide *lib. 1. sent. iurisp. tract. 5. art. fin. & Acutia hic*.

CAP. TRIA. XII. Pertinet ad Eleemosynarum Genera, de quibus *lib. 6. sentent. cum de Charitate tractemus*. Conclusio est iuxta Alcuinum: Tria esse Eleemosynarum genera (quæ sunt præcipua ex 7. Corporalibus, & 7. Spiritualibus; videlicet) Egenti dare: Dimittere Lædentem: & Delinquentes, ac Errantes Corrigere. * Concordat *l. 9. tit. 23. p. 1. & Nauarr in Manual. cap. 24. ex num. 3.*

CAP. DVÆ. XIII. Ait ex D. Augustino: *Duas esse Eleemosynas, Cordis, & Pecuniæ* (id est, alias Spirituales: alias Temporales, quarum præcipuæ) Dimittere LæSIONEM, & Dare Indigenti. * Concordat *d. l. 9. tit. 23. part. 1. in principio. Espirituales, & Corporales ay Limosnas*.

§. ELEEMOSYNA. Sub eodem themate probatur: Maiorem esse Eleemosynam Cordis Eleemosyna Corporis. * Concordat *d. l. 9. vers. Pero. tit. 23 p. 1. Acutia hic num. 2.* ¶ Ratio redditur his

ver.

verbis: *Charitatis enim Eleemosyna* (quā Cordis dixerat) *sine Substantia terrena sufficit sibi; illa vero, quæ Corporaliter datur, si non benigno Cordis tribuitur, omnino non sufficit.* * Probat *Acutus. hic nu. 1.* Tres rationes adducit *d. l. 9. vers. 2.* *esto se prueba. tit. 2. 3. part. 1.* Vide *D. Thom. 2. 2. quest. 32. art. 3.* qui etiam, *art. preced.* docuerat septem esse Eleemosynas Corporales, ac totidem Spirituales, quas & *hic D. Augustinus, & Alcuinus*, insinuant. Harum quæ quatuordecim Eleemosynarum (quas vocamus Opera Misericordiæ) Nobiliores sunt tres Alcuini, duæ quæ August. *sup. cap. preced. & hic in princ.*

CAP. SVNT NAMQUE. XIV. Ad Rectores, siue Prælatos spectat, à quibus habenda sunt *Distinctio*, & *Disciplina* cum *Manfuetudine*, & *Benignitate. Quatenus nec à Compassione Pietatis obdurescant, cum Contumaces Corrigit; nec Disciplina vigorem Molliant*, &c. * Vide *lib. 3. sum. sent. tract. 44. de Excommunicatione. art. 180.* De Reçtoribus, & dictione. *Quatenus*, & quæ requirantur in *Correctione Acut. hic à n. 1.*

CAP. VERA. XV. Assignat differentiam, Veræ, Falsæ quæ Iustitiæ, de qua agendum est *lib. 6. sentent. & ait: quodd Vera Iustitia Compassionem habet; Falsa vero Degnationem*; Superbiam, ac Despectionem, non Misericordiam. * Concordat cum principio *l. 41. in fine. tit. 5. part. 1. cum fine l. 15. in fine. tit. 22. part. 1.* De utroque *Acut. hic. ali. quid Barbus.*

CAP. RECEDITE. XVI. Pertinet ad Rectores siue Prælatos, de quibus agendum est *lib. 8. sentent. de statibus.* Summa est: Bonos Rectores ex sua Infirmitate aliorum Infirmitates pensantes per Humilitatem, & Manfuetudinem Pecantes eruire ab Errore, non per Austeritatem propellere. * Vide *l. 48. in princip. tit. 5. part. 1. l. 8. in fine. tit. 7. part. 2.*

CAP. SED ILLVD. XVII. Ad materias pertinet Peccatorum; Prælatorum, & Punitionis. Conclusio est: Vno Peccante, Iram Dei venire super omnem Populum, si Sacerdotes Præsidentes sint erga Delinquentes Benigni, & Verentes Peccantium Linguas, Se-

A ueritatis immemores. * id est, *Vindictam*, Punitionem, siue Castigationem Ommittant. *Intelligitur lib. 3. d. tract. 44. art. 66. Vide l. 50. tit. 5. part. 1. & Acut. hic. & Adducitur hic: Quæ ista Bonitas? Quæ ista Misericordia? Vni Parcere, & omnes in Diserimen adducere? Poluitur enim ex vno Peccatore Populus.*

D CAP. SANE. XVIII. Agitur quis sit Percussor Doctor, siue Prædicator. Verba: *Sane Percussor ille dicitur, Doctor, qui Sermones Instili Conscientiam percussit Infirmerum.* * De Percussore Spirituali, & dictione Recte agit *Acut. m. 1. & 2.*

F 6. IDEO. Ad Prædicationem etiam spectat, & ait: *Tenendum, qui secundum Doctrinam est, Fidelem Sermonem.* * Sumptum est ex *epist. ad Titum. cap. 1.*

H DISTINCT. XLVI.

SV MMA. Ex principio huius distinctionis promittebatur nobis tractandum esse in eas; Ordinandum non Litigiosum esse debere. Sed *cap. 1. in princ.* agitur de Arrogantibus Doctoribus, vel Prædicatoribus. Et de Vera Doctrina, & Prædicatione *d. c. 1. §. fin.* Et Antea de Correctione *Aspera d. c. 1. §. cū austeritate.* Et de Iudicio *c. 2. §. sed sanctus.* De Acculatoribus *c. 4.* De Adulatoribus in genere *d. c. 2. in princ.* De Clerico Adulatore, & Proditor *c. 3.* De Clerico Maledico *c. 5.* De Clerico Scurrili, & Ioculatore *c. 6.* De Clerico Inuido nō Promouendo, vel non Ordinando *c. 7.* De Seditionarijs (hoc solū ad rē) *Vsurarijs, & Inuriarū Victoribus non Ordinandis c. 8.* Clericis *Vsuras prohibitas cap. 9. & 10.* Concordat cum principio *l. 54. tit. 5. p. 1.* vbi & rationes. *1 ad Timoth. cap. 3. 3: Non Litigiosum, & c. Acut. à num. 2.*

Q CAP. HOC HABET. I. Doctores, & Prædicatores tangit, ostendit quæ: Arrogantes Humiliter non Docere, siue Prædicare, nec Recte. * Concord. *d. l. 54. vers. la primera. tit. 5. p. 1. l. 15. ibi: è en otra manera facen agrauio, quando predicant soberbiosamente. tit. 22. p. 1.*

T 5. CVM AVSTERITATE. Ad Correctionem spectat, docet quæ: Cum Austeritate, & Potentia Imperare, si 6 Tranquillè, se d Asperè Corrigenes. * Præmitte auctoritatem *Exeiel. cap. 34. vt sup.*

H

§. A C

¶ AT CONTRA. Redit ad Doctrinam, & Prædicationem, ait quæ: Veram Doctrinam Elationis Vitium fugere, quæ Diabolus Magistrum Elationis insequitur.

CAP. SVNT NONNVLLI. II. Adulatores carpit, & ait: eos qui Male Agentibus Adulantur, Augere, quæ Increpare debuerunt; Puluillum sub capite ponere; & Parietem, id est, Peccata linite. * Lege *Ezech. cap. 13. De Adulatione. D. August. P. alm. 59. D. Thom. 2. 2. quæst. 115. Acuña hic num. 1. l. 4. & ibi Gloss. Verbo Lisonja. tit. 4. p. 2. De Adulatoribus à Regibus repellendis l. 5. in fine. tit. 13. p. 2.*

¶ SED SANCTVS. Pertinet ad Iudicium, & ait: Sanctum Virum non Iudicare Mala de Bonis, nec Bona de Malis.

CAP. CLERICVS. III. Clericorum Vitam respicit, & inquit: Clericum Adulationibus, & Proditionibus vacantem Degradandus. * Quid sit Proditio Glossa hic. lex. 39. styli. & ibi Paz. Suar. de Paz in praxi. 1. tom. 5. part. cap. 3. §. 6. ex num. 31. ubi alios refert. & Acuña hic num. 1. Gomez. tom. 3. cap. 37. Menoch. de arbitr. casu. 361. & ad Degradationem. * Lege lib. 3. sent. iurisp. tract. 43. de degradatione. art. 1. §. 8. Acuña hic num. 5.

CAP. ACCVSATORES. IV. Ad Accusatores spectat non Probanda obijcientes (de quibus lib. 10. sentent. de Iudicijs) & ait: Excommunicandos: Si Emendauerint, ad Communionem recipiendos non ad Clerum. * Lege lib. 3. tract. 44. de Excommunicatione. art. 61. §. 2. Menoch. de arbitr. casu 321. & 322. Mascard. de prob. conclus. 353. & Acuña hic.

CAP. CLERICVS. V. Redit cum sequentibus ad iam Clericos, Ordinatos, & ait: Clericum Malèdiciū cogendum ad Postulandam Veniam; nolentem vique ad Satisfactionem Degradandum. * id est, Suspendendum, vt lib. 3. sentent. iurisp. tract. 41. de Suspensione. art. 11. §. 6. & tract. 43. de Degradatione. art. 1. Lege Bernard. Diaz, & Salcedo. in pract. crimin. cap. 66. Menoch. de arbitr. casu. 375. & 377. Didac. Perez. lib. 1. Ordinam. tit. 1. l. fin. in fine. & tit. 3. l. 1. vers. prater ea. etiam ad fin. gloss. 1. Acuña hic à num. 1. & Barbof.

A CAP. CLERICVM. VI. Ait: Clericum Scurrilem, & Verbis Turpibus loquutorem ab Officio Retrahendum, * id est, Suspendendum. Lege eodem lib. 3. sentent. tract. 41. de Suspensione. art. 11. §. fin. Bernard. Diaz, & Salcedo d. c. 68. Acuña hic num. 1.

D CAP. CLERICVS. VII. Tractat de Clerico Inuido non Promouendo, siue non Ordinando. Verbe: Clericus Inuidens Fratrum Profectibus, donec in vitio est non Promoveatur. * De Inuidia D. Thom. 2. 2. q. 36. Acuña hic num. 1. qui num. 2. agit de ditione: Donec.

F CAP. SEDITIONARIOS. VIII. Ait. Seditonarios, Vfurarios, & Iniuriarum Vltores, Clericos non Ordinandos. * Hoc iam planè, non ad Ordinatum Vitam; verum ad Impedimenta Ordinum suscipiendorum spectat, de quibus omnibus Acuña hic num. 1. De Seditione D. Thom. 2. 2. quæst. 42. De Seditionis Boerius tractatum edidit. Lege Menoch. de arbitr. casu. 265. & 394. num. 78. De Iure Regio l. 16. tit. 26. part. 2. & quos refert Didac. Perez. lib. 8. Ordinam. tit. 1. l. fin. Verbo ò juntare gentes. De Pœnis Vfurariorum. Idem Menoch. de arbitr. casu. 235. & 398. De Vltoribus Iniuriarum. Acuña hic num. 3. & 4.

M CAP. NON LICET. IX. Cum capite sequenti prohibent Clericis iam Ordinatis Vsuras. Huius verba sunt hæc: Non licet Pœnerari Ministris Altaris, vel in Sacerdotali Ordine constitutis, vel Vsuras, vel Lucra, quæ Sescupla (alias) Sescupla dicuntur, accipere. * De eorum Pœnis Bernard. Diaz, & Salcedo in pract. crim. cap. 88. De Vsuras, & Pœnore. Acuña hic num. 1. & 2.

Q CAP. SICVT. X. Intendit: Vt Clericus nec suo, nec alieno Nomine Vltoribus exerceat: sed Famulus exerceat, & expectat à Deo ex Misericordia. * Hæc duo capita (quæ generaliter de Clericis loquuntur) præponuntur dictioni sequenti ad illa D. Pauli Verba: non ad Timoth. cap. 3. Oportet ergo Episcopum, &c. non Cupidum. (.)

DISTINCT. XLVII.

SVMMA. In duobus capitibus posterioribus distinctionis precedentis. scilicet à Gratiano extra chorum Usurarii chordis, adhuc in hac distinctione extra metas saltat in ipsiis; & cap. 1. non agit de Ordinandis, sed de iam Ordinatis Episcopo, Presbytero; & Diacono Usurariis, & de eorum Poena. Generaliùs de Clerici Usurarii Poena cap. 2. & postea cap. 3. De Usuris in genere cap. 8. §. interdum. De Episcopi Usurarii Electione cap. 4. De Electo Ignoto d. c. 4. §. si vero. De Seculi Dilectoribus cap. 3. in princ. De Virtutibus, & Vitiis d. c. 3. §. nam cum. De Cupiditate cap. 6. in princ. cap. 7. & cap. 8. §. sed quid agis. De Avaritia, & Avaris c. 6. §. mens. & cap. 8. Propria in necessitate non dicenda, d. c. 8. §. sed ais. & §. proprium. De distributione Bonorum Temporalium d. cap. 8. §. numquid. De Eleemosynarum necessitate d. cap. 8. §. tu vero. De Filiorum Eruditione. §. necesse. In qualibet Familia Reprobum inueniri. cap. 9. In Monasterijs Meliores, & Peiores d. cap. 9. §. simpliciter. De Episcopi, & Prælatorum Cura cap. 10. A Virtute non recedendum d. cap. 10. §. nec mouere.

CAP. EPISCOPVS. I. Tractat de Episcopo, Presbytero, aut Diacono Usurariis à debitoribus exigente, vt definat, aut Deponatur. * Allegatur lib. 3. sent. tract. 42. de depositione. art. 3. §. 4. Lege (& ad c. seq.) Bernard. Diaz, & Salced. d. cap. 33. Acui. hic. num. 1. & Barbof.

CAP. QVONIAM. II. Omnes Clericos comprehendit Usuras Centessimas exigentes, statuit què: Vt Clericus Usuras accipiens, aut Hemiolia, i. Sescupla, deiciatur à Clero, & alienus existat à Regula. * Hæc ex versione Dionysij. Idem ex prisca versione in cap. quoniam multi. 8. & ex Martino Braccarensi in cap. si quis oblitus. 4. infra. 14. quest. 4. Vide Anton. August. lib. 1. dial. 10. num. 4. Menoch. de arbitra. casu. 82. num. 10. & ad Depositione lib. 3. sentent. iurisp. tractatu. 42. artic. 7. §. 15. Acuiam hic. num. 5. De Usuris Centesimis, Confule Lexica, & DD. in l. 8. Cod. sicerum petatur. Rodriguez de redditibus lib. 3. quest. 4.

A CAP. OMNES. III. Est contra Seculi Dilectores ad Terrena Fortes, & in Cælestibus Debiles. Nam pro Temporalis Gloria vsque ad Mortem desudare appetunt; & pro Spe perpetua, ne parum quidem in Labore subsistunt. ¶ Pro Terrenis Lucris quælibet Iniurias tollerant; & pro Cælesti Mercede vel tenuissimi Verbi ferre Contumelias recusant. ¶ Terreno Iudici toto etiam die assistere fortes sunt; in Oratione verò coram Domino, vel vnius hore momẽto lassantur. ¶ Sæpe Nuditatem, Dejectionem, Famem pro acquirendis Diuitijs, atque Honoribus tolerant, & earum rerum se Abstinencia cruciant, &c. * Aliqua Acui. num. 1.

G §. HI ITAQVE. Comparantur hi Arboribus deorsum vastis, sursum angustis: Palmis autem Vita Iustorum.

H §. NAM CVM. Suaderur; Vt tales sumus ad Bona Opera, quales ad Vitia. * Hæc lib. 6. sent. de Virtutibus, & Vitijs.

I Adducitur Roman. cap. 6. 19.

CAP. DE PETRO. IV. Ad Episcopi Electionem, ac Consecrationem spectat. Summa est: Usurarij Electionem non admitti, neque Usurario Manus Imponi. * Id est, non Consecrari.

L §. SI VERO. Decernitur. Electum Ignotum venire ad Pontificem, cum Decreto (i. Litteris Episcoporum) vt Vitam, ac Mores inquirat, ac Sensum agnoscat. * Vide Collecta. Barbof.

N CAP. SI QVIS. V. Redit ad Clerici Usurarij Penam. Verba sunt hæc. Si quis Clericorum detestus fuerit Usuras accipere placuit Degradari, & Abstinere. * Scilicet à Communione. Lege lib. 3. sentent. iurisp. tract. 42. de depositione. art. 7. §. 15. & tract. 41. de Suspensione. & tract. 44. de Excom. art. 61. in fine. & Acui. hic. num. 2.

Q CAP. VIRVM. VI. Pertinet ad Cupiditatem, siue Concupiscentiam, vel Avaritiam, quibus ait: Catholicum, & præcipue Sacerdotem non implicandum, sicut nec Ettore. * Præcipue, & Præsertim, quid importent, Acui. hic. num. 1.

S §. MENS. Vertit ad Avaritiam. Verba sunt hæc. Mens enim Potentie (alias) Pecunie Auida, nec Abstinere nouit à Vetitis, nec gaudere Concessis, nec Pietati adhibere consensum. * Concordat l. 58. versic. 1.

H 2

ca

ca la voluntad de el Codiciofo. tit. 5. p. 1. R. fertur lib. 1. sentent. iurisp. tract. 6. art. 25. Auaritiam, & Ambitionem impellere à iure Interdicta Usurpare. §. 3. De Auaritia. D. Thom. 2. 2. q. 118. Nauarr. in Manual. cap. 7. ex n. 69. Mascard. conclus. 150. Acuña. num. 2.

CAP. BONORVM. VII. Cupiditas etiam est, & dicitur: Bonorum Auctori (i. Deo lib. 2. tract. 1. art. 11.) non adhereri, nisi abscindatur Cupiditas, quæ omnium Malorum radix est. * Concordant tradita. In proem. Decretalium. & lib. 1. sentent. tract. 6. art. 15. §. 7. d. 1. 58. in princ. tit. 5. p. 1. l. 4. tit. 3. p. 2. l. 1. in princ. tit. 2. lib. 8. Ordina. infra. cap. 1. §. impertiginem. dist. 47.

CAP. SICVT. VIII. Reprehendit Aurum; quia sicut Infans suas videt Phantasias, sic Avarus semper Aurum, semper Argentum videt; semper Redditus Computat; gratius Aurum intuetur, quam Solem; ipsa eius Oratio, & Supplicatio ad Dominum, Aurum querit. * Concordat d. l. 58. vers. la otra razon. tit. 5. part. 1.

§. INTERDVM. Pertinet ad Usuras (De quibus D. Thom. 2. 2. quest. 78. & ultra DD. eodem. tit. Didacus Perez. lib. 8. Ordinament. tit. 2. in rubric.) Verba sunt hæc. Interdum etiam Usura Arte nequissima, ex ipso Auro Aurum nascitur? * Horum breuissimum Verborum occasione Gratianus hunc longissimum reddidit textum: & cap. 6. præmissit ohea, quæ sequuntur.

VERS SED QUID AGIS. Ad Cupiditatem redit, & ait: Nec facietas unquam, nec finis aderit Cupiditati.

§. SED AIS. Pertinet ad Proprietatem rerum, & ait: Propria non dicenda (scilicet, ut Seruamus, & non Expendamus tempore Necessitatis) cum Mundum sine Facultatibus, & Subsidijs simus ingressi. * Vide Azcued. lib. 7. recap. tit. 5. l. 9. cap. 4.

§. PROPRIVM. Ait: Proprium nemo dicat, quod est Commune; quod plus quam sufficeret, &c. (Alia Lectio) Quod è Communi, plus quàm iussiceret, sumptum, etiam violenter obtentum est. * Intellige (ut diximus) in Necessitate, in qua omnia sunt Communia, & Communicaunda: quo casu, aut quando re ve-

A ra bona sunt Communia, ut in Religiosis, non licet Sumere plus quam sufficeret. Lege Gregorium Lopez in l. 40.

B Verbo que lo dieffen a los Pobres. tit. 5. part. 1. Cenarrub. lib. 3. Variarum. c. 14. n. 5. l. 11. vers. pero si. tit. 23. p. 1. & Acuña. hic ad num. 2.

C §. NVMQVID. Probatur: Deum non iniquum in Distribuentis Vitz Subsidijs; ed quod Diuiti voluit Benignitatis sue Experimenta conferre: Pauperem per virtutem Patientie Corrocare. * Hoc planè ad librum 8. sententiarum de statibus spectat. De Puerpertate, & Diuitijs Genedo collecta. 27. ad Decretum. Mascard. de probationi. conclus. 526. 1159. & 1160.

G §. TV VERO Pertinet ad Eleemosynam in Necessitate porrigendam. Summa est in illis Verbis: Neque enim minus est Criminis habenti Tollere, quam cum Possis, & Abundes (in his duobus casibus obligamur Necessaria prestare) Indigentibus denegare. ¶ & in fine: Tot (alias) Tantorum te ergo scias Inuadere Bona; quot (Alias) quantis possis prestare, quod velis. * Lege Quod vales; & intellige: In Necessitate. & vide D. Thom. 2. 2. q. 32. art. 5. cum seqq. & Acuña. ad num. 8. & collecta. Barbosa.

M §. NECESSE. Probat Gratianus Ordinandum esse debere Sue domui bene Præpositum, Filios habentem Subditos in omni Castitate (Verba sunt 1 ad Timoth. capite. 3. l. 59. titulo. 5. partita. 1.) adiciens quæ aliqua ad Filiorum Educationem, cum exemplo. Iob. capite. 1. & Heli, & David 1. Regum capite. 2. capite. 13. & 16. & 18. subiicit auctoritatem Diui Hieronymi, quæ ad Filiorum Vitia tendit, & ad Episcoporum Predicationem. Verba sunt hæc. Non enim Iustus polluitur ex Vitijs Filiorum; sed libertas ab Apostolo Ecclesia Principi (id est, Episcopo) reservatur, ut talis fiat, qui non timeat propter Vitia Liberosum extraneos Reprehendere. * Conco dit dicta l. 59. vers. la una. titulo. 5. partita. 1.

V CAP. QVANTVMLIBET. IX. Ad Malos, ac Reprobos pertinet, de quibus lib. 6. sent. iurisp. Summa est: In Domino. (Fa.

(Familia, Congregatione ve) quantumlibet Disciplinaria Reprobis inueniri. Exemplo sunt Arca Noë; Domus Abrahami, & Isaac. * *Genes. cap. 9. & 21. Mala. cap. 1.* Concordat *l. 47. vers. 2. in tal. raxon. tit. 3. p. 1.* quæ etiam addit exemplum Iudæ proditoris. Vide *d. l. 59. vers. 5. p. 1. Azuad. lib. 5. recopil. tit. 2. n. 26. & seqq.*

§. SIMPLICITER. Summa est: Difficile expetiri Meliores, aut Peiores, quam in Monasterijs. * Tendit ad *Vitam Monasticam*, de qua *lib. 4. sent. cum de Ordine*, ut Ecclesiastica sex prioribus libris habeantur: nisi ob multitudinem tractatum reijciamus ad *lib. 8. de statibus*. Vide *Azuad. num. 3*, qui *num. 2.* agit de dictione *Difficile*.

CAP. QVOD AD NOS. X. *Episcoporum*, ac *Prelatorum* Curam attingit. Summa est: Episcopos, ac Prelatos Curare debere, ne quis eorum Culpa Pereat: si quis Grimine suo Perierit, sibi, non illis erit Imputandum. * Concordat *d. l. 59. vers. mas. si. tit. 5. p. 1. d. l. 47. vers. Mas los Prelados. Azuad. bis d. num. 1.* De Auctore *Anton. Augst. lib. 1. dialog. 13. num. 8.*

§. NEC MOVERE. Ad *Viam Virtutis* tendit, suadet quæ: Ob Perditorum Coniugia à Via Recta, & à certa Regula (i. à Virtute) non recedendum.

DISTINCT. XLVIII.

SVMMA. Redit iam Gratianus noster ad Ordinis Impedimenta, & docet hic Neophytum non Ordinandum. & quidem Neophytum Episcopum, vel Presbyterum non Ordinandum probatur *cap. 1. in princ.* Quis sit Neophytus *cap. 2. in principio*. Ad quod, Exemplum Notorum Parietum *d. cap. 2. §. fin.* Sed dicto *cap. 1. §. si verò*, agitur de Morali Peccato, & Suspensione. Ordinate verò, non per Saltum ad Ordines Ascendendum *d. cap. 2. §. ordinatè*.

IN PRINCIPII FINE. Hæc habentur ex Innocentio: *Miserum est eum fieri Magistrum, qui nec dum Didicit esse Discipulus.*

CAP. QVONIAM. I. Dicitur: *Neophytum*, nec *Episcopum*, neque *Presby-*

terum Ordinandum. * Adducitur *1. ad Timoth. cap. 3: Non Neophytum*, &c. Concordat *l. 23. tit. 5. part. 1. Nauarr. in Manual. cap. 27. num. 205. Bernard. Diaz. & Salced. cap. 22. Vivaldus de irregularit. 2. specie. §. 2. de Neophytis ex num. 47. Conarrub. in Clement. si furiosus. 1. part. §. 2. n. 7. & 8. Acub. in sum. huius distinctionis. & Barbof.*

§. SI VERO. Dicitur: *Vt Mortale Peccatum* admittens Cesserit à Clero. * Vide *lib. 3. sentent. iurisp. tract. 4. 1. de Suspensione. art. 1.*

CAP. SICVT. II. Declarat. Quis sit *Neophytus*. * Is verò à Græco *Neos*, id est, *Novus*, *Recens*, *Mollis*, *Tener*; & *PHYTON*, id est, *Planta*; propriè est *Nouale*; siue *Campus Nouiter*, *Recenter* quæ *Plantatus*; & per translationem, qui *Nouiter Baptizatus* est, ac in *Agro Ecclesiæ Plantatus*, quæ *D. Augustinus Serm. 1. in octaua, Paschæ. 157. de tempore appellat Germen*, & *Examem Nouelum*.

§. ORDINATE. Dicitur. *Ordinate ad Ordines accedendum.* * Non per *Saltum post postis Gradibus*, id est, *Ordinibus*, siue *Intestitijs*.

§. SCIMVS. Exemplum ponit de *Neophytis non Ordinandis*, ex *Novis Parietibus non onerandis ante Siccitatem*.

DISTINCT. XLIX.

SVMMA. In hac distinctione hæc aguntur. In principio dicitur eum, qui pro alijs Intercedit, item Rectorem, atque Prelatum sine Vitio esse debere. Et *capite 1.* explicantur tropologicè *Maculæ Leuitarum*, quæ *Leuitici capite 12.* Quid sit autem *Pannem Pollutum Offerre*; *Cæcum*, *Claudum*, & *Languidum*, ostenditur *capite 2. finali.*

IN PRINCIPIO. Dicitur: *Vt Oret pro alijs*, & *Regat, qui sine Vitio* (id est, sine Peccato) est. * Vide *Nauarr. de Oratione capite 19. conclus. 4. num. 60. & Azuad. in summa huius distinctionis.*

CAP. HINC. I. Extant *Maculæ*, siue *Vitia Corporalia*, propter quæ olim Offer-

Offerre, & Ministrare prohibitum erat (Leuiti. cap. 21, 17.) Si Cæcus; Claudus; Nasus paruo, vel grandi, & Torto; Pede, vel Manu fractus; Gibbus; Lip-
pus; Albuginem habens in Oculo; Scabiem; Impertiginem; Ponderosus. * Origina. Vel Herniosus. De his Corporis Vitijs vide Couarrub. in Clem. si furiosus. de homicid. 1. p. in inisio. n. 5. 6. & 7 Martin. Viuald. de Irregular. 3. specie. §. 2. de corpore vitia. ex num. 129. vsque. 175. & tradita in titulo de Corpore Vitiatis. & ab Acuña hic. num. 1. & seqq. & remiss. Barbof.

§. CÆCVS. Interpretatur mysticè; Quis sit Cæcus? id est; Qui supernæ Contemplationis Lumen ignorat, presentis Vitæ Tenebris pressus * Agit Barbof. num. 2.

§. CLAVDVS. Interpretatur mysticè Claudum esse Infirmum ad Viam Vitæ Pertectr. * Adducitur Hebræo. cap. 12, 12: Propter quod, &c. Acuña hic num. 4. Barbof. num. 3.

§. PARVO. Dicitur: Per Nasum Discretionem significari (Adducitur. Canonic. cap. 7, 4: Nasustus, &c.) & Paruo Naso esse, cui non est Discretio: At Gradi, & Torto Naso, cui Discretionis Subtilitas immoderata. * Lege lib. 1. sent. iuris p. tract. 9. art. 48. & Barbof. n. 4. §. 7. de Nato loban. Orozco. lib. 2. de vera, & falsa propheti. cap. 9.

§. FRACTO. Declaratur tropologicè. Quis sit Fracto Pede, vel Manu? scilicet; A Bonis Actibus Funditus Exors.

§. GIBBUS. Explicatur mysticè: Quis sit Gibbus. Videlicet; Quem Terræ Sollicitudinis pondus deprimit, ne unquam ad Supernam respiciat, &c. * Adducitur Psalm. 118: Incuruatus, &c. & Lucæ. cap. 3, 14. Acuña num. 5. & Barbof.

§. LIPPVS Ostenditur: Quis sit Lip-
pas tropologicè: hoc est, cuius Ingenium ad Cognitionem Veritatis emicat; sed tamen hoc Carnalia Opera obscurant, &c. * Lege collect. Barbof. num. 6.

§. ALBVGINEM. Inducitur: Quis sit mysticè Albugo in Oculo? quam habet: Qui Veritatis Lucem Videre non sinitur: qui Arrogantis Sapientia, seu Insuperbia cæatur, &c. * Adducitur Romano. cap. 1, 21.

A §. IVGEM. Declaratur mysticè Iugem Scabiem esse, Carnis petulantiam, Luxuriam, & Voluptatem. * Quando inducat Irregularitatem, Barbof. in collecta. num. 7. Ibi in fine ad Tentationem hæc: Humanum quidem esse Tentationem in Corde perpeti: Demoniacum verò est in Tentationis certamine in Operatione superari.

D §. IMPERTIGINEM. Exponitur tropologicè, Impertiginem esse Auaritiam: quæ Captiuam animam Exalce-
E rat. Ad Inimicitias accendit. Per quam Decor Membrorum perditur: quia Alia
F rum quoque Virtutum per hanc pul-
G tido deprauatur. Per vniversa Vitis
H animum supplantat. Et denique Paulo
I attestante, Radix omnium Malorum est
K Cupiditas. * Roma. cap. 6, 10. cap. bonorum. 7. sup. 47. distincta. De nomine
L Alius, a ud. Acuña hic num. 6.

§. PONDEROSVS Declaratur Ponderosum esse, Turpem in Cogitatione, & in Corde; qui Voluptate Luxuriæ Delectatur, totis Cogitationibus ad Lasciuam defluens.

§. QVISQVIS. Dicitur: Vitiisum (id est quæ Vicia patitur) Offerre prohibitum: Ne profectio diluere aliena Delicta non valeat is (alias: Nec profectio aliena Delicta valet is) quem adhuc propria deuantant.

§. QVIA IGITVR. Sunt Verba D. Gregorij ab Ordinandis Prælati ad iam Ordinatum Vitam transeuntis; quæ perperam hic Gratianus adiecit profecturus adhuc Ordinandum impedimenta. Tu reddes, Prælatorum, siue Episcoporum qualitatibus traditis, cum iam eorum vitam aggrediaris.

CAP. SACERDOTES. II. Ostenditur: Sacerdotes Nomen Domini despiciere, & Panem Pollutum Offerre (Lege Acuiam num. 1. & Barbof.) Qui ad Altare Indignè accedunt; qui que dato Munere Sacerdotium præsumunt (id est Simoniaci) & qui Doctrinam (id est, Prædicationem) Domini in populo malè dispergit (Alias) disponit: & qui Honorat Potentem, & Despicit Pauperem. * Vide l. 44. tit. 5. part. 1.

V §. SI OFFERATIS. dicitur: Cæcum offerre, qui Ordinatur In doctrinam loco Docti,
Ma.

*Magistrum quæ facit, qui vix Discipulus esse poterat. * Hæc tantum ad rem adduxit Gratianus.*

§. CLAUDVM. declaratur; *Claudū Offerre, qui Lucra Terrena querentem Locat, idest, Eligit, Ordinat, Promouet. * Adducitur 3 Regum cap. 18, 21. vsque quo claudicatis, &c.*

§. LANGVIDVM. hæc habentur: *Languidum Offert; qui Vitiosum habet pro Religioso; quique Tardum, & Pigrum prahat Patientem, &c. * Concordat cum finalibus verbis. l. 18. vers. Ca non es de rebo. tit. 20. p. 1. Acuña hic num. 2. & Barloja.*

DISTINCTIO L.

SVMMA. In hac distinctione, vbi plura, plura miscentur. Thesis distinctio nis est Lapsis prohibitam Ordinis Executionem, & Ascensum: Quæ de re *cap. 1. cum seqq. cap. 9. & seqq. cap. 12. & postea cap. 31. 32. 33. & 34. in principio.* Quæ intelliges de Iussu Degradatis, & de Rigore, & ob Fictas Pœnitentias, vt *cap. 23. cap. 28. in principio, & in §. sed non ideo.* Item ob difficultatem reditus *cap. 30.* Et Pœnitentia Digna non peracta: nam post Pœnitentiam Condignam Redditus fit ad Ministerium, & Honores *cap. 14. §. & Dominus, cum seqq. capit. 15. cap. 16. §. post dignam. cum seqq. cap. 20. vers. tamen. cap. 21. in fine. cap. 28. & cap. 34. in fine.* Ad Altiora tamen non Promouentur *cap. 36. in fine. & cap. 52.* Præterea agit de Iterum Lapsis *d. cap. 52. §. quod si.* De Lapsis portandis, & Corrigendis *cap. 14. §. sed si.* Eisdem (ante Reconciliationem, scilicet) non Communicandū *cap. 35. De Episcopo, Præsbytero, aut Diacono Criminosis, &c. cap. 7. De Episcopis Homicidis cap. 41. De Episcopo Lapso: & Ecclesiæ Vacatione cap. 11. De Episcopis Iudicatis, Restitutis cap. 13. De Episcopo Homicida, dum Caperetur cap. 38. De Præsbytero Lapso cap. 3. cap. 10. in principio, & §. Saturninum. De Sacerdote post Pœnitentiam Restituendo, cap. 20. vers. tamen. cap. 23. & 24. De Sacerdote Homicida cap. 4. & postea cap. 39. De Sacerdotibus Fornicarijs, cap. 33. De Præsbytero, & Diacono Vala Ecclesiæ Ven-*

dente *cap. 22. De eisdem Incontinentibus cap. 29. De Immolantibus cap. 32. De Præsbytero, & Diacono in Grauiori Culpa cap. 65. Eisdem Præsbyterum, & Diaconum non Pœnitere Sollemniter d. cap. 65. & cap. 67. Suadetur alias Pœnitere cap. 15. De Diacono, Abbate, & Subdiacono Lapsis cap. 10. §. præterea. cum seqq. Generaliter de Clericis Criminosis, cap. 34. De Clericis Homicidis cap. 5. in principio cap. 6. cap. 8. & similiter. cap. 36. cum seqq. & cap. 41. De Clericis Contumacibus cap. 21. De Clericis Adulteris cap. 29. §. ecce. De Clericis in Obsidione Sanguinem effundentibus cap. 36. De Clerico Homicida Iaciente Lapidem cap. 37. De Clericis Homicidis Arbores cædentibus cap. 49. Clericos non Pœnitere Sollemniter cap. 66. Homicidarum Pœnitentia extat cap. 40. cum seqq. vsque 45. De Pœna agitur cap. 46. & 47. §. qui si. De Abortu cap. 48. De Clericis, & Laicis Homicidis, dum Arbores cæderent. cap. 49. 50. & 51. Agitur de Pœnitentia Effectibus cap. 14. §. & Dominus. cum sequen. cap. 18. & cap. 20. vers. tamen. Specialiter de Beatis David, & Petro post Pœnitentiam cap. 14. §. porro. & §. ipse. cap. 16. §. quid enim. cap. 19. capit. 24. §. etiam. cap. 25. §. nam &c. Et Latius de B. Petro cap. 53. & 54. Mouemur ad Pœnitentiā, cap. 17. §. namque. Et ne Pœnitens iterum Peccet cap. 14. §. videat. Agitur de Pœnitentia Solenni cap. 61. §. post. cap. 62. 63. 64. Quis autem sit Pœnitens Publicè cap. 68. §. eum. & antea cap. 58. §. ille ergo. Pœnitenti tem huiusmodi Episcopum, aut Præsbyterum non Ordinari d. cap. 58. in principio. Et Generaliter Pœnitentibus Sollemniter, prohibitum Ordinari cap. 55. cap. 60. cap. 66. & 68. De Pœnitentibus, Diaconis Ordinatis d. cap. 68. §. siqui autem. & antea de Pœnitente, Bigamo, Viduo quæ Marito Ordinato, cap. 56. De Episcopo scienter Ordinante Pœnitentem, aut Ducentes Viduam, Repudiam, vel Secundā vxorem, cap. 55. §. fin. De Pœnitente in Aegritudine Ordinando cap. 57. Non Ordinandōs Ducentes Viduā, aut Dimissam cap. 8. nec Bigamos; Verelictas Ducentes: Pœnitētes: Illiteratos: Corpore Vitiatos, &c. cap. 59. Item post*

Pæ.

Pœnitentiam Cingulum habentes *cap. 61. in principio*. Nec Rebaptizatos *cap. 65. §. nec unquam*. Agitur etiam hic de Pœna facile Confitentis *cap. 3. §. circa*. De Militibus Seculi, & Ecclesiæ *cap. 5. §. nam cum*. De Maturitate Sermonum, Actionum, &c. *cap. 14. in princ.* De Misericordia *d. cap. 14. §. fin.* De Concilijs *cap. 16. in principio. & cap. 23. §. fin.* de Canonibus, vel Scriptis SS. Patrum *d. cap. 16. §. nos verò*. De eorum Auctoritate, postea *cap. 53. §. nemo*. De Maioritate, & Minoritate in Honore, & Crimine *d. cap. 16. §. à capite*. De Trinitate; Fructibus, & Domo *d. cap. 16. §. quid enim*. De Prædicatione *cap. 17. & 19.* De Iesu Ioseph *cap. 20. in principio*. De Medicina, & Morbis Spiritualibus *cap. 25. §. co gust.* De Dispensatione, & Indulgentia *d. cap. 25. §. verum. cap. 26. §. ubi enim. & cap. 27. in principio*. De Romanæ Ecclesiæ Dispensatione, & Indulgentia *d. cap. 26. in principio*. De Mandato, vel Petitione *d. cap. 27. §. mandant.* De Falsa Benignitate. *cap. 26. & cap. 29. vers. que est ista.* De Prælati *d. cap. 29. §. verò. & antea cap. 18.* De Furto *cap. 45.* De Præsentatione in Iudicio *cap. 47. in principio*. De Criminibus, vel Peccatis *d. cap. 47. §. crimen. cum seqq.* De Apostatis *cap. fin. quod 69.*

CAP. SI LAPSIS. I. Tractatur de Ordinum Executione à Lapsis, siue Depositis; id est, de Lapsis (siue Depositis) ad Sacerdotium non reuocandis * *Legel. lib. 3. tract. 42. de depositione. art. 12. in fine. Bernard. Diaz, & Salced. in pract. crim. cap. 135. ¶ Ratio est: Ne huiusmodi, non Statuta; sed Temporaliter dilata credatur esse Vindicta* * id est, Censura, & Pœna Depositionis. Duæ quæ aliz rationes sunt in principio; scilicet, Ne Vigor Canonice frangatur Disiplina: & Reuersionis Spe Praux Actiones concipiantur, id est, Peccandi detur Occasio. Ibi Non Statuta, id est, non Perpetua, contra ea, quæ congestimus *d. lib. 3. tract. 42. de depositione. art. 1. §. 5. num. 1.*

CAP. QVI SEMEL. II. Agitur de Ordinum Executione, & Ascensu; & ait: Semel post Ordinationem Lapsum, & Depositu nullum Gradum Sacerdotij posse Adipisci. * id est, Recuperare,

A vel ad superiores Ascendere. *Legel. d. lib. 3. sentent. iurisp. tract. 41. art. 7. §. 22. & d. art. 12. in fine. & hic Acut. num. 2.*

B CAP. PRÆSBYTERVM. III. Tractat de Præsbytero Lapso, quem ait, neque in Ordine Permanere, nec Reuocari posse.

C §. CIRCA. Pertinet ad tractatum de Pœnis, & ait: Micus agendum cum facile Confidente. * *Acut. hic num. 1. & 2.*

D CAP. MIROR. IV. Agit de Sacerdote Homicida, quem ait in Sacerdotio Ministrare non posse; nec id Concedi (id est, Dispensari) sed agere Pœnitentiam. * Et intellige. Non Dispensari: scilicet, facile *l. 6. & ibi Gloss. fin. tit. 5. part. 1. Vi de Couarrub. in Clement. si furiosus. 2. p. §. 3. ex num. 3. Viuald. de irregular. ex num. 310. & hic Acut. num.*

H CAP. CLERICVM. V. Agitur generaliter de Clerico, qui etiam Paganum Occidit; quem ait ad Maiorem Gradum (.i. Superiorem Ordinem) non Ascendere, & Acquisiti Ordinis Executione carere. * *Concordat Concil. Trident. sess. 14. de reform. cap. 7. & qua ibi notantur l. 14. in fine. tit. 6. part. 1. Vide Couarrub. in Clement. si furiosus. 2. p. & hic Acut. Martin. Viuald. 2. part. tract. 7. de irregular. 4. specie. maximè num. 203. De alijs pœnis Clerici Homicidæ Bernardus Diaz, & Salcedo. cap. 94. Guttierr. Canonic. qq. lib. 2. cap. 5. De Inscriptione Anton. Auguß. ad Gratian. lib. 2. dial. 17. num. 2.*

O §. NAM CVM. Discernuntur Milites Seculi, & Ecclesiæ, i. Clerici, quibus Militare non licet. * *Vide Couarr. eadem. 2. p. §. 3. num. 2. Acut. hic. num. 2. & 3.*

Q CAP. DE HIS. VI. Adhuc agitur de Clericis Homicidis, & ait: Clericos, qui se Defendendo Paganum Occiderunt, nec ad pristinum Gradum (.i. Ordinem) redire: nec ad Altiores Conscendere. * *Concordat d. l. 14. in fine. tit. 6. part. 1. & intellige absque moderatione inculpatæ tu. elæ. Viuald. sup. Couarrub. in eadem Clement. si furiosus. 3. part. §. unie. Antonius Gomez. tom. 3. varia. cap. 3. num. 20. De Inscriptione. Anton. Aug. d. lib. 2. dial. 17. & 19.*

V CAP. SI EPISCOPVS. VII. Tractat de Episcopo; Præsbytero, & Diacono; quos

quos, ait, Capitale Crimen committentes, Falsarios, Falsum quæ Testimonium dicentes, Depositos, in Monasterium detrudendos, & ibi quandiu vixerint Laicam tantummodo Communionem accipiant. * i. Deposita Dignitate, & Officio, ut Laici Couerlentur. Allegatur lib. 3. tract. 42. de depositione art. 3. §. 1. & art. 12. §. 4. & vide Barbofam num. 1. De Clerico Falsario l. 60. tit. 6. p. 1. Acuña hic num. 1. De Falsum Testimonium dicente Bernan. Diaz & Salcedo in practi. crimi. cap. 93. Barbof. v. 2. & Acuña. hic qui num. 3. agit de aduerbio Quandiu.

CAP. SIQVIS VIDVAM. VIII. Opponitur Ordinis Suscipiendi impedimentum Bigamo similitudinario. Verba sunt hæc. Siquis Viduam, aut ab alio Dimissam (aliàs) Relictam Duxerit, non admittatur ad Clericatum. Quod si irriterit, Deiciatur. * Idest, Deponatur. Vide eodem tract. 42. art. 7. §. 5. & Acuña num. 1. Barbof. num. 2.

§. SIMILITER. agit de Clerico Homicida Ordinatio, & ait: Homicidij Conficiam, Facto, Præcepto, Confilio, aut Defensione (Homicida: aliàs Assensio- ne) post Baptismum, per surreptionem Ordinatum, Deiciendum (idest, Depo- nendum) & in fine vite sue Laicam Cõ- munionem tantummodo recipiat. * Idest Tanquam Laicus Viaticum sumat, & Se- peliatur. Præfatis autem 4. modis ad Irregularitatem Committi Homicidiũ voluntarium d. l. 14. & ibi Glof. tit 6. p. 1. Vide Couarru. in Clem. si. riosus 2. p. §. 1. & 2. Martin. Vital. 2. p. tract 7. de irregulari. 4. specie ex §. 3. num. 249. cum seqq. Anton. Gom. d. tom. 3. cap. 3. ex num. 39. Acuña. hic a num. 2. & Barbofa.

CAP. PERVENIT. IX. redit ad principium distinctionis de Ordinis Executione, & ait: de Sacris Ordinibus Lap- sos, ante, & post Pœnitentiam ad Ministe- rium non Reuocandos. * Vide supra allegata, & Acuña. hic num. 1. qui num. 2. agit de dictione. Omnino. §. Qui igitur, statuitur: Post acceptum Ordinem Sa- crum, Lapsum in Peccatum Carnis Or- dine carere, & Altaris Ministerio.

CAP. ACCEDENS. X. tractat de Præbytero De posto Ministrante, ac spe- cialiter; de Pœna Præbyteri, qui propter

A Lapsum ab Ordine suo Deiectus (idest, Depositus) Celebrare præsumpsit. Is Communionem priuatur: Viaticum tantũ conceditur, & ob Pœnitentiam Laica Communio. * Lege d. lib. 3. tract. 42. de depositione art. 13. & collecta. Barbofa. §. Præterea statuitur; Diaconum, & Abbatem Lapsum ad Sacrum Ordinem non Reuocari; sed Ordine Priuatos, Pœ- nitere. * Lege eodem tract. 42. art. 12. §. 4. §. Subdiaconi. ad eorum tractatum spectat, & ait: Subdiaconos Lapsum, ab Officio deponendos, & inter Laicos Cõ- munionem accipere. * Lege eodem lib. 3. senten. tract. 42. de depositione art. 12. §. 4. §. In Portu (subsequi debet §. præ- terea.) probat loco Diaconi Lapsum, alium Ordinandum (idest, Constituendum) qui Officiũ adimpleat. §. Saturninum, redit ad principium huius capituli, ubi de hoc Saturnino ex Præbytero, qui ob Lapsum Depositus, Celebrauit. Per- mittitur ei hic Sollicitudo de Monaste- rijs (idest, Solicitatorem, vel Procura- torẽ esse) non tamen ad Ordinis Ministe- riu n accedere. Vide Acuña. num. 3.

CAP. POSTQVAM. XI. Agit de Episcopo Lapso, & de Ecclesia Vacatione, & statatuit (quod cum Lapsus non Re- uocetur, ut supra cap. 1. cum seqq. & Ecclesia ultra tres Menses non Vacet Pontifice cap. Obcuntibus 35. dist. 63. cap. 4. dist. 100. cap. ne pro defectu. 41. cum alijs de electione) loco Lapsi Episcopi, alium Episcopum Ordinandum.

CAP. SI POST. XII. Dicitur: Post Ordinationem Lapsum Salutaris Mysteria non Tractare. * Vide Acuña hic, qui num. 1. agit de dictione: Omnimodo. §. E Contra, refert Gratianus, peracta Pœnitentia, Restitutos Mariam, & eius fratrem Aaron Exod. cap. 32. & Name. cap. 12. & Sanctos David, Petrum, & Paulum, de quibus infra cap. 14. & alijs.

CAP. IOANNES. XIII. Ad Epis- copos spectat. Summa est. Plures Epis- copos Diuindicatos, & Damnatos suis Ec- clesijs Restitutos. * Sed ex his alijs fuere Sanctissimi viri, & iniuste damnati: alijs ob magnã Pœnitentiã, & ob Scãdala Res- tituti. Nemeratur hi. S. Iohãnes Chrysos- tomus: Marcellus Episcopus Ancyra Galatia: Aetlepius; Lucius Adrianopolis; Cyrillus Hierosolymitanus, & Polycro- nius;

nus; Photinus Misenus Episcopus; Leontius Presbyter, postea Antiochenus Patriarcha; Gregorius Presbyter, Episcopus postmodum Signinus; Ibas; Rothardus Episcopus Suctionensis; & Sophronius Placentinus. * Ex libro Pontificali infra cap. Gregorius. 8. 35. quest. 9. repetuntur ex his ordine mutato, Gregorius Presbyter postea Episcopus Signinus; Leontius Presbyter postmodum Patriarcha Antiochenus, & Misenus Episcopus. *Acut. hic. num. 1.*

CAP. PONDERET. XIV. Plura suadentur, dicitur enim: Sermones ponderandos; Mature Agendum. * Adducitur etiam illud Tobie. cap. 4. 16: Quod tibi non Vis fieri, alteri ne Facias Nec Consilia & Opera precipitanda, nec Ordinem Corrumperendum.

§. SED SI. Dicitur: Lapsum (id est, Peccatorem) Portandum, & Fraternaliter Corripendum. * Hæc de Peccatoribus, & Correctione. Vide *Acut. num. 4.*

§. PORRO. Proponuntur post Pœnitentiam David in Honore, & Petrus in Apostolatu. * Vide infra cap. 16. in fin. cap. 24. §. etiam. & 25. §. nam &.

§. ET DOMINVS. Probatur, Sacerdotes, & Fideles post Condignam Ministrare Pœnitentiam, & ad Honores Redire. * Ex *Ezechielis. cap. 18. & Matthæi. cap. 18. & Psalm. 42. & 50.* Sed Pœnitentia Cōdigna exigitur, ut Honori Restituantur.

§. IPSE. Ostenditur; David post Pœnitentiam Docuisse, & Sacrificasse. * Idem infra cap. 19. Vide cap. 24. §. etiam. Adducitur idem *Psalmus. 50. 16. & seqq.*

§. MVNDAT VR. Exprimitur Pœnitentem mundari à Peccato; Refurgere Gratia Dei; & in pristino Manere Officio. * Quæ omnia ex §. Porro, sunt Effectus Pœnitentia, ad eiusdem tractatum vertuntur: de qua *lib. 4. sentent. iurisprud.*

§. VIDEAT. Cauet Pœnitenti, ne amplius Peccet. * Adducitur *Ioban. cap. 8. & Roma. cap. 6.*

§. SENTENTIAM. Tangit Misericordiam, quam inquit non Verandam, & Potiorem esse Holocaustamentis, & Sacrificiis.

CAP. ET PVRGABIT. XV. Suadet Sacerdotibus, & Levitis Pœnitentiam,

ut Purgati Offerant Iusta Sacrificia, & placere incipiant. * Vide *Acut. hic, qui num. 2. agit de dictione: Ut.*

CAP. QVIA SANCTITAS. XVI.

Hæc habentur in *vers. idem nos*, secundum Gratiani Lectionem: Ideo nos GENERALES SYNODOS à Nicæna incipientes: hanc cum reliquis quatuor Veneramus: quia ipsam sequentes, cetera in cunctis Canonicijs sententijs unanimiter concordant. * Pertinet ad *lib. 1. sent. tract. 25. de Concilijs Generalibus*, ac specialiter de 4 Concilijs Genera. & Nicæna Veneratione.

§. NOS VERO. Hæc habentur: Precedentes Patres sequi debemus, qui, Auctore Deo, à sacra Doctrina illorum non discordamus. * Vel ad *tract. 22. pertinet de Iure Canonico*; vel ad *28. de Scriptis SS. Patrum.*

§. A CAPITE. Hæc. Sicut Minorem Maior precedit in Honore. * Hæc ad Maioritatem, & Minoritatem *lib. 8. de Statibus: & ita & in Crimine, quem Maior sequitur Culpa, Maiore plektatur Vindicta.* * Hæc *lib. 6. sent. de Peccatis & tract. de Pœnis*, cum de Vindictatione, & Infamia.

§. QVID ENIM. Hæc: Quid enim prodest Triticum Seminare, & Fructum illius non colligere: aut Domum construere, & non illic Habitare? * Hæc ad *librum 12. sentent. iurisprud. reiicienda sunt*, ubi agentes de rebus in genere, eas quæ ad quatuor elementa reducuntur, cum de Terra, ac in ea de Prædijs rusticis sermo fiat, agemus de Seminatione, &c. & de Fructibus terre, ac specialiter de Triticis. De Domo autem, & Habitatione, cum de Prædijs Urbanis.

VERS. POST DIGNAM. Is est, qui ad rem spectare videbatur, Verba sunt hæc. Post Dignam igitur Satisfactionem (i. Pœnitentiam) credimus posse Rediri ad Honorem.

§. AD FONTEM. Probatur: Post Pœnitentiam ad Ministerium Lapso Renovari. * Exemplo fuit Ovis perditus, & Peccator agens Pœnitentiam *Luca. cap. 15. ex vers. 4.* Intellige tamen post Dignam Pœnitentiam, & Satisfactionem, ut sup. §. preced.

§. QVID ENIM. Docetur D. Petrum Nominari.

Negatione (*Matth. cap. 26. 69. & seqq.*) ab Apostolatu non expulsum; sed post Pœnitentiam (*Matth. d. cap. 26. in fine infra cap. 25. §. nam & cum alijs*) Misericordiam datam. * Et Summum Pontificatum *Iohan. cap. fin.* Præmittitur in *huius §. princ.* Sine Carnali Delicto paucos inueniri. *Lege Glosam hic, & Acuinam num. 3.*

CAP. QUID EST. XVII. Ad Prædicationem tendit, & ait: Stantem (scilicet in Virtute) Prædicare debere, non in Infirmitate (idest Peccato) Iacentem. Adducitur *Ezechielis cap. 1. in principio. §. §. Namqui.* Superbi Pœnitentiam tangit, mouet quæ, vt ex Superbiæ Vertice descendamus ad Pœnitentiam, & Infirmitatem Humiliter cognoscentes furgamus ad fortia.

CAP. FERRVM. XVIII. dicitur: Ferrum de terra tolli, cùm Propugnator Ecclesiæ (idest, Prælati, vel Prædicator) ab Actione Terrena separatur. ¶ *Non ergo.* pertinet ad *Hominem Peccatorem per Pœnitentiam Correctum.* Verba sunt hæc: *Non ergo in eo* (scilicet *Hominem Peccatorem per Pœnitentiâ Correcto*) *debet Despicere, quod fuit: quia iam Incipit esse, quod non fuit.* * Vide *Acuinam num. 3.*

CAP. CVM EXAVDIERO XIX. redit ad Prædicationem, & ait: Peccatorem post Pœnitentiam Docere, & Prædicare posse. * Fit *Dauid* exemplo, vt *supra cap. 14. §. ipse. Psalm. 50. 14. & seqq.* Vide *Acuinam hic num. 1. qui num. 2. de distinctione Vnde. De Authore Anton. Aug. lib. 1. dialog. 4. n. 7. in fine.*

CAP. IESVS. XX. dicitur *Iesum filium Iosedech* Typum fuisse Saluatoris, qui Alienigenam ex Gentibus Copulauit Ecclesiæ. * Idem habetur in *cap. si enim 40. ad finem. tex. §. Iesus. de pœnit. dist. 2.* Vide *lib. 3. sentent. iurisp. tract. 34. art. 7. Ecclesiæ Christi Sponsam, & uxorem Acuinam hic num. 3. qui num. 2. egerat de Ex præpositione.*

VERS. TAMEN. dicitur: Huic Iesu (secundum litteram) post Sacerdotium Sordido (scilicet Peccatis *Zacharia cap. 3.*) reddita Vestimenta Candida. * Scilicet per Pœnitentiam. Vide *Acuinam num. 1.*

CAP. CONTVMACES. XXI. tra-

A Sat de Clericis Contumacibus; & per superbiam Communionem (idest, Societatem cum alijs) contemnentibus: B aut Ecclesiam frequentare; vel Officium, implere *Negligentibus*; quibus ait Pœnegrinam Communionem tribuendam: C Ita, vt cum eos Pœnitentia Corregerit, Rescripti (idest iterum scripti) in Matrícula Gradum suum, Dignitatem quæ recipiunt. * Vide *Acuinam hic, qui num. 1. & 2. agit quid sit Peregrina Communio, & Matricula.*

E CAP. SIQVIS. XXII. Originali inspecto, tractat De Presbytero, aut Diacono aliquid de Vasis Ministerij Ecclesiastici Vendente; & ait in Ordinatione Ecclesiastica non habendum (idest, Deponendum esse.) in iudicio tamen Episcopi dimitendum, an sit Recipiendus (idest, Dispensandus): Quæ multoties hoc ipsum, quod de Sacrosancto Altario Contaminatum est, in Episcopi Potestate Dimissum est. * Refertur ex *Arcyrana Synodo cap. 15, infra cap. si qua. 42. 12. q. 2. Paulus aliter in Originali, ex quo relatum est lib. 3. sentent. iurisp. tract. 23. de Sacris Vasis artic. 2. §. 3. Allegatur autem tract. 21. de Altaris Ministerijs in fine, & tract. 21. de empt. & vend. rerum Ecclesiastic. art. 2. in fine, & §. 7. & tract. 42. de Depositione art. 4. §. 1. Vide *Anton. August. de emendatione Gratiani lib. 1. dialog. 10. nu. 6. Quoad pœnam vero Bernard. Diaz, & Salcedo in pract. crim. cap. 71. Acuinam hic num. 1. & 2.**

O CAP. BENE. XXIII. agit de Sacerdote, & de Pœnitentiæ Effectu. Summa est: Posse Sacerdotem post Pœnitentiam Restitui ad Honorem. Et contrarium dictum esse ob Simulas Pœnitentias, & Affectatas Honorum Dignitates. * Vide *infra cap. 25. §. sed non ideo.*

R CAP. SACERDOS. XXIV. repetit: Sacerdotem Restitui, post Dignam Pœnitentiam, in Honorem. * Vide *Acuinam num. 1. & 2. de Argumento, & præpositione Ab. §. Etiam.* dicitur: *Dauid* post Adulterium, & Homicidium, peracta Dignè Pœnitentiâ, ad Officium Restitutum. * Vide *Anton. August. de emendatione Gratiani lib. 1. dialog. 18. num. 4. & supra tradita in summa & cap. 14. §. porro.*

CAP.

CAP. VT CONSTITVERETVR.
XXV. Dicitur: Constitutum fuisse (*cap. 1. cum alijs hac distinctione*) ne quis post Criminis Pœnitentiam Clericatum accipiat (.i. non Ordinetur.) nec ad Clericatum (.i. Ministerium, vel Officium) Readeat; non Desperatione Indulgentiæ; sed Rigore Disciplinæ. ne Spe Honoris Superbè ageretur Pœnitentiæ; sed Humilitate, Desperatione Temporalis Altitudinis. * id est, Honoris, vel Dignitatis. ¶ *§. Nam &.* Repetitur: *S. Daniel.* & *B. Petrum* Pœnituisse, & Mansisse in Honore, & Apostolatu. * Idem *supra cap. 14 §. porro.* Vide tradita hæc, & in *summa.* ¶ *§. Sed non idèd.* Dicitur: Præfata Seueritate (Ne Lapsus Ordinaretur, neque Ministraret) nihil Saluti detractum, sed additum Humilitati propter Pœnitentias Fictas, & Affectatas Honorum Potencias. * Idem *supra cap. 23. & in hoc. cap. 25. in princ.* ¶ *§. Cogunt.* Tractat de Medicina, & Morbis Spiritualibus. Verba sunt hæc: *Cogunt enim multas inuenire Medicinas* (id est, Remedia) *multorum Experimenta Morborum.* * id est, Criminum, vel Peccatorum. * Refertur *lib. 1. sent. iurisp. tract. 5. art. 91.* ¶ *§. Verum.* Agitur de Dispensatione, & quando Seueritati detrahendum sit: Scilicet, vbi per Dispensionum Scissuras (.i. Schismata) non hominis Periculum, sed Populorum Strages versantur: *Vt Maioribus Malis Sannandis Charitas sincera subueniat.* * Facit *l. 50. vers. esto seria.* & ibi *Gloss. tit. 5. part. 1. l. 50. tit. 18. part. 3.* Accusabitur *num. 4.* agit de Dispensatione, Seueritate, & Rigore.

CAP. ABSIT. XXVI. Dicitur: Romanam Ecclesiam non dimittere Seueritatem; nec Communicationem præstare hominibus in Peccato iacentibus. * Ex textus principio adnotabis: *Vigorem* (.i. Rigorem) Facilitate non dimittendum, neque *Fidei* (.i. Disciplinæ) Maiestatem. ¶ Item, quod per Misericordiam Falsam Vulnere (.i. Peccata) Vulneribus adduntur, & Miseris (.i. Peccatoribus) Pœnitentia eripitur. * Ad quæ & *§. sequentem.* Vide *infra cap. 29. vers. Que est.* & *Acusam. num. 3.* ex quo plura *Barbos. in collect. huius textus.* ¶ *§. Vbi enim.* Dicitur: Indulgentiæ (.i. Remissio-

A nis, seu Veniæ) Medicinam non proficere, si Medicus, dempra Pœnitentia, Indulget Periculis. * id est, Vulneribus Peccatorum. *Lege lib. 3. sent. tract. 45. de Indulgentijs. & l. 12. in princ. tit. 22. part. 3.* ¶ Operire Vulnus, absque Necessarijs Temporis Remedijs, non est Curare, sed Occidere. * Translatio est: Corporali ad Spiritualem Medicinam, vt *sup. cap. 25. §. cogunt.* Vide *Acus. num. 4.*

E **CAP. SI QVIS PRÆPROPERA. XXVII.** Probatur: Remissionem Peccatorum non omnibus dandam. Ne Obstit porius, quam Prosit. * Remissionem Peccatorum, id est, Pœnatum, quæ pro Peccatis debentur. Quod & ad Indulgentias, & ad Sacramentalem Absolutionem spectat. *Lege lib. 3. d. tract. 45. art. 2. §. 2. & art. 14. & Acus. qui nu. 3.* agit de aducribio *Statim.* ¶ *§. Mandant.* Dicitur: Non omnia, quæ Mandant. (id est, iubent, vel Petunt.) *lib. 1. sent. iurisp. tract. 6. art. 4. de Verbo Mando. §. 2.* Martyres (.i. Christiani vel Sacerdotes) Facienda; sed Iusta, & Licitæ. *d. tract. 6. art. 7. §. fin. & art. 9. §. 4.* * Vide *Barbos. num. 2.*

L **CAP. DOMINO SANCTO. XXVIII.** Ostenditur: Ad pristinos Gradus Redire Dignè Pœnitentes: non verò Impœnitentes. * Etiam *Peccati Venia non datur nisi Correcto.* *cap. peccati. 5. de regulis iur. in 6.* Vide ad Inscriptionem *Anton. August. ad Gratian. lib. 1. dial. 4. num. 15.* Probantur quæ nō semel tantum ex textu Pœnitentiæ Satisfactionis; Peccatorum Confessio; eorumque Erubescencia, & Verecundia. ¶ *§. In fine.* Qui est etiam in fine textus, agit de Concilijs, & ait: In Discorde Conciliorum Sententia, sequendam illius, cuius aut Antiquior, aut Potior Auctoritas. * Vide *Acus. num. 2.* & *Barbos. in princ.*

R **CAP. SI QVIS DIACONIS. XXIX.** Agit de Præbytero, & Diacono post Benedictionem (.i. post Ordinationem) Incontinente, etiam cum Vxor; quem ait ab Officio Deiciendum. * i. Deponendum. Vide *lib. 3. tract. 42. de depositione. art. 4.* ¶ *§. Ecce.* Agitur generaliter de Clericis in Adulterio deprehensis, Confessis, vel Conuictis; quos ait, ad Honorem non Redire; nisi post

Du-

Durissimam Pœnitentiam. * Hæc ex integro capite. De Clericis Adulteris Bernardus Diaz, & Salcedus in pract. crimin. cap. 85. Iul. Clar. §. adulterii. vers. sed quæro. De Deprehensione collect. Barbosa. n. 2. §. Vers. Quæ est ista. Hæc Verba immittuntur contra Fallam Benignitatē: Quæ est ista Iustitia inimica Benignitas, palpare Criminosos, & Vulnera eorum (.i. Peccata) usque in diem Iudicii (Extremi) Incurata servare. * Vide supra cap. 26. in princ. & §. ubi. ¶ §. Verò. Tangit Prælatos, cōtra quos ait ante Christi Tribunal Surrecturos Subditos damnandos, quibus Falsa Misericordia Indulgetur manere, vel augete Peccata, ob eorū Linguas, Blandimenta, vel Adulationes: Non recedentes, quia uno Peccante, cōtra omnes Ira Dei desinit. * Quæ finalia Verba Intelliges, quō ad Pœnā Corporalē, non verō quō ad Spirituālē, ut notatū est lib. 3. sent. iurisp. tract. 44. artic. 66.

CAP. QVICVMQVE. XXX. Indicat: Dignitatem Gradus non Custodientes (scilicet, Peccādo) difficilē post Lapsum Reuerti ad pristinū Gradū. * Id est, suscepti Ordinis Executionem; Pristinā quē Dignitatem, & Potestatem, ut in capitibus sequentibus.

CAP. QVI SVB. XXXI. statuitur: Ut Gradu cadens (id est, Ordinatus Peccans) post Pœnitentiā tantūm Baptizet, Communionem Infirmis det, & Altario Ministret. * Alia lectio habet eum Baptizare, Communionem Infirmis dare, non autem Sacrificare, & Altario Ministrare. * Vide Acus. à num. 1.

CAP. PRÆSBYTEROS. XXXII. Agit de Præbyteris, qui Immolauerūt, quos placuit post Pœnitentiā Honorē Sedis Retinere: non tamen Offerre, Prædicare, aut Sacerdotalibus Officijs Fungi. * Vide Anton. Aug. de emendatione Gratian. lib. 1. dial. 18. n. 4. Acus. à num. 1. & Barbosa. in collect. ¶ §. Diaconi. Dicitur: Diaconos Immolantes, reluctantes post modum, Honorem habere: Cessare tamen à Ministerio. (Lege lib. 3. sent. tract. 41. de Suspensione. art. 15.) nec Euangelium pronunciare: nisi Episcopus, respectu Laboris, Humilitatis, & Mansuetudinis, quid ampliùs Tribuat. (.i. Dispēset) vel Adimat: Penes Episcopos enim est huiusmodi Potestas. ¶ §. Qui au-

tem. Dicitur: Proclamantes se Christianos, Adstrictos, & Violenter Attractos ad Sacrificia, & Pollutos Cibos; Communionem habere, & Clericos Ordinari posse. ¶ §. De his. Dicitur: Negantes præter Necessitatem (id est, Coactionem) Indignos Humanitate: eis tamen Benevolentiam (id est, Dispensationem, siue Communionem) tribui.

CAP. SACERDOTES. XXXIII. Tangit Sacerdotes, quos ait in Manifestam Fornicationem cadentes, Sacerdotis Honorem non habere. * Allegauimus lib. 3. sentent. iurisp. tract. 42. de depositione. art. 5. Extra Manifestam autem Sacerdotum Fornicationem, de qua hæc, Clerici Fornicarij Pœnam habere indicant Bernard. Diaz, & Salcedo. cap. 78. Menoch. de arbitra. lib. 2. casu. 289. Iulius Ciarus. lib. 5. sentent. §. Fornicatio. vers. sed quæro. Acus. hic. num. 2, qui num. 1. agit de Manifestis. De epigraphe Anton. August. lib. 2. dial. 16.

CAP. DE HIS VERO. XXXIV. Distinguitur: Clericos Publice in Perjurio, Furto, Fornicatione, cæteris quē Criminibus deprehensos, Deponendos. * Vide lib. 3. sentent. iurisp. tract. 43. de depositione. art. 7. ¶ Absconditè Confessis per Ieiunia, Eleemosynas, Vigilias, & Orationes Purgatis, Gradu seruat, Spem Veniæ promittendam, * Et, Dispensationem. Concordat l. 33. & l. 63. vers. è puden aun dispensar. tit. 5. p. 1. Vide Acus. num. 1, qui n. 2. agit de Scandalo, & num. 3. de dictione: Quondam.

CAP. DE EO. XXXV. Dicitur: Lap sis non Communicandum. * Scilicet, ante Absolutionem. Acus. num. 3. agit de Mora in Iudicando. & num. 1. 2. & 4. de dictionibus Autem: Tunc.

CAP. DE HIS CLERICIS. XXXVI. Agitur de Clericis, qui Obsidionis Necessitate Sanguine Fuderint, & ait: Altaris Ministros ab Humano Sanguine, etiā Hostili, abstinere: Qui Obsidionis Necessitate fecerint, duobus annis ab Officio, & Communionem Priuari. * Præter moderamen, scilicet, incutiat tutelæ Couarrub. in Clem. si furiosus. 3. p. §. unic. Anto. Gom. tom. 3. c. 3. n. 20. Vide Acus. n. 2. & lib. 3. sent. iurisp. tract. 41. de suspensione. artic. 11. & 16. ¶ Et tempore Vigilijs, le-

Teiunijs, Orationibus, & Eleemosynis Expiandos, vt Officio, & Communioni reddantur; ad Maiora autem non promouendos; & Negligentibus protelandam Pœnitentiam, * Facit *l. 10. tit. 31 p. 7. Concordat l. 16. tit. 6. p. 1. Vide Acusam num. 3.*

CAP. CLERICO. XXXVII. Speciale est: agitur de Clerico Homicida, à quo Iaciente Lapidem puer Interemptus est. Permittitur, seu Dispensatur, in Ordine Permanere. * *l. 15. ver. è esto, & ver. è por ende. tit. 6. p. 1.* ait hunc à Romano Pontifice Dispensandum. De Pœna vide *Menoch. de arbitra. casu. 324. maxime n. 10. Couarrub. in Clem. si furiosus. 2. p. §. 4. precip. num. 6. Acusam hic num. 2. qui num. 3. de dictione. Quondam: Hodie vide Concil. Trid. sess. 14. c. 7. Barbof. n. 1.*

CAP. QVIA TE. XXXVIII. Dicitur: Episcopum, qui cum à Sarracenis Caperetur, Homines Interfecisse videbatur, quia non Spontè fecit, non Iudicari. * Vide *Acusam hic num. 1. & 2. Vbi Hominis appellatione Infidelis continetur.*

CAP. STVDEAT. XXXIX. Agitur de Præbytero, à quo Diaconus Percussus Interijt: & distinguitur: quod si non lætaliter Percussus, sed aliàs Interijt, Præbytero imponatur Pœnitentia, & à Missarum solennijs Suspendatur. (Lege eodem lib. 3. sentent. iuris p. tract. 41. de Suspension. art. 14. Acusam hic num. 2.) Aliàs non Ministrat. * id est, Deponatur, vt *infra cap. 41. Vide d. lib. 3. sentent. tract. 42. de depositione. art. 5. Concil. Trident. d. sess. 14. de reform. cap. 7.* ¶ Ex Dispensatione tamen Conceditur Beneficium. * id est, Beneficij Portio absque Institutione: quemadmodum Laicis, ac etiam Coniugatis Cantoribus, Sacristis, alijs quæ Ecclesiarum Ministris. De Inscriptione *Anton. August. lib. 2. dial. 16. not. 7. & dialog. 17. not. 2.*

CAP. QVI VERO. XXXX. Agitur de Pœnitentia eius, à quo Odio, vel Cupiditate Iudæus, vel Paganus Occiditur. * Secus si, cum Caperetur, vt *supra cap. 38.* Agit de Odio *Acusam hic num. 2. & num. 3. de Carina, Carina, siue Quarantena.*

CAP. SI QVIS. XLI. Agitur de Pœnitentia, & Depositione Episcopi, Præ-

byteri, Diaconi, Clerici, & Laici Homicidæ. Additur: ad Sacerdotij Gradum non Accedere. * id est, non Ordinari.

B Vide *lib. 3. sent. iuris p. tract. 42. de depositione. art. 3. Concil. Trid. d. sess. 14. de reform. cap. 7. Acusam num. 1. & 2. qui n. 3.*

C agit de Septem Annorum Pœnitentia.

CAP. EOS. XLII. Agit de Homicidæ Casualis Pœnitentia, & Communione, & ait: Non Voluntate, sed Casu Homicidas Septem Annis Pœnitere: Humanus Quinque. * Lege *lib. 1. sent. iuris p. tract. 9. art. 47.* Idem habetur *infra cap. 44. §. si autem ex Martino Braccar. cap. 18. Vide Acusam num. 1. & Anton. August. lib. 1. dial. 10. num. 7.*

CAP. SI QVA. XLIII. Tractat de Pœnitentia Fœminæ, quæ Verberauit Ancillam infra tres dies defunctam, & quando admittatur ad Communionem. * Rationem petes ex *l. 6. tit. 21. p. 4. & ibi gloss. 2. & leges Acusam num. 1. & 2. vbi de Casu Mortuo intra triduum, & de Mulierum Zelotypia.*

CAP. SI QVIS. XLIV. Agit de Pœnitentia, & Communione Homicidæ Voluntarij: Qui ad Ianuam Ecclesiæ semper subiacer, & Communionem in Exitu Vitæ recipit. * Idem *supra cap. 42. ex Concilio Ancyrano cap. 22. §. eos. Anton. August. d. lib. 1. dial. 10. num. 7. ¶ §. Si autem. Ait: Non Voluntariè, sed Casu Homicidas Septem Annis Pœnitere, aliàs Quinque. * De eorum Irregularitate Couarrub. in Clement. si furiosus. 2. part. §. 4. De Dispensatione Concil. Trident. sess. 14. de reform. cap. 7. Lege Acusam num. 2.*

CAP. QVI SACCVM. XLV. Furti est, cuius Actione teneri ait Saccum Subripientem cum Pecunijs: & si non sit Animus Surripiendi Saccum. * Sumptum est ex *l. qui Saccum. 78. D. de Furtis. Vi-* de ibi Doctores, & *Acusam hic.*

CAP. EVM. XLVI. Calcis Ictu Mortem inferens (i. Homicida) si non Voluntate, sed Casu, liberatur à Pœna. * Legis Cornelie de Sicarijs: non tamen à Pœnitentia, de qua *supra cap. 42. & 44. & cap. seq. §. qui si.* Vide *Menoch. de arbitra. casu. 324. num. 6. & 7. Anton. Gomez tom. 3. cap. 3. num. 15. & 16.*

CAP. FRATER. XLVII. In principio agit de Oblatione in Iudicio (quàm

Præ-

Præsentationem vocant) & ait. Poena Ordinaria non Puniendos: rectius Iudici Offerri. * Idem l. 1. C. ad l. Cornel. de sicarijs. Vide Acuiam. ¶ §. Qui si. Adhuc agitur de Homicida non Voluntario, & ait: Homicidam non Occidendi animo Percutientem, remissa Homicidij Poena (Legis Cornelie) secundum Militarem Disciplinam Puniri. * Vide Menoch. & Anton. Gomez sup. Couarrub. in Clement. si furiosus. 2. p. §. 1. num. 1. ¶ §. Crimen. Ad Crimina pertinet in genere, hæc sunt Verba: Crimen enim contrahitur, si & Voluntas Nocendi intercedat. * Vide Couarrub. in Clement. si furiosus. 2. p. in initio. ex num. 2. Acuiam. na. 2. ¶ §. Ceterum. Ait: Ea quæ ex Improbitate, & Casu potius, quam Fraude accidunt; Fato, non Noxæ imputari.

CAP. QVANTVM. XLVIII. Agit de Abortu, & Muliere, quæ dum traheretur Caballi, Collisa est, & Abortum fecit; quæ, si Casu, & non Voluntate, non Punitur. Si alienos Caballos Tulerit (i. Furata sit) Culpabilis est. * De Abortu. Vide Couarrub. in Clement. si furiosus. 2. p. §. 3. n. 1. Martin. Vivald. in explicatione Bullæ. 2. Sixti. 3. & de irregular. ex num. 230. Acuiam. num. 1. qui numeris seqq. agit de dictionibus: Quod: Quod si: Potest: Debet.

CAP. HI QVI ARBORES. XLIX. Agit de his, qui Arbores Incidentes Hominem Occiderunt; qui absque Volunte, & Desiderio, Inculpabiles sunt; & Innoxij: si Culpa, vel Negligentia, Degradandi sunt, nec ad Ordines suscipiendi. * Lege lib. 3. sent. iurisp. tract. 43. de Degradatione. art. 1. Menoch. lib. 2. de arbitra. casu. 324. Acuiam. num. 1. & 2. & collecta. Barbof. De Inscriptione Anton. Aug. ad Gratian. lib. 2. dial. 17. num. 2.

CAP. SÆPE. L. Sub eodem themate, ait: Arborem Incidentem, & Hominem, Opprimentem, si Volunte, vel Negligentia, Pœnitentiz Subdendum: si non Voto, non Incuria, non Scientia, sed Opere Necessario, non Homicidam. * Concordat cum ultimo membro l. 15. vers. la secunda. tit. 6. part. 1.

CAP. SI DVO. LI. Disputat de duobus Fratribus Arborem Incidentibus, quorum vnus dixit, Caue, & dum alter fuget, Opprimitur; & ait textus: viuente

A iudicandum Innocentem à Sanguine Germani. * Vide Anton. Gomez d. lib. 3. cap. 3. num. 16. & d. l. 15. tit. 6. p. 1. & ibi gloss. 4. DD. per text. ibi in l. si putator 31. D. ad l. Aquiliam. & Acuiam. hic, qui num. 3. de Verbo Caue.

CAP. HI QVI. LII. Rediit ad Lapsos, ait quæ. Carpaliter Peccantes; & Digne Pœnitentes, Potestate Pontificis (i. Episcopi Arbitrio) Officia Recipere, ad Altiora vero non Promoueri. * Acuiam. n. 2. & 3. agit de dictionibus: Dia. & Itamen. ¶ §. Quod si. Tractat de iterum Lapsis, quos ait, Officij Dignitate Carere, & Communionem, nisi in Exitu non percipere. * Repetitur iterum textus in cap. bi qui. 2. 15. q. 8. & ad Depositionem. Vide lib. 3. sent. iurisp. tract. 42. art. 7.

CAP. CONSIDERANDVM. LIII. Agit de B. Petro, quem ait Negare Permissum, ut Prælatum, & Pastorem, ex sua Culpa, & Infirmitate diceret Misereri. * Lege Acuiam. num. 1.

CAP. FIDELIOR. LIV Agitur etiã de eodem B. Petro, quem ait, Fidelissimum factum, postquam Eidem ammissam Pernituit; & maiorem Gratiã accipisse. * Et ad hunc textum vide Genedum collecta. 47. ad Decretum. & Barbof. & Acuiam. cap. preced. & hic. ¶ §. Tanquam. Dicitur S. Petrum Infirmitum (In Negatione Matth. cap. 26. ex 69.) factum omnium Firmamentum; ut quæ Tentatione nutauerat, cæteros Fidei Stabilitate fundaret, factus Ecclesiarum Petra. * Matth. cap. 16. ¶ §. Petrus. Declaratur, D. Petrum Petram dictum: quod Primus in Nationibus (populo: scilicet, Iudæico, & Gentilico) Fidei Fundamenta posuerit, & tanquam Saxum immobile totius Corporis Christianitatis (alias) totius Operis Christiani cõpagem, molæ quæ contineat.

CAP. EX PœNITENTIBVS. LV. Agit de prohibita Pœnitentium Ordinatione. Summa est: Ex Pœnitentibus Clericum non Ordinandum. * Ad hunc textum, & concordantes. Vide Bernard. Diaz. & Salcedo. cap. 23. Couarrub. in Clem. si furiosus. 1. p. in initio. num. 10. Acuiam. n. 1. & collecta. Barbof. Concord. l. 19. tit. 6. p. 1. (quæ & quatuor rationes assignat) l. 19. vers. è qualquer ome, quæ tal Pœnitentia fuisse (scilicet, Solennem) non acbe de alli adeñte ser Glenigo. tit. 4. p. 1.

I 2 ¶ §. Si

¶ §. Si per ignorantiam. Dicitur: Pœnitentem per Ignorantiam Ordinatum, Deponendum. * *Lege lib. 3. sent. tract. 42. de depositione. art. 7.* ¶ §. Si autem Habetur: Vt Episcopus Ordinandi Potestate Priuetur, qui Sciens Ordinauerit Pœnitentem, aut eum, qui habuit Viduam & xorem, Repudiata, vel Secundam. * *Vide Bernard. Diaz, & Salcedum d. cap. 23. num. 2.*

CAP. QVICVMQVE. LXI. Statuitur: Pœnitenti (Publicæ) Bigamo (id est, qui Duas Vxores duxit) Viduæ quæ Marito indebitè ad Sacram Militiam assumptæ (id est, Ordinato) Magnum Beneficiũ (i. Dispensationem) dempta spe Promotionis, in Ordine Permanere. * *Acuñ. n. 2. agit de dictione: Quicumque.*

CAP. SI VERO. LVII. Dicitur: Eunus, qui in Aegritudine Pœnitentiæ Benedictionem, quam Viaticum deputamus, per Communionem acceperit; si postea Caput Pœnitentiæ in Ecclesia Publicè non Subdiderit; & Vitijs non detineatur, Admittendum ad Clerum. * Nam ex cap. sequenti, Pœnitens Publicè, etiã vitio, non Ordinatur. Nota Christi Corpus, Eucharistiã ve, dici Benedictionem: obseruat *Acuñ. num. 1. qui num. 3, agit de Verò aduersariis.*

CAP. SI ILLE. LVIII. Præmittitur: Etiam Vt ð Pœnitentem Episcopum, aut Præbiterum non Ordinari; & per Ignorantiam Ordinum Deiciendũ. * id est, Deponendum. *Lege lib. 3. sent. iuris. tract. 42. de depositione. art. 3. & Acuñ. hic num. 1. qui num. 3. de dictione: Quamuis.* ¶ §. Ille ergo. Resoluitur: Pœnitentem esse, qui mittitur ad Pœnitentiam in Monasterium, & Sacerdotem non Ordinandum. * *l. 20. vers. otrosi. tit. 4. p. 1.* ¶ §. Nemo. Agitur de Auctoritate Sacerdotum Canonum, ac specialiter Sedis Apostolicæ, & Concilij Nicæni, de quibus *lib. 1. sent. tract. 22. cum seqq.* quorum hic connexio comprobatur; & dicitur; contra illorum Definitionem, in quibus Spiritus Sãctus locutus est nihil Recipiendum. * *Definitionem. i. Legum, Constitutionem, vt probatum est d. lib. 1. sent. tr. 8. §. art. 20. §. fin. & nota in Sede Apostolica, ac Generalibus Concilijs Loqui Spiritum Sãctum.*

CAP. NON CONFIDAT. LIX.

A Statuitur: Vt nullus Pontificum (i. Episcoporum) Diuinis applicet Ministerijs (alijs) Mysterijs (i. Ordibus) Bigamos: Ducentes ab alijs Derelictas: Pœnitentes: Illiteratos: Corpore Vitiatos: Conditionarios: Curia: Publicis quæ Rebus implicatos, aut Tempore non dictiones. * *Lege ad huius textus explicationem Couarrub. in Clement. si furiosus 1. p. §. 2. & in initio. n. 5. 6. & 10. & tradita ab Acuñ. hic (qui num. 3. agit de dictione, Siue) & à nobis lib. 1. decretali. 1. p. ex tit. 19. Concordat l. 64. ad finem vers. nin otrosi. tit. 5. part. 1.*

F CAP. CANONES. LX. Ostenditur: Pœnitentes à Concilio Nicæno, etiam ab Infimis Officijs Clericorum (i. Ordinibus) Excludos. * *Vide tradita sup. cap. 55. & 58. & Acuñ. hic num. 1. qui num. 2, agit de præpositione: Apud.*

H CAP. SI QVIS. LXI. Statuitur: Post Remissionem Peccatorum (i. Pœnitentiã) Gingulũ Militiæ Secularis habentes, ad Clericatu (i. Ordine) non admitti. * *Vi de Acuñ. n. 1. ¶ §. Potest. Probat: Publicã, Solennẽ quæ Pœnitentiã non Iteradã. Qua de re intelligitur illud Ambrosij: Sicut Vnũ est Baptisma, ita Vnica est Pœnitentia (scilicet, Publica, & Solennis.) Item: Non est secundus locus Pœnitentiæ (scilicet, Solenni, quæ nõ secundõ agitur) & illud: Merito reprehenduntur, qui sapius agendam Pœnitentiam putant (scilicet, Solennẽ, & publicã) Ratio est: Quia luxuriantur in Christo, &c. * Sic quæ leges cap. Reperiuntur (i. Reprehenduntur) 2. de pœnit. dist. 3. vbi idem re petitur. *Vide Acuñ. cap. seq. num. 1.**

P CAP. QVAMVIS. LXII. Exponitur: Quò l quamuis Humillima (i. Solennis) Pœnitentia semel tantum concedatur. * *l. 19. vers. nin debe poner tai Pœnitentia mas de vna vez. tit. 4. p. 1. & redditus sup. §. preced. Acuñ. hic. n. 1. qui n. 2. agit de aduerbio Tantum. ¶ tamẽ quotidie Peccantibus nãquã per Pœnitentiã venia denegatur. * In Originali est. Deo dici non posse, cur iterum parcat? Vt infra cap. quamuis. 2. de pœnit. dist. 3.*

T CAP. PœNITENTES. LXIII. Plura continentur, quæ ad Publicè Pœnitentes spectant. In principio statuitur: Vt Pœnitentes (scilicet Publicè, & Solenniter) cum Pœnitentiam petunt, Ma-

num

num Impositionem, & Cilicium super Caput à Sacerdote consequantur.

¶ *Si autem Statuitur: Si Comas non deposuerint, & Vestimenta non mutauerint, nec dignè Pœnituerint, non recipiendos.* * Concordat l. 19. in fine ibi *nōn debe vestiri panno de color. tit. 4. p. 1.* ¶ *Inuenibus.* Cauetur: Inuenibus Pœnitentiam (hanc) non faciliè concedendam. * *Lege Acus. num. 1. 3. & 4.* ¶ *Vaticum.* Dicitur: Viaticum in Morre positum non negandum. * *Vide Anton. Gomez. tom. 3. cap. 14. num. 6. & relatos ab Acus. num. 2.*

CAP. IN CAPIT. LXIV. Distinctio: In principio Quadragesimæ Pœnitentes Publicè ante Fores Ecclesiæ Episcopo presentandos Sacco indutos, Nudis Pedibus, Præsentibus Decanis, id est, Archipræsbyteris Parochiarum, & Præsbyteris Pœnitentium. * Concordat l. 18. vers. *è esta facen. tit. 4. p. 1.* & vide *Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 8.* & relatos ab *Acus. num. 1.* cui concordat *Barbos. in collecta.* ¶ *Post hæc eos.* Declaratur: Quomodo Pœnitentes Publicè introducantur in Ecclesiam: Manus Imponantur: Cinis, & Aqua Benedicta; & Cilicium super Caput. * Concordat d. l. 18. vers. *è despus de esto. tit. 4. p. 1.* ¶ *Post hæc inbeat.* Præscribitur: Quomodo expellantur ab Ecclesia. * Concordat d. l. 18. vers. *è dicendoles. cum segq. tit. 4. p. 1.* ¶ *In Sacra.* Statuitur: Eisdem Publicè Pœnitentes in Cæna Domine à Decanis, & Præsbyteris liminibus Ecclesiæ presentandos. * Concordat *eadem l. 18. vers. è el dia sancto. tit. 4. part. 1.*

CAP. CONFIRMANDVM. LXV. Statuitur: Præsbyteris, vel Diaconis ex Graviori Culpa à Ministerio Remouendis, id est, Deponendis. (Lege *libro. 3. sentent. tract. 42. de depositione.*) Manus tanquam Pœnitentibus vel Laicis non imponendas. * l. 19. vers. *è aun. tit. 4. part. 1.* *Acus. hic num. 1.* & *Barbos.* ¶ *Nec unquam.* Tangit Rebaptizatos, quos ait ad Clericatus Gradum, (i. Ordinem) non Promouendos. * Concordat l. 9. & ibi *Gloss. 3. tit. 4. part. 4. l. 20. vers. otrofi. tit. 6. eadem part. 1. a.* Vide *Conarrub. in Clement. si furiosus de homi. 1. p. in initio. num. 8.* *Acus. hic num. 2.*

Barbos. Cum eisdem non Dispensatis. l. 6. tit. 5. p. 1. vers. *nōn con los que.*

CAP. ILLVD QVOQVE. LXVI.

Sancitur: Nec Pœnitere Clericos (scilicet Publicè, & Solemniter: nisi antea de gradati l. 19. vers. *fuera ende. tit. 4. p. 1.* ut sic contrarijs respondeas) nec Pœnitentes, etiā post Reconciliationē, Clericos fieri. * i. non Ordinari. Concord. d. l. 19. vers. *è aun. & vers. è qualquier. tit. 4. p. 1.* *Conarrub. ubi sup. n. 10.* *Acus. hic n. 1. qui n. 2. & 3. agit de coniunctionibus. Quoquē, & Ac.*

CAP. ALIENVM. LXVII.

Cauetur: Præsbyteros, & Diaconos, ex Apostolica Traditione, ac Consuetudine Ecclesiastica, nō Pœnitere per Manus Impositionē (i. Publicè) sed Priuata Seceſsione. * id est, Pœnitentia. Concordat l. 19. vers. *è aun. & l. 20. in fine. tit. 4. p. 1.*

CAP. PLACVIT. LXVIII.

Statuitur: Pœnitentes (scilicet Publicè) Clericos non Ordinari: ex Necessitate autem, vel Vsu, Ostiarios, vel Lectores. Euangelia, aut Epistolā non legant. * *Vide Anton. August. lib. 1. dial. 1. 2. n. 4. in fine. & Acus. hic, qui n. 2. agit de dictione: Nisi.* ¶ *Siqui autē.* Declaratur: Pœnitentes Diaconos Ordinatos, inter Subdiaconos habendos: ita ut Manus non Imponat, nec Sacra cōtingant. ¶ *19. Eum.* Exponitur: Eum esse Pœnitentē, qui Publicè Pœnitēs sub Cilicio, Altario Reconciliatus est.

CAP. HI QVI. LXIX. Summa est: A postlatis post Religionis Professionē sine Pœnitentia ad Communionem non admittendos, nec ad Clericatus Officium. * *De Apostatis,* ad quos textus spectat, agit *Acus. num. 1. & 2.*

DISTINCT. LI.

SVMMA. In principio huius distinctionis concludit Gratianus Criminosos; non Pœnitentes, vel Pœnitentes publicè non Ordinandos; eisdem quē fuisse adiectos Curiales; & Militantes post baptismum; & in Foro decertantes. Sed in præcedenti distinctione, plura alia continentur, ut in principio eiusdem distinctionis dictum est: *In hac autem distinct. cap. 1.* Statuitur Non Ordinandos Forensi Exercitatione Vetsatos; Milites Sana exequentes; & Curiales, & adduntur præfatis Voluptates, & Editiones populo ce-